

Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD). Raport za rok 2019

Zamawiający:

Agenda Ministra Zdrowia

Krajowe Centrum ds. AIDS
ul. Samsonowskiej 1
Warszawie 02-829
e-mail: aids@aids.gov.pl

Wykonawca - konsorcjum firm:

Grupa BST Sp. z o. o.
ul. Mieczyków 12,
40-748 Katowice
e-mail: biuro@grupabst.pl

EU-CONSULT Sp. z o. o.
Ul. Toruńska 18C lokal D
80-747 Gdańsk
e-mail: info@eu-consult.pl

Streszczenie raportu i opis kluczowych wniosków

Do realizacji zamówienia wykorzystano bazę danych za rok 2019, która zawierała łącznie 37 311 wypełnionych ankiet. Łącznie do PKD zgłosiło się 42 154 osób, jednak nie wszyscy zgodzili się na wypełnienie formularza otrzymanego podczas wizyty.

Osoby odwiedzające PKD w celu wykonania testu na obecność wirusa HIV w trakcie rozmowy z doradcą były proszone o udzielenie odpowiedzi na pytania anonimowej ankiety. Szczegółowej analizie zostały poddane następujące grupy interesantów PKD:

1. Interesanci PKD, mężczyźni, którzy zadeklarowali podejmowanie kontaktów seksualnych z mężczyznami (grupa MSM);
2. Interesanci PKD, którzy zadeklarowali przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji (grupa IDU);
3. Interesanci PKD, którzy zadeklarowali podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych;
4. Interesanci PKD w wieku poniżej 18 roku życia;
5. Interesanci PKD w wieku 18-25 roku życia;
6. Interesanci PKD w wieku powyżej 50 lat;
7. Interesanci PKD, kobiety w ciąży;
8. Interesanci PKD, którzy otrzymali dodatni wynik w teście potwierdzenia.

Ogólna charakterystyka odwiedzających PKD

Punkty konsultacyjno-diagnostyczne notujące wizyty największej grupy klientów w 2019 r. to PKD Warszawa ul. Chmielna (28,61%), PKD Warszawa al. Jana Pawła II (11,42%), PKD Kraków (6,19%), PKD Wrocław ul. Podwale 7 (5,58%) oraz PKD Poznań II (5,30%).

Mężczyźni stanowili większość (64,29%) klientów odwiedzających punkty konsultacyjno-diagnostyczne, zaś kobiety stanowiły 35,71%. Blisko połowa klientów znajdowała się między 20 a 29 rokiem życia (48,58%). Klientami PKD przede wszystkim były (niezależnie od płci) osoby narodowości polskiej (96,51%), pochodzące najczęściej z obszarów miejskich (97,09%).

Mężczyźni znacznie częściej niż kobiety, zadeklarowali podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami tej samej płci, bowiem 53,50% mężczyzn deklaroowało orientację heteroseksualną, w stosunku do 92,35% w przypadku kobiet. Bez względu na płeć ok 42% odwiedzających klientów PKD współżyło z partnerem mającym wielu partnerów seksualnych.

Osoby odwiedzające PKD w 2019 r. najczęściej wskazywały, że w ciągu całego życia posiadały od 2 do 5 partnerów seksualnych. Mężczyźni deklarowali posiadanie większej liczby partnerów seksualnych w ciągu całego życia. W ciągu roku poprzedzającego badanie 87,42% klientów PKD posiadało partnerów stałych.

Podczas stosunków waginalnych 28,53% ogółu klientów nigdy nie używało prezerwatyw. Stosowanie prezerwatyw podczas stosunków analnych deklaroowało ok 30% ogółu klientów PKD.

Stosunki seksualne pod wpływem alkoholu wskazało 17,78% wszystkich odwiedzających PKD w 2019 r., natomiast wśród osób deklaruujących iniekcje, osoby uprawiające seks pod wpływem narkotyków stanowiły 30,96%.

Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji wynosił 1,17%, przy czym mężczyźni stanowili 65,83% z nich. W grupie IDU blisko co trzecia osoba (29,36%) używała wspólnych igieł i strzykawek.

Uwzględniając rodzaj przyjmowanej substancji wśród klientów PKD przyjmujących narkotyki inne niż przyjmowane drogą iniekcji, wnioskuje się, że marihuana/haszysz był najpopularniejszym narkotykiem wśród badanej grupy (73%), a na kolejnych miejscach znalazła się amfetamina (29%) i kokaina (24%). Powyższe substancje rzutowały na formy ich przyjmowania - do najczęstszych należało palenie (68%) oraz wciąganie (43%).

Niespełna połowa klientów PKD nie wykonała nigdy wcześniej testów HIV (46,48%). Test został wykonany najczęściej tylko raz (42,54%). Kobiety zazwyczaj wykonywały mniej testów od mężczyzn. Zdecydowana większość testów HIV przeprowadzonych w przeszłości okazała się negatywna. Najczęstszym miejscem wykonywania testu po oknie serologicznym był punkt konsultacyjno-diagnostyczny, rzadziej prywatne laboratorium lub szpital i przychodnia NFZ.

Większość odwiedzających PKD przyznała, że do wykonania szybkiego testu przesiewowego pobrano krew pełną (61,59%) a częściej niż u co trzeciej osoby pobrano krew z palca (38,39%). Powodem wykonania takiego testu według deklaracji klientów PKD były ryzykowne kontakty seksualne (72,42%). Również według doradców PKD najczęstszym powodem wykonania testów są kontakty seksualne (69,02%) oraz kontakty homoseksualne (21,67%).

Mężczyźni deklarujący kontakty seksualne z mężczyznami (grupa MSM)

Mężczyźni zaliczani do grupy MSM stanowią 30,48% ogółu klientów PKD. Odsetek ten jest wyższy w porównaniu do 2018 roku o ok 4 punkty procentowe. Najwięcej mężczyzn w grupie MSM było w wieku 20-29 lat (52,77%). Mężczyźni ci przede wszystkim podejmują kontakty analne i oralne - częstość podejmowania tego typu stosunków jest większa, niż w przypadku ogółu mężczyzn oraz ogółu klientów PKD.

Wśród partnerów seksualnych tej grupy mężczyzn znajdują się przede wszystkim osoby homoseksualne (83,99%) oraz utrzymujące kontakty seksualne z wieloma partnerami (43,78%). Mężczyźni z tej grupy deklarowali posiadanie większej liczby partnerów seksualnych w ciągu całego życia, niż ogół mężczyzn oraz ogół klientów PKD.

Mężczyźni z grupy MSM najczęściej deklarowali wykonywanie testu w przeszłości od 2 do 3 razy. Wśród mężczyzn z grupy MSM wraz z wiekiem rośnie częstotliwość wykonywania testów na HIV. Podobnie jak w przypadku ogółu klientów PKD głównym powodem wykonania testów wśród tej grupy było podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych.

Osoby, które zadeklarowały przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji (IDU)

Wśród grupy osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji dostrzega się, że częściej to mężczyźni przyjmowali narkotyki w iniekcjach. Osoby w wieku poniżej 18 lat oraz 18-19 lat częściej stosują narkotyki niż inne substancje psychoaktywne.

Osoby z grupy IDU to przede wszystkim osoby o orientacji heteroseksualnej. Znajduje to odzwierciedlenie w rodzajach podejmowanych przez tę grupę stosunków seksualnych - przede wszystkim (69,27%) są to stosunki waginalne. Osoby te deklarowały większą liczbę partnerów seksualnych zarówno w ciągu trwania życia, jak też w roku poprzedzającym wizytę w PKD, niż ogół klientów PKD - dotyczy to zarówno partnerów stałych, jak i przygodnych.

Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne drogą iniekcji częściej niż pozostali klienci PKD wykonywali w przeszłości test na obecność wirusa HIV. Osoby z tej grupy najczęściej deklarowały

wykonanie testu w przeszłości jednokrotnie. Podobnie, jak w przypadku ogółu klientów PKD, powodem wykonania testów były ryzykowne kontakty seksualne.

W tej grupie mężczyźni nieco częściej niż kobiety podejmowali kontakty seksualne pod wpływem narkotyków stosowanych w innej formie niż iniekcje. Wśród osób z grupy IDU obserwowana jest większa częstotliwość zachorowalności na choroby przenoszone drogą płciową - wśród ogółu klientów PKD wartość ta wynosi 8,94%, zaś w grupie IDU - 13,30%.

Osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych

Osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych stanowią 1,63% wszystkich klientów PKD. Klienci PKD przyjmujący substancje psychoaktywne to przede wszystkim osoby w wieku od 20 do 29 lat.

Klienci PKD podejmujący kontakty seksualne pod wpływem środków odurzających częściej aniżeli ogół klientów PKD deklarowali orientację homoseksualną oraz biseksualną, zaś najczęstszą formą były stosunki oralne.

Osoby podejmujące stosunki seksualne pod wpływem narkotyków znacznie częściej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie partnerów będących obcokrajowcami, partnerów biseksualnych, a także partnerów mających wielu partnerów seksualnych. Najczęściej jednak wskazywano partnerów heteroseksualnych - odnosi się to zarówno do ogółu klientów PKD, jak i do grupy osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych. Osoby w tej grupie posiadały w ciągu całego życia przeważnie więcej partnerów seksualnych niż ogół klientów PKD. Ponadto osoby zażywające środki psychoaktywne również częściej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie przegodnego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD.

Nieco ponad połowa (51,97%) spośród osób deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych wykonywała w przeszłości testy na obecność wirusa HIV.

Wśród opisywanej grupy obserwowany jest znacznie wyższy odsetek osób, które podejmują kontakty seksualne pod wpływem alkoholu. Wśród osób deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych zauważa się prawie dwukrotnie wyższy odsetek zachorowalności na choroby przenoszone drogą płciową, niż wśród ogółu klientów PKD.

Osoby w wieku poniżej 18 roku życia (niepełnoletnie)

Osoby w wieku poniżej 18 roku życia stanowiły znikomy odsetek osób, które odwiedziły PKD w 2019 roku. Osoby nieletnie zadeklarowały, że w ich życiu występowały sytuacje sprzyjające zakażeniu. Wskazywano przede wszystkim na podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych (52,00%) oraz kontakt z krwią (21,33%). Osoby nieletnie określały swoją orientację przede wszystkim jako heteroseksualną.

Osoby nieletnie podejmowały przede wszystkim kontakty seksualne waginalne oraz oralne. Aż 93,62% osób z tej grupy zadeklarowało niestosowanie prezerwatyw podczas stosunków oralnych, zaś 39,22% wskazało, że nie stosuje prezerwatyw w trakcie kontaktów waginalnych. Młodzi wskazywali, że ich partnerzy seksualni to przede wszystkim osoby heteroseksualne oraz osoby posiadające wielu partnerów. Ogólnie młode osoby częściej deklarują posiadanie stałych partnerów niż przychodnich. Osoby nieletnie rzadziej, niż ogół klientów PKD wykonywały w przeszłości test na obecność wirusa HIV.

Analizując ryzykowne sytuacje, jakie zadeklarowały osoby poniżej 18 r.ż. wskazać należy na podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych (zarówno

w iniekcjach - 57,14%, jak i w innych formach - 40%) oraz na stosowanie wspólnych igieł i strzykawek (42,86%).

Osoby w wieku 18-25 lat

Osoby w wieku 18-25 lat, podobnie jak ogół badanej populacji, zamieszkują głównie w miastach oraz posiadają narodowość polską. Skontaktowali się oni z PKD w celu wykonania testu w okresie 3-12 miesięcy od wystąpienia ryzykownej sytuacji sprzyjającej zakażeniu wirusem. Grupa ta najczęściej deklaruje stosunki oralne oraz waginalne.

Osoby należące do grupy wiekowej 18-25 lat wykazały, że w ciągu życia posiadały najczęściej 2-5 partnerów seksualnych - częstość wskazywania tej odpowiedzi była wyższa w przypadku kobiet, niż mężczyzn. Mężczyźni wskazywali średnio większą liczbę partnerów, niż kobiety. Dodatkowo kobiety częściej deklarowały posiadanie partnerów stałych, niż mężczyźni. W tej grupie wiekowej dominowali partnerzy seksualni o orientacji heteroseksualnej, posiadający wielu partnerów seksualnych oraz osoby z HIV.

Osobom w wieku 18-25 lat zdarzały się ryzykowne kontakty sprzyjające zarażeniu. Najczęściej wskazywanymi powodami odwiedzenia PKD były ryzykowne kontakty seksualne, ciekawość, rutynowe badania oraz kontakt z krwią. Wśród osób w wieku 18-25 lat tylko 34,34% wykonywało w przeszłości test na obecność wirusa HIV.

Osoby w wieku 50+

Podobnie jak w całej populacji PKD, w grupie osób 50+ większy udział stanowią mężczyźni. Osoby w wieku powyżej 50 lat najczęściej deklarują podejmowanie stosunków waginalnych oraz oralnych (zarówno aktywnych, jak i pasywnych). Osoby z grupy 50+ zdecydowanie rzadziej niż ogół klientów PKD deklarują używanie prezerwatyw, zwłaszcza podczas stosunków waginalnych.

Większość osób z grupy 50+ deklarowała posiadanie w ciągu życia partnera seksualnego o orientacji heteroseksualnej. Blisko 40% klientów PKD wskazało również, że utrzymywało kontakty z osobami z populacji HIV+.

41,12% osób z grupy 50+ zadeklarowało wykonywanie w przeszłości testu na obecność wirusa HIV. Zazwyczaj deklarowano wykonanie w przeszłości jednego testu. Jako powód wykonywania testów najczęściej wskazywano podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych.

Kobiety w ciąży

Kobiety w ciąży stanowiły 3,39% ogółu klientów zgłaszających się do PKD. Kobiety deklarujące stosowanie narkotyków (IDU) stanowiły 0,40% wszystkich kobiet w ciąży, natomiast przyjmowanie narkotyków (nie stosowanych w iniekcjach) wskazało 4,35% wszystkich kobiet w ciąży.

Prawie wszystkie kobiety w ciąży były orientacji heteroseksualnej, natomiast kobiety w ciąży o orientacji biseksualnej stanowiły 4,30%. Wszystkie kobiety w ciąży podejmowały stosunki waginalne, a 78,35% z nich nigdy nie używało w tym celu prezerwatyw. Partnerami seksualnymi kobiet w ciąży byli niewątpliwie partnerzy heteroseksualni (92,78%), a rzadziej partnerzy mający wielu partnerów seksualnych (32,78%).

Kobiety w ciąży deklarowały posiadanie partnera stałego (98,47%) - był to zazwyczaj 1 partner seksualny w roku poprzedzającym wizytę w PKD (98,20%).

Ponad połowa kobiet w ciąży (51,15%) wykonywała test HIV w przeszłości - najczęściej 1 raz (35,49%), rzadziej od 2 do 3 testów (13,52%). Najczęstszym powodem wykonania testu przez kobiety w ciąży była ciąża, natomiast drugim wskazywanym powodem były ryzykowne kontakty seksualne.

Seks pod wpływem alkoholu podejmowało 3,24% kobiet w ciąży, a seks pod wpływem narkotyków (nie stosowanych w iniekcjach) - 1,43%.

Populacja HIV +

Osoby, które otrzymały dodatni wynik testu (dalej: osoby HIV+) stanowią 1,63% wszystkich klientów PKD w 2019 roku. Wśród tych osób znaczny odsetek stanowią mężczyźni - 85,86%, natomiast kobiety stanowią 14,14%. Blisko 40% osób HIV+ należy do grupy wiekowej od 20 do 29 r.ż. Osoby HIV+ częściej niż ogół klientów PKD przyjmowały substancje drogą iniekcji oraz substancje psychoaktywne (nie w iniekcjach).

W grupie HIV+ dostrzega się wyższy udział osób o orientacji homoseksualnej w porównaniu do ogółu klientów PKD. Przeciwnie do ogółu klientów PKD, osoby HIV+ najrzadziej deklarowały podejmowanie stosunków waginalnych, z kolei najczęściej - stosunków oralnych. Osoby HIV+ dwukrotnie częściej niż ogół klientów, podejmowały kontakty waginalne oraz analne przy użyciu prezerwatyw.

Niemalże 60% osób HIV+ podejmowało kontakty seksualne z partnerami homoseksualnymi. Osoby w tej grupie często podejmowały kontakty seksualne z heteroseksualistami (42,7%), a także z partnerami mającymi wielu partnerów seksualnych (42,1%). Osoby HIV+ częściej niż osoby HIV- deklarowały posiadanie powyżej 5 partnerów.

Analiza deklaracji osób HIV+ odnośnie testów wykonywanych w przeszłości wskazuje, iż 64,80% osób wykonało taki test. Spośród wszystkich mężczyzn, którzy otrzymali dodatni wynik testu HIV, grupa mężczyzn MSM stanowi 1,05%. Mężczyźni MSM HIV+, którzy wykonali test HIV w przeszłości stanowili 74,05%.

Spis treści

Opis kluczowych wniosków	3
Spis treści	8
1. Wprowadzenie i analiza działań PKD	10
2. Założenia metodologiczne	12
2.1. Cel i przedmiot analizy	12
2.2. Wykorzystane dane	12
3. Szczegółowa koncepcja analiz wraz z hipotezami	14
4. Charakterystyka osób zgłaszających się do PKD	17
5. Zachowania ryzykowne	23
5.1. Liczba partnerów seksualnych	23
5.2. MSM (Mężczyźni uprawiający seks z mężczyznami)	33
5.3. Stosowanie prezerwatyw	33
5.4. Kontakt seksualny pod wpływem substancji psychoaktywnych	34
5.5. Kontakt seksualny z partnerem seropozytywnym HIV+	37
5.6. IDU (osoby zażywające narkotyki drogą iniekcji)	37
6. Testy	41
7. Analiza populacji mężczyzn deklaruujących kontakty seksualne z mężczyznami (grupa MSM) ...	49
7.1. Charakterystyka demograficzna	49
7.2. Stosowanie prezerwatyw	51
7.3. Partnerzy seksualni	52
7.4. Wykonywanie testów - powody i liczba	57
7.5. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	62
8. Analiza populacji osób deklaruujących przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji (grupa IDU)	64
8.1. Charakterystyka demograficzna	64
8.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć i wiek	64
8.3. Stosowanie prezerwatyw	66
8.4. Partnerzy seksualni	67
8.5. Wykonywanie testów - powody i liczba	72
8.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	79
9. Analiza populacji osób deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych	81
9.1. Charakterystyka demograficzna	81
9.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć i wiek	82
9.3. Stosowanie prezerwatyw	84
9.4. Partnerzy seksualni	86
9.5. Wykonywanie testów - powody i liczba	97
9.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	102
10. Analiza populacji osób niepełnoletnich	105

10.1.	Charakterystyka demograficzna	105
10.2.	Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć	106
10.3.	Stosowanie prezerwatyw	108
10.4.	Partnerzy seksualni	110
10.5.	Wykonywanie testów - powody i liczba	114
10.6.	Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	118
11.	Analiza populacji osób w wieku 18-25 lat	119
11.1.	Charakterystyka demograficzna	119
11.2.	Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć	120
11.3.	Stosowanie prezerwatyw	122
11.4.	Partnerzy seksualni	123
11.5.	Wykonywanie testów - powody i liczba	127
11.6.	Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	130
12.	Analiza populacji osób w wieku 50+	132
12.1.	Charakterystyka demograficzna	132
12.2.	Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć	133
12.3.	Stosowanie prezerwatyw	134
12.4.	Partnerzy seksualni	136
12.5.	Wykonywanie testów - powody i liczba	139
12.6.	Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	144
13.	Analizy populacji kobiet w ciąży	146
13.1.	Charakterystyka demograficzna	146
13.2.	Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV	146
13.3.	Stosowanie prezerwatyw	147
13.4.	Partnerzy seksualnie	148
13.5.	Wykonanie testów - powody i liczba	150
13.6.	Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych	153
14.	Analiza populacji HIV+	155
14.1.	Charakterystyka demograficzna	155
14.2.	Analiza związków między cechami społeczno-demograficznymi, a zachowaniami wiążącymi się z ryzykiem zakażenia HIV i analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV	157
14.3.	Stan zdrowia i współwystępowanie innych chorób przenoszonych drogą płciową	159
14.4.	Charakterystyka populacji kobiet i mężczyzn HIV+	161
14.5.	Charakterystyka populacji mężczyzn homoseksualnych lub/i mających kontakty seksualne z mężczyznami	169
15.	Prognozy zachorowalności	174
16.	Podsumowanie i wnioski	179
	Aneks	180
	Spis tabel	181
	Spis wykresów	184

1. Wprowadzenie i analiza działań PKD

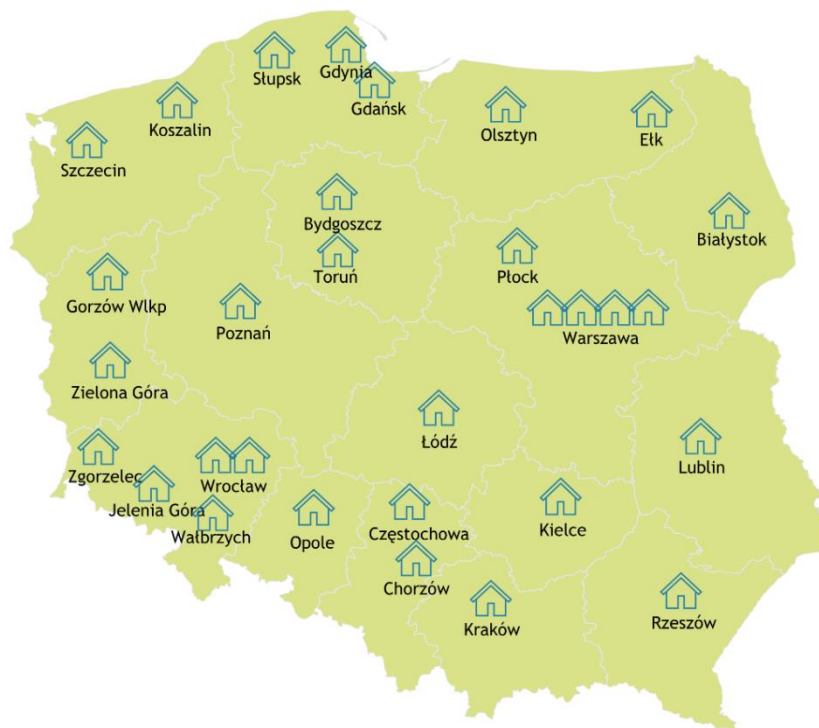
Działania podejmowane przez Krajowe Centrum ds. AIDS, w tym działalność punktów konsultacyjno-diagnostycznych, mają istotne znaczenie w ramach zapobiegania HIV i zwalczania AIDS, przy uwzględnieniu najnowszych trendów epidemiologicznych oraz aktualnych potrzeb społecznych. Osoba, która wie, że jest zakażona HIV, ma szansę zadbać o zdrowie swoje i swoich bliskich, uchronić się przed rozwinięciem pełnoobjawowego AIDS.

Celem Krajowego Centrum ds. AIDS jest¹:

1. Realizacja zadań z zakresu zapobiegania i zwalczania HIV/AIDS;
2. Ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV;
3. Poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich poprzez:
 - a) profilaktykę zakażeń HIV i zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS,
 - b) poprawę jakości życia w sferze psychospołecznej osób żyjących z HIV/AIDS, ich rodzin i bliskich,
 - c) zapewnienie szerokiego dostępu do diagnostyki oraz leczenia ARV,
 - d) poprawę jakości i dostępu do diagnostyki i opieki medycznej nad ludźmi żyjącymi z HIV/AIDS oraz osobami narażonymi na zakażenie HIV,
 - e) ograniczenie zakażeń HIV wśród dzieci.

Powyższe cele realizowane są przy współpracy punktów konsultacyjno-diagnostycznych. W 2019 r. w każdym województwie Polski funkcjonował punkt konsultacyjno-diagnostyczny. Łącznie w całym kraju działało 31 PKD w 27 miastach. Zgodnie z wytycznymi, PKD powinien zostać usytuowany w centrum miasta, w miejscu łatwo dostępnym, z dobrą komunikacją miejską. Wszystkie PKD zobowiązane są do działania zgodnie ze standardami Krajowego Centrum ds. AIDS.

¹ <https://aids.gov.pl/misja/>

Do głównych zadań PKD należy²:

1. Wczesne wykrywanie zakażeń HIV u osób o ryzykownych zachowaniach, poprzez zapewnienie wykonywania anonimowych i bezpłatnych badań diagnostycznych na zakażenia HIV osobom, które chcą przeprowadzić takie badanie w sposób dyskretny, bez podawania danych personalnych w celu ewentualnego przerwania dalszej transmisji wirusa oraz objęcia odpowiednią opieką medyczną i terapią;
2. Uświadamianie wszystkim zgłaszającym się do PKD skutków zdrowotnych ich ryzykownych zachowań i możliwości zmiany ich na bezpieczniejsze poprzez prowadzenie profesjonalnego poradnictwa okołotestowego;
3. Gromadzenie danych epidemiologicznych o drogach szerzenia się zakażeń HIV w Polsce, w oparciu o informacje uzyskane od osób zgłaszających się do PKD po poradę i ewentualnie poddających się testowaniu w celu tworzenia na przyszłość skutecznych programów profilaktycznych mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV

Każdego roku w PKD przeprowadza się kilkadziesiąt tysięcy testów. Test przesiewowy polega na pobraniu niewielkiej ilości krwi, w której poszukuje się antygeny wirusa i przeciwciał skierowanych przeciw wirusowi. Wynik jest gotowy do odebrania - w zależności od punktu - nazajutrz lub po kilku dniach. Klienci PKD, którzy zdecydują się na wykonanie testu na obecność wirusa HIV, podczas wywiadu z doradcą wypełniają anonimową ankietę, której wyniki pozwalają na dokładne opisanie ich profilu społeczno-demograficznego.

Zgromadzone ankiety oraz późniejsza analiza statystyczna danych uzyskanych z PKD umożliwiają profilaktykę oraz zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji zwłaszcza wśród osób z grup o zwiększonym poziomie ryzykownych zachowań.

² Standardy obowiązujące w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD)

2. Założenia metodologiczne

2.1. Cel i przedmiot analizy

W ramach analizy statystycznej danych uzyskanych z Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD) za rok 2019 dokonano weryfikacji, która umożliwia ocenę zabranego materiału badawczego, jego poprawność oraz wartość. Następnie skategoryzowano materiał badawczy zebrany za pośrednictwem metod ilościowych m.in. poprzez sprawdzenie bazy udostępnionej przez Krajowe Centrum ds. AIDS oraz sklasyfikowano zebrano i wyselekcjonowano dane według założeń badania.

Głównym celem analiz statystycznych jest:

1. Charakterystyka społeczno-demograficzna klientów PKD (osób zgłaszających się do PKD) wg zmiennych „metryczkowych” dostępnych w ankiecie PKD (płeć, wiek, narodowość, miejsce zamieszkania, lokalizacja-powiat/województwo). Struktura osób zgłaszających się do PKD została porównana ze strukturą demograficzną populacji według danych GUS oraz z danymi z innych badań realizowanych na ogólnopolskich próbach losowych.
2. Szczegółowy opis populacji klientów PKD z uwzględnieniem: powodu zgłoszenia oraz występowania zachowań ryzykownych sprzyjających zakażeniu (w tym: liczby partnerów seksualnych, kontaktów seksualnych z osobami tej samej płci, kontaktów seksualnych bez zabezpieczenia, kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych, kontaktów seksualnych z osobami HIV+, stosowania substancji odurzających w iniekcjach itd.)
3. Analiza związków między cechami społeczno-demograficznymi klientów PKD, a wskaźnikami zachowań ryzykownych sprzyjających zakażeniu (w tym: liczby partnerów seksualnych, kontaktów seksualnych z osobami tej samej płci, kontaktów seksualnych bez zabezpieczenia, kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych, kontaktów seksualnych z osobami HIV+, stosowania substancji odurzających w iniekcjach itd.);
4. Opis powodów wykonania/ braku wykonania testów oraz opis skali wykrywalności zakażeń. Analiza związków między cechami społeczno-demograficznymi klientów PKD a wynikami testów.

2.2. Wykorzystane dane

Do analizy wykorzystano bazę danych za rok 2019, przekazaną przez Zamawiającego. W 2019 roku do PKD zgłosiło się 42 154 osób, aczkolwiek baza danych zawierała łącznie 37 311 rekordów - analizy przeprowadzono na populacji klientów PKD, którzy wyrazili zgodę na udzielenie odpowiedzi na pytania w formularzu (nie wszyscy zgodzili się na wypełnienie formularza).

Przekazana przez Zamawiającego baza danych posiadała format CSV, co oznacza, że zawarte w niej dane posiadały format nie numeryczny, a tekstowy. Analiza została przeprowadzona przy pomocy programu SPSS, dlatego niezbędne było przekonwertowanie formatu na plik SAV, obsługiwanego przez oprogramowanie do statystycznej analizy danych.

Każda zmienna została zdefiniowana w sposób pozwalający na jednoznaczne jej zidentyfikowanie. Weryfikacja zbioru danych została przeprowadzona pod kątem jego poprawności merytorycznej (odpowiednie odpowiedzi w każdym z pytań), logicznej oraz braków danych (odpowiedzi na wszystkie pytania).

W celu zapewnienia spójności bazy danych konsekwentnie stosowano uzgodniony sposób kodowania zmiennych i ich wartości - odpowiedzi na pytania tego samego typu (np. na wszystkie pytania jednokrotnego wyboru) były kodowane według tego samego standardu.

Na dalszym etapie analizy utworzono nowe zmienne, niezbędne do przeprowadzenia analiz:

- Zmienna **województwo** - utworzona na podstawie deklarowanego przez klienta PDK miejsca zamieszkania (pytanie o powiat);
- Zmienna **kategoria wieku** została utworzona na podstawie pytania o wiek (poniżej 18 r.ż., 18-25 r.ż., 26-50 r.ż., powyżej 50 r.ż.). Dodatkowo w celu porównywalności raportów z lat poprzednich zastosowano następujące kohorty: 18-19 r.ż., 20-29 r.ż., 30-39 r.ż., co najmniej 40 r.ż. ;
- Zmienna **wskaźnik zachowań ryzykownych** powstała poprzez uwzględnienie podejmowania przez klienta PKD przynajmniej jednej z następujących czynności:
 - kontakt homoseksualny;
 - kontakt seksualny bez prezerwatywy;
 - kontakt seksualny pod wpływem substancji psychoaktywnych lub alkoholu;
 - kontakt seksualny z partnerem HIV+;
 - iniekcje narkotyków.

Zaprezentowane w dokumencie wyniki mogą nie sumować się do 100,00% wynika to z faktu zaokrąglania wartości.

3. Szczegółowa koncepcja analiz wraz z hipotezami

Analizy pogłębione w poszczególnych grupach obejmują:

1. Klienci PKD w wieku poniżej 18 roku życia (zarówno wyniki dodatnie jak i ujemne testu):
 - a) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć,
 - b) cechy charakterystyczne dla tej grupy wiekowej w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - c) stosowanie prezerwatyw,
 - d) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - e) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - f) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
2. Klienci PKD w wieku 18 - 25 lat (zarówno wyniki dodatnie jak i ujemne testu):
 - a) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć,
 - b) cechy charakterystyczne dla tej grupy wiekowej w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - c) stosowanie prezerwatyw,
 - d) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - e) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - f) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
3. Klienci PKD w wieku powyżej 50 lat (zarówno wyniki dodatnie jak i ujemne testu):
 - a) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć,
 - b) cechy charakterystyczne dla tej grupy wiekowej w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - c) stosowanie prezerwatyw,
 - d) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - e) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - f) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
4. Klienci PKD, którzy zadeklarowali przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji (IDU):
 - a) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć i wiek,
 - b) cechy charakterystyczne dla tej grupy w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - c) stosowanie prezerwatyw,
 - d) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - e) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - f) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
5. Klienci PKD, którzy zadeklarowali podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych:
 - a) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć i wiek,
 - b) cechy charakterystyczne dla tej grupy w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - c) stosowanie prezerwatyw,
 - d) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - e) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - f) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
6. Klienci PKD, kobiety w ciąży (zarówno wyniki dodatnie jak i ujemne testu):

- a) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV,
 - b) cechy charakterystyczne dla tej grupy wiekowej w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - c) stosowanie prezerwatyw,
 - d) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - e) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - f) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
7. Klienci PKD, mężczyźni (zarówno wyniki dodatnie jak i ujemne testu), którzy zadeklarowali podejmowanie kontaktów seksualnych z mężczyznami:
- a) cechy charakterystyczne dla tej grupy w kontekście zachowań sprzyjających zakażeniu HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową,
 - b) stosowanie prezerwatyw,
 - c) liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych,
 - d) powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości,
 - e) kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
8. Klienci PKD, którzy otrzymali wynik dodatni w teście potwierdzenia:
- a) charakterystyka społeczno-demograficzna zakażonych HIV, w tym w stosunek do populacji osób zgłaszających się do PKD i z wynikiem ujemnym,
 - b) związki między cechami społeczno-demograficznymi a zachowaniami wiążącymi się z ryzykiem zakażenia HIV, w tym analizę porównawczą osób z wynikiem dodatnim i ujemnym w tym zakresie,
 - c) związki zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV (w tym między innymi stosowanie prezerwatyw, liczba partnerów oraz rodzaj kontaktów seksualnych, powody wykonania testu i liczba wykonanych testów w przeszłości, kontakty seksualne pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych), w tym analiza porównawcza osób z wynikiem dodatnim i ujemnym w tym zakresie,
 - d) współwystępowanie innych chorób przenoszonych drogą płciową, w tym analiza porównawcza osób z wynikiem dodatnim i ujemnym pod tym kątem,
 - e) charakterystyka populacji kobiet zakażonych HIV, w tym analiza porównawcza w stosunku do populacji kobiet, u których wynik był ujemny, uwzględniając częstość wykrywania zakażenia;
 - f) populacja mężczyzn zakażonych HIV, w tym analiza porównawcza w stosunku do populacji mężczyzn, u których wynik był ujemny, uwzględniając częstość wykrywania zakażenia oraz zachowania ryzykowne;
 - g) populacja mężczyzn homoseksualnych lub/i mających kontakty seksualne z mężczyznami, w tym analiza porównawcza w stosunku do populacji mężczyzn heteroseksualnych lub niemających kontaktów seksualnych z mężczyznami, u których wynik był ujemny, uwzględniając częstość wykrywania zakażenia oraz zachowania ryzykowne.

Przeprowadzono również analizę pod kątem wypełniania przez PKD stawianych im zadań (w tym prewencji zakażeń) oraz prognozę dynamiki zjawisk w oparciu o wcześniejsze raporty.

Na podstawie badań zrealizowanych w poprzednich latach sformułowano 14 hipotez badawczych (analiza wcześniejszych edycji raportu oraz przyporządkowanie zmiennych koniecznych do weryfikacji hipotez spowodowała zmiany w zakresie liczby hipotez), które poddano weryfikacji/falsyfikacji w trakcie prowadzonych analiz. Większość z hipotez pozostała analogiczna do sformułowanych w badaniu zrealizowanym w 2018 r. Lista hipotez zweryfikowanych w ramach analizy zaprezentowana została poniżej.

H1: Mężczyźni deklarujący kontakty seksualne z mężczyznami są grupą bardziej narażoną na zakażenie HIV niż mężczyźni deklarujący kontakty seksualne tylko z kobietami. Zweryfikowano pozytywnie

H2: Osoby, które podejmują ryzykowne kontakty seksualne, częściej otrzymały wynik dodatni niż wynik ujemny. **Sfalsyfikowano**

H3: Osoby 50+ są grupą mniej narażoną na zakażenie HIV niż osoby poniżej 50 roku życia. **Zweryfikowano pozytywnie**

H4: Osoby młode (poniżej 18 roku życia) rzadziej od pozostałych deklarują wykonywanie w przeszłości testów na obecność wirusa HIV. **Zweryfikowano pozytywnie**

H5: Nieletni mężczyźni (poniżej 18 roku życia) pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej są narażeni na ryzykowne sytuacje niż nieletnie kobiety. **Sfalsyfikowano**

H6: Kobiety są bardziej narażone na ryzyko zakażenia wirusem HIV niż mężczyźni. **Sfalsyfikowano**

H7: Klienci punktów konsultacyjno-diagnostycznych zlokalizowanych w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców są bardziej narażeni na zakażenie HIV niż klienci punktów konsultacyjnodiagnostycznych zlokalizowanych w miastach poniżej 200 tys. mieszkańców. **Sfalsyfikowano**

H8: Osoby mieszkające w mieście są bardziej narażone na ryzyko zakażenia wirusem HIV niż osoby mieszkające na terenach wiejskich. **Zweryfikowano pozytywnie**

H9: Osoby, które otrzymały dodatni wynik testu częściej, niż osoby, które uzyskały ujemny wynik testu deklarowały podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych. **Zweryfikowano pozytywnie**

H10: Mężczyźni częściej niż kobiety deklarują kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych. **Zweryfikowano pozytywnie**

H11: Wraz z wiekiem badanych osób spada częstość podejmowania zachowań ryzykownych, sprzyjających zakażeniu wirusem HIV. **Zweryfikowano częściowo pozytywnie**

H12: Najczęstszymi powodami wykonania testu wśród osób poniżej 25 roku życia jest wcześniejsze podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych. **Zweryfikowano pozytywnie**

H13: Najczęstszym powodem wykonania testu jest podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych **Zweryfikowano pozytywnie**

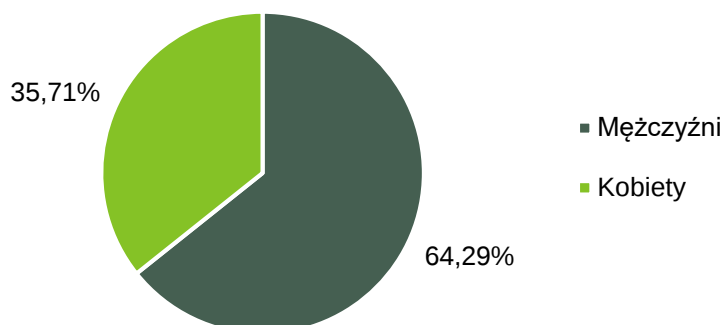
H14: Wśród osób, które otrzymały dodatni wynik testu HIV i które zadeklarowały podejmowanie kontaktów seksualnych z partnerem zakażonym wirusem HIV więcej jest kobiet niż mężczyzn **Sfalsyfikowano**

Szczegółowa weryfikacja dołączona została jako Załącznik 1 do Analiz danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno–Diagnostycznych (PKD) za rok 2019.

4. Charakterystyka osób zgłaszających się do PKD

Większością osób zgłaszających się do PKD byli mężczyźni, bowiem stanowili 64,29% ogółu, natomiast co trzecim klientem PKD była kobieta (35,71%). Struktura demograficzna klientów PKD wg płci była bardzo zbliżona do 2018 roku. Tym samym, analizując rok do roku dane statystyczne uzyskane z punktów konsultacyjno-diagnostycznych, dostrzega się przewagę mężczyzn.

Wykres 1. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg płci

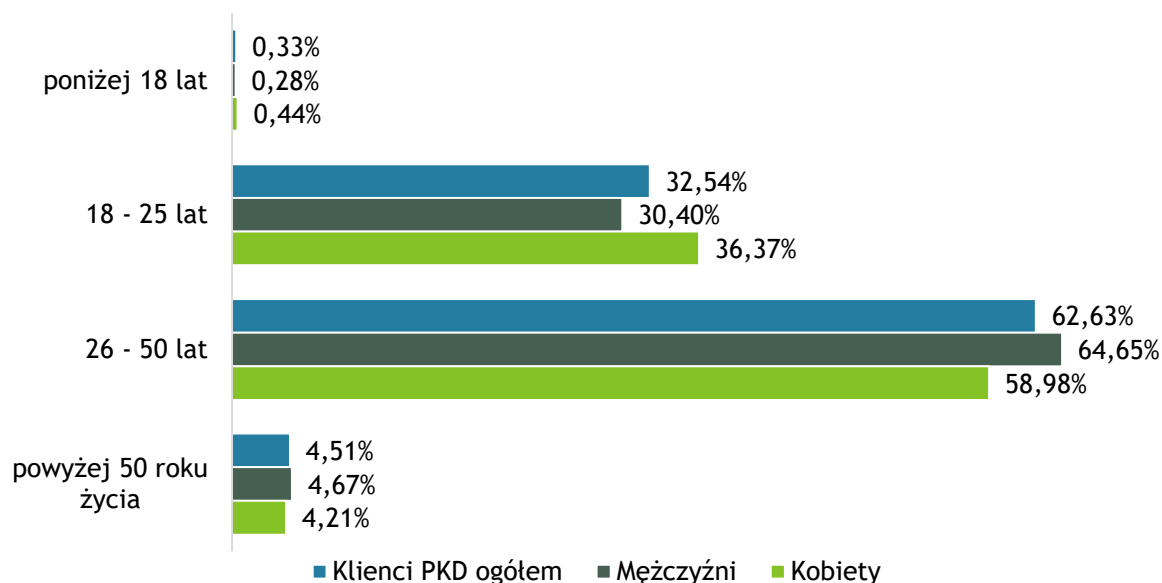
Osoby młode do 19 roku życia w 2019 r. stanowiły 4,31% wszystkich osób zgłaszających się do PKD. Dla porównania w 2018 r. osoby te miały wyższy udział w ogóle klientów gdyż stanowiły 4,65%. Osoby niepełnoletnie posiadały niewielki udział tj. 0,33% wszystkich klientów. Wśród osób zgłaszających się do PKD odznaczających się wiekiem do 20 lat przeważali mężczyźni, którzy stanowili 58,4%.

Tabela 1. Struktura demograficzna osób do 19 roku życia zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i płci

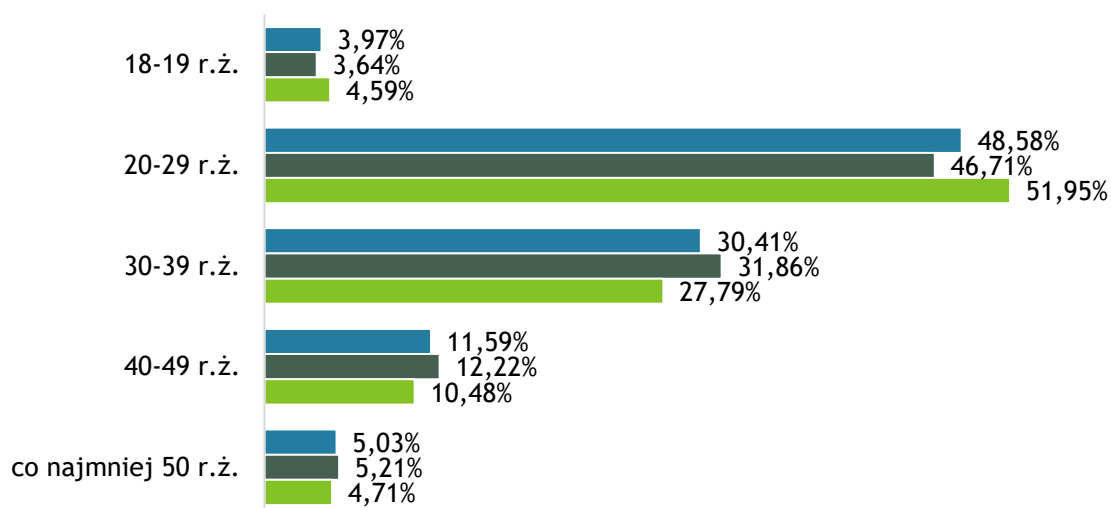
Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
Poniżej 18 roku życia	124	0,33%	66	0,28%	58	0,44%
18 roku życia	537	1,44%	308	1,28%	229	1,72%
19 roku życia	946	2,54%	564	2,35%	382	2,87%

Poddając analizie wiek osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. dostrzega znaczny udział osób wpisujących się w przedział 20-29 lat (48,58%). W grupie 20-29 r.ż. oraz wśród osób między 18 a 19 r.ż. przeważały kobiety (18-19 r.ż. - 4,59%; 20-29 r.ż. - 51,95%). Drugą najliczniejszą grupą były osoby w wieku 30-39 lat (30,41%).

Wykres 2. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i płci (podstawowe kategorie analizy)

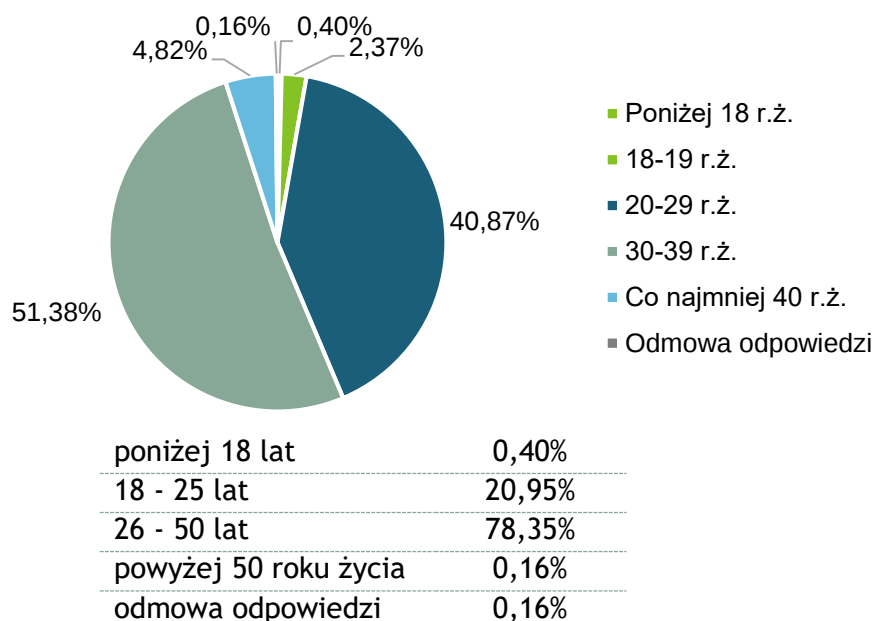
Wykres 3. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i płci³

Połowa spośród kobiet w ciąży zgłaszających się do PKD mieści się w przedziale wiekowym od 30 do 39 roku życia (51,38%). Kobiety w ciąży w wieku od 20 do 29 lat stanowiły 40,87% i w porównaniu do wyników z 2018 r. był to niższy udział (o 4,4 p.p.).

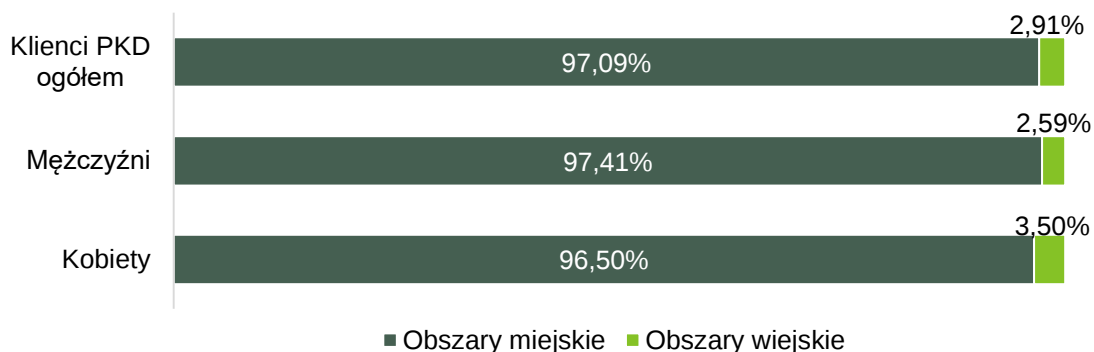
³ Kohorty ustalone na podstawie ubiegłych raportów

Wykres 4. Struktura demograficzna kobiet w ciąży zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku

Osoby zgłaszające się do PKD pochodziły głównie z obszarów miejskich (97,09%), natomiast klienci mieszkający na terenach wiejskich stanowili 2,91% ogółu. Identyczny rozkład miał miejsce również w przypadku mężczyzn jak i kobiet. Tendencja ta utrzymuje się na przestrzeni lat 2015-2019 (w 2018 r.: 20-29 r.ż. - 45,29%; 30-39 r.ż. - 48,75%; w 2015-2017 r.: 20-29 r.ż. - 48%; 30-39 r.ż. - 46%)

Wykres 5. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg płci i miejsca zamieszkania

Osoby w wieku od 30 do 39 lat miały większy udział w grupie klientów z terenów miejskich aniżeli w grupie klientów zamieszkujących tereny wiejskie. Z kolei wśród klientów PKD zamieszkujących tereny wiejskie osoby w wieku 18 i 19 lat, a także powyżej 39 roku życia miały większy udział niż wśród klientów zamieszkujących obszary miejskie.

Tabela 2. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i miejsce zamieszkania (podstawowe kategorie analizy)

Wyszczególnienie	Obszary miejskie		Obszary wiejskie	
	N	%	N	%
Poniżej 18 lat	120	0,33%	4	0,37%
18 - 25 lat	11754	32,45%	376	34,59%
26 - 50 lat	22693	62,65%	655	60,26%
Powyżej 50 roku życia	1630	4,50%	50	4,60%
Odmowa odpowiedzi	27	0,07%	2	0,18%

Tabela 3. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i miejsce zamieszkania

Wyszczególnienie	Obszary miejskie		Obszary wiejskie	
	N	%	N	%
Poniżej 18 r.ż.	120	0,3%	4	0,4%
18 r.ż.	512	1,4%	25	2,3%
19 r.ż.	907	2,5%	39	3,6%
20-29 r.ż.	17 589	48,6%	538	49,5%
30-39 r.ż.	11 056	30,5%	290	26,7%
Co najmniej 40 r.ż.	6013	16,6%	189	17,4%
Odmowa odpowiedzi	27	0,1%	2	0,2%

Zdecydowana większość Klientów PKD w 2019 r. pochodziła z województwa mazowieckiego (41,86%). W klasyfikacji na drugim miejscu znalazły się osoby z województwa dolnośląskiego (10,68%), zaś na trzecim z województwa pomorskiego (7,70%).

Tabela 4. Odsetek kobiet i mężczyzn odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na województwa

Województwo	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni	Kobiety
dolnośląskie	10,68%	57,20%	42,80%
kujawsko-pomorskie	3,40%	65,11%	34,89%
lubelskie	1,28%	72,79%	27,21%
lubuskie	2,37%	49,17%	50,83%
łódzkie	2,42%	68,54%	31,46%
małopolskie	6,27%	64,07%	35,93%
mazowieckie	41,86%	66,94%	33,06%
opolskie	1,40%	61,49%	38,51%
podkarpackie	1,39%	72,93%	27,07%
podlaskie	1,96%	59,49%	40,51%
pomorskie	7,70%	55,73%	44,27%
śląskie	4,65%	67,28%	32,72%
świętokrzyskie	1,94%	51,36%	48,64%
warmińsko-mazurskie	2,70%	57,23%	42,77%
wielkopolskie	5,39%	66,05%	33,95%
zachodniopomorskie	4,59%	58,49%	41,51%

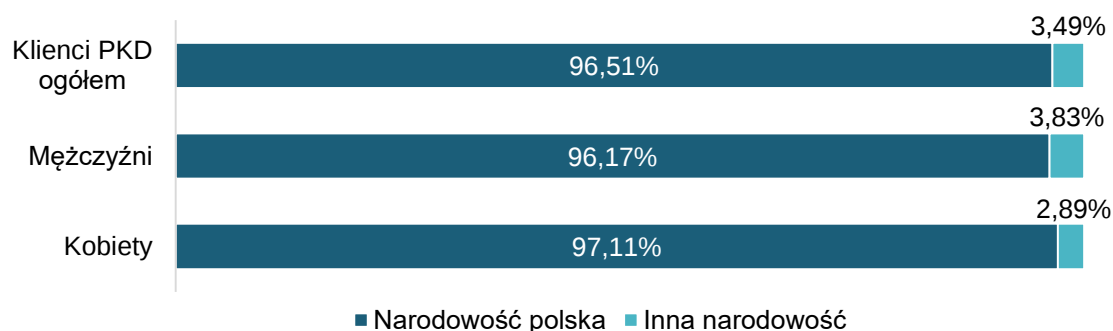
W województwie małopolskim oraz lubelskim częściej PKD odwiedzały osoby w wieku 18 - 25 lat niż w pozostałych województwach, natomiast w województwie kujawsko-pomorskim częściej niż w innych województwach spotkać można było osoby nieletnie.

Tabela 5. Odsetek osób odwiedzających PKD w wybranych województwach w 2019 r. w podziale na wiek⁴

Wyszczególnienie	poniżej 18 lat	18 - 25 lat	26 - 50 lat	powyżej 50 roku życia
dolnośląskie	0,74%	31,96%	63,02%	4,28%
kujawsko-pomorskie	1,35%	33,25%	58,10%	7,30%
lubelskie	0,16%	41,54%	52,05%	6,25%
lubuskie	1,00%	27,69%	65,01%	6,30%
łódzkie	0,20%	36,58%	56,88%	6,34%
małopolskie	0,22%	45,65%	51,55%	2,58%
mazowieckie	0,16%	29,20%	66,97%	3,67%
opolskie	0,64%	30,70%	61,41%	7,25%
podkarpackie	0,15%	36,24%	58,80%	4,81%
podlaskie	0,32%	32,11%	63,58%	3,99%
pomorskie	0,31%	34,80%	61,02%	3,87%
śląskie	0,87%	33,01%	59,52%	6,60%
świętokrzyskie	0,39%	24,81%	68,41%	6,39%
warmińsko-mazurskie	0,37%	28,59%	65,03%	6,01%
wielkopolskie	0,00%	39,11%	57,38%	3,51%
zachodniopomorskie	0,42%	28,85%	58,54%	12,19%

Niemalże wszyscy klienci PKD byli narodowości polskiej (96,51%). Nie zaobserwowano zróżnicowania pod względem narodowości między mężczyznami i kobietami. Mimo to, w 2018 r. udział osób innej narodowości zgłaszających się do PKD był niższy niż w 2019 roku (różnica 0,63 p.p.).

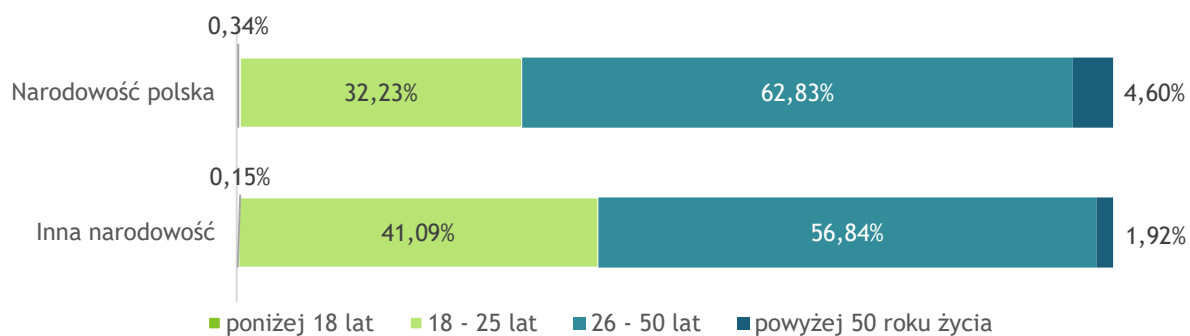
Wykres 6. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg narodowości

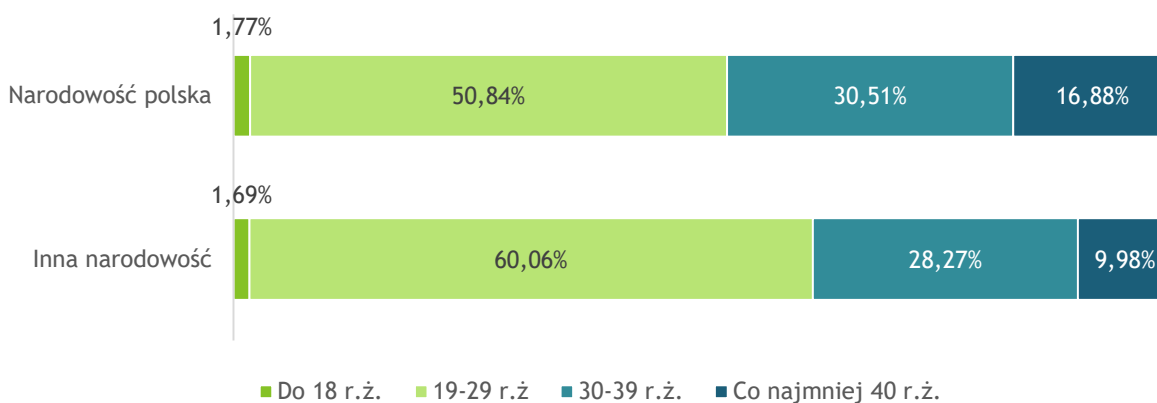
Porównując strukturę wiekową Polaków i osób innej narodowości dostrzega się wyższy udział osób starszych w narodowości polskiej. Zestawiając dane za 2019 r. można stwierdzić, że są bardzo zbliżone do wyników za 2018 r.

⁴ Bez szczegółowej kategoryzacji wieku

Wykres 7. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i narodowości (podstawowe kategorie analizy)

Wykres 8. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i narodowości

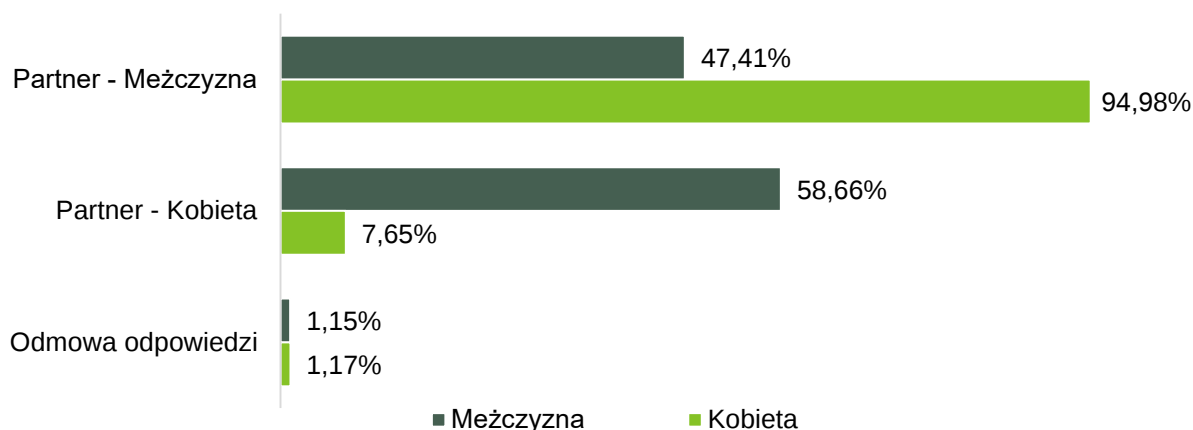
5. Zachowania ryzykowne

5.1. Liczba partnerów seksualnych

Na podstawie wiedzy dotyczącej dróg przenoszenia się HIV/AIDS, wyróżnia się następujące ryzykowne zachowania seksualne: seks oralny z wytryskiem do ust partnera, seks analny, kontakty z inną osobą niż obecny partner (zdrada), posiadanie stałego partnera seksualnego poza mężem, żoną, stałym partnerem oraz korzystanie z usług agencji towarzyskich.⁵

Z deklaracji klientów PKD wynika, że kobiety statystycznie częściej niż mężczyźni podejmują kontakty seksualne z osobami płci przeciwnej, bowiem 94,98% kobiet wskazało mężczyznę jako partnera seksualnego w ciągu całego życia, a w przypadku mężczyzn 58,66% zadeklarowało, że partnerem seksualnym jest kobieta. Co więcej, blisko połowa mężczyzn wskazała na kontakty homoseksualne (47,41%), z kolei kobiety uprawiające seks z kobietami w ciągu całego swojego życia stanowiły zaledwie 7,65% kobiet odwiedzających PKD.

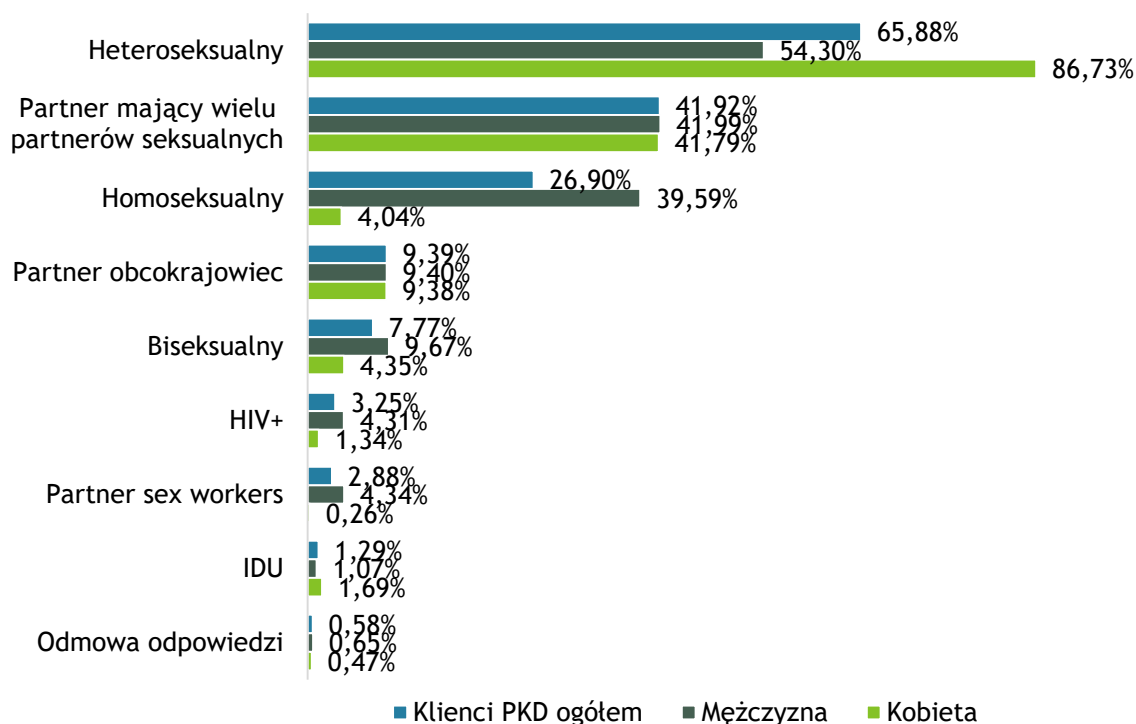
Wykres 9. Podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami określonej płci - partnerzy seksualni w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Kobiety deklarowały stosunki heteroseksualne zdecydowanie częściej niż mężczyźni (różnica 32 p.p.). Bez względu na płeć, niespełna 42% osób odwiedzających PKD w ciągu całego życia miało partnera posiadającego wielu partnerów seksualnych. Blisko co dziesiąty klient PKD (9,39%) zadeklarował kontakt seksualny z obcokrajowcem - dla porównania w 2018 r. odsetek ten wynosił 8,11%. Mężczyźni częściej od kobiet posiadali partnerów biseksualnych

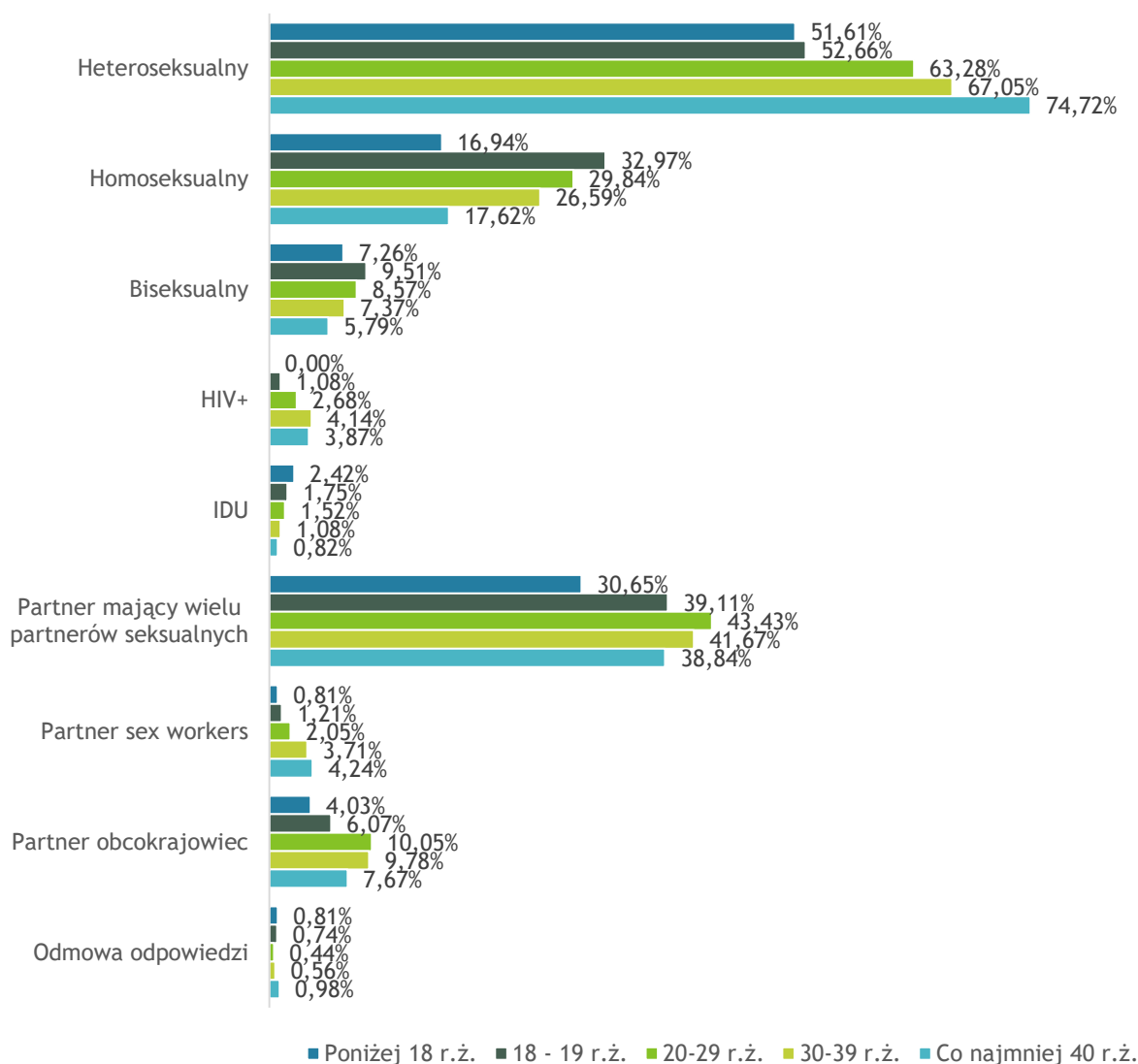
⁵ Izdebski Z., 2004 r., Zachowania ryzykowne - Krajowe Centrum ds. AIDS, Zakład Poradnictwa Młodzieżowego i Edukacji Seksualnej Uniwersytet Zielonogórski Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Wychowania Uniwersytet Warszawski

Wykres 10. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r.

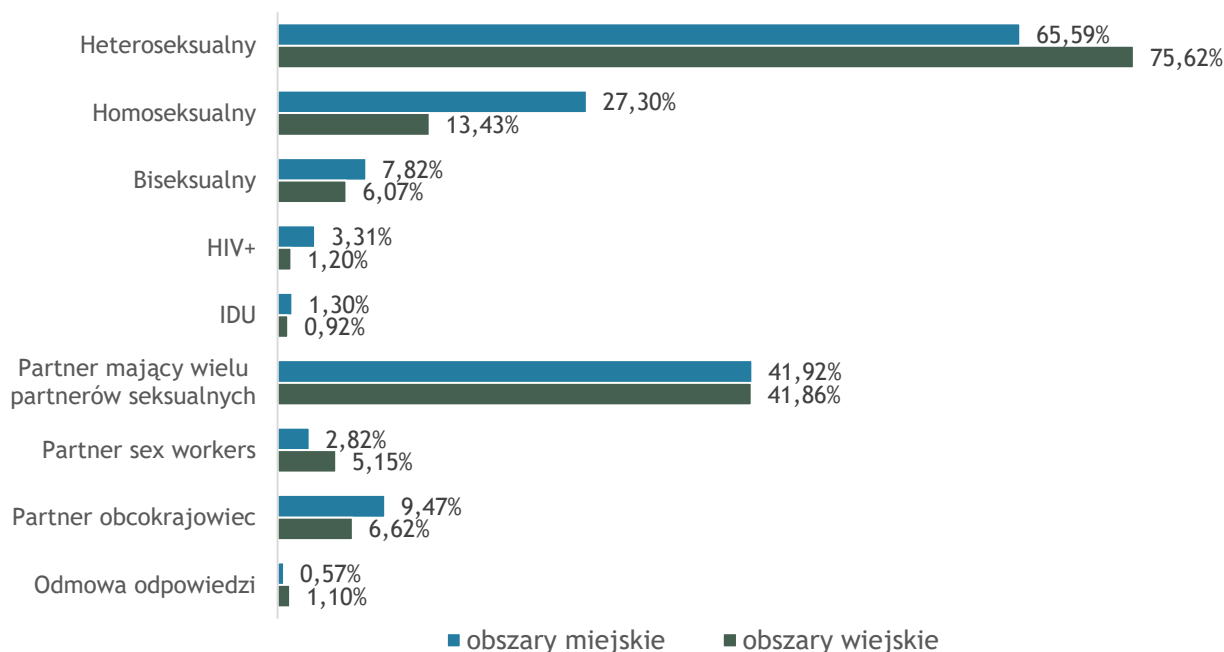
Wraz z wiekiem wzrastał odsetek osób deklarujących, że partnerem seksualnym jest osoba o orientacji heteroseksualnej. Najwyższy odsetek partnerów homoseksualnych odnotowano wśród osób od 18 do 19 roku życia. Wraz z wiekiem spadał odsetek osób mających partnerów HIV+.

Wykres 11. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r. - w podziale na wiek

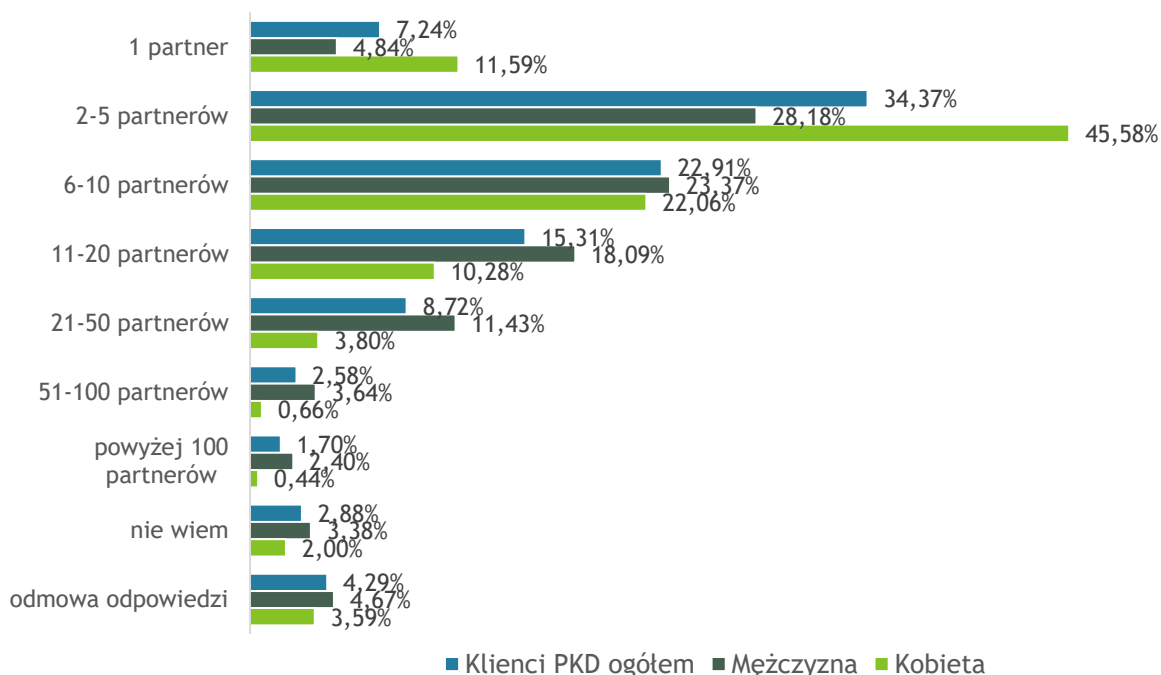
Heteroseksualni partnerzy seksualni byli częściej wskazywani przez osoby pochodzące z obszarów wiejskich. Z kolei partnerów biseksualnych, HIV+, IDU lub obcokrajowców częściej posiadały osoby z terenów miejskich.

Wykres 12. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r. - w podziale na miejsce zamieszkania

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, kobiety odwiedzające PKD posiadały w ciągu życia mniej partnerów seksualnych niż mężczyźni. Ponad połowa kobiet przez całe życie nie miała więcej niż 5 partnerów (57,17%), a w przypadku mężczyzn odsetek ten wynosił 33,02%. Relatywnie dużą dysproporcję dostrzega się w przypadku osób deklarujących od 11 do 20 partnerów - odsetek mężczyzn wynosił 18,09%, a kobiet - 10,28%. Podobną sytuację dostrzega się także w przypadku klientów PKD deklarujących od 21 do 50 partnerów, wśród mężczyzn było to 11,43% wskazań, a wśród kobiet - 3,80%.

Wykres 13. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na płeć

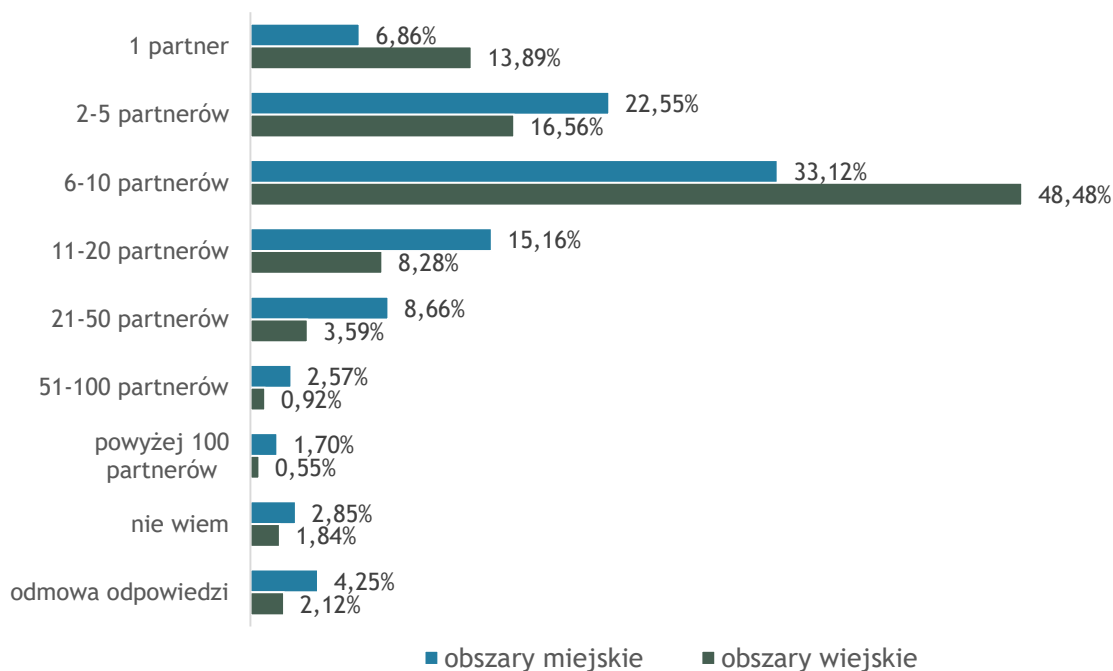
Większość osób do 19 roku życia nie miała więcej niż 5 partnerów seksualnych w ciągu całego życia. Dostrzega się, że wraz z wiekiem rośnie liczba partnerów seksualnych. Tym samym najwyższy odsetek osób mających tylko 1 partnera odnotowano wśród klientów PKD poniżej 18 roku życia.

Tabela 6. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na wiek

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
1 partner	26,97%	15,31%	7,69%	5,32%	7,27%
2-5 partnerów	43,82%	53,92%	38,20%	28,23%	29,88%
6-10 partnerów	11,24%	14,88%	23,58%	23,91%	21,12%
11-20 partnerów	4,49%	7,11%	14,59%	17,50%	15,44%
21-50 partnerów	4,49%	3,12%	7,09%	11,28%	10,05%
51-100 partnerów	0,00%	0,58%	1,61%	3,78%	3,72%
powyżej 100 partnerów	1,12%	0,22%	0,99%	2,11%	3,37%
nie wiem	2,25%	1,23%	2,48%	3,34%	3,67%
odmowa odpowiedzi	5,62%	3,63%	3,77%	4,53%	5,49%
	poniżej 18 lat	18 - 25 lat	26 - 50 lat	powyżej 50 roku życia	
1 partner	26,97%	9,77%	5,52%	11,94%	
2-5 partnerów	43,82%	43,04%	29,99%	32,77%	
6-10 partnerów	11,24%	22,06%	23,64%	19,40%	
11-20 partnerów	4,49%	12,30%	17,17%	11,50%	
21-50 partnerów	4,49%	5,25%	10,59%	7,34%	
51-100 partnerów	0,00%	1,14%	3,27%	3,48%	
powyżej 100 partnerów	1,12%	0,60%	2,14%	3,48%	
nie wiem	2,25%	2,18%	3,21%	3,61%	

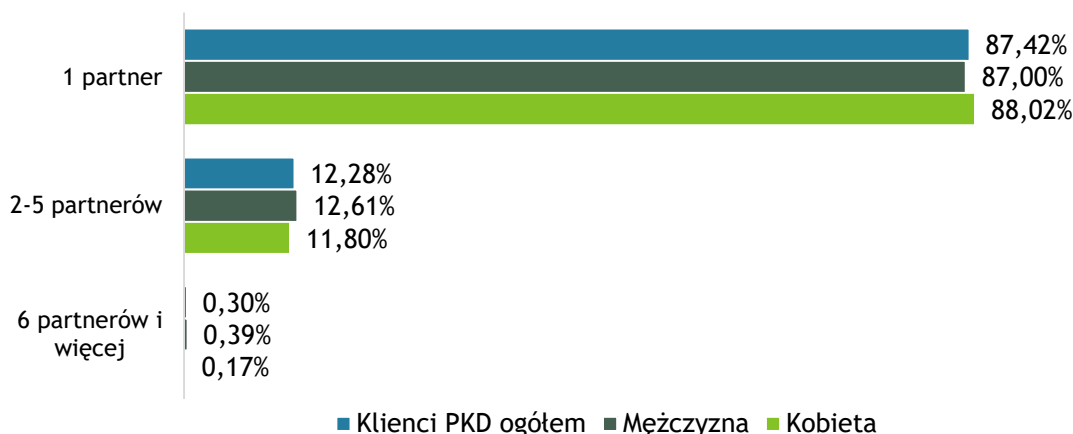
Osoby mieszkające na obszarach wiejskich posiadały w ciągu całego życia od 6 do 10 partnerów zdecydowanie częściej niż osoby zamieszkujące obszary miejskie. Z drugiej strony, osoby w grupie MSM z terenów miejskich częściej niż osoby z obszarów wiejskich posiadały powyżej 11 partnerów.

Wykres 14. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na miejsce zamieszkania

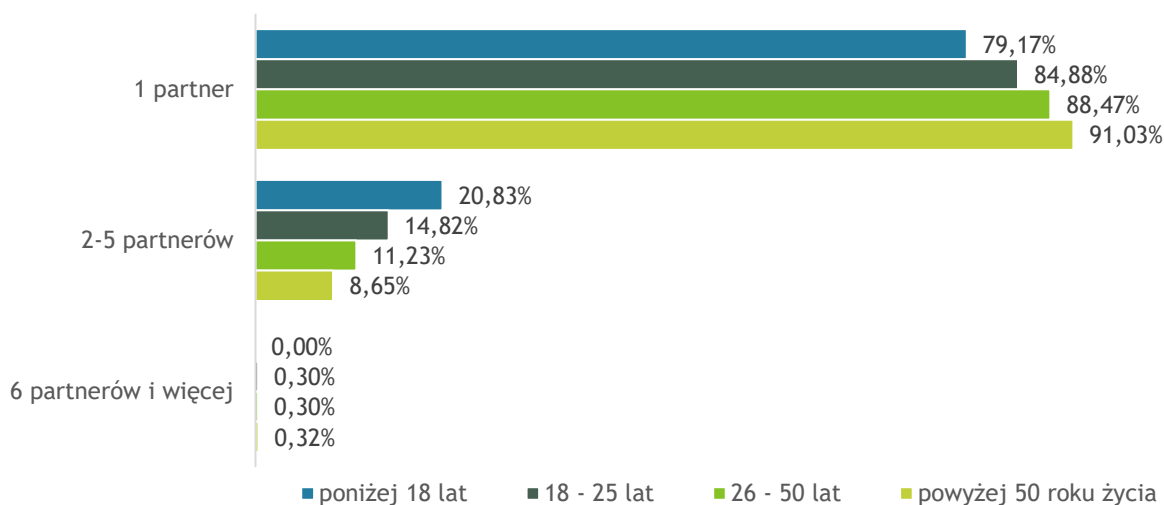
Wśród osób deklarujących posiadanie partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego badanie, zdecydowana większość (bez względu na płeć) wskazała na kontakty z 1 partnerem (87,42%), a 12,28% klientów na kontakty z liczbą partnerów mieszczącą się w przedziale od 2 do 5. Pod tym względem od 2015 r. dane statystyczne nie uległy znacznym odchyleniom.

Wykres 15. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg płci

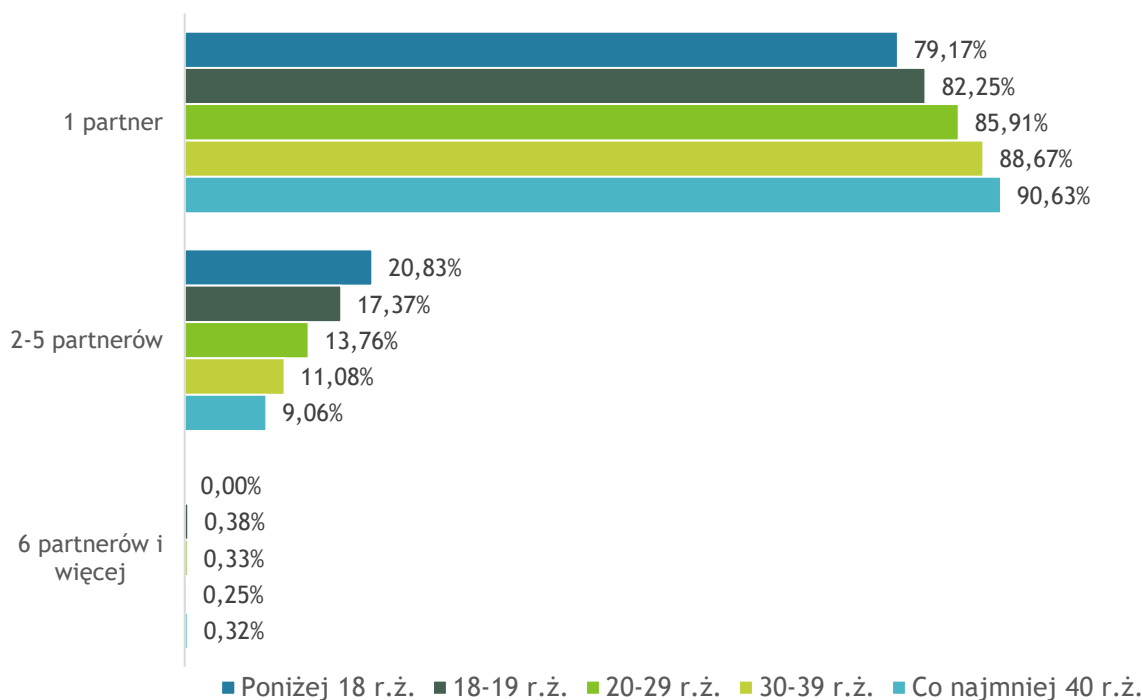

Bez względu na wiek, w ciągu roku poprzedzającego badanie większość osób odwiedzających PKD posiadało 1 partnera seksualnego. Jednocześnie wraz z wiekiem malał odsetek osób deklarujących posiadanie od 2 do 5 partnerów w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD.

Wykres 16. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg wieku (podstawowe kategorie analizy)

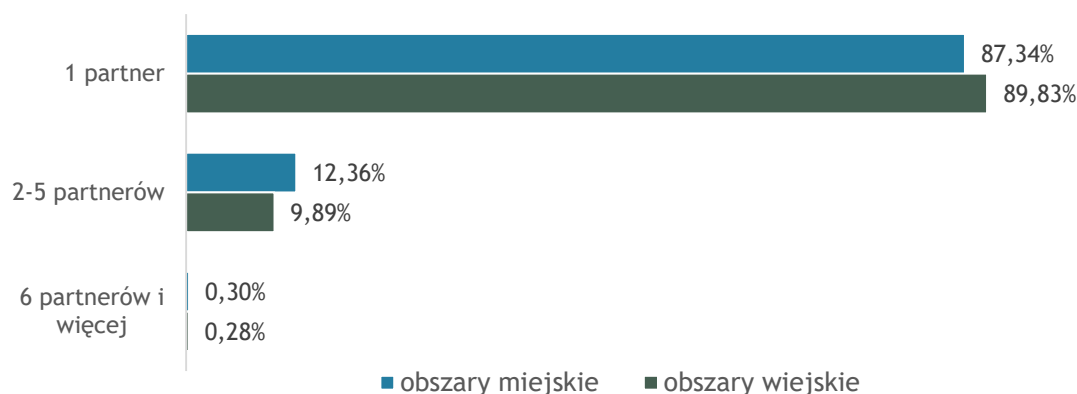

Wykres 17. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg wieku

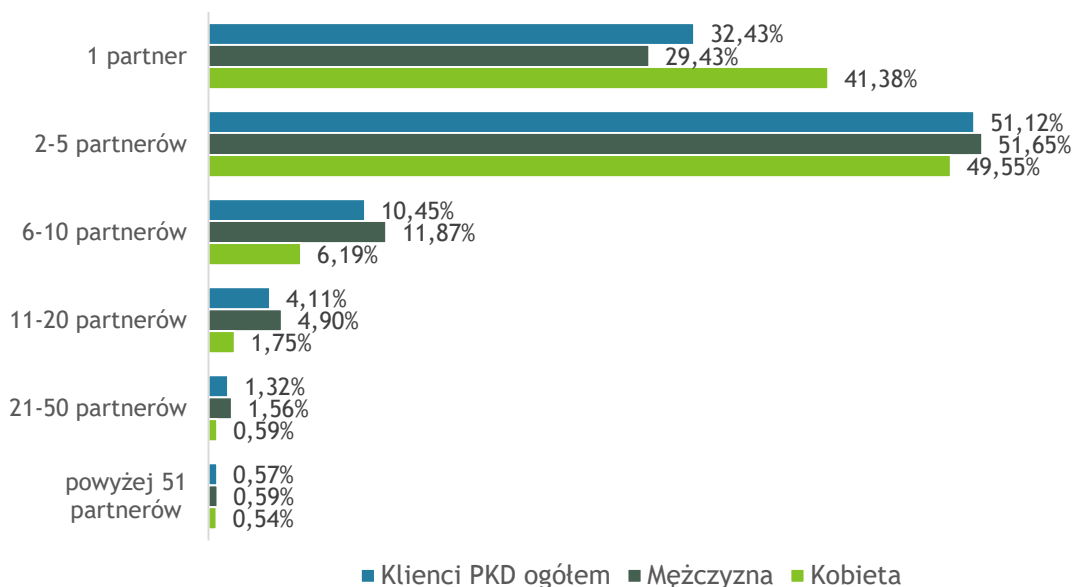
W ciągu roku poprzedzającego badanie, klienci PKD z obszarów wiejskich częściej niż klienci z terenów miejskich, posiadali tylko 1 stałego partnera seksualnego.

Wykres 18. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg miejsca zamieszkania

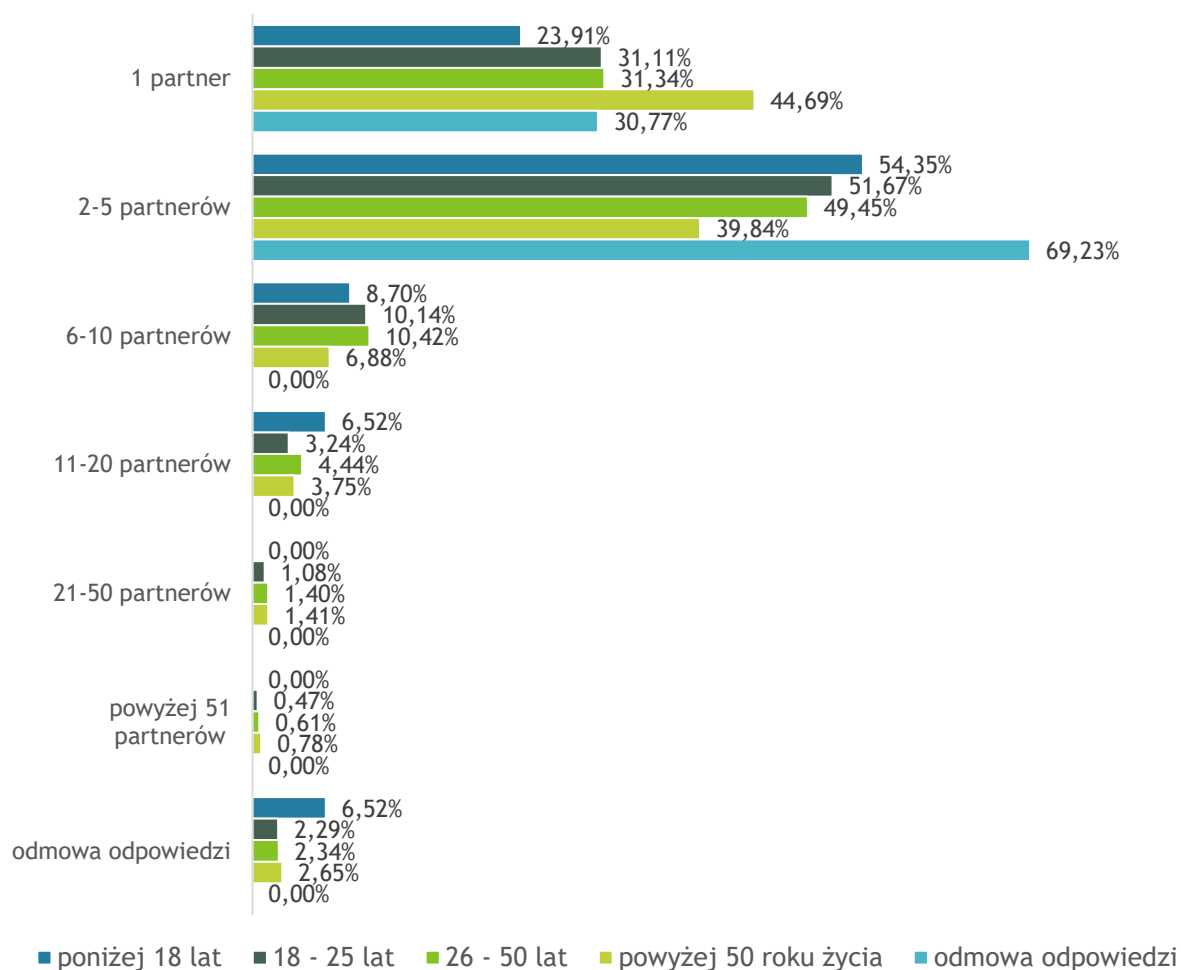
Co druga osoba odwiedzająca PKD zadeklarowała podejmowanie kontaktów seksualnych z partnerem niestałym. Wśród tych osób, co druga posiadała od 2 do 5 partnerów przygodnych, a co trzecia współżyła z 1 partnerem. Kobiety częściej od mężczyzn posiadały jednego niestałego partnera (odsetek 41,38% kobiet w stosunku do 29,43% w przypadku mężczyzn).

Wykres 19. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg płci

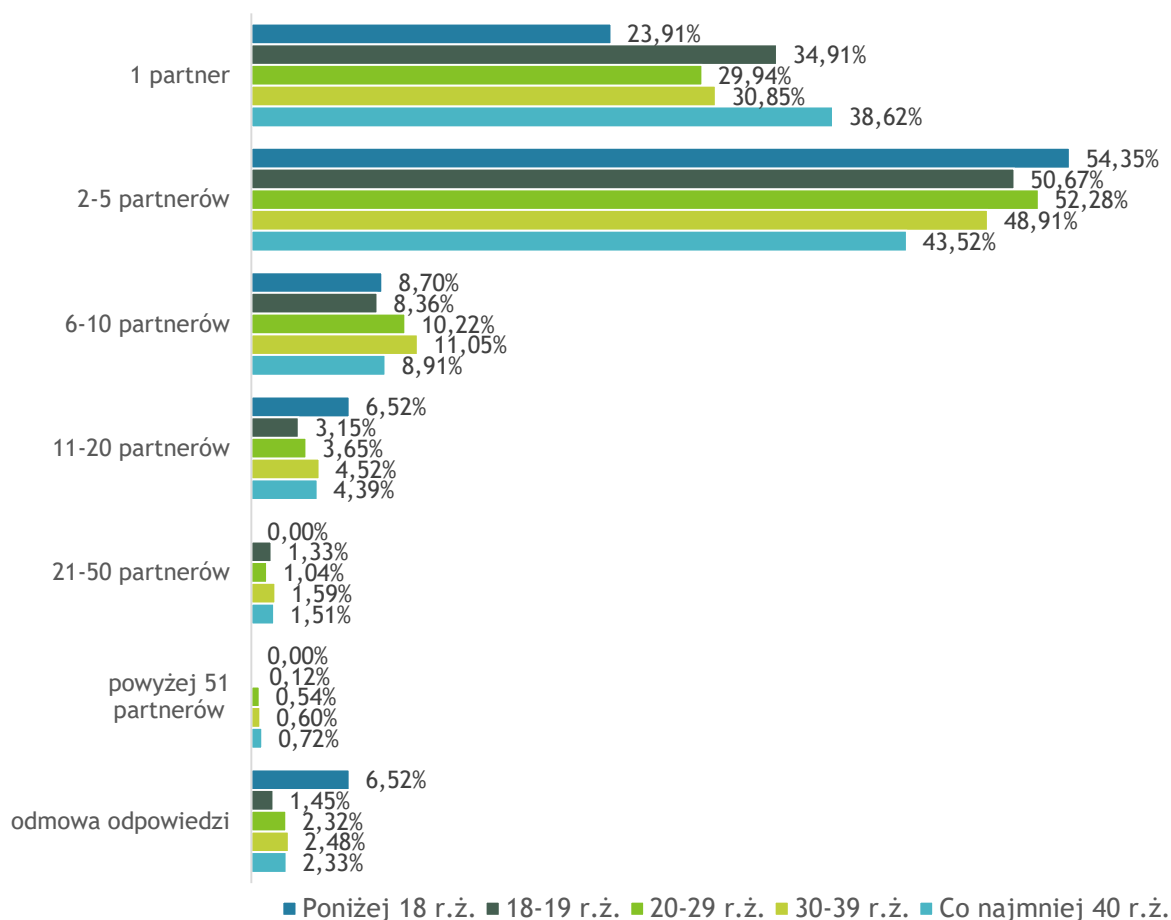

W ciągu roku poprzedzającego badanie, osoby młodsze najczęściej deklarowały posiadanie od 2 do 5 partnerów przygodnych. Z kolei wśród osób w wieku 30-39 lat częściej niż w pozostałych grupach wiekowych, podejmowano kontakty z liczbą partnerów mieszczącą się w przedziale od 6 do 10.

Wykres 20. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg wieku (podstawowe kategorie analizy)

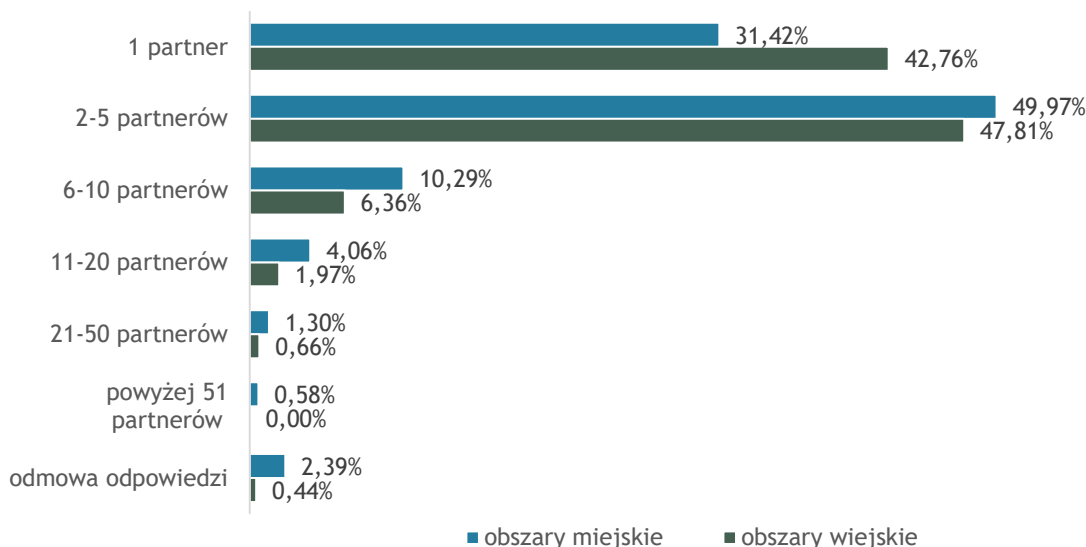

Wykres 21. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg wieku

W ciągu roku poprzedzającego badanie, klienci PKD zamieszkujący obszary wiejskie posiadali 1 partnera przygodnego częściej aniżeli osoby z terenów miejskich - ci z kolei częściej deklarowali posiadanie od 2 do 5 partnerów przygodnych.

Wykres 22. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg miejsca zamieszkania

5.2. MSM (Mężczyźni uprawiający seks z mężczyznami)

Na podstawie wiedzy dotyczącej dróg przenoszenia się HIV/AIDS, wyróżnia się następujące ryzykowne zachowania seksualne: seks oralny z wytryskiem do ust partnera, seks analny, kontakty z inną osobą niż obecny partner (zdrada), posiadanie stałego partnera seksualnego poza mężem, żoną, stałym partnerem oraz korzystanie z usług agencji towarzyskich.⁶

W 2019 roku mężczyźni uprawiający seks z mężczyznami stanowili 30,48% klientów PKD. Był to wynik o 3,7 p.p. wyższy w porównaniu do roku 2018. Z drugiej strony znacząco wzrósł odsetek mężczyzn heteroseksualnych - z 35,38% w 2018 do 54,30% w 2019 r.

Największy odsetek mężczyzn MSM odnotowano w PKD Warszawa (ul. Chmielna oraz al. Jana Pawła II). Notowania pierwszej szóstki nie uległy zmianie w porównaniu do 2018 roku, natomiast odsetek osób MSM w PKD Warszawa Chmielna był o 3 p.p. wyższy w 2019 r. Co istotne, mimo tej samej liczby PKD w 2019 r. przybyły do zestawienia 2 jednostki (PKD Lublin i PKD Toruń), które osiągnęły odsetek mężczyzn MSM w ogóle osób powyżej 1%.

Tabela 7. PKD notujące wizyty największej grupy mężczyzn z grupy MSM w 2019 roku

Wyszczególnienie	Liczba mężczyzn MSM odwiedzający PKD	Odsetek mężczyzn MSM odwiedzający PKD
PKD Warszawa (Chmielna)	3 771	33,16%
PKD Warszawa (JPiI)	1 859	16,35%
PKD Wrocław (Podwale7)	868	7,63%
PKD Kraków	772	6,79%
PKD Poznań II	659	5,80%
PKD Warszawa (Nugat)	599	5,27%
PKD Gdańsk	501	4,41%
PKD Chorzów	384	3,38%
PKD Szczecin	238	2,09%
PKD Łódź	231	2,03%
PKD Bydgoszcz	165	1,45%
PKD Rzeszów	163	1,43%
PKD Toruń	149	1,31%
PKD Lublin	133	1,17%
PKD Warszawa (Jagiellońska)	116	1,02%

Pozostałe PKD zanotowały odsetek mężczyzn z grupy MSM na poziomie <1% i nie zostały zaprezentowane w tabeli.

5.3. Stosowanie prezerwatyw

Podczas stosunków analnych - bez większej różnicy w podziale na pasywne czy aktywne - prezerwatywy były wykorzystywane częściej niż przy stosunku waginalnym. Porównując dane z wynikami za 2018 r. zauważa się częstsze korzystanie z prezerwatyw podczas stosunków analnych. Co piąty spośród klientów PKD odbywających stosunki waginalne zawsze używał prezerwatyw, a co drugi korzystał z nich czasami. W latach 2018-2019 tylko niewielki odsetek osób podczas odbywania stosunku oralnego korzystał z prezerwatyw.

⁶ Izdebski Z., 2004 r., Zachowania ryzykowne - Krajowe Centrum ds. AIDS, Zakład Poradnictwa Młodzieżowego i Edukacji Seksualnej Uniwersytet Zielonogórski Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Wychowania Uniwersytet Warszawski

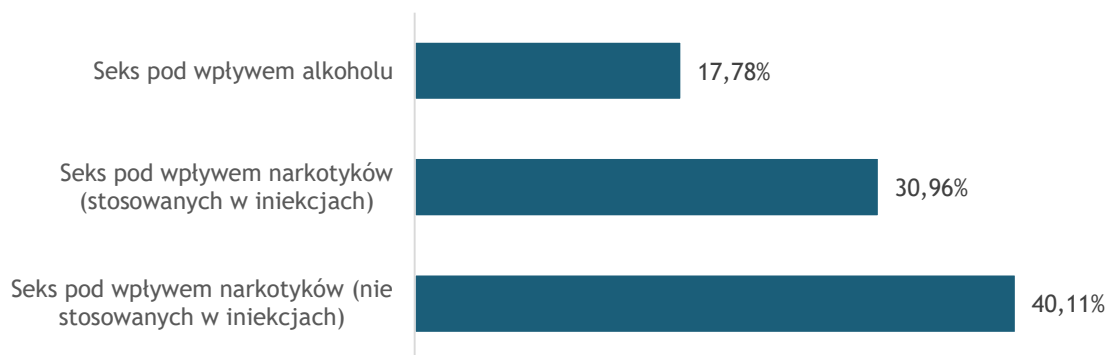
Tabela 8. Stosowanie prezerwatyw wśród mężczyzn i kobiet w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków seksualnych

Wyszczególnienie		Klienci PKD ogółem	Mężczyzna	Kobieta
waginalne	zawsze	19,65%	24,29%	14,56%
	czasami	51,82%	52,26%	51,35%
	nigdy	28,53%	23,45%	34,09%
analne pasywne	zawsze	30,86%	33,81%	18,40%
	czasami	48,87%	52,25%	34,54%
	nigdy	20,27%	13,94%	47,06%
analne aktywne	zawsze	32,88%	33,28%	13,02%
	czasami	48,95%	49,32%	30,73%
	nigdy	18,17%	17,40%	56,25%
oralne pasywne	zawsze	0,99%	1,16%	0,59%
	czasami	2,62%	3,08%	1,53%
	nigdy	96,39%	95,76%	97,88%
oralne aktywne	zawsze	0,93%	0,92%	0,95%
	czasami	2,45%	2,82%	1,59%
	nigdy	96,62%	96,26%	97,46%
inne	zawsze	8,19%	12,36%	3,66%
	czasami	7,01%	10,11%	3,66%
	nigdy	84,80%	77,53%	92,68%

5.4. Kontakt seksualny pod wpływem substancji psychoaktywnych

Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych zadeklarowało 40,11% klientów PKD przyjmujących takowe substancje (w 2018 r. - 41,00%). Co ważne, od 2015 r. dostrzega się systematyczny spadek odsetka osób podejmujących stosunki seksualne pod wpływem narkotyków. Osoby, które uprawiały seks pod wpływem alkoholu stanowiły 17,78% ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Wykres 23. Odsetek osób odwiedzających PKD w 2019 r., deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych lub alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji

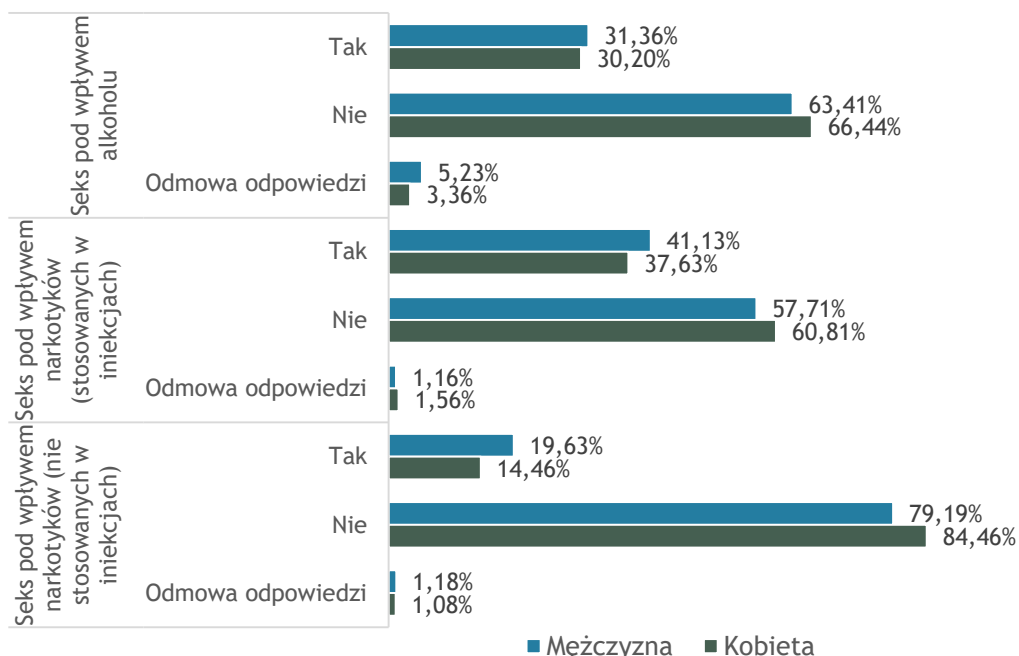

Poddając analizie deklaracje dotyczące kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu, nie dostrzega się znaczących różnic ze względu na płeć klientów PKD. Większe dysproporcje odnotowuje się w przypadku deklaracji dotyczących seksu pod wpływem narkotyków (stosowanych zarówno w iniekcjach, jak i nie), który był częściej podejmowany przez mężczyzn niż przez kobiety. Również

w 2018 r. wśród osób podejmujących stosunek pod wpływem substancji psychoaktywnych mężczyźni stanowili wyższy odsetek niż kobiety.

Zweryfikowano pozytywnie hipotezę, że mężczyźni częściej niż kobiety deklarują kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych.⁷

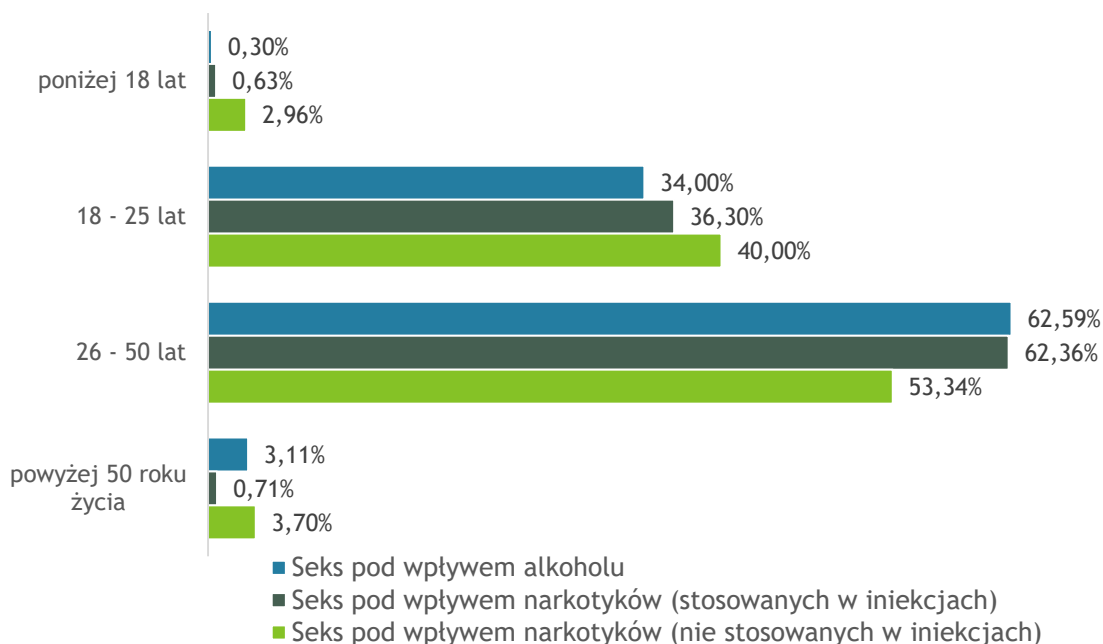
Wykres 24. Odsetek osób odwiedzających PKD podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz alkoholu w podziale na płeć

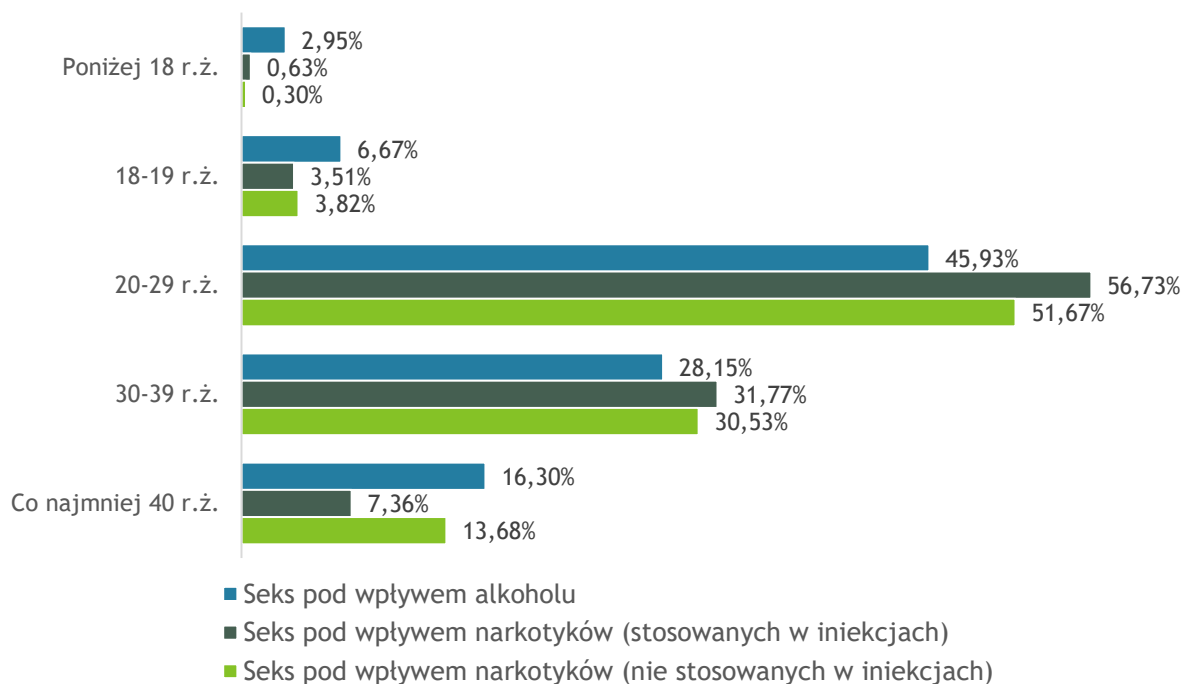
Stosunki seksualne pod wpływem alkoholu lub narkotyków podejmowane są w większości przez osoby od 20 do 29 roku życia, przy czym częściej podejmowane je pod wpływem narkotyków aniżeli alkoholu. W grupie osób młodszych przeważał seks pod wpływem alkoholu niż innych substancji odurzających. Drugą najlicniejszą grupą uprawiającą seks po zażyciu alkoholu lub narkotyków były osoby w przedziale wiekowym od 30 do 39 lat. Zestawiając wyniki z 2018 r. nie zauważa się istotnych różnic, za wyjątkiem osób powyżej 40 roku życia podejmujących seks pod wpływem alkoholu - w tym przypadku odsetek wzrósł o 3 p.p.

⁷ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Wykres 25. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych lub pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji w podziale na wiek (podstawowe kategorie analiz)

Wykres 26. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych lub pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji w podziale na wiek

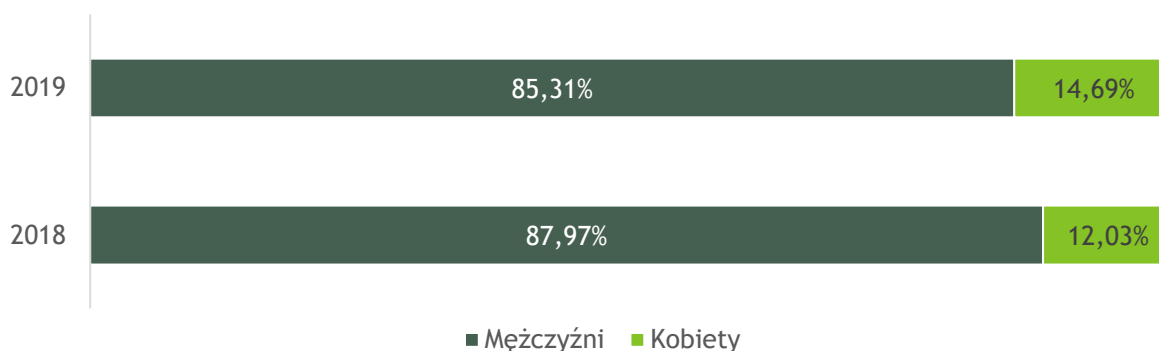

5.5. Kontakt seksualny z partnerem seropozytywnym HIV+

Odsetek osób odwiedzających PKD, deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami zakażonymi w 2019 r. wynosił 3,25% i był niższy w stosunku do 2018 r. o 0,1 p.p. Wśród osób podejmujących kontakty seksualne z partnerem seropozytywnym HIV+ dostrzega się większy udział kobiet niż miało to miejsce w 2018 r.

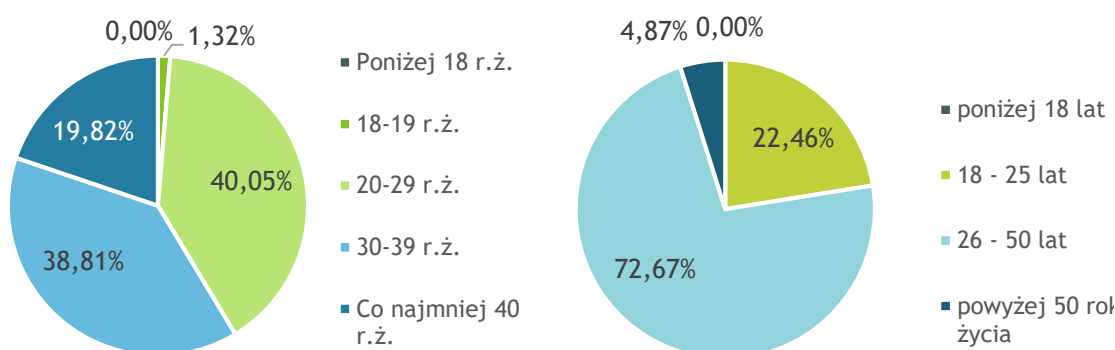
Tym samym sfalsyfikowano hipotezę, że wśród osób, które otrzymały dodatni wynik testu HIV i które zadeklarowały podejmowanie kontaktów seksualnych z partnerem zakażonym wirusem HIV więcej jest kobiet niż mężczyzn.⁸

Wykres 27. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami zakażonymi wirusem HIV w podziale na płeć

Wszystkie osoby odwiedzające PKD, deklaruujące podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami zakażonymi wirusem HIV, były pełnoletnie. Wśród klientów PKD, którzy podejmowali kontakty seksualne z osobami zakażonymi wirusem HIV, największą grupę stanowiły osoby w wieku od 20 do 29 lat (40,05%), a niewiele niższy udział miały osoby w wieku od 30 do 39 lat (38,81%).

Wykres 28. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami zakażonymi wirusem HIV w podziale na wiek

5.6. IDU (osoby zażywające narkotyki drogą iniekcji)

Jak wynika z deklaracji osób odwiedzających PKD w 2019 roku, 1,17% klientów przyjmowało narkotyki drogą iniekcji - w 2018 r. odsetek takich osób stanowił 1,22% ogółu klientów PKD. Porównując analizy od 2015 r. dostrzega się malejący udział tychże osób w ogóle klientów PKD. Tym samym, odnotowuje się niższy odsetek osób podejmujących seks pod wpływem narkotyków (w 2018 r. 39,78%). Używanie wspólnych igieł zadeklarowało 29,36% wszystkich osób dokonujących iniekcji.

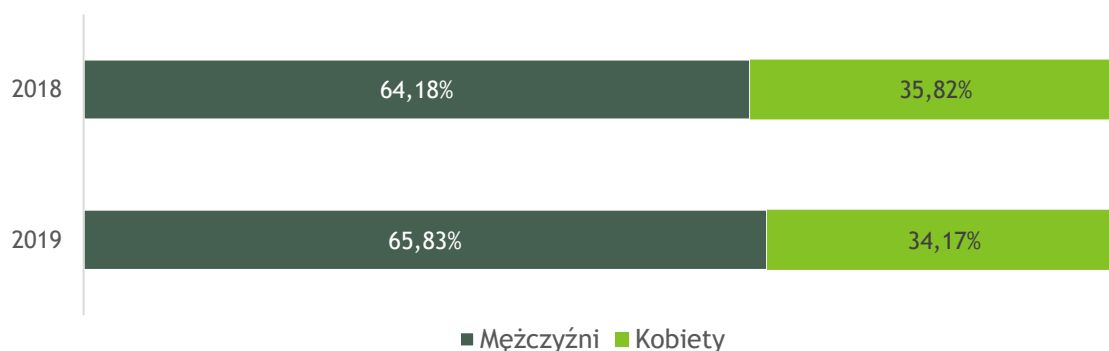
⁸ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Wykres 29. Odsetek osób odwiedzających PKD, dokonujących iniekcji, przy użyciu wspólnego sprzętu i podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem iniekcji

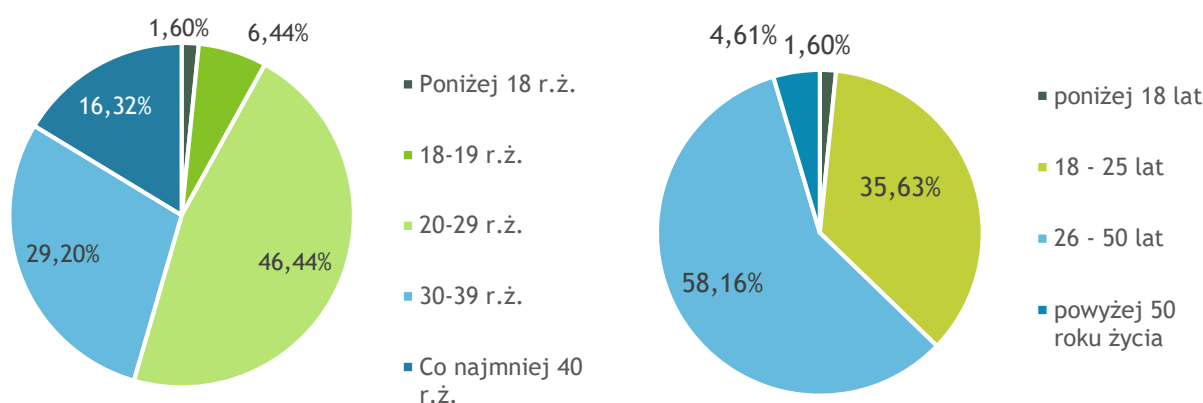
Mężczyźni częściej od kobiet przyjmują środki psychoaktywne drogą iniekcji. Taka zależność nie ulega zmianie od lat.

Wykres 30. Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na płeć

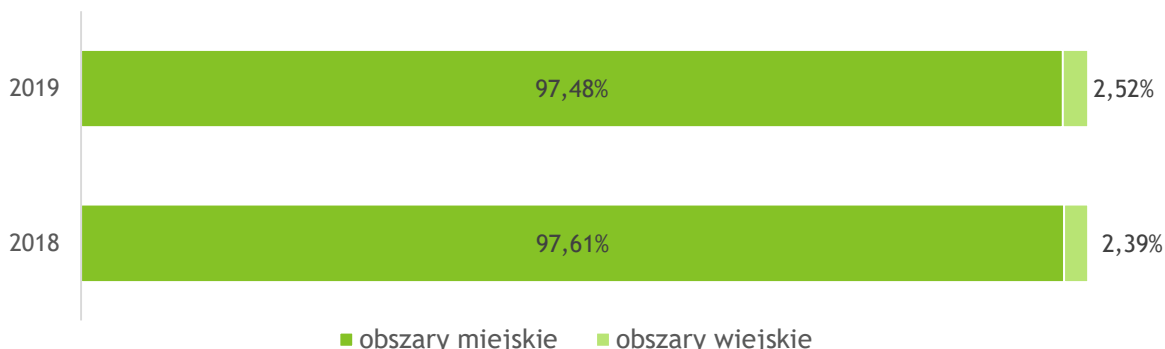
Blisko połowa klientów PKD przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji to osoby w wieku od 20 do 29 lat (46,44%). Narkotyki często przyjmowane są także przez osoby od 30 do 39 roku życia (29,20%). Z drugiej strony, zjawisko to najrzadziej występuje wśród osób do 19 roku życia.

Wykres 31. Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na grupy wiekowe

Niezaprzeczalnie, klienci PKD, którzy przyjmują środki psychoaktywne drogą iniekcji najczęściej pochodzą z obszarów miejskich. Tym samym osoby zamieszkujące na terenach wiejskich stanowiły niespełna 3% ogółu klientów PKD przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji.

Wykres 32. Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na miejsce zamieszkania

Wśród osób deklarujących przyjmowanie narkotyków innych niż przyjmowane drogą iniekcji z roku na rok spada odsetek osób zażywających marihuanę/haszysz (odsetek tych osób spadł z 82% w 2015 do 73% w 2019 r.). Udział osób przyjmujących amfetaminę również uległ zmniejszeniu. Zmniejszenie udziału osób przyjmujących marihuanę/haszysz i amfetaminę wśród ogółu przyjmujących narkotyki inne aniżeli drogą iniekcji, przełożyło się na zwiększenie w ostatnich latach odsetka osób zażywających kokainę i ekstazę.

Tabela 9. Odsetek osób odwiedzających PKD deklarujących przyjmowanie narkotyków innych niż przyjmowane drogą iniekcji z uwzględnieniem rodzaju przyjmowanej substancji

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Marihuana/haszysz	82%	79%	77%	74%	73%
Amfetamina	31%	32%	31%	28%	29%
Kokaina	20%	22%	23%	24%	24%
Mefedron	16%	19%	22%	19%	17%
Ecstasy	12%	14%	15%	16%	16%
Dopalacze	11%	11%	10%	9%	6%
LSD	8%	8%	8%	9%	8%
Metamfetamina	7%	7%	8%	7%	8%
Poppers	6%	7%	7%	6%	4%
Grzyby	4%	4%	5%	4%	3%
Inny	4%	4%	4%	4%	5%
Leki bez wskazań medycznych	4%	4%	4%	4%	3%
Heroina	2%	2%	2%	2%	1%
Kompot	1%	0%	0%	0%	0%
Sterydy	1%	1%	1%	1%	1%

Zastosowano skalę kolorów od białego do ciemnozielonego. Natężenie koloru zielonego wzrasta wraz ze wzrostem wartości

Analizie poddano również odsetek klientów PKD deklarujących przyjmowanie narkotyków innych niż przyjmowane drogą iniekcji z uwzględnieniem formy przyjmowania substancji na przestrzeni lat 2015-2019. Na podstawie przyjmowanych substancji, niewątpliwym jest fakt, że najczęściej przyjmowano narkotyki poprzez palenie (68%) oraz wciąganie (43%). Co piąta osoba przyjmowała narkotyki doustnie (19%). W analizowanym okresie nie dostrzega się znaczących odchyłeń w konkretnych latach.

Tabela 10. Odsetek osób odwiedzających PKD deklarujących przyjmowanie narkotyków innych niż przyjmowane drogą iniekcji z uwzględnieniem formy przyjmowania substancji

	2015	2016	2017	2018	2019
Palone	-	-	-	70%	68%
Wciągane	42%	45%	46%	44%	43%
Doustne	18%	19%	20%	20%	19%
Wdychane	7%	7%	8%	6%	5%
Wcierane	3%	3%	4%	4%	3%

6. Testy

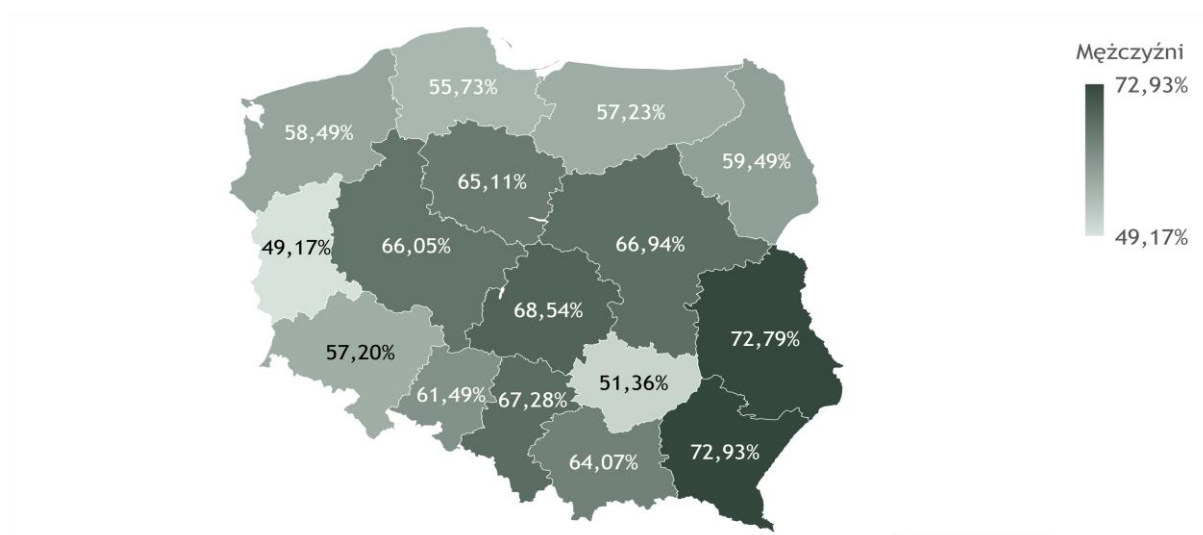
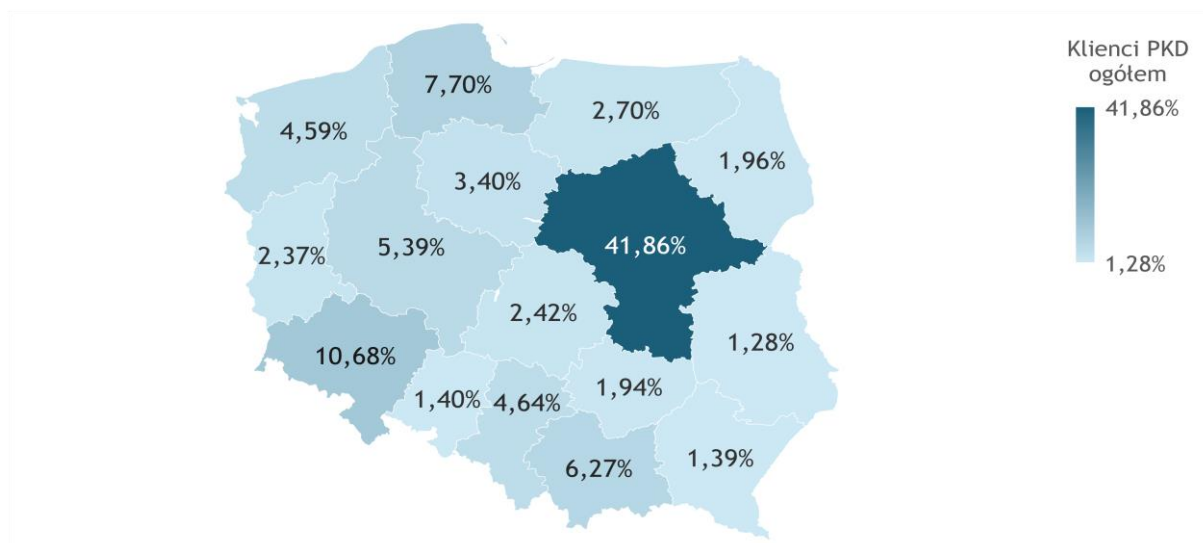
W 2019 roku większość testów wykonano w największych miastach Polski, tj. w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu. Podobnie jak w 2018 roku, najwięcej testów - bo ponad 10 000 - wykonano w jednym z punktów w Warszawie. Co istotne, testy wykonane w tym punkcie stanowiły blisko 30% ogółu wszystkich testów wykonanych w pozostałych punktach w Polsce.

Tabela 11. Punkty PKD wraz z liczbą i odsetkiem testów wykonanych w 2019 roku

PKD	Liczba wykonanych testów w danym punkcie	Odsetek wykonanych testów na tle kraju
PKD Warszawa (Chmielna)	10 673	28,61%
PKD Warszawa (JPiI)	4 260	11,42%
PKD Kraków	2 309	6,19%
PKD Wrocław (Podwale7)	2 082	5,58%
PKD Poznań II	1 978	5,30%
PKD Warszawa (Nugat)	1 917	5,14%
PKD Gdańsk	1 847	4,95%
PKD Chorzów	1 402	3,76%
PKD Szczecin	1 280	3,43%
PKD Łódź	796	2,13%
PKD Jelenia Góra	773	2,07%
PKD Bydgoszcz	661	1,77%
PKD Rzeszów	652	1,75%
PKD Białystok	602	1,61%
PKD Toruń	572	1,53%
PKD Kielce	568	1,52%
PKD Lublin	565	1,51%
PKD Warszawa (Jagiellońska)	501	1,34%
PKD Opole II	484	1,30%
PKD Olsztyn	479	1,28%
PKD Częstochowa	452	1,21%
PKD Płock	387	1,04%
PKD Gorzów Wielkopolski	344	0,92%
PKD Ełk	314	0,84%
PKD Zielona Góra	266	0,71%
PKD Słupsk	260	0,70%
PKD Wałbrzych	229	0,61%
PKD Gdynia	209	0,56%
PKD Koszalin	197	0,53%
PKD Wrocław (TRR)	193	0,52%
PKD Zgorzelec	59	0,16%
Łącznie	37 311	100,00%

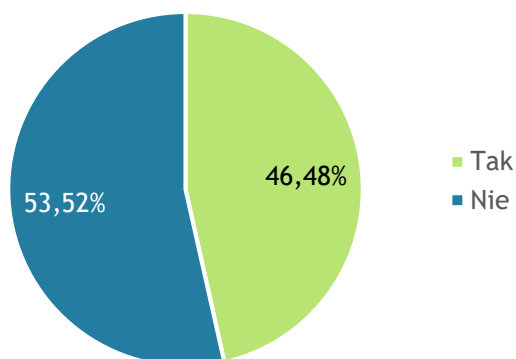
Najwięcej klientów odwiedzających PKD stanowili mieszkańcy województwa mazowieckiego (41,86%). Relatywnie wysoki udział wśród odwiedzających PKD mieli także mieszkańcy województw dolnośląskiego (10,68%) oraz pomorskiego (7,70%). Najmniejszy odsetek odwiedzających PKD stanowili natomiast mieszkańcy województwa lubelskiego (1,28%).

Analizując płeć odwiedzających punkty w podziale na województwa można dostrzec, że niemalże we wszystkich regionach większość klientów stanowili mężczyźni. Odwrotną zależność odnotowano w województwie lubuskim, gdzie kobiety (50,83%) stanowiły nieco większy odsetek klientów PKD aniżeli mężczyźni (49,17%).

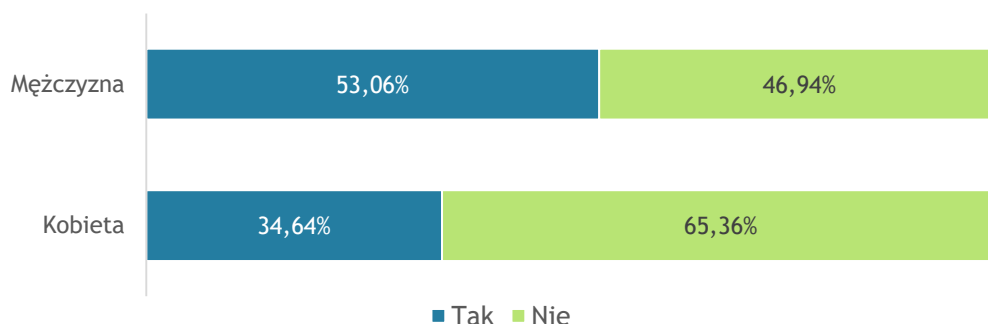
Ponad połowa spośród osób odwiedzających PKD w 2019 roku (53,52%) w przeszłości nie wykonywała testu HIV. W stosunku do 2018 roku odsetek ten uległ zmniejszeniu o nieco ponad 3 punkty procentowe - wzrosła zatem liczba osób, które ponownie wykonywały test HIV.

Wykres 33. Odsetek osób odwiedzających PKD w 2019 r., deklarujących wykonanie testu HIV w przeszłości

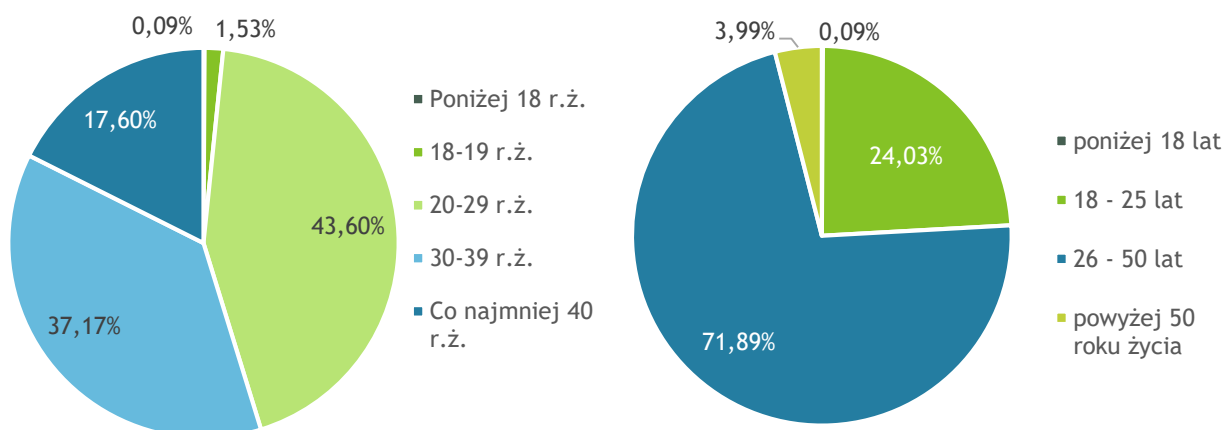
Mężczyźni częściej od kobiet deklarowali wykonanie testu HIV w przeszłości. Wśród mężczyzn 53,06% osób wykonało test HIV w przeszłości, a wśród kobiet - 34,64%.

Wykres 34. Odsetek osób odwiedzających PKD w 2019 r., deklarujących wykonanie testu HIV w przeszłości - wg płci

Osoby, które zadeklarowały wykonanie testu HIV w przeszłości to najczęściej osoby w wieku od 20 do 29 r.ż. (43,60%) oraz od 30 do 39 r.ż. (37,17%). Należy nadmienić, że struktura wiekowa osób deklaruujących wcześniejsze wykonanie testu była zbliżona do tej odnotowanej w latach poprzednich. Istotnym jest, że w 2019 roku żaden z odwiedzających PKD poniżej 18 r.ż. nie zadeklarował wcześniejszego wykonania testu w przeszłości.

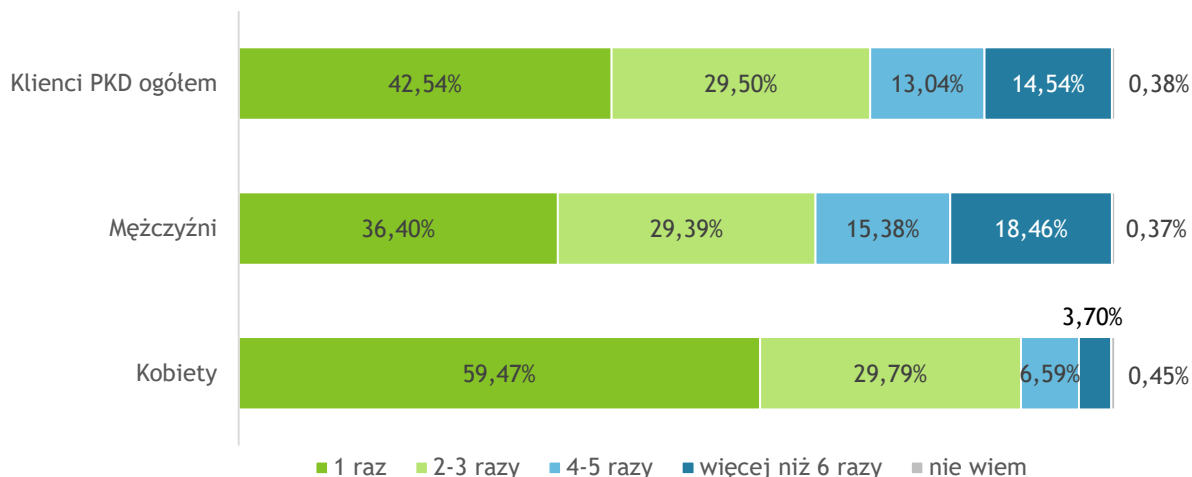
Wykres 35. Struktura wiekowa osób odwiedzających PKD w 2019 r., wykonujących testy w przeszłości

Osoby, które wykonywały test HIV w przeszłości, najczęściej wskazywały, iż czyniły to jednokrotnie (42,54%). Blisko 30% tej grupy wykonało wcześniej 2-3 testy HIV. Tylko nieliczni (0,39%) wskazali, że nie pamiętają, ile razy wykonywali test. W porównaniu do 2018 roku dostrzega się znaczny spadek udziału osób, które w przeszłości wykonały test jednokrotnie (spadek o 20,71 p.p.).

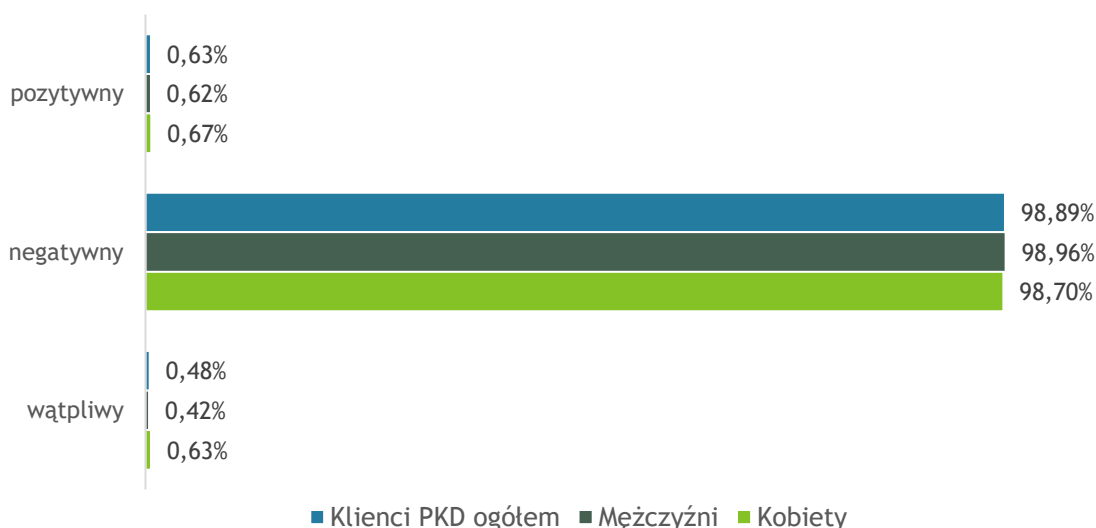
Analiza deklaracji w podziale na płeć wykazała, że częstotliwość wykonywania testów w przeszłości była wyższa w przypadku mężczyzn aniżeli kobiet. Blisko 60% kobiet w przeszłości wykonało tylko jeden test HIV, z kolei wśród mężczyzn odsetek ten był niższy i wynosił 36,40%. Mężczyźni natomiast znacznie częściej niż kobiety deklarowali, iż w przeszłości wykonali co najmniej 6 testów HIV.

Wykres 36. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez osoby odwiedzające PKD w 2019 r.

Zdecydowana większość testów wykonywanych przez klientów PKD w przeszłości była negatywna (98,89%). Odsetek ten jest nieco niższy aniżeli w 2018 roku (o 0,17 p.p.), aczkolwiek tendencja z lat poprzednich została zachowana.

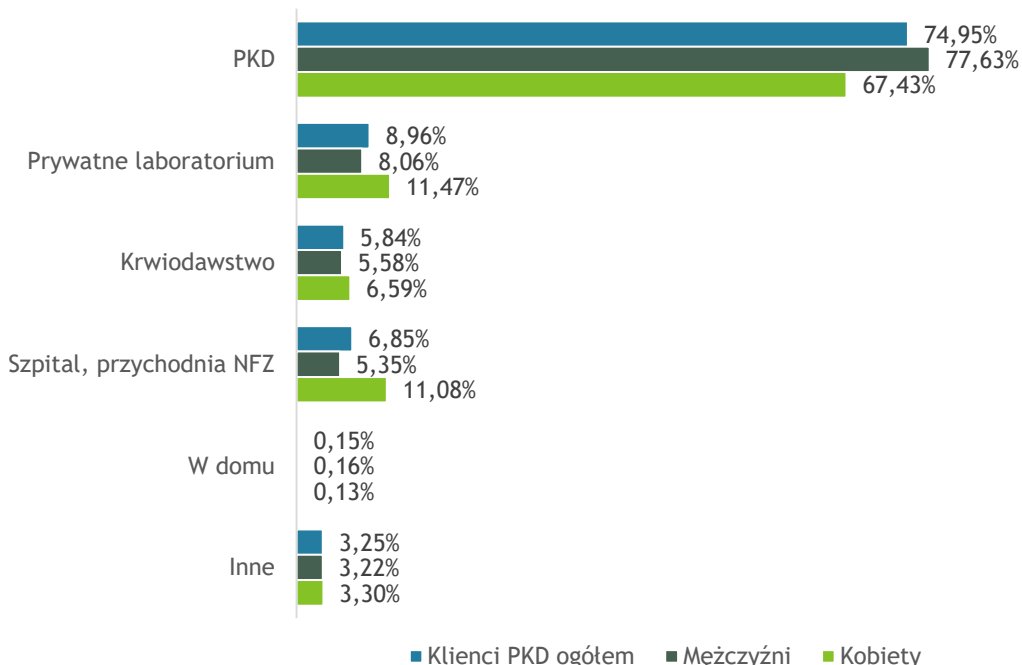
Wykres 37. Wynik testu HIV przeprowadzonego w przeszłości wśród odwiedzających PKD w 2019 r.

Powtórne testy po oknie serologicznym wykonywano najczęściej w punktach konsultacyjno-diagnostycznych (74,95%). W 2018 roku odnotowano tę samą tendencję - odsetek ten był zbliżony i wynosił 75,72%.

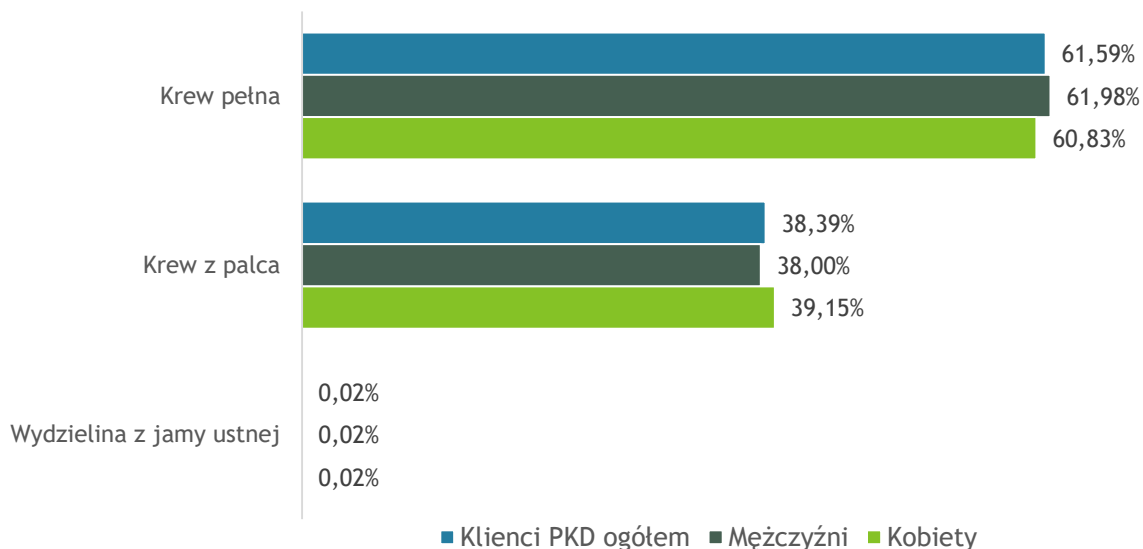
Analiza z uwzględnieniem płci wykazała natomiast, że kobiety częściej niż mężczyźni powtarzały test HIV w prywatnych laboratoriach, szpitalach i przychodniach czy też w stacjach krwiodawstwa. Mężczyźni natomiast częściej niż kobiety wykonywali powtórne testy w PKD

Wykres 38. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym w podziale na płeć wśród odwiedzających PKD

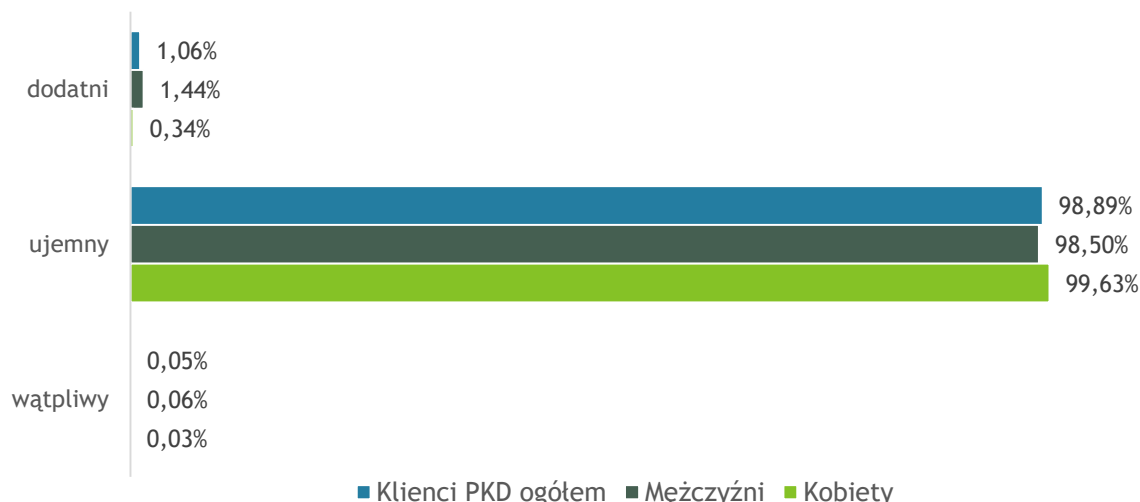
Krew pełna to najczęściej pobierany materiał do wykonania szybkiego testu przesiewowego wśród osób odwiedzających PKD w 2019 roku - pobierano ją w nieco ponad 60% przypadków. W stosunku do 2018 roku dostrzega się zatem wzrost tego odsetka (o 5,45 p.p.). Często pobieranym materiałem była także krew z palca (38,9%). Podobnie jak w 2018 roku, tylko w nielicznych przypadkach do wykonania szybkiego testu przesiewowego pobierano wydzielinę z jamy ustnej (0,02%). Należy nadmienić, że w podziale na płeć osób odwiedzających PKD nie odnotowano znacznych różnic.

Wykres 39. Rodzaj pobranego materiału do wykonania szybkiego testu przesiewowego w podziale na płeć wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Tylko w nielicznych przypadkach wynik szybkiego testu przesiewowego wśród osób odwiedzających PKD w 2019 roku był dodatni (1,06%) bądź wątpliwy (0,05%). W zdecydowanej większości testy te wykazywały wynik ujemny (98,89%) - podobnie jak w latach ubiegłych.

Wykres 40. Wynik szybkiego testu przesiewowego wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Ryzykowne kontakty seksualne były najczęstszym powodem wykonania testów bez względu na wiek osób odwiedzających PKD w 2019 roku. Podobna tendencja została odnotowana w 2018 roku, gdzie ryzykowne kontakty seksualne także stanowiły główny powód wykonania testu przez klientów PKD. Tym samym została potwierdzona hipoteza, że najczęstszym powodem wykonania testu jest podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych.⁹

Wśród osób w wieku co najmniej 18 lat drugim najczęstszym powodem wykonania testu HIV była ciekawość. Z kolei osoby w wieku poniżej 18 r.ż. znacznie częściej niż pozostałe wskazywały na kontakt z krwią jako powód wykonania testu.

Tabela 12. Powody wykonania testów (wg deklaracji klientów PKD) w podziale na grupy wiekowe wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.

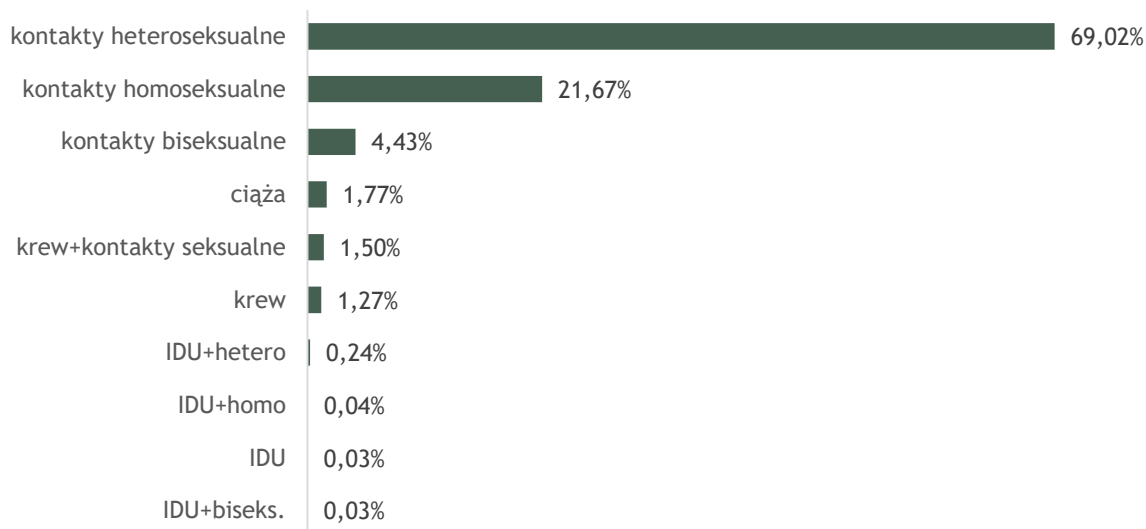
Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Ryzykowne kontakty seksualne	72,42%	52,00%	71,62%	73,13%	72,45%	70,91%
Ciekawość	6,43%	4,00%	8,21%	6,99%	5,66%	5,82%
Rutynowe badania	4,87%	3,33%	3,70%	5,14%	4,87%	4,42%
Kontakt z krwią	4,59%	21,33%	6,76%	4,56%	3,54%	5,72%
Ciąża	2,80%	3,33%	1,85%	2,38%	4,67%	0,84%
Objawy osłabionej odporności	1,98%	0,67%	1,45%	1,65%	1,87%	3,30%
Namowa partnera	1,80%	0,00%	1,91%	1,83%	1,71%	1,89%
Inne	1,67%	10,00%	2,37%	1,52%	1,45%	2,25%
Skierowanie przez lekarza	1,30%	2,67%	0,40%	1,02%	1,19%	2,47%
Wynik + partnera	1,12%	0,00%	0,69%	0,88%	1,30%	1,59%
IDU	0,54%	2,67%	0,87%	0,57%	0,52%	0,31%
Ciąża u partnerki	0,48%	0,00%	0,17%	0,33%	0,77%	0,48%

⁹ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

	poniżej 18 lat	18 - 25 lat	26 - 50 lat	powyżej 50 roku życia
Ryzykowne kontakty seksualne	52,00%	73,56%	72,58%	63,75%
Ciekawość	4,00%	7,22%	6,03%	6,52%
Rutynowe badania	3,33%	4,87%	4,94%	4,10%
Kontakt z krwią	21,33%	5,07%	3,92%	8,99%
Ciąża	3,33%	1,81%	3,51%	0,00%
Objawy osłabionej odporności	0,67%	1,53%	1,97%	5,38%
Namowa partnera	0,00%	1,87%	1,76%	2,07%
Inne	10,00%	1,65%	1,52%	3,51%
Skierowanie przez lekarza	2,67%	0,80%	1,34%	4,15%
Wynik + partnera	0,00%	0,81%	1,26%	1,43%
IDU	2,67%	0,60%	0,52%	0,00%
Ciąża u partnerki	0,00%	0,21%	0,65%	0,10%

Deklaracje klientów PKD dotyczące powodów wykonania testu HIV zostały porównane z informacjami w tym zakresie pozyskanymi przez doradców w trakcie rozmów z klientami. Porównanie to pozwoliło na potwierdzenie tego, iż osoby odwiedzające PKD wykonywały testy głównie z powodu kontaktów seksualnych.

Wykres 41. Powód wykonania testów (wg doradców PKD) wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Deklaracje doradców PKD potwierdziły także, że bez względu na wiek najczęstszym powodem wykonania testu były kontakty seksualne. Co więcej, potwierdzano również, że osoby w wieku poniżej 18 lat częściej niż pozostałe wykonywały testy z powodu kontaktu z krwią.

Tabela 13. Powód wykonania testów (wg doradców PKD) wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na grupy wiekowe (podstawowe kategorie analizy)

Wyszczególnienie	poniżej 18 lat	18 - 25 lat	26 - 50 lat	powyżej 50 roku życia
k. heteroseksualne	56,10%	65,15%	70,16%	81,84%
k. homoseksualne	11,38%	24,79%	21,00%	9,50%
k. biseksualne	4,88%	5,54%	3,99%	2,57%
ciąża	1,63%	0,99%	2,32%	0,00%
krewni+kontakty seksualne	4,88%	1,80%	1,32%	1,55%
krewni	19,51%	1,33%	0,90%	4,42%
IDU+hetero	0,81%	0,26%	0,23%	0,12%
IDU+homo	0,00%	0,06%	0,03%	0,00%
IDU+biseks.	0,81%	0,06%	0,01%	0,00%
IDU	0,00%	0,02%	0,04%	0,00%

Tabela 14. Powód wykonania testów (wg doradców PKD) wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na grupy wiekowe

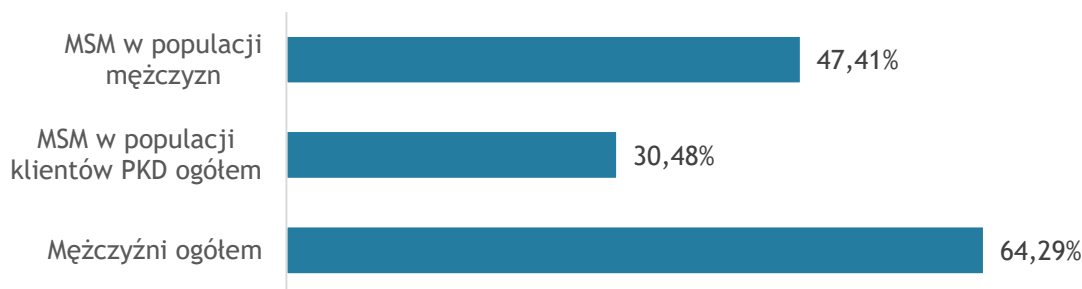
Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
kontakty heteroseksualne	56,10%	61,74%	66,26%	69,02%	79,01%
kontakty homoseksualne	11,38%	25,92%	24,13%	21,88%	13,34%
kontakty biseksualne	4,88%	6,17%	5,11%	3,71%	3,32%
ciąża	1,63%	0,74%	1,44%	3,15%	0,55%
krewni+kontakty seksualne	4,88%	1,63%	1,67%	1,32%	1,23%
krewni	19,51%	3,26%	1,07%	0,61%	2,24%
IDU+hetero	0,81%	0,34%	0,23%	0,24%	0,23%
IDU+biseks.	0,81%	0,00%	0,04%	0,01%	0,00%
IDU+homo	0,00%	0,20%	0,03%	0,04%	0,00%
IDU	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	0,08%

7. Analiza populacji mężczyzn deklarujących kontakty seksualne z mężczyznami (grupa MSM)

7.1. Charakterystyka demograficzna

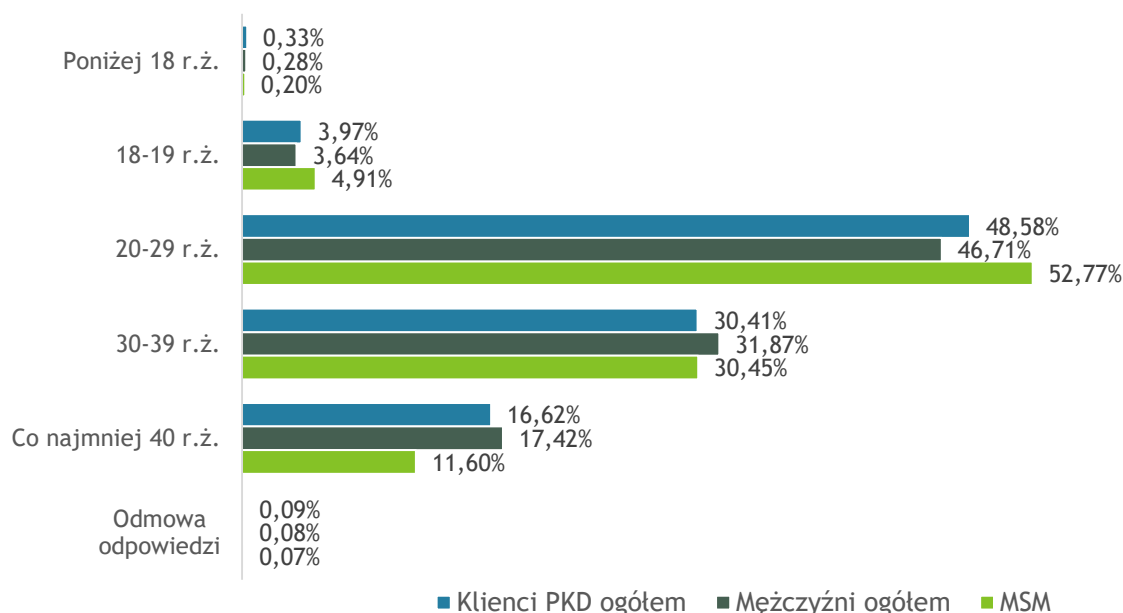
Mężczyźni stanowili 64,29% wszystkich osób zgłaszających się do PKD w 2019 roku. 47,41% spośród nich to osoby uprawiające seks z mężczyznami (grupa MSM). Grupa MSM stanowi 30,48% populacji wszystkich klientów PKD.

Wykres 42. Osoby MSM na tle populacji osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Mężczyźni z grupy MSM mieli większy udział w grupach wiekowych do 29 r.ż. względem ogółu mężczyzn odwiedzających PKD w 2019 r. Wraz z wiekiem spada odsetek mężczyzn, którzy należą do grupy MSM. Porównując odsetek mężczyzn z grupy MSM do ogółu klientów PKD zauważyć można ich nadreprezentację wśród osób poniżej 30 roku życia.

Wykres 43. Mężczyźni z grupy MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Mężczyźni z grupy MSM zamieszkują przede wszystkim obszary miejskie. Obserwuje się, że wśród mężczyzn należących do grupy MSM nieco większy odsetek zamieszkuje w miastach, aniżeli ma to

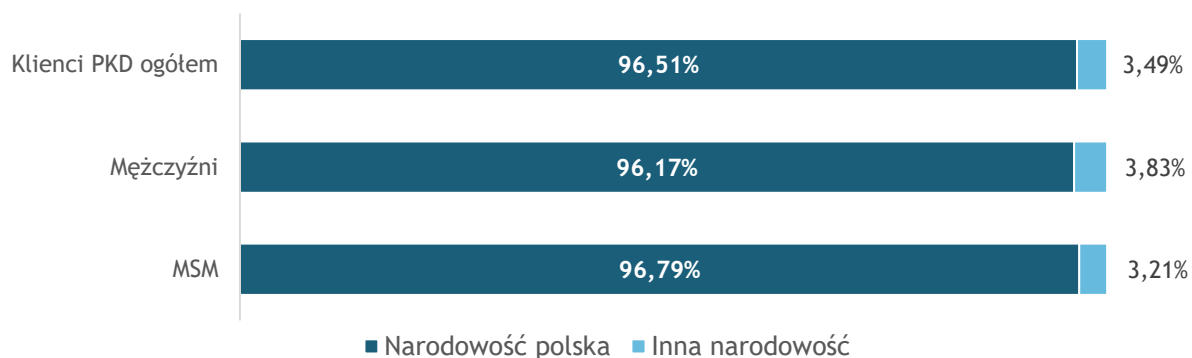
miejsce w ogólnej populacji klientów PKD z 2019 roku. W 2019 roku, w porównaniu z 2018 rokiem obserwuje się zmniejszenie odsetka mężczyzn deklaruujących zamieszkiwanie na obszarach wiejskich.

Wykres 44. Mężczyźni z grupy MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg miejsca zamieszkania

Pod względem narodowości mężczyzn z grupy MSM nie obserwuje się odchylenia od ogólnej tendencji zaobserwowanej w populacji mężczyzn zgłaszających się do PKD w 2019 roku oraz w populacji klientów PKD ogółem - zdecydowana większość z nich to osoby o polskiej narodowości. Nieznacznie wzrósł zaś odsetek narodowości innej niż polska w każdej z grup w stosunku do roku 2018 (Klienci PKD ogółem z 2,86% do 3,49%; mężczyźni ogółem z 3,22% do 3,83%; mężczyźni MSM z 2,95% do 3,21%).

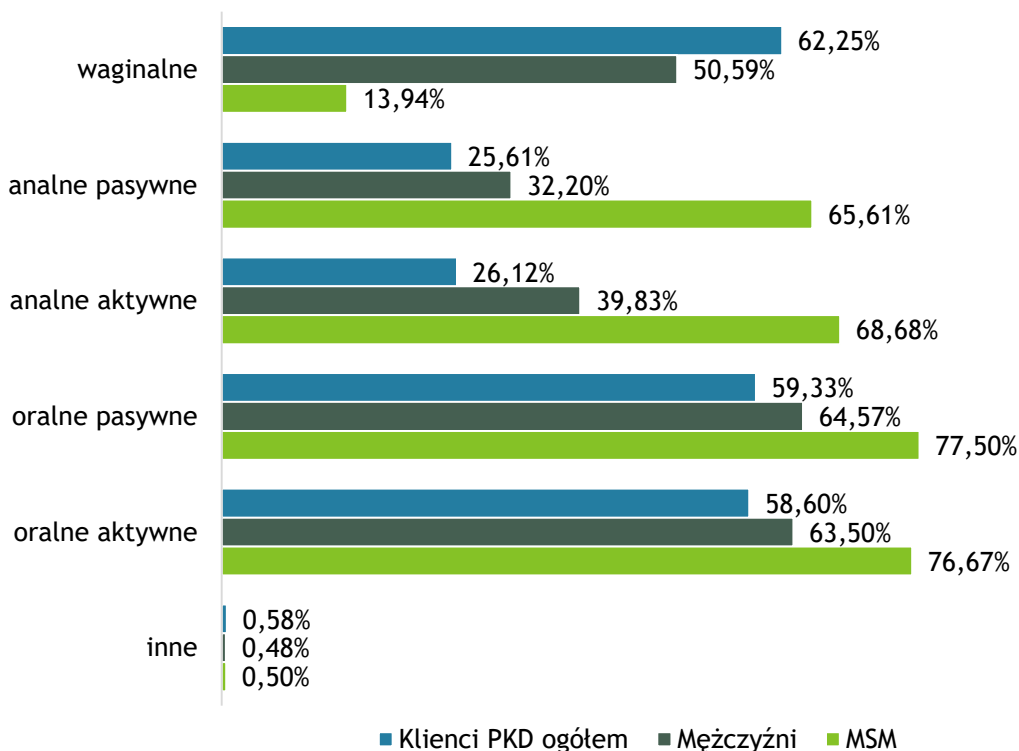
Wykres 45. Mężczyźni z grupy MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg narodowości

7.2. Stosowanie prezerwatyw

Mężczyźni z grupy MSM zdecydowanie rzadziej niż wszyscy mężczyźni zgłaszający się do PKD oraz niż ogół klientów PKD, podejmują kontakty waginalne (13,94%). Natomiast częściej niż ogół mężczyzn odwiedzających PKD oraz ogół klientów PKD podejmują kontakty analne i oralne (zarówno jako strona aktywna, jak i pasywna).

Wykres 46. Rodzaj podejmowanych kontaktów seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Mężczyźni należący do grupy MSM, częściej niż ogół mężczyzn zgłaszających się do PKD oraz częściej niż ogół klientów PKD, deklarują stosowanie prezerwatyw. Szczególnie zauważalne jest to w przypadku kontaktów analnych - 35,25% mężczyzn z grupy MSM w aktywnych kontaktach analnych zawsze stosuje prezerwatywę, podobnie jak 34,09% mężczyzn MSM podczas pasywnych kontaktów analnych. Również w przypadku kontaktów waginalnych można zauważyć wyższy wskaźnik deklaracji stosowania prezerwatyw w analizowanej grupie.

Tabela 15. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj stosunków seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Stosowanie prezerwatyw	Analne aktywne			Analne pasywne		
	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni	MSM	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni	MSM
zawsze	32,88%	33,28%	35,25%	30,86%	33,81%	34,09%
czasami	48,95%	49,32%	51,73%	48,87%	52,25%	52,49%
nigdy	18,17%	17,40%	13,02%	20,27%	13,94%	13,42%

Tabela 16. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj stosunków seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Stosowanie prezerwatyw	Oralne aktywne			Oralne pasywne		
	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni	MSM	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni	MSM
zawsze	0,93%	0,92%	1,03%	0,99%	1,16%	1,03%
czasami	2,45%	2,83%	3,06%	2,62%	3,08%	3,20%
nigdy	96,62%	96,26%	95,91%	96,39%	95,76%	95,77%

Tabela 17. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj stosunków seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

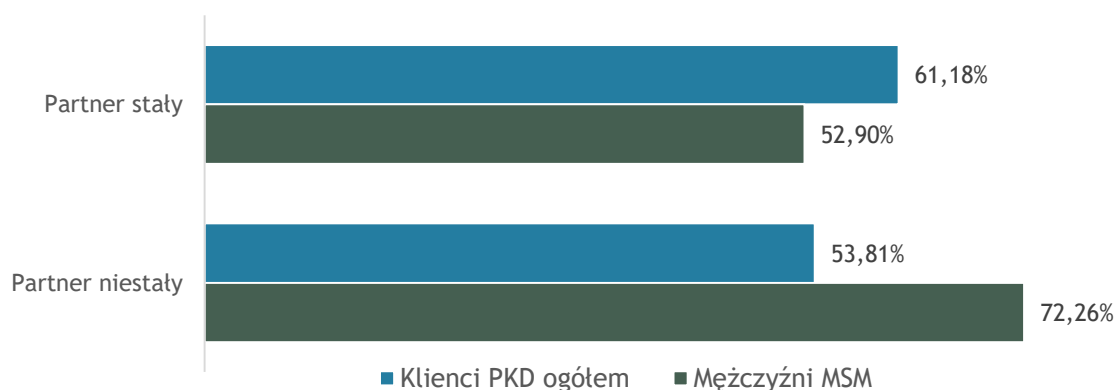
Stosowanie prezerwatyw	Waginalne		
	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni	MSM
zawsze	19,65%	24,29%	31,90%
czasami	51,82%	52,26%	48,61%
nigdy	28,53%	23,45%	19,49%

7.3. Partnerzy seksualni w ciągu ostatniego roku oraz całego życia

Na podstawie zweryfikowanych hipotez stwierdza się, że mężczyźni deklarujący kontakty seksualne z mężczyznami są grupą bardziej narażoną na zakażenie HIV niż mężczyźni deklarujący kontakty seksualne tylko z kobietami.¹⁰

Mężczyźni z grupy MSM częściej niż ogół klientów PKD deklarowali posiadanie niestałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Rzadziej niż ogół klientów PKD deklarowali posiadanie stałych partnerów w ciągu roku poprzedzającego wizytę.

Wykres 47. Posiadanie partnerów seksualnych stałych i niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

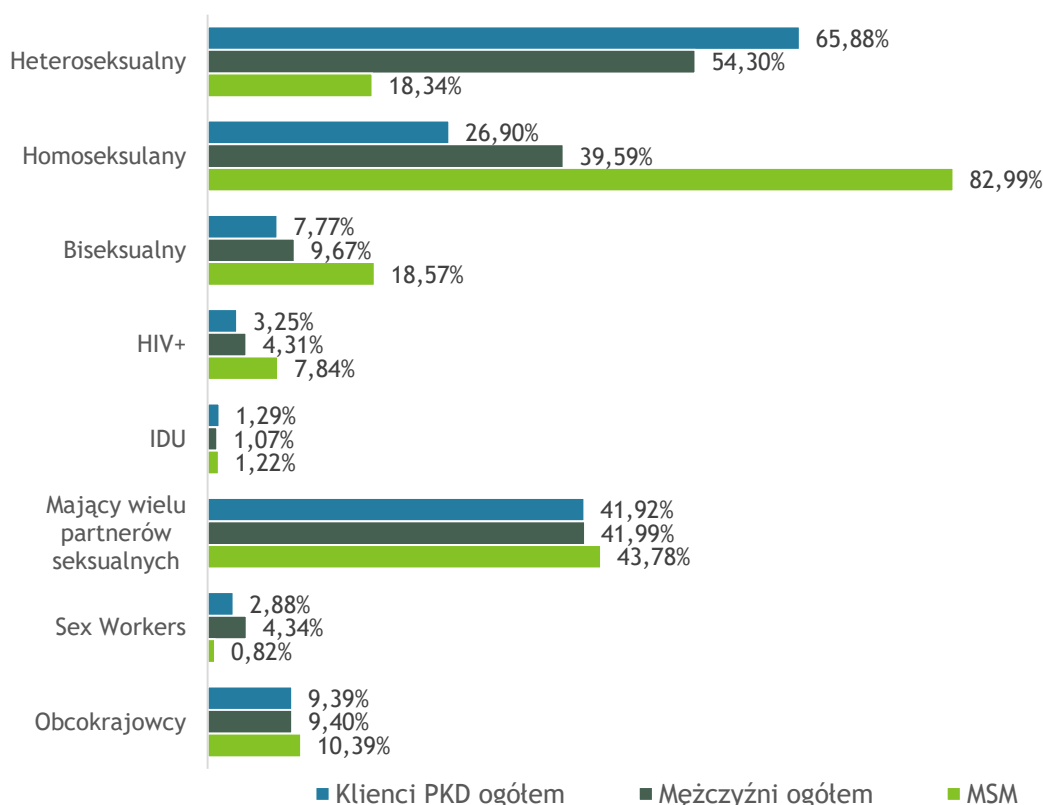
Odsetek osób, które deklarowały posiadanie 1 partnera, od 2 do 5 partnerów oraz powyżej 5 partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD nie różnił się znacznie w grupie mężczyzn MSM oraz w grupie ogółu klientów PKD.

¹⁰ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Całe życie

Mężczyźni należący do grupy MSM znacznie częściej niż ogół osób zgłaszających się do PKD deklarowali posiadanie partnerów homoseksualnych (MSM - 82,99%; klienci PKD - 26,90%; ogół mężczyzn - 39,59%). Dodatkowo ta grupa częściej niż ogół odwiedzających PKD oraz ogół mężczyzn posiadała partnerów biseksualnych (MSM - 18,57%; klienci PKD - 7,77%; ogół mężczyzn - 9,67%). Nieco rzadsze niż w przypadku ogółu mężczyzn oraz ogółu klientów PKD, jest w ich przypadku korzystanie z usług osób oferujących seks za pieniądze. Niewiele częstsze niż w przypadku ogółu klientów PKD oraz ogółu mężczyzn jest posiadanie partnera seksualnego mającego wielu partnerów.

Wykres 48. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia - MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem

Analizując tę kwestię w podziale na wiek, można zauważyć, że wraz z wiekiem (do 39 r. ż.) rośnie odsetek mężczyzn posiadających partnera homoseksualnego. Natomiast w wieku co najmniej 40 lat wartość ta się zmniejsza. Należy również zauważyć, że w najmłodszej grupie wiekowej występuje zerowy odsetek osób korzystających z usług osób oferujących seks za pieniądze. Natomiast w wieku co najmniej 40 lat wartość ta rośnie aż do 1,67%.

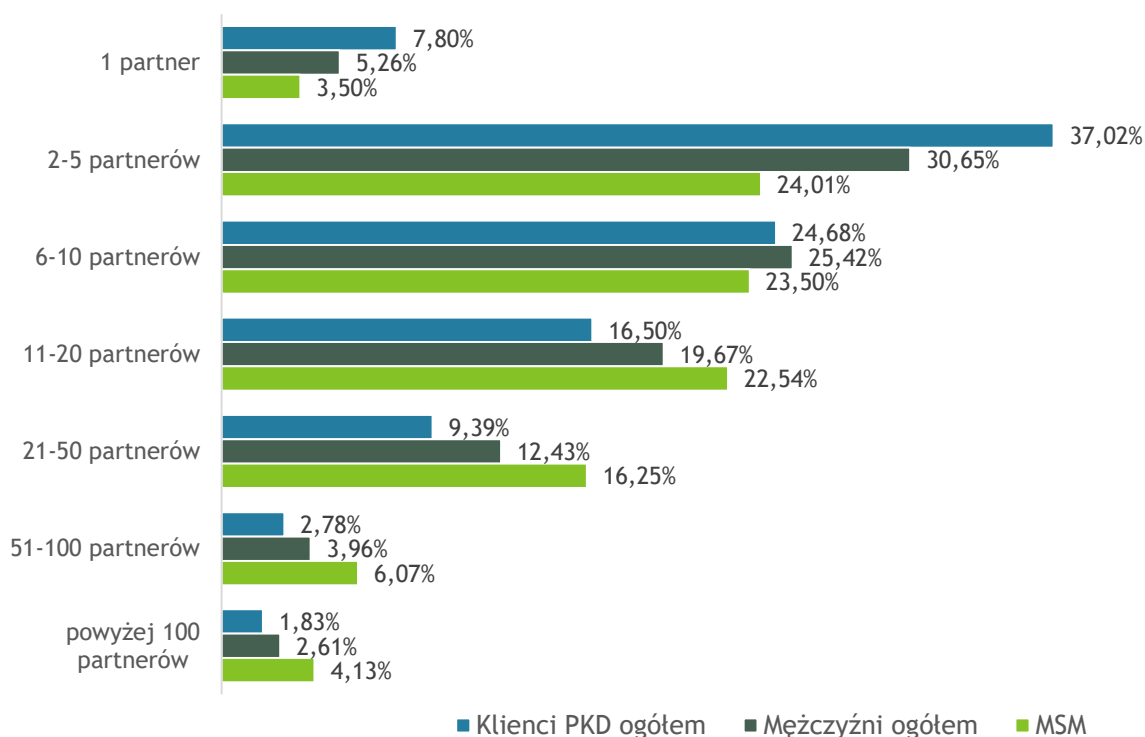
Tabela 18. Charakterystyka partnerów seksualnych mężczyzn z grupy MSM w ciągu całego życia - w podziale na grupy wiekowe

Partner seksualny	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.	Odmowa odpowiedzi
Heteroseksualny	17,39%	12,37%	17,46%	17,94%	25,70%	50,00%
Homoseksualny	78,26%	81,00%	83,64%	83,25%	80,44%	62,50%
Biseksualny	17,39%	17,03%	18,01%	18,34%	22,52%	0,00%
HIV+	0,00%	1,79%	6,32%	10,34%	10,84%	12,50%
IDU	0,00%	1,08%	1,38%	1,10%	0,83%	12,50%

Partner seksualny	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.	Odmowa odpowiedzi
Mający wielu partnerów seksualnych	34,78%	46,06%	44,91%	42,69%	40,71%	37,50%
Sex Workers	0,00%	1,08%	0,63%	0,78%	1,67%	0,00%
Obcokrajowcy	8,70%	6,09%	10,43%	10,72%	11,07%	25,00%

Mężczyźni należący do grupy MSM deklarowali posiadanie większej liczby partnerów seksualnych w ciągu całego życia niż ogół mężczyzn oraz ogół klientów PKD. Największy odsetek mężczyzn z grupy MSM posiadał od 2 do 5 partnerów (21,71%), następnie od 6 do 10 partnerów (21,26%) oraz od 11 do 20 partnerów (20,39%). Interesujące jest to, że osoby deklarujące posiadanie tylko 1 partnera seksualnego z grupy mężczyzn MSM stanowią mniejszy odsetek (3,17%) od osób posiadających powyżej 100 partnerów seksualnych (3,74%).

Wykres 49. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia (MSM, mężczyźni ogółem, klienci PKD ogółem)

W podziale na wiek, mężczyźni w grupie MSM poniżej 18 r.ż. najczęściej deklarowali posiadanie od 2 do 5 partnerów (60,87%). Mężczyźni MSM w wieku od 18 do 19 lat również najczęściej deklarowali posiadanie od 2 do 5 partnerów (78,31%). W starszych grupach odpowiedzi są bardziej zróżnicowane. W grupie wiekowej od 20 do 29 lat 25,26% osób posiadało od 2 do 5 partnerów seksualnych, 23,58% osób - od 6 do 10 partnerów, a 20,78% wskazało, że posiadało od 11 do 20 partnerów seksualnych. Mężczyźni z grupy MSM w wieku od 30 do 39 lat najczęściej deklarowali posiadanie 11-20 partnerów (21,55%), podobnie jak mężczyźni w wieku co najmniej 40 lat, którzy również najczęściej wskazywali na posiadanie od 11 do 20 partnerów seksualnych (19,64%).

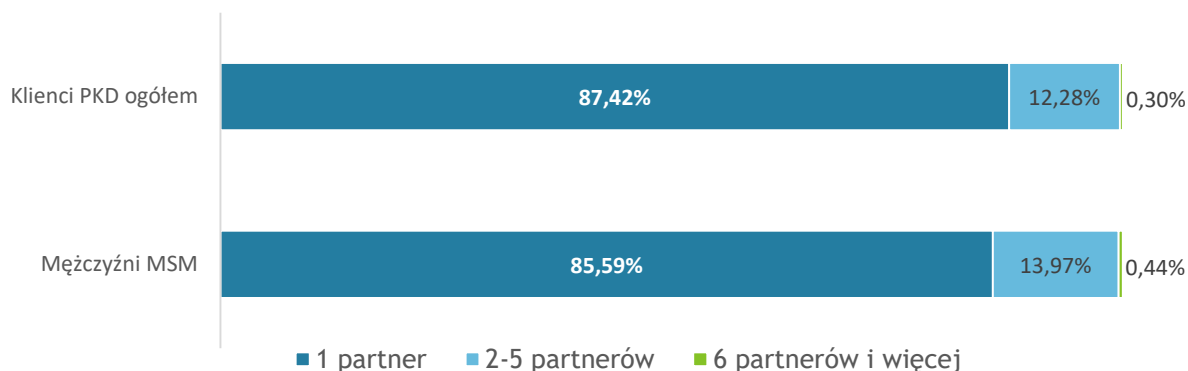
Tabela 19. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia w grupie MSM w podziale na wiek

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.	Odmowa odpowiedzi
1 partner	17,39%	7,53%	3,60%	1,94%	2,35%	0,00%
2-5 partnerów	60,87%	49,82%	25,26%	14,36%	12,28%	25,00%
6-10 partnerów	8,70%	17,56%	23,58%	19,35%	17,51%	12,50%
11-20 partnerów	4,35%	11,47%	20,78%	21,55%	19,64%	12,50%
21-50 partnerów	0,00%	6,27%	12,38%	18,89%	17,82%	50,00%
51-100 partnerów	0,00%	1,08%	3,67%	8,12%	8,79%	0,00%
powyżej 100 partnerów	4,34%	0,54%	2,17%	4,79%	9,48%	0,00%
nie wiem	0,00%	1,61%	3,56%	5,11%	5,46%	0,00%
odmowa odpowiedzi	4,35%	4,12%	5,00%	5,89%	6,67%	0,00%

Ostatni rok

Większość mężczyzn należących do grupy MSM zadeklarowała, że posiadała 1 partnera seksualnego stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Odsetek tych mężczyzn wzrasta wraz z wiekiem. Jednocześnie, wraz z wiekiem mężczyzn z grupy MSM spadał odsetek mężczyzn deklarujących posiadanie 2-5 partnerów seksualnych stałych.

Wykres 50. Liczba stałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Największą liczbę partnerów stałych (6 i więcej) w przypadku grupy MSM deklarowały osoby w wieku co najmniej 40 lat. W przypadku ogółu klientów PKD, wartość ta była najwyższa w przypadku osób w wieku od 18 do 19 lat. W przypadku mężczyzn należących do MSM, posiadanie 1 partnera najczęściej deklarowały osoby w wieku od 30 do 39 lat. Natomiast w ogóle klientów PKD posiadanie 1 partnera najczęściej deklarowały osoby w wieku co najmniej 40 lat.

Tabela 20. Odsetek osób deklarujących posiadanie partnerów stałych w podziale na grupy wiekowe - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem			Mężczyźni MSM		
	1 partner	2-5 partnerów	6 partnerów i więcej	1 partner	2-5 partnerów	6 partnerów i więcej
Poniżej 18 r.ż.	79,17%	20,83%	0,00%	66,67%	33,33%	0,00%
18-19 r.ż.	82,25%	17,37%	0,38%	78,04%	21,57%	0,39%
20-29 r.ż.	85,91%	13,76%	0,33%	84,46%	15,14%	0,40%
30-39 r.ż.	88,67%	11,08%	0,25%	88,45%	11,10%	0,45%
Co najmniej 40 r.ż.	90,63%	9,06%	0,31%	86,71%	12,69%	0,60%

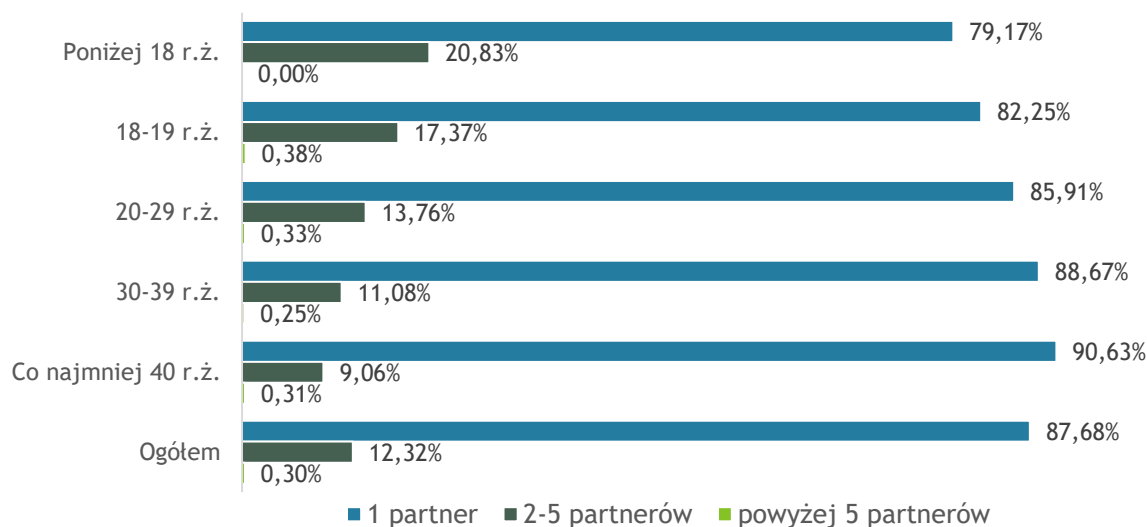
Analizując liczbę partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego badanie, można powiedzieć, że mężczyźni z grupy MSM częściej niż ogół klientów PKD deklarowali posiadanie więcej niż 1 partnera seksualnego. W podziale na grupy wiekowe, wartości dotyczące liczby deklarowanych partnerów seksualnych są zróżnicowane. Najczęściej wskazywano posiadanie 1 bądź od 2 do 5 niestałych partnerów w ciągu roku poprzedzającego badanie. Mężczyźni z grupy MSM częściej niż ogół klientów PKD wskazywali na posiadanie od 6 do 10 lub od 11 do 20 partnerów seksualnych. Należy zaznaczyć, że w żadnej grupie wiekowej odsetek osób deklarujących posiadanie więcej niż 20 partnerów nie przekroczył 5%.

Tabela 21. Liczba niestałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD w podziale na grupy wiekowe - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Wyszczególnienie	1 partner	2-5 partnerów	6-10 partnerów	11-20 partnerów	21-50 partnerów	powyżej 50 partnerów
Klienci PKD ogółem						
Poniżej 18 r.ż.	30,77%	69,23%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18-19 r.ż.	37,46%	52,57%	6,65%	2,11%	0,91%	0,30%
20-29 r.ż.	33,33%	51,24%	9,71%	4,19%	1,53%	0,00%
30-39 r.ż.	30,65%	53,52%	10,47%	3,74%	1,06%	0,56%
Co najmniej 40 r.ż.	31,63%	50,16%	11,33%	4,64%	1,63%	0,61%
Odmowa odpowiedzi	39,54%	44,56%	9,12%	4,49%	1,55%	0,74%
Mężczyźni MSM						
Poniżej 18 r.ż.	25,00%	75,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18-19 r.ż.	26,89%	52,81%	13,45%	4,65%	2,20%	0,00%
20-29 r.ż.	20,21%	56,31%	14,60%	6,18%	1,89%	0,81%
30-39 r.ż.	18,38%	52,52%	17,65%	7,83%	2,69%	0,93%
Co najmniej 40 r.ż.	17,59%	49,94%	17,36%	10,03%	3,39%	1,69%
Odmowa odpowiedzi	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Większość mężczyzn należących do grupy MSM zadeklarowała, że posiada 1 partnera seksualnego stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Odsetek tych mężczyzn wzrasta wraz z wiekiem. Jednocześnie, wraz z wiekiem mężczyzn z grupy MSM spadał odsetek mężczyzn deklarujących posiadanie od 2 do 5 stałych partnerów seksualnych.

Wykres 51. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród ogółu klientów PKD w 2019 r.

Mężczyźni z grupy MSM wskazali również, ilu przygodnych partnerów seksualnych posiadali w ciągu roku poprzedzającego wizytę w punkcie. Osoby poniżej 18 roku życia najczęściej wskazywały, że posiadały od 2 do 5 partnerów niestałych (75%). Tak samo w pozostałych grupach wiekowych - najczęściej wskazywano na posiadanie od 2 do 5 partnerów przygodnych (18-19 r.ż. - 52,81%; 20-29 r.ż. - 56,31%; 30- 39 r.ż. - 52,52%; co najmniej 40 r.ż. - 49,94%).

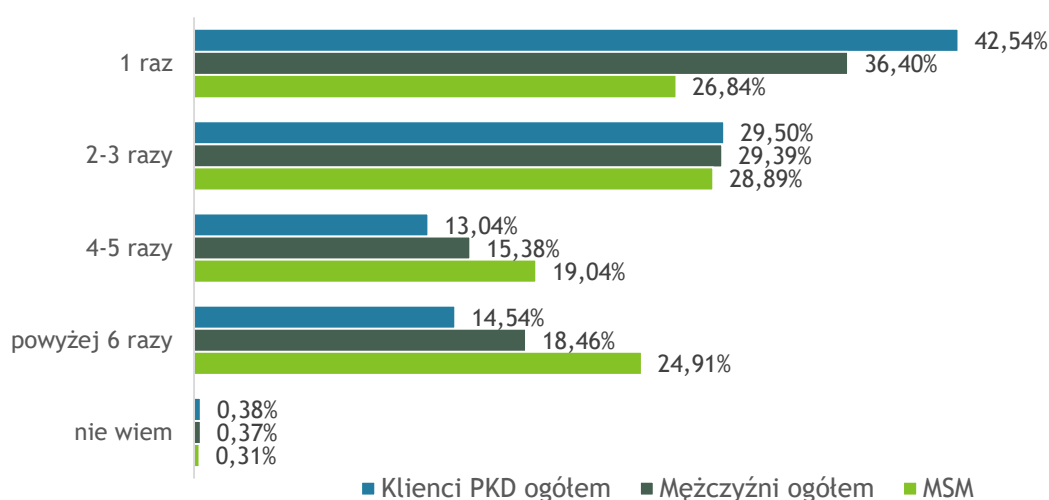
Tabela 22. Liczba partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród mężczyzn z grupy MSM

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
1 partner	25,00%	26,89%	20,21%	18,38%	17,59%
2-5 partnerów	75,00%	52,81%	56,31%	52,52%	49,94%
6-10 partnerów	0,00%	13,45%	14,60%	17,65%	17,36%
11-20 partnerów	0,00%	4,65%	6,18%	7,83%	10,03%
21-50 partnerów	0,00%	2,20%	1,88%	2,68%	3,37%
51-100 partnerów	0,00%	0,00%	0,82%	0,91%	1,69%

7.4. Wykonywanie testów - powody i liczba

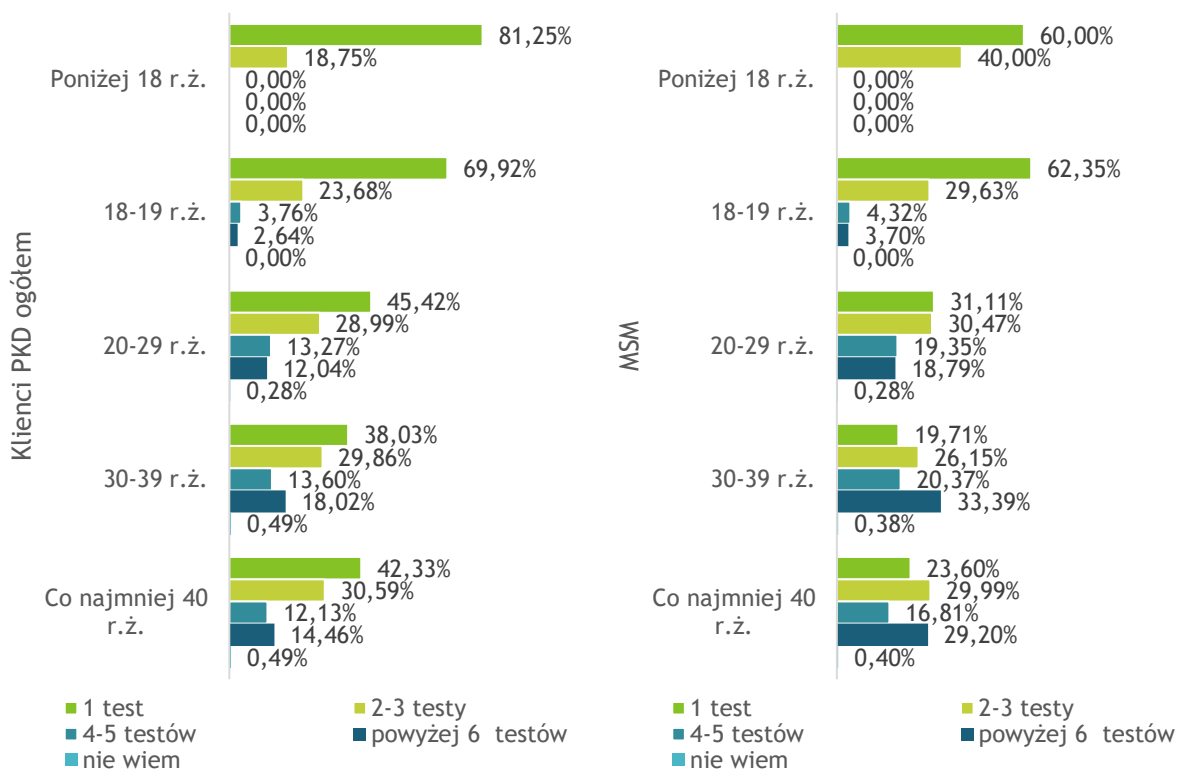
Mężczyźni z grupy MSM częściej, niż ogół mężczyzn zgłaszających się do PKD oraz ogół klientów PKD deklarowali wielokrotne (powyżej 3 razy) wykonywanie w przeszłości testów na HIV. Klienci PKD oraz ogół mężczyzn najczęściej wykonywali testy na HIV jeden raz lub od 2 do 3 razy.

Wykres 52. Wykonywanie testów na HIV w przeszłości przez osoby odwiedzające PKD w 2019 r. - MSM, mężczyźni ogółem, osoby odwiedzające PKD ogółem

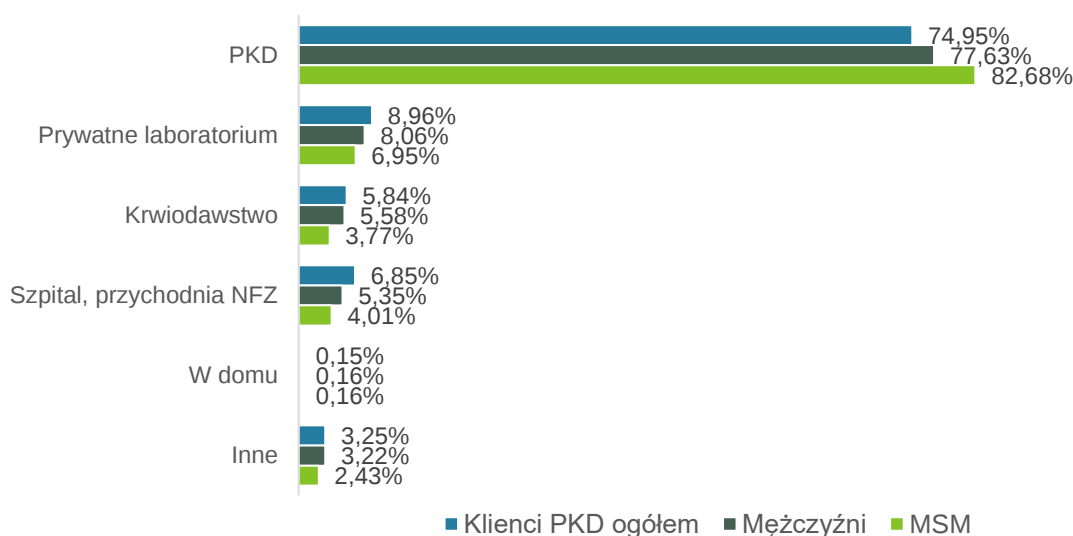
Dostrzega się, że wśród mężczyzn z grupy MSM wraz z wiekiem rośnie częstotliwość wykonywania testów na HIV.

Wykres 53. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez klientów PKD ogółem oraz przez mężczyzn z grupy MSM

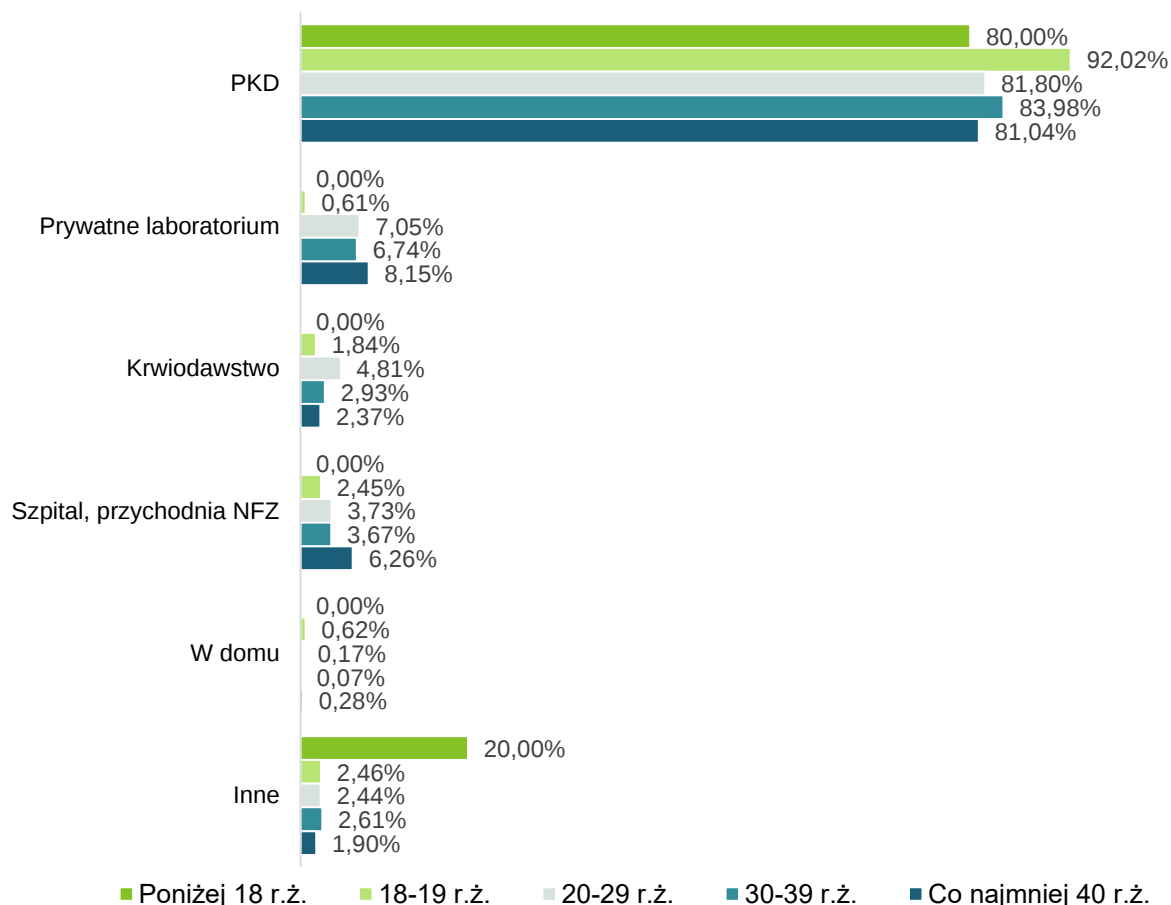
Większość mężczyzn należąca do grupy MSM wykonała test po oknie serologicznym w PKD (82,68%). Niewielki odsetek testy po oknie serologicznym wykonuje również w innych miejscach, takich jak: prywatne laboratorium (6,95%), szpital lub przychodnia NFZ (4,01%) oraz punkt krwiodawstwa (3,77%).

Wykres 54. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - mężczyźni z grupy MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem

Analizując deklaracje dotyczące miejsca wykonania testu po oknie serologicznym w podziale na wiek wynika, że w każdej z grup mężczyźni chętniej wracają do PKD. Wyjątkiem są osoby w wieku powyżej 20 lat, które w niewielkim stopniu korzystają również z prywatnych laboratoriów, punktów krwiodawstwa oraz szpitali lub przychodni NFZ.

Wykres 55. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym w podziale na grupy wiekowe - mężczyźni z grupy MSM w podziale na grupy wiekowe

Podobnie, jak w przypadku klientów PKD oraz ogółu mężczyzn odwiedzających punkt, również dla osób należących do grupy MSM najczęstszym powodem wykonywania testów były ryzykowne kontakty seksualne.

Tabela 23. Powód wykonania testu wśród mężczyzn z grupy MSM, mężczyzn ogółem oraz klientów PKD ogółem (wg własnej deklaracji)

Powód wykonania testu	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni ogółem	MSM
Ryzykowne kontakty seksualne	72,42%	75,50%	78,88%
Ciekawość	6,43%	5,88%	5,72%
Rutynowe badania	4,87%	5,38%	7,07%
Kontakt z krwią	4,59%	3,91%	1,59%
Ciąża	2,80%	0,07%	0,08%
Objawy osłabionej odporności	1,98%	1,91%	1,32%
Namowa partnera	1,80%	2,09%	1,28%
Inne	1,67%	1,41%	0,72%
Skierowanie przez lekarza	1,30%	1,14%	0,62%
Wynik+ partnera	1,12%	1,37%	2,31%

Powód wykonania testu	Klienci PKD ogółem	Mężczyźni ogółem	MSM
IDU	0,54%	0,61%	0,30%
Ciąża u partnerki	0,48%	0,73%	0,11%

Wskazany przez mężczyzn powód ciąży świadczy o niezrozumieniu pytania, niemniej w celu odzwierciedlenia danych zawartych wypełnianych przez klientki PKD ankietach odwzorowano udzielone odpowiedzi.

Mężczyźni z grupy MSM w wieku poniżej 18 r.ż. częściej niż pozostali mężczyźni z tej grupy, jako powód badania podali kontakt z krwią (4%) oraz rutynowe badania (8%). Wraz z wiekiem wzrasta wskazywanie jako powodu kontaktu z partnerem HIV+. Część osób w wieku od 18 do 19 lat wykonała test z ciekawości (8,07%).

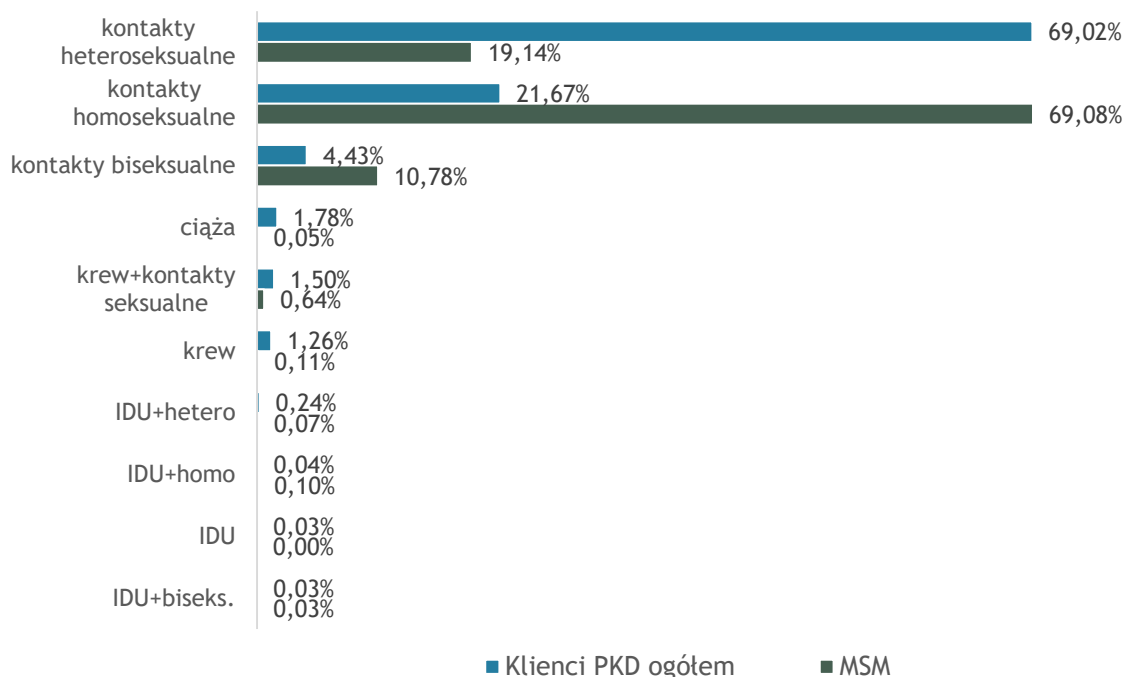
Tabela 24. Powód wykonania testu w podziale na grupy wiekowe wśród mężczyzn z grupy MSM (wg własnej deklaracji)

Powód wykonania testu	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Ryzykowne Kontakty Seksualne	88,00%	80,70%	78,61%	78,78%	79,37%
IDU	0,00%	0,16%	0,35%	0,30%	0,20%
Kontakt Z Krwią	4,00%	1,74%	1,66%	1,39%	1,70%
Ciąża	0,00%	0,16%	0,06%	0,12%	0,07%
Ciąża u partnerki	0,00%	0,00%	0,04%	0,17%	0,26%
Ciekawość	0,00%	8,07%	6,19%	4,96%	4,63%
Rutynowe badania	8,00%	3,80%	7,14%	7,74%	6,33%
Namowa partnera	0,00%	0,95%	1,28%	1,29%	1,44%
Objawy osłabionej odporności	0,00%	1,58%	1,21%	1,39%	1,57%
Skierowanie przez lekarza	0,00%	0,32%	0,66%	0,50%	0,85%
Wynik+ partnera	0,00%	1,26%	2,02%	2,73%	3,00%
Inne	0,00%	1,26%	0,78%	0,63%	0,58%

Wskazany przez mężczyzn powód ciąży świadczy o niezrozumieniu pytania, niemniej w celu odzwierciedlenia danych zawartych wypełnianych przez klientki PKD ankietach odwzorowano udzielone odpowiedzi.

Powody wykonania badania zostały również wskazane przez doradców PKD mających kontakt z klientami, którzy odwiedzili PKD w 2019 roku. W ich opinii, mężczyźni należący do grupy MSM zdecydowanie częściej niż ogół klientów PKD wykonywali badania z powodu podejmowania kontaktów homoseksualnych.

Wykres 56. Powody wykonania testu przez mężczyzn z grupy MSM oraz klientów PKD ogółem (wg doradców PKD)

Analizując te dane w podziale na grupy wiekowe, należy stwierdzić, że w najmłodszej grupie wiekowej powodami wykonania testów były tylko kontakty seksualne (homoseksualne - 59,09%; heteroseksualne - 27,27%; biseksualne - 13,64%). Wśród starszych osób wyglądało to podobnie, z tym, że nielicznie zaczęły się pojawiać pozostałe przyczyny wykonywania testu takie jak kontakt z krwią podczas stosunku i inne.

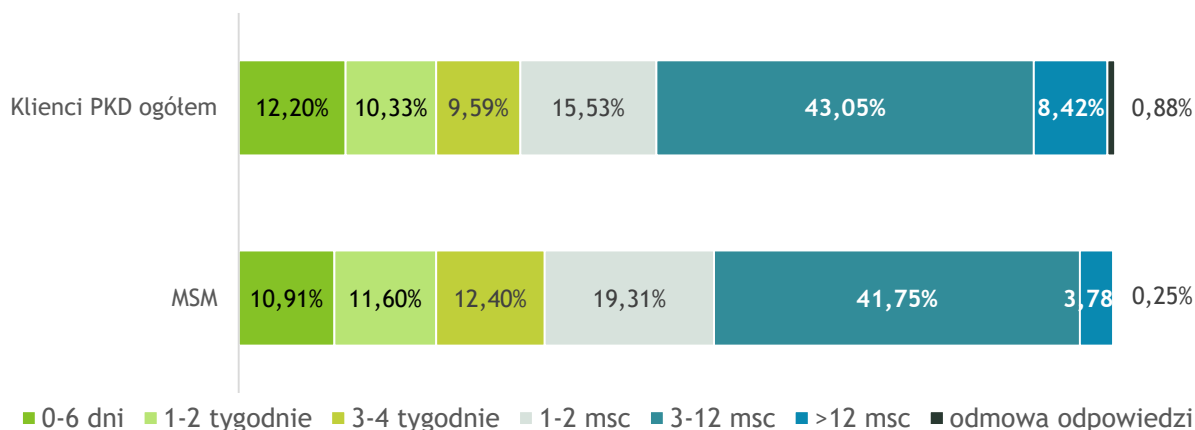
Tabela 25. Powód wykonania testu w podziale na grupy wiekowe wśród mężczyzn z grupy MSM (wg doradców PKD)

Powód wykonania testu	Ogółem	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
kontakty homoseksualne	69,08%	59,09%	65,71%	70,34%	70,32%	61,89%
kontakty heteroseksualne	19,14%	27,27%	22,44%	18,07%	18,78%	23,17%
kontakty biseksualne	10,77%	13,64%	10,77%	10,52%	10,00%	13,95%
krew+kontakty seksualne	0,65%	0,00%	0,72%	0,74%	0,57%	0,38%
krew	0,11%	0,00%	0,00%	0,08%	0,03%	0,53%
IDU+homo	0,10%	0,00%	0,36%	0,08%	0,12%	0,00%
IDU+hetero	0,07%	0,00%	0,00%	0,10%	0,06%	0,00%
ciąża	0,05%	0,00%	0,00%	0,04%	0,09%	0,08%
IDU+biseks.	0,03%	0,00%	0,00%	0,03%	0,03%	0,00%

7.5. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

Zarówno w przypadku ogółu klientów PKD, jak też w przypadku populacji mężczyzn z grupy MSM ostatni ryzykowny kontakt nastąpił w okresie od 3 do 12 miesięcy poprzedzających wizytę w PKD.

Wykres 57. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu poprzedzającego wizytę w PKD - wśród mężczyzn z grupy MSM oraz wśród ogółu klientów PKD

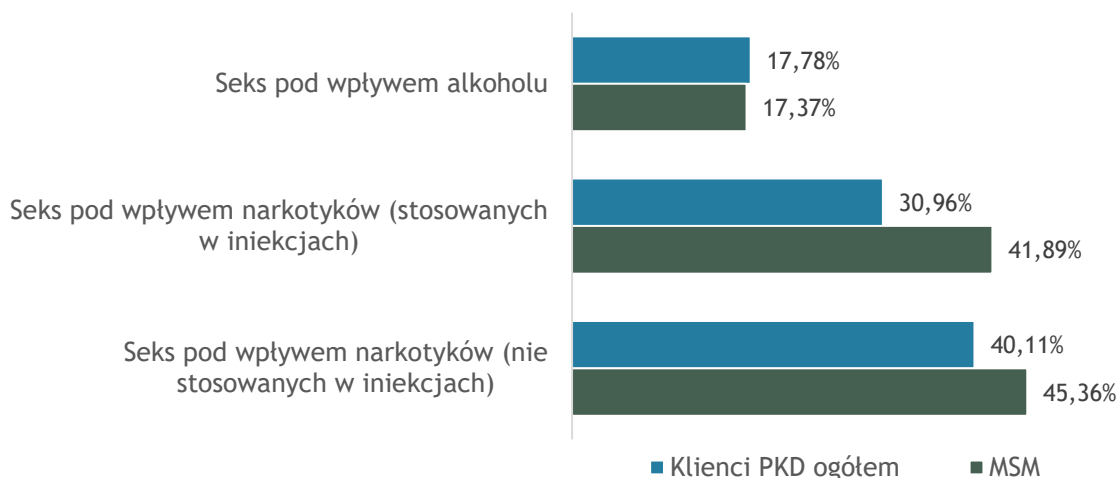
Ostatni ryzykowny kontakt seksualny w grupie mężczyzn MSM następował - podobnie jak w przypadku ogółu klientów PKD - w okresie od 3 do 12 miesięcy poprzedzających wizytę w PKD, niezależnie od wieku mężczyzn z tej grupy. Należy zauważyć, że wraz z wiekiem zmniejsza się odsetek mężczyzn z grupy MSM, którzy podejmują kontakt z PKD w krótkim okresie (nieprzekraczającym tygodnia) po wystąpieniu ryzykownej sytuacji sprzyjającej zakażeniu.

Tabela 26. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu poprzedzającego wizytę w PKD wśród mężczyzn z grupy MSM - w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
0-6 dni	21,74%	12,19%	11,36%	10,95%	8,11%
1-2 tygodnie	8,70%	13,08%	11,76%	11,41%	10,84%
3-4 tygodnie	0,00%	10,75%	12,20%	13,23%	11,90%
1-2 msc	13,04%	16,85%	19,26%	19,06%	21,30%
3-12 msc	52,17%	42,47%	41,69%	41,33%	42,68%
>12 msc	4,35%	4,48%	3,47%	3,81%	4,78%
Odmowa odpowiedzi	0,00%	0,18%	0,25%	0,20%	0,38%

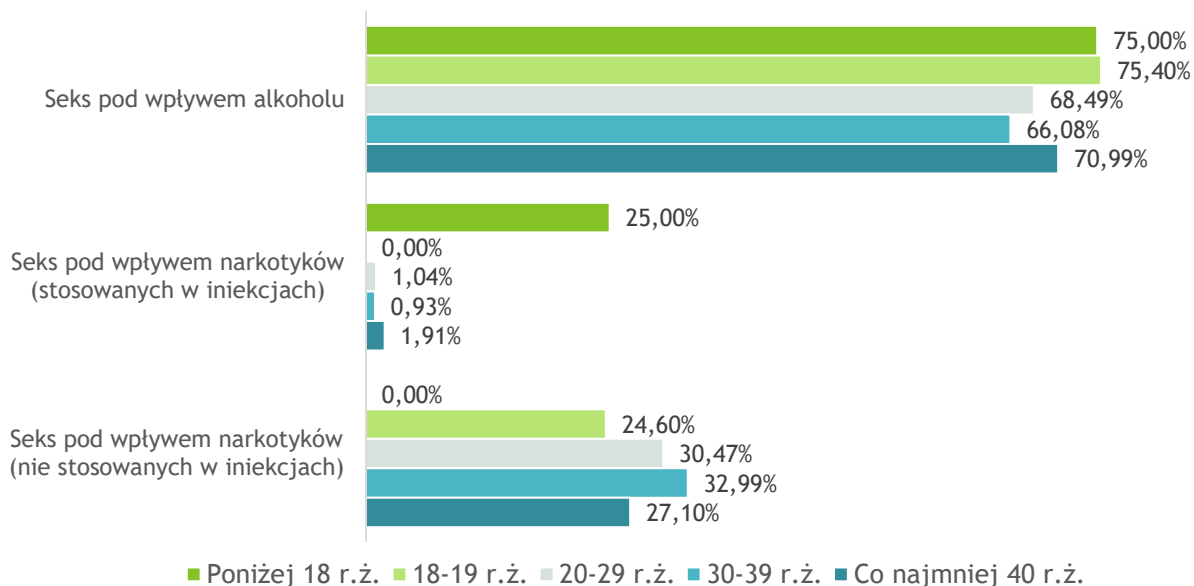
Mężczyźni z grupy MSM najczęściej deklarowali, że podejmują seks pod wpływem narkotyków stosowanych w innej formie niż iniekcje (45,36%). Nie odbiegali pod tym względem od reszty klientów PKD (40,11%). Niewiele mniej, bo 41,89% mężczyzn należących do grupy MSM oraz 30,95% klientów PKD podejmowało kontakty seksualne pod wpływem narkotyków stosowanych w iniekcjach. Zdecydowanie mniejszy odsetek, bo 17,37% mężczyzn z grupy MSM i 17,78% klientów PKD, deklarował podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu.

Wykres 58. Ryzykowne sytuacje - wśród MSM i klientów PKD ogółem

Analizując tę kwestię przez pryzmat wieku należy zaznaczyć, że kontakty seksualne pod wpływem alkoholu najczęściej występują wśród osób młodych (poniżej 18 r.ż. i między 18 a 19 r.ż.). Dodatkowo seks pod wpływem narkotyków stosowanych iniekcyjnie najczęściej występuje również wśród młodych ludzi (poniżej 18 r.ż.), a seks pod wpływem narkotyków stosowanych w innych formach niż iniekcje jest najbardziej popularny wśród osób w wieku od 30 do 39 lat.

Wykres 59. Ryzykowne sytuacje - wśród MSM w podziale na grupy wiekowe

8. Analiza populacji osób deklarujących przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji (grupa IDU)

8.1. Charakterystyka demograficzna

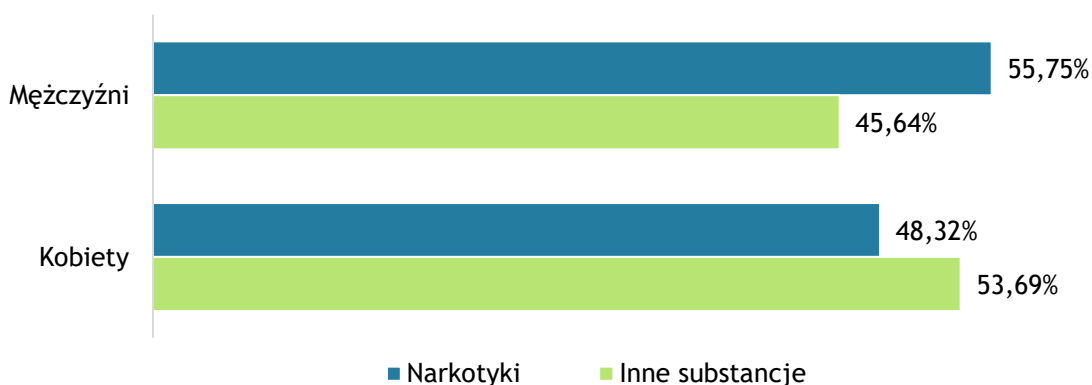
Osoby przyjmujące środki psychoaktywne drogą iniekcji stanowiły 1,17% ogółu klientów PKD w 2019 roku. W tej grupie większość (tj. 65,83%) stanowili mężczyźni, a kobiety odpowiednio - 34,17%. Na przestrzeni lat 2015-2018 dostrzega się spadek udziału grupy osób IDU w ogóle odwiedzających PKD. Również rozkład ze względu na płeć w poprzednich latach był nieproporcjonalny, ponieważ narkotyki drogą iniekcji zażywali głównie mężczyźni. Tym samym należy stwierdzić, że udział mężczyzn wśród osób stosujących IDU jest wyższy niż udział mężczyzn ogółem w strukturze klientów PKD.

Osoby z grupy IDU najczęściej mieszczą się w przedziale wiekowym od 20 do 29 lat (46,33%) lub od 30 do 39 lat (29,13%). Należy zwrócić uwagę, że udział osób od 18 do 29 roku życia, a także w wieku co najmniej 40 lat, był wyższy w grupie osób IDU niż w ogóle klientów PKD. Tą zależność zaobserwowano również w poprzednich latach. Tak jak w przypadku ogółu klientów PKD, wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji większość pochodziła z obszarów miejskich (97,48%) oraz była narodowości polskiej (98,17%).

8.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć i wiek

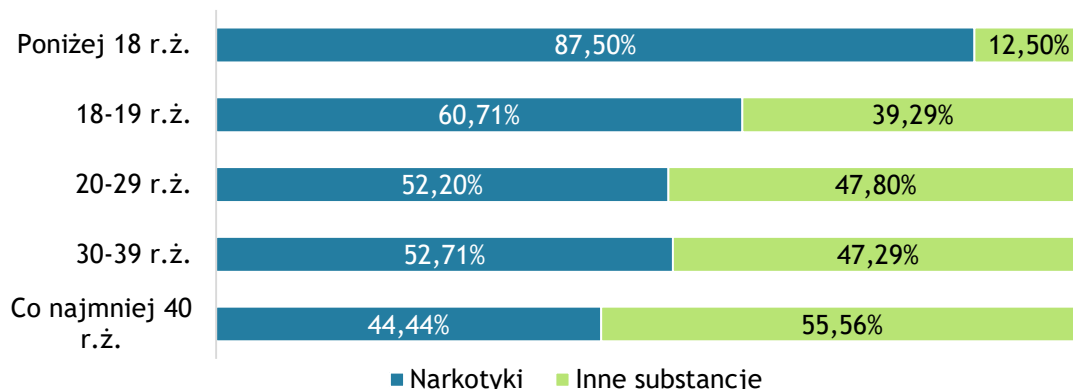
Mężczyźni częściej deklarują przyjmowanie narkotyków w iniekcjach niż innych substancji. Odwrotnie kobiety - te częściej wybierają inne substancje psychoaktywne do przyjmowania w iniekcjach.

Wykres 60. Rodzaj przyjmowanych w iniekcjach substancji w podziale na płeć

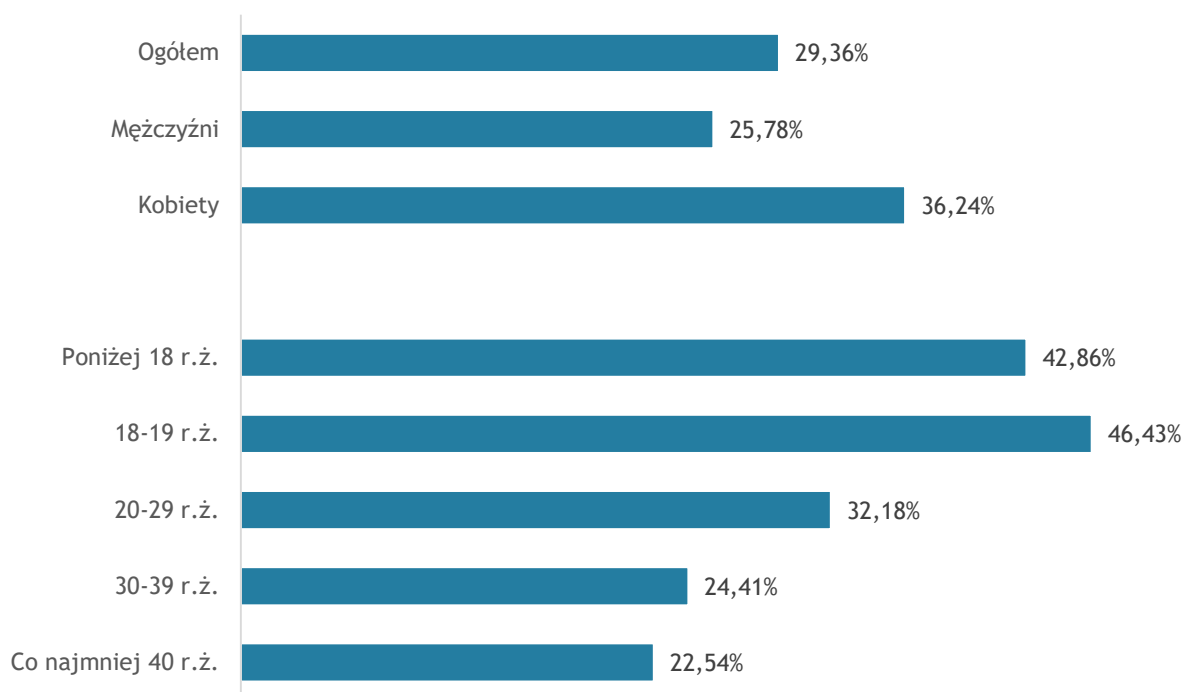
Osoby w wieku poniżej 18 lat oraz od 18 do 19 lat częściej stosują narkotyki, niż inne substancje psychoaktywne. Deklaracje osób w wieku od 20 do 39 lat były podzielone, jednak niewiele większy odsetek z nich wskazał przyjmowanie narkotyków. Natomiast osoby w wieku co najmniej 40 lat przyjmują inne substancje psychoaktywne częściej niż narkotyki.

Wykres 61. Rodzaj przyjmowanej substancji w podziale na grupy wiekowe

36,24% kobiet przyjmujących środki psychoaktywne zadeklarowało używanie wspólnych igieł i strzykawek, w przypadku mężczyzn odsetek ten wyniósł 25,78%. Co więcej, używanie wspólnych igieł i strzykawek deklarowały przede wszystkim osoby w wieku 18-19 lat (46,43%) oraz poniżej 18 lat (42,86%). Należy zauważyć, że wraz z wiekiem praktyka ta jest mniej popularna.

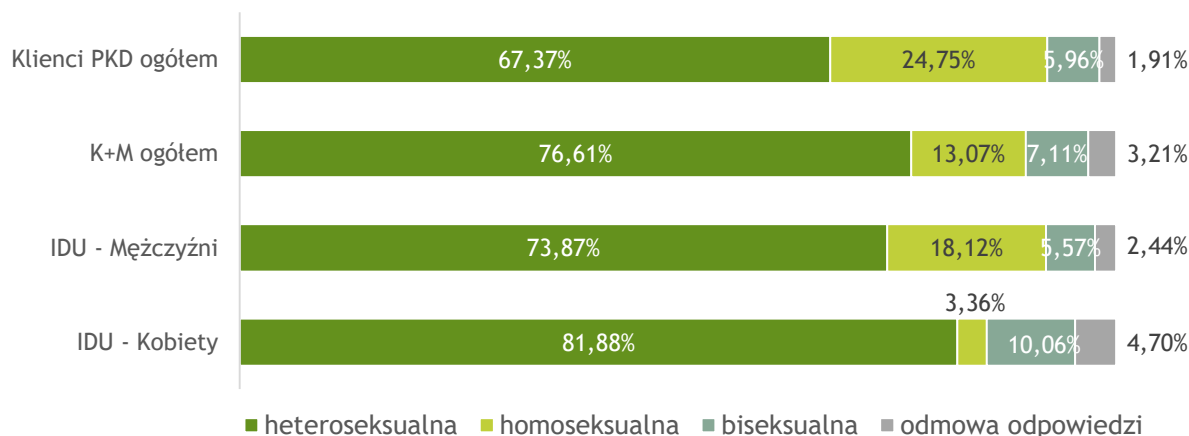
Wykres 62. Używanie wspólnych igieł i strzykawek w podziale na płeć i grupy wiekowe

8.3. Stosowanie prezerwatyw

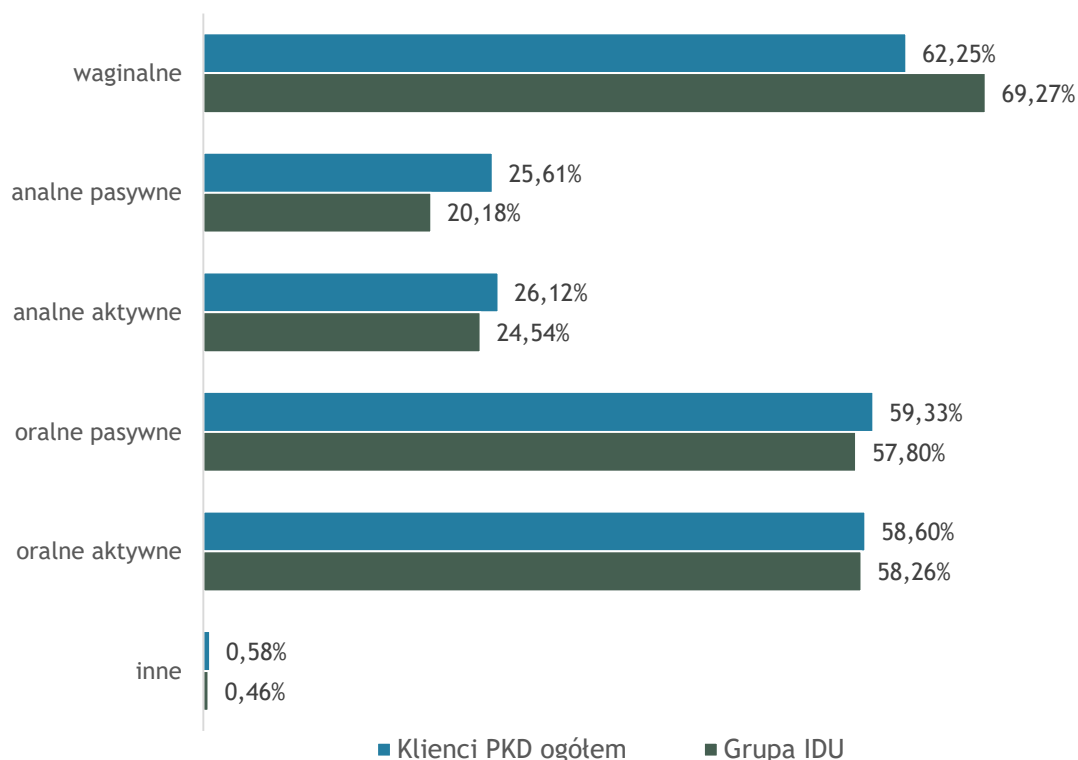
Wśród osób deklarujących przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji dominują osoby heteroseksualne. Należy zwrócić uwagę, że wśród kobiet przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji tylko 3,36% to kobiety o orientacji homoseksualnej. Jest to mniejszy odsetek niż w grupie mężczyzn, wśród których osoby homoseksualne stanowią 18,12%.

Wykres 63. Orientacja seksualna osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na płeć na tle ogółu klientów PKD

Wśród deklarowanych form podejmowanych kontaktów seksualnych dominują stosunki waginalne. Taki rodzaj stosunków zadeklarowało 69,27% osób zażywających środki psychoaktywne drogą iniekcji. Klienci PKD deklarowali również podejmowanie kontaktów oralnych (zarówno pasywnych - 59,33, jak i aktywnych - 58,60%). Mniejszy odsetek klientów PKD zadeklarował podejmowanie kontaktów analnych (aktywne - 26,12%, pasywne - 25,61%).

Wykres 64. Rodzaj podejmowanych kontaktów seksualnych wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji na tle ogółu klientów PKD

Należy zwrócić uwagę na wysoki odsetek osób z grupy IDU, które zadeklarowały, że nigdy nie stosują prezerwatyw. W porównaniu do wszystkich klientów PKD różnice obserwowalne są przede wszystkim w przypadku stosunków waginalnych oraz analnych (zarówno pasywnych, jak i aktywnych).

Tabela 27. Stosowanie prezerwatyw wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków płciowych

Wyszczególnienie	Waginalne		Oralne aktywne		Oralne pasywne	
	Klienci PKD ogółem	IDU	Klienci PKD ogółem	IDU	Klienci PKD ogółem	IDU
Zawsze	19,59%	15,56%	2,44%	1,18%	2,61%	1,19%
Czasami	51,67%	45,36%	0,33%	1,97%	0,31%	1,98%
Nigdy	28,44%	38,08%	96,23%	96,06%	96,03%	95,24%
Nie dotyczy	0,11%	0,33%	0,07%	0,00%	0,07%	0,79%
Odmowa odpowiedzi	0,19%	0,67%	0,93%	0,79%	0,98%	0,80%

Tabela 28. Stosowanie prezerwatyw wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków płciowych

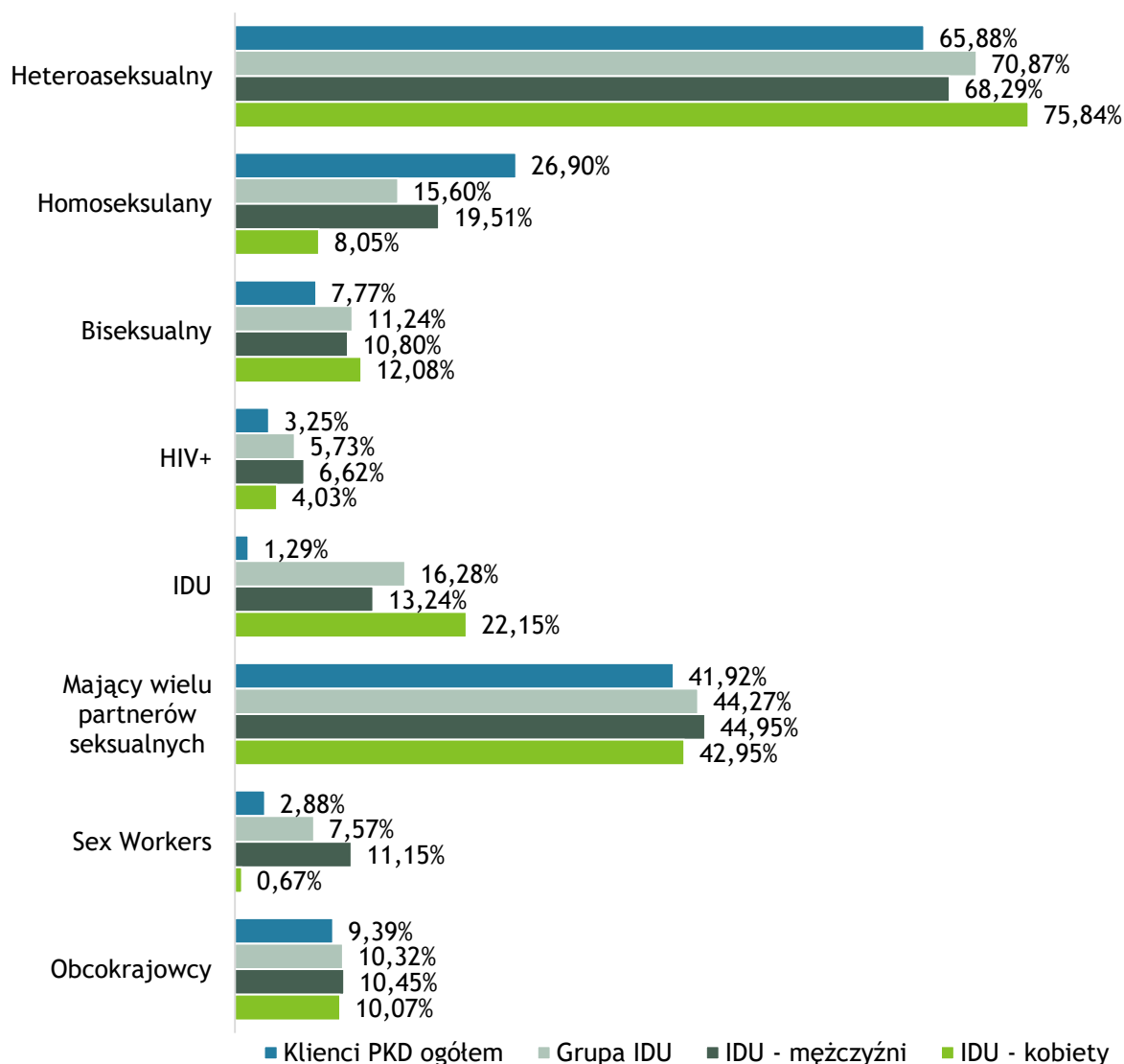
Wyszczególnienie	Analne aktywne		Analne pasywne		Oralne pasywne	
	Klienci PKD ogółem	IDU	Klienci PKD ogółem	IDU	Klienci PKD ogółem	IDU
Zawsze	32,82%	17,05%	30,79%	14,95%	6,51%	0,00%
Czasami	48,87%	45,45%	48,75%	43,93%	5,58%	0,00%
Nigdy	18,14%	37,50%	20,22%	41,12%	67,44%	100,00%
Nie dotyczy	0,06%	0,00%	0,10%	0,00%	17,21%	0,00%
Odmowa odpowiedzi	0,11%	0,00%	0,14%	0,00%	3,26%	0,00%

8.4. Partnerzy seksualni

Cała życie

Większość osób z grupy IDU zadeklarowała, że w ciągu życia posiadała partnerów heteroseksualnych (70,87%). Znaczna część z grupy IDU (44,27%) posiadała partnera seksualnego utrzymującego relacje intymne z wieloma osobami, zaś 16,28% osób z tej grupy utrzymywała kontakty seksualne z partnerem również zażywającym środki psychoaktywne drogą iniekcji.

Wykres 65. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób z grupy IDU w podziale na płeć na tle ogółu klientów PKD

Kolejna tabela przedstawia odsetek osób posiadających partnerów seksualnych o określonych cechach w podziale na grupy wiekowe. Najwyższy odsetek osób posiadających partnerów homoseksualnych występuje w grupie wiekowej poniżej 18 lat (28,57%). W przypadku grupy osób w wieku od 18 do 19 lat najczęściej, poza partnerami heteroseksualnymi, wskazywano na partnerów utrzymujących relacje intymne z wieloma osobami. Należy zaznaczyć, że wraz z wiekiem spada odsetek osób z grupy IDU posiadających partnera homoseksualnego lub biseksualnego. Tak samo sytuacja wygląda w przypadku posiadania partnerów również zażywających środki psychoaktywne drogą iniekcji.

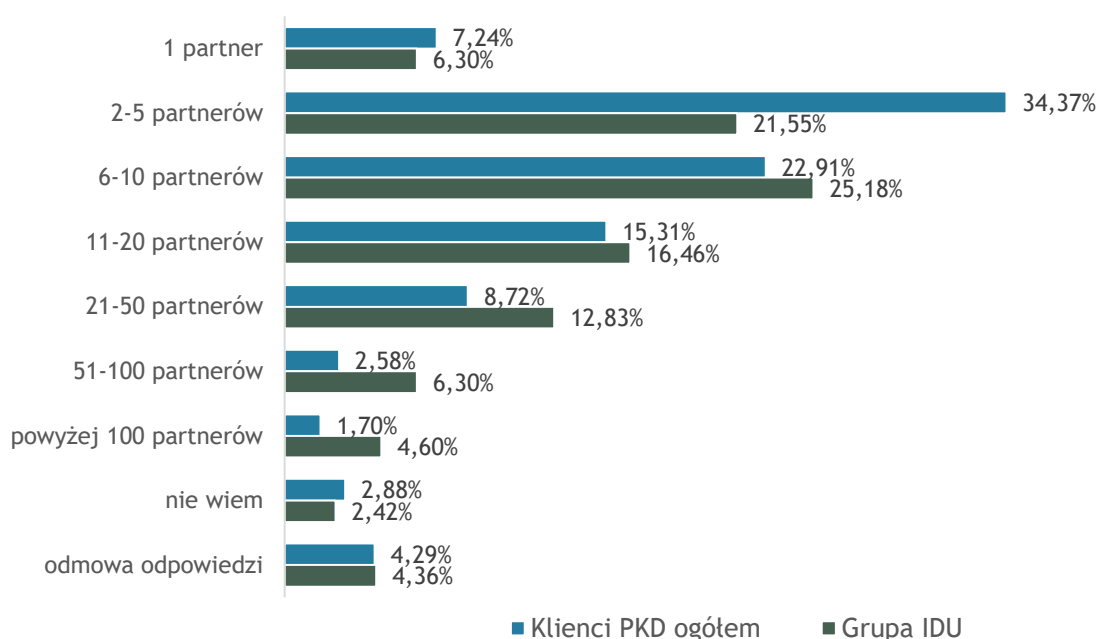
Tabela 29. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób z grupy IDU - wg wieku

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Heteroaseksualny	71,43%	134,76%	68,32%	76,38%	70,42%
Homoseksualny	28,57%	17,65%	17,82%	15,75%	9,86%
Biseksualny	14,29%	20,86%	12,38%	11,81%	7,04%
HIV+	0,00%	0,00%	5,94%	7,87%	4,23%
IDU	0,00%	39,04%	20,79%	13,39%	9,86%

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Mający wielu partnerów seksualnych	57,14%	62,57%	49,01%	40,16%	40,85%
Sex Workers	0,00%	0,00%	7,43%	10,24%	7,04%
Obcokrajowcy	0,00%	14,97%	10,40%	10,24%	12,68%
Odmowa odpowiedzi	0,00%	0,00%	0,50%	0,79%	4,23%

Osoby z grupy IDU w 2019 roku posiadały większą liczbę partnerów seksualnych, niż pozostała część populacji klientów PKD. Największy odsetek osób z grupy IDU deklaruje posiadanie 6-10 partnerów (25,18%) oraz 2-5 partnerów (21,55%).

Wykres 66. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród osób z grupy IDU na tle ogółu osób odwiedzających PKD

Największy odsetek osób z grupy IDU posiadało od 6 do 10 partnerów seksualnych w ciągu całego życia. Wyjątkiem jest grupa wiekowa od 20 do 29 lat, gdzie największy odsetek klientów PKD zadeklarował posiadanie od 2 do 5 partnerów w ciągu życia. Wśród osób nieletnich nie wykazano posiadania więcej niż 50 partnerów seksualnych, natomiast pojawiły się deklaracje o posiadaniu więcej niż 100 partnerów (16,67%).

Tabela 30. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu życia wśród osób z grupy IDU - w podziale na grupy wiekowe

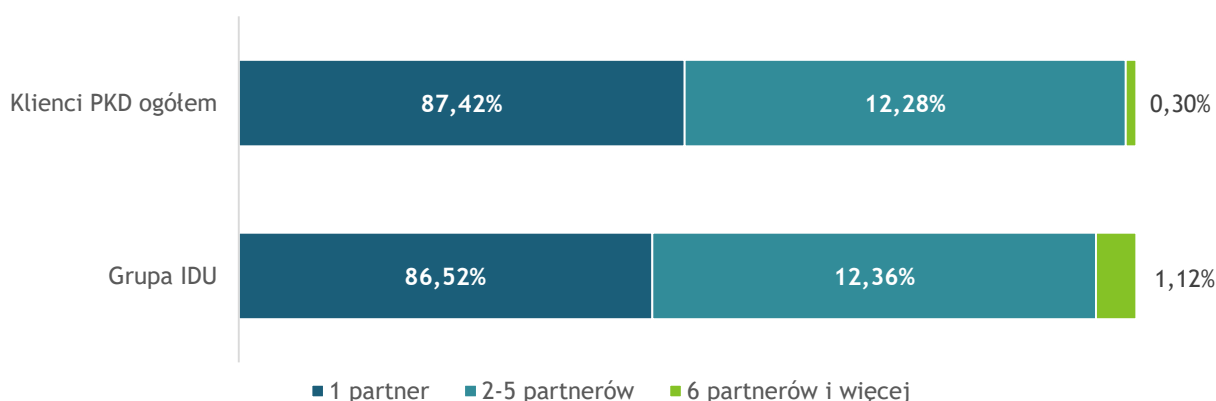
Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
1 partner	0,00%	13,04%	8,67%	2,40%	4,84%
2-5 partnerów	0,00%	43,48%	24,49%	15,20%	19,35%
6-10 partnerów	33,33%	17,39%	20,92%	33,60%	24,19%
11-20 partnerów	33,33%	17,39%	18,88%	13,60%	11,29%
21-50 partnerów	16,67%	0,00%	11,73%	14,40%	17,74%
51-100 partnerów	0,00%	0,00%	5,61%	8,00%	8,06%
powyżej 100 partnerów	16,67%	0,00%	2,04%	7,20%	8,06%
nie wiem	0,00%	0,00%	3,07%	2,40%	1,62%

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
odmowa odpowiedzi	0,00%	8,70%	4,59%	3,20%	4,85%

Ostatni rok

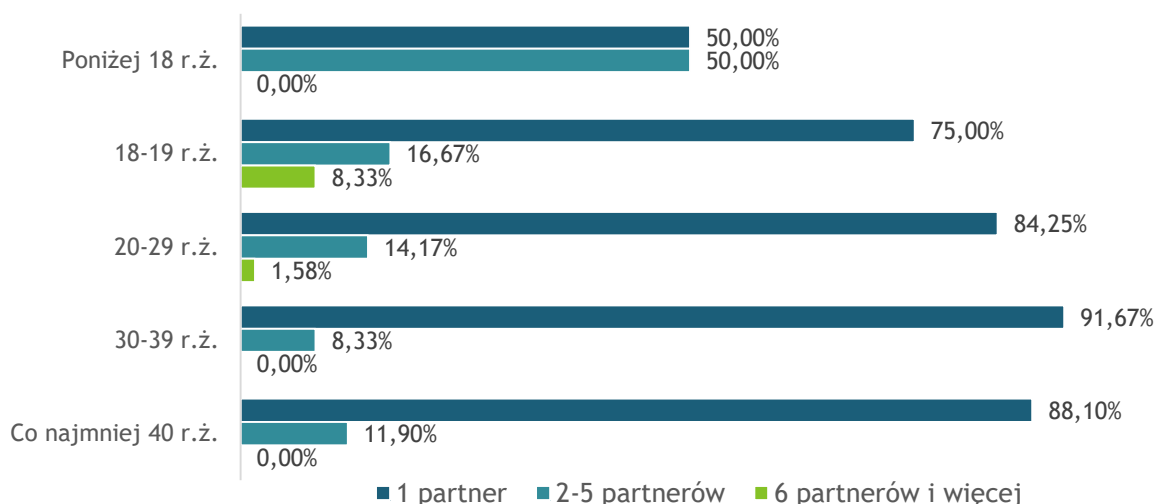
Nie obserwuje się istotnych rozbieżności pomiędzy liczbą partnerów seksualnych stałych w grupie IDU oraz w populacji klientów PKD ogółem. W obu grupach najczęściej deklarowano posiadanie 1 stałego partnera (Klienci PKD - 87,42%; Grupa IDU - 86,52%).

Wykres 67. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób z grupy IDU na tle ogółu osób odwiedzających PKD

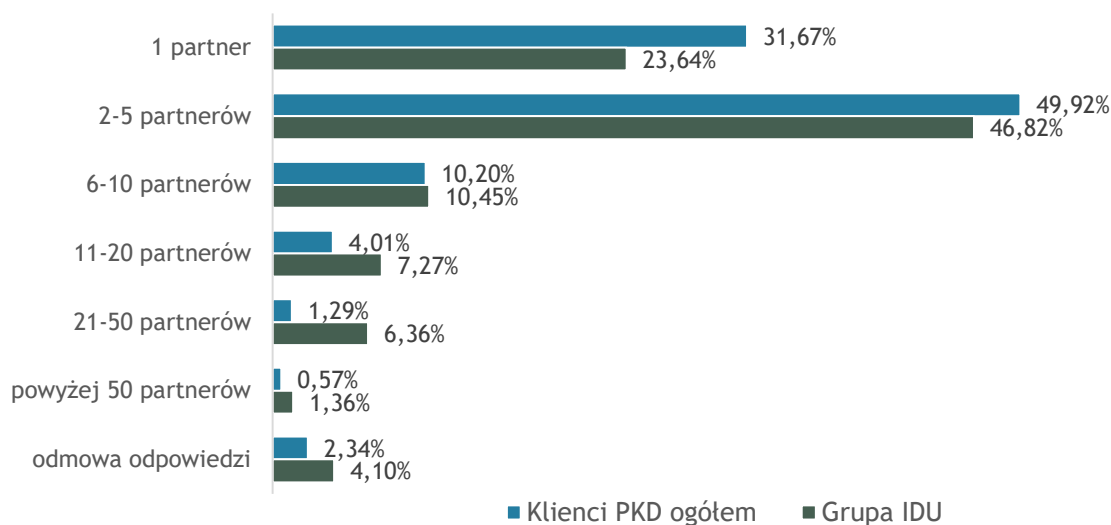
Analizując te informacje z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe należy zauważyć, że więcej niż 1 partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego badanie deklarowały przede wszystkim osoby w wieku poniżej 18 r.ż. W pozostałych grupach wiekowych największy odsetek klientów PKD zadeklarował posiadanie 1 partnera seksualnego w ciągu minionego roku.

Wykres 68. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie w podziale na grupy wiekowe

Odnosząc się do liczby partnerów przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie należy zwrócić uwagę na mniejszy odsetek osób deklarujących posiadanie 1 partnera w przypadku wszystkich klientów PKD oraz osób z grupy IDU. W obu grupach najczęściej deklarowano posiadanie od 2 do 5 przygodnych partnerów seksualnych w minionym roku. Warto zaznaczyć, że w przypadku deklaracji dotyczących posiadania 6-10, 11-20 oraz powyżej 50 partnerów dominuje grupa z IDU.

Wykres 69. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób z grupy IDU na tle ogółu osób odwiedzających PKD

W grupie wiekowej poniżej 18 r.ż. dominowały osoby deklarujące posiadanie od 6 do 10 partnerów. Nie odnotowano, by w tej grupie znalazły się osoby deklarujące posiadanie więcej niż 50 partnerów, tak samo jak w grupie osób w wieku od 18 do 19 lat i od 30 do 39 lat. W pozostałych grupach wiekowych (od 18 r.ż.) dominowały osoby deklarujące posiadanie od 2 do 5 przygodnych partnerów seksualnych.

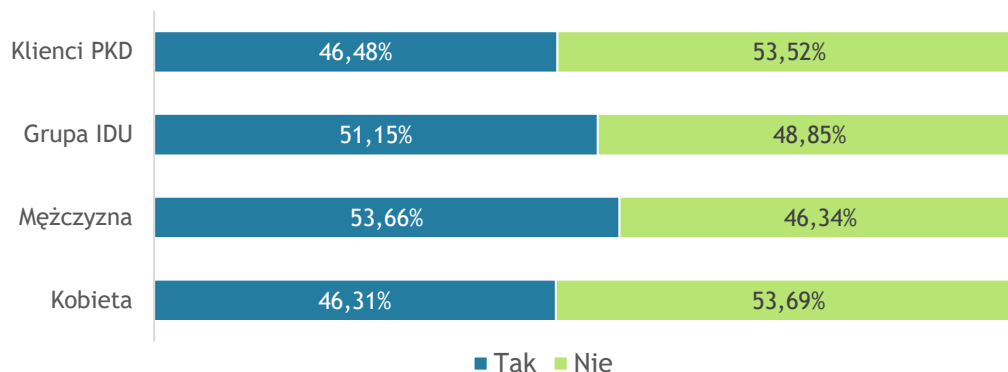
Tabela 31. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób z grupy IDU w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
1 partner	0,00%	12,50%	26,13%	20,34%	32,14%
2-5 partnerów	20,00%	62,50%	47,75%	47,46%	35,71%
6-10 partnerów	40,00%	6,25%	11,71%	6,78%	10,71%
11-20 partnerów	20,00%	6,25%	6,31%	5,08%	14,29%
21-50 partnerów	0,00%	0,00%	4,50%	15,25%	0,00%
powyżej 50	0,00%	0,00%	1,80%	0,00%	3,57%
odmowa odpowiedzi	20,00%	12,50%	1,80%	5,09%	3,58%

8.5. Wykonywanie testów - powody i liczba

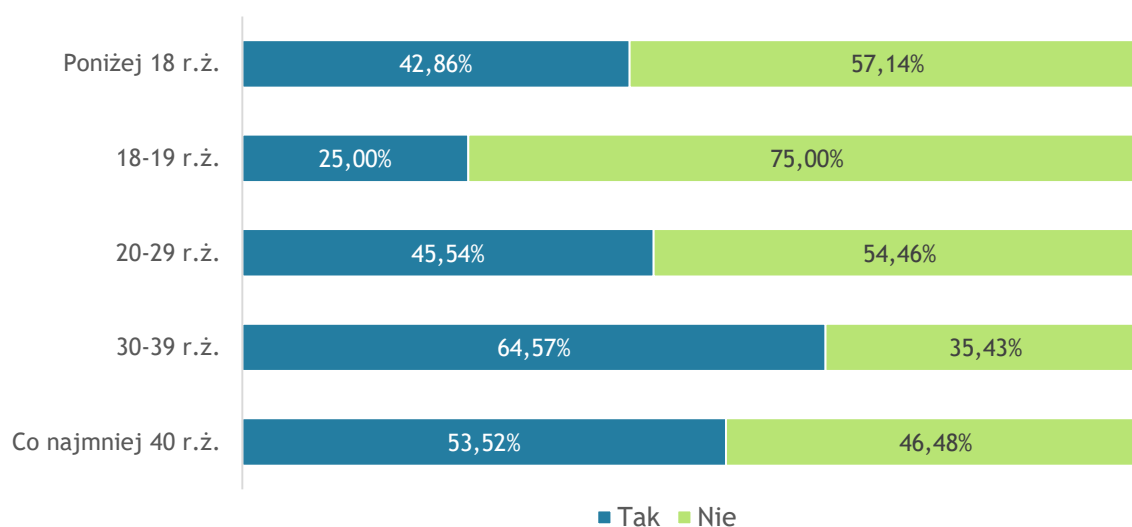
Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne drogą iniekcji częściej, niż pozostali klienci PKD wykonywali w przeszłości test na obecność wirusa HIV. Również mężczyźni w grupie IDU częściej od kobiet wykonali w przeszłości test na obecność wirusa HIV.

Wykres 70. Odsetek osób stosujących iniekcje, wykonujący w przeszłości testy na HIV - wg płci

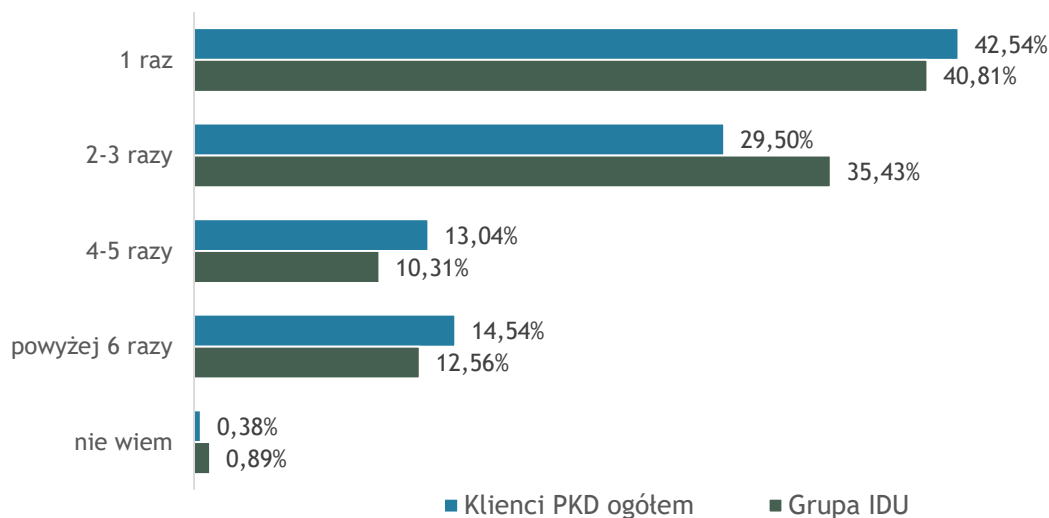
Jak wynika z deklaracji klientów PKD, najczęściej to osoby stosujące iniekcje w wieku 30-39 lat wykonywały test na HIV w przeszłości. Również ponad połowa osób w wieku co najmniej 40 lat wykonała taki test.

Wykres 71. Odsetek osób stosujących iniekcje, wykonujący w przeszłości testy na HIV - wg wieku

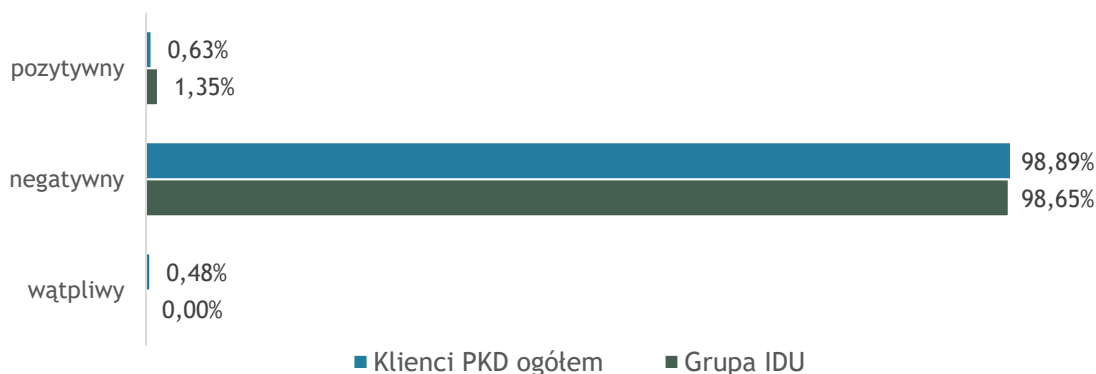
Ze względu na ilość wykonywanych testów należy wskazać, że osoby z grupy IDU najczęściej wykonywały 1 test (40,81%) oraz od 2 do 3 testów (35,43%).

Wykres 72. Odsetek osób odwiedzających PKD ogółem oraz osób stosujących iniekcje, wykonujących w przeszłości testy na HIV wraz z liczbą wykonanych w przeszłości testów

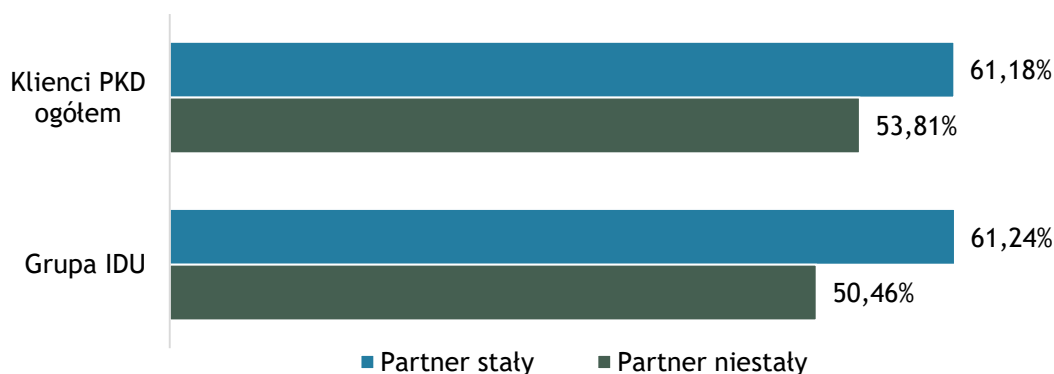
Wśród osób należących do grupy IDU obserwuje się niewiele wyższy odsetek wyników pozytywnych testu na obecność wirusa HIV, niż w całości badanej populacji.

Wykres 73. Wynik testu na obecność wirusa HIV wśród klientów PKD ogółem i w grupie IDU

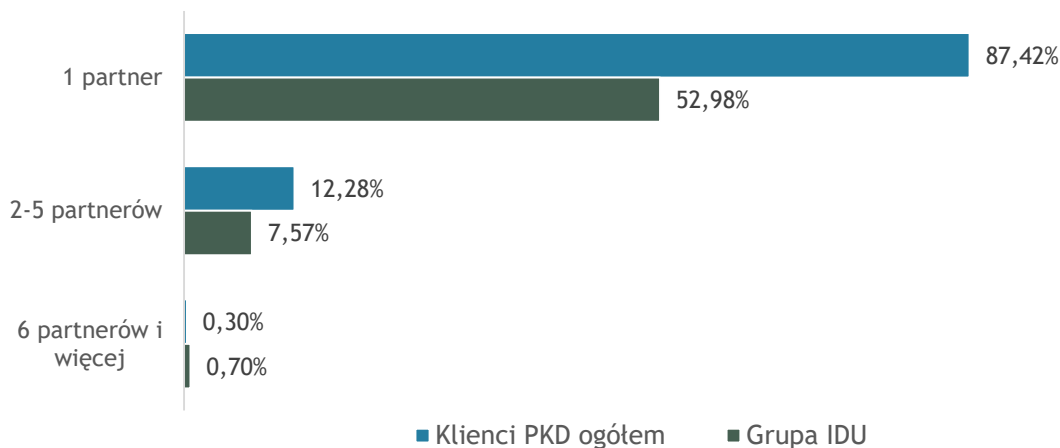
Osoby z grupy IDU bardzo podobnie jak ogół klientów PKD deklarowały posiadanie partnera stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD (Klienci PKD - 61,18%; Grupa IDU - 61,24%). Nieco rzadziej jednak deklarowały posiadanie partnera niestałego.

Wykres 74. Posiadanie partnerów seksualnych stałych i niestałych przez osoby z grupy IDU oraz przez ogół klientów PKD

Odsetek osób, które deklarowały posiadanie 2-5 partnerów oraz powyżej 5 partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD był podobny w grupie osób stosujących iniekcje oraz wśród ogółu klientów PKD. Różnice widać, w grupie osób deklarujących posiadanie 1 partnera (Klienci PKD - 87,42%; Grupa IDU - 52,98%).

Wykres 75. Liczba stałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób z grupy IDU i wśród ogółu klientów PKD

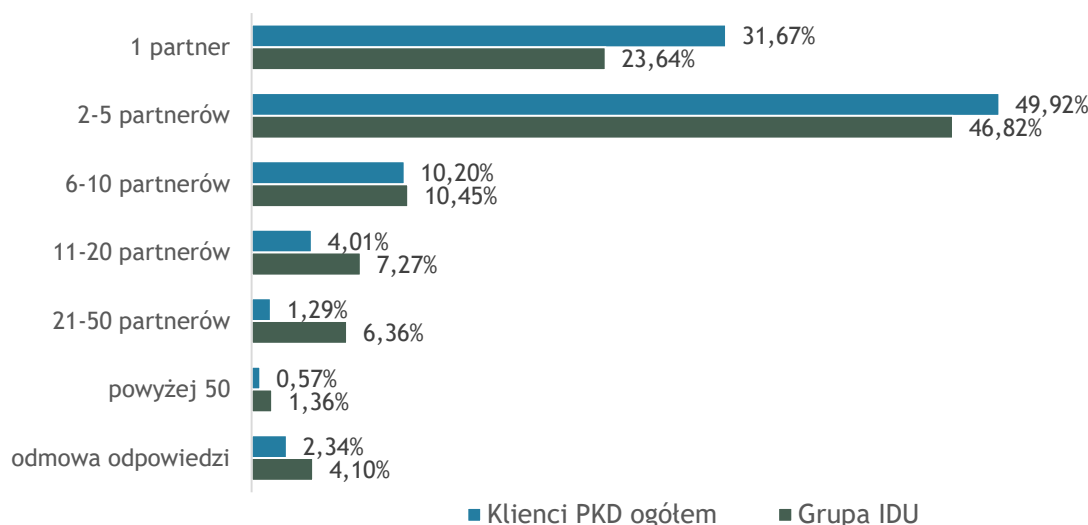
Największą liczbę partnerów stałych (powyżej 5) w przypadku grupy IDU deklarują osoby w wieku 18-29 lat (16,66%). W przypadku ogółu PKD wartość ta również jest najwyższa w tej grupie wiekowej, jednak jest to zdecydowanie mniejszy odsetek (0,17%).

Tabela 32. Odsetek osób deklarujących posiadanie partnerów stałych w podziale na grupy wiekowe - osoby z grupy IDU oraz ogół klientów PKD

Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem			Grupa IDU		
	1 partner	2-5 partnerów	6 partnerów i więcej	1 partner	2-5 partnerów	6 partnerów i więcej
Poniżej 18 r.ż.	79,17%	20,83%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%
18-19 r.ż.	82,25%	17,37%	0,38%	75,00%	16,67%	8,33%
20-29 r.ż.	85,91%	13,76%	0,33%	75,00%	16,67%	8,33%
30-39 r.ż.	88,67%	11,08%	0,25%	84,25%	14,18%	1,57%
Co najmniej 40 r.ż.	90,63%	9,06%	0,31%	91,67%	8,33%	0,00%

Biorąc pod uwagę liczbę partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego badanie należy zauważyć, że osoby z grupy IDU nieco rzadziej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie więcej niż 1 oraz 2-5 partnerów seksualnych. Wyższy niż wśród ogółu klientów PKD jest z kolei odsetek osób z grupy IDU deklarujących posiadanie 6 lub więcej partnerów seksualnych.

Wykres 76. Liczba niestałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób z grupy IDU i wśród ogółu klientów PKD

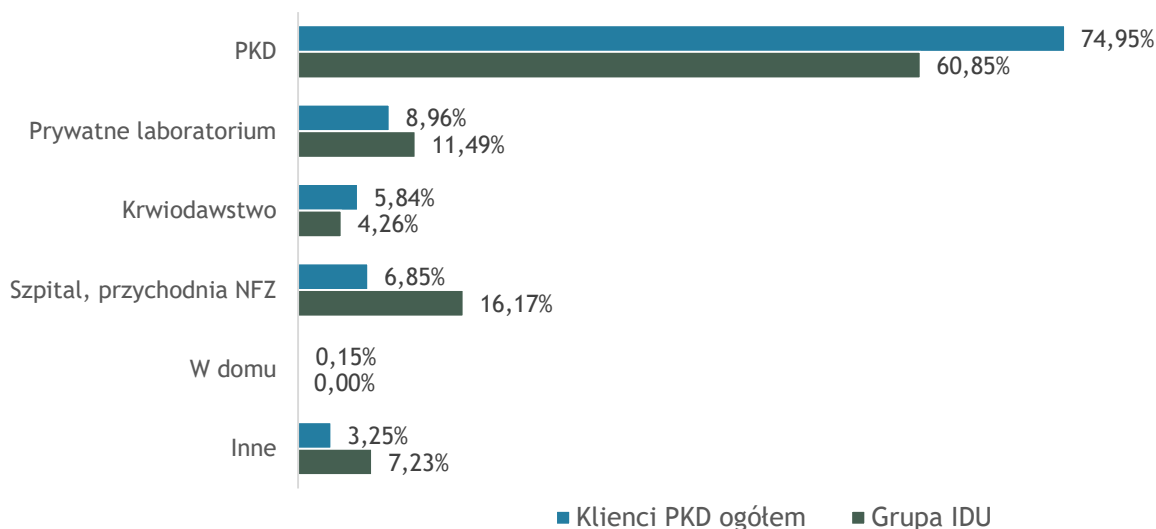
Analizując powyższe informacje w podziale na grupy wiekowe wartości dotyczące liczby deklarowanych partnerów seksualnych są bardziej zróżnicowane. Osoby z grupy IDU częściej niż ogół klientów PKD, deklarowały posiadanie 6-11 oraz 11-20 partnerów (przede wszystkim w najmłodszej grupie wiekowej).

Tabela 33. Liczba niestałych partnerów seksualnych wśród osób z grupy IDU oraz wśród ogółu klientów PKD w podziale na grupy wiekowe

	1 partner	2-5 partnerów	6-10 partnerów	11-20 partnerów	21-50 partnerów	powyżej 50 partnerów
Ogół Klientów PKD						
Poniżej 18 r.ż.	30,77%	69,23%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18-19 r.ż.	37,46%	52,57%	6,65%	2,11%	0,91%	0,30%
20-29 r.ż.	33,33%	51,24%	9,72%	4,19%	1,52%	0,00%
30-39 r.ż.	30,65%	53,52%	10,47%	3,74%	1,06%	0,56%
Co najmniej 40 r.ż.	31,63%	50,16%	11,33%	4,64%	1,63%	0,61%
Grupa IDU						
Poniżej 18 r.ż.	0,00%	25,00%	50,00%	25,00%	0,00%	0,00%
18-19 r.ż.	14,29%	71,43%	7,14%	7,14%	0,00%	0,00%
20-29 r.ż.	26,61%	48,62%	11,93%	6,42%	4,59%	1,83%
30-39 r.ż.	21,43%	50,00%	7,14%	5,36%	16,07%	0,00%
Co najmniej 40 r.ż.	33,33%	37,04%	11,11%	14,81%	0,00%	3,71%

Osoby z analizowanej grupy, podobnie do ogółu klientów PKD w większości wykonywali test w PKD. Odsetek osób z grupy IDU wykonujących test w tym miejscu jest jednak mniejszy, niż wśród ogółu klientów PKD. Osoby z grupy IDU częściej niż pozostali klienci PKD wykonywali test w prywatnym laboratorium, w przychodni/szpitalu NFZ oraz w innych miejscach.

Wykres 77. Miejsce wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez ogół klientów PKD

Analizując tę kwestię pod względem podziału na grupy wiekowe należy zaznaczyć, że największy odsetek testów wykonywanych w PKD występuje wśród grupy osób w wieku 20-29 lat (65,26%) i w wieku co najmniej 40 lat (60,53%). Najmłodsze osoby, w wieku poniżej 18 r.ż., wykonują testy w szpitalu lub przychodni NFZ.

Tabela 34. Miejsce wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez ogół klientów PKD - wg grup wiekowych

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.	Odmowa odpowiedzi
PKD	33,33%	57,14%	65,26%	57,14%	60,53%	100,00%
Prywatne laboratorium	0,00%	14,29%	12,63%	13,19%	5,26%	0,00%
Krwiodawstwo	0,00%	0,00%	5,26%	4,40%	2,63%	0,00%
Szpital, przychodnia NFZ	66,67%	14,29%	14,74%	16,48%	15,79%	0,00%
Inne	0,00%	14,28%	2,11%	8,79%	15,79%	0,00%

Pośród przyczyn wykonania testów na obecność HIV wśród klientów PKD należących do grupy IDU należy wymienić przede wszystkim ryzykowne kontakty seksualne - była to przyczyna wykonania testów przez 52,90% klientów z grupy IDU. Dodatkowo osoby te jako powód wykonywania badań wskazywały przyjmowanie środków psychoaktywnych w iniekcjach oraz kontakt z krwią. W podziale na płeć warto zauważyć, że najczęstszy powód wykonywania testów pozostaje taki sam - ryzykowne kontakty seksualne. Dodatkowo kobiety częściej niż mężczyźni wykonywały test z ciekawości.

Tabela 35. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU i przez ogół klientów PKD w podziale na płeć (wg ich deklaracji)

Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem	Grupa IDU	Mężczyźni	Kobiety
Ryzykowne kontakty seksualne	72,42%	52,90%	54,76%	49,58%
Ciekawość	6,43%	5,34%	3,81%	8,05%
Rutynowe badania	4,87%	2,29%	2,38%	2,12%
Kontakt z krwią	4,59%	13,11%	12,86%	13,56%
Ciąża	2,80%	0,46%	0,00%	1,27%
Objawy osłabionej odporności	1,98%	2,90%	2,38%	3,81%

Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem	Grupa IDU	Mężczyźni	Kobiety
Namowa partnera	1,80%	1,52%	1,67%	1,27%
Inne	1,67%	3,04%	2,85%	3,39%
Skierowanie przez lekarza	1,30%	0,76%	0,95%	0,42%
Wynik+ partnera	1,12%	1,22%	1,43%	0,85%
IDU	0,54%	16,16%	16,43%	15,68%
Ciąża u partnerki	0,48%	0,30%	0,48%	0,00%

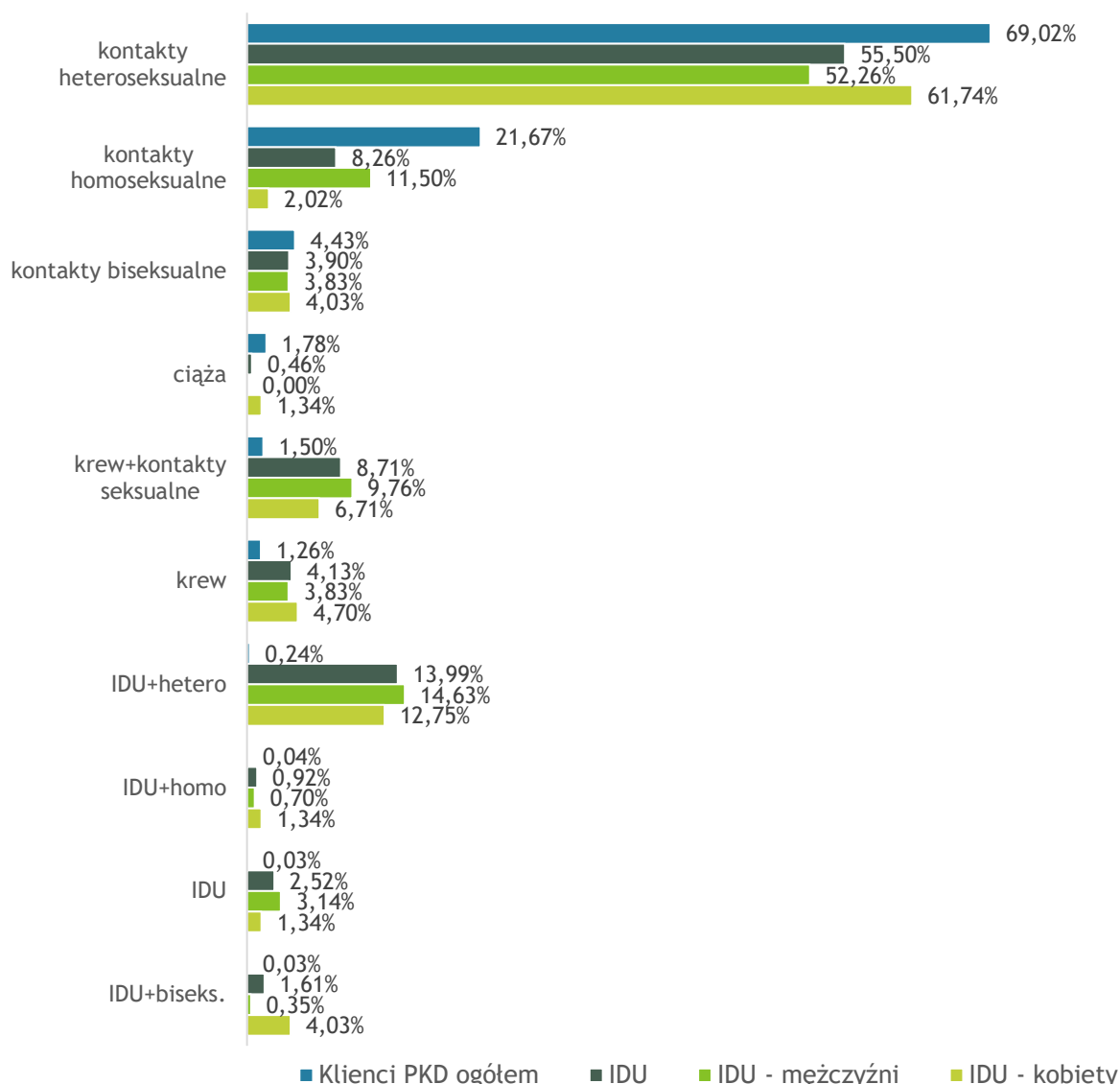
W podziale na grupy wiekowe również główną motywacją wykonania testów było podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych. W grupie osób poniżej 18 r.ż. częstym powodem wykonywania testów był również kontakt z krwią.

Tabela 36. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez klientów PKD ogółem w podziale na wiek (wg ich deklaracji)

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Ryzykowne kontakty seksualne	46,15%	42,55%	54,84%	56,76%	45,45%
Ciekawość	0,00%	14,89%	5,16%	2,70%	7,07%
Rutynowe badania	0,00%	0,00%	1,94%	3,24%	3,03%
Kontakt z krwią	30,77%	10,64%	12,90%	9,73%	19,19%
Ciąża	0,00%	0,00%	0,00%	1,62%	0,00%
Objawy osłabionej odporności	0,00%	2,13%	2,90%	2,16%	5,05%
Namowa partnera	0,00%	0,00%	0,65%	3,24%	2,02%
Inne	7,70%	6,39%	1,94%	1,63%	7,08%
Skierowanie przez lekarza	0,00%	0,00%	0,32%	1,09%	2,02%
Wynik+ partnera	0,00%	0,00%	1,29%	2,16%	0,00%
IDU	15,38%	23,40%	18,06%	14,59%	9,09%
Ciąża u partnerki	0,00%	0,00%	0,00%	1,08%	0,00%

Powód wykonania testu został zweryfikowany przez doradców PKD, którzy deklarują, że główną przyczyną wykonywania testów przez grupę IDU są kontakty seksualne. Jest to zbieżne z powodami deklarowanymi przez klientów PKD.

Wykres 78. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez klientów PKD ogółem (wg doradców PKD) - w podziale na płeć

Analizując powody wykonywania testu w podziale na grupy wiekowe, doradcy deklarują, że przyczyny wykonywania testu odnoszą się głównie do kontaktów heteroseksualnych we wszystkich grupach wiekowych. Dodatkowo, osoby poniżej 18 r.ż. wykonują testy z powodu kontaktu z krwią podczas stosunku (28,57%). Częstą przyczyną wykonywania testów przez osoby w wieku od 18 do 19 lat jest kontakt z krwią oraz kontakty z osobą heteroseksualną należącą do grupy IDU. Owe kontakty występują również w starszych grupach wiekowych.

Tabela 37. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez klientów PKD ogółem (wg doradców PKD) - w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
kontakty heteroseksualne	57,14%	60,71%	51,49%	59,84%	56,34%
kontakty homoseksualne	0,00%	0,00%	8,91%	11,02%	5,63%
kontakty biseksualne	0,00%	3,57%	4,46%	4,72%	1,41%
ciąża	0,00%	0,00%	0,00%	1,57%	0,00%
krew+kontakty seksualne	28,57%	3,57%	9,90%	5,52%	11,27%
krew	0,00%	14,29%	3,95%	0,79%	7,04%

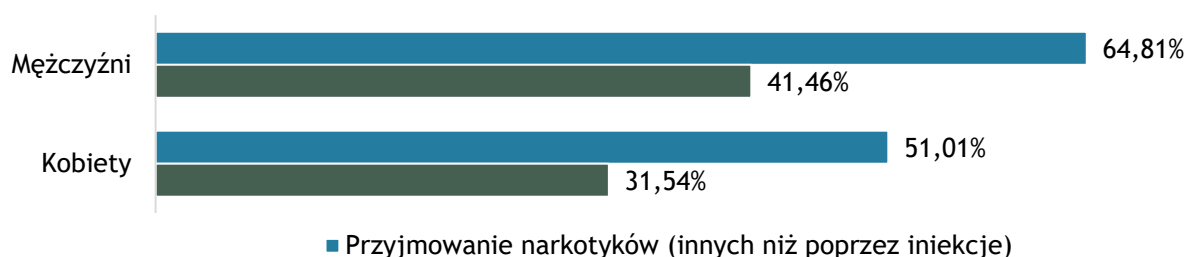
Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
IDU+hetero	0,00%	14,29%	15,84%	13,39%	11,27%
IDU+homo	0,00%	3,57%	0,50%	1,58%	0,00%
IDU	0,00%	0,00%	1,98%	1,57%	7,04%
IDU+biseks.	14,29%	0,00%	2,97%	0,00%	0,00%

8.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

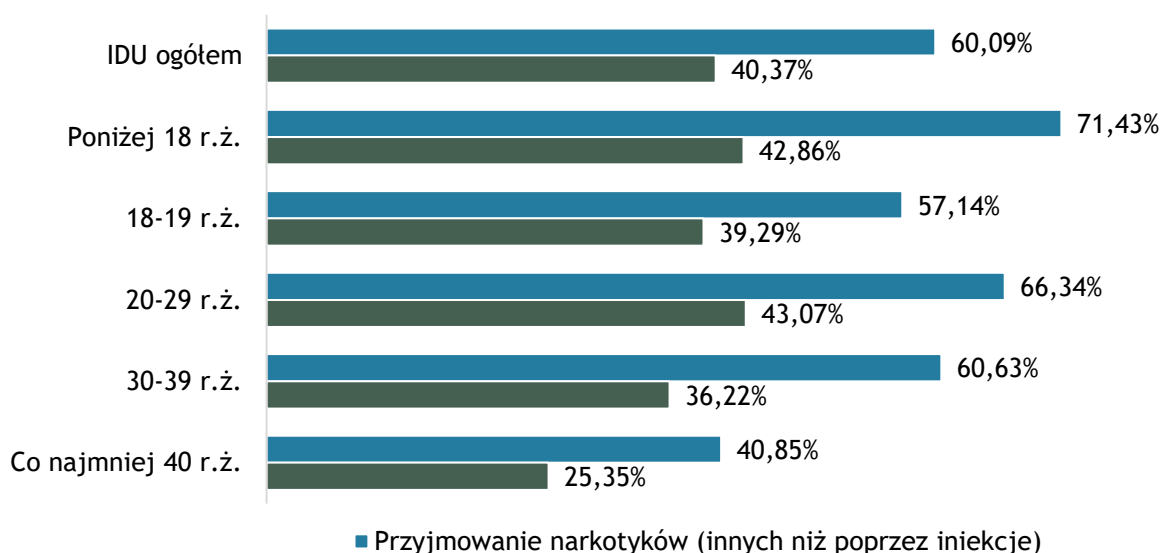
Na podstawie wiedzy dotyczącej dróg przenoszenia się HIV/AIDS, wyróżnia się następujące ryzykowne zachowania seksualne: seks oralny z wytryskiem do ust partnera, seks analny, kontakty z inną osobą niż obecny partner (zdrada), posiadanie stałego partnera seksualnego poza mężem, żoną, stałym partnerem oraz korzystanie z usług agencji towarzyskich.¹¹

Mężczyźni nieco częściej niż kobiety deklarują przyjmowanie narkotyków (innych niż poprzez iniekcje) oraz kontakty seksualne pod ich wpływem. Najwyższy odsetek deklarujących zarówno przyjmowanie środków psychoaktywnych, jak i podejmowanie pod ich wpływem kontaktów seksualnych, występuje wśród osób w grupie poniżej 18 r.ż. oraz 20-29 lat.

Wykres 79. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych inną drogą niż poprzez iniekcje oraz podejmowanie pod ich wpływem kontaktów seksualnych w grupie IDU - w podziale na płeć

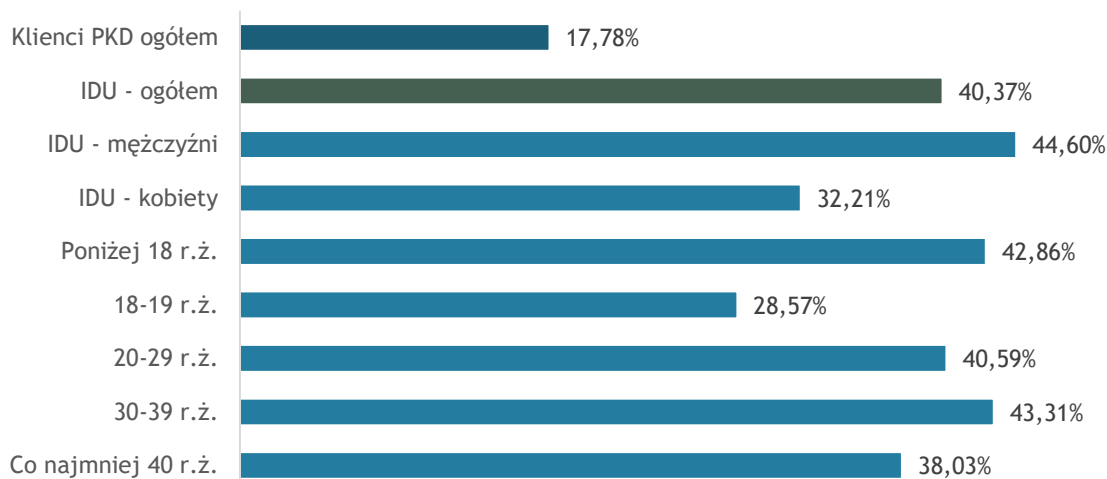
Wykres 80. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych inną drogą niż poprzez iniekcje oraz podejmowanie pod ich wpływem kontaktów seksualnych w grupie IDU - w podziale na grupy wiekowe

¹¹ Izdebski Z., 2004 r., Zachowania ryzykowne - Krajowe Centrum ds. AIDS, Zakład Poradnictwa Młodzieżowego i Edukacji Seksualnej Uniwersytet Zielonogórski Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Wychowania Uniwersytet Warszawski

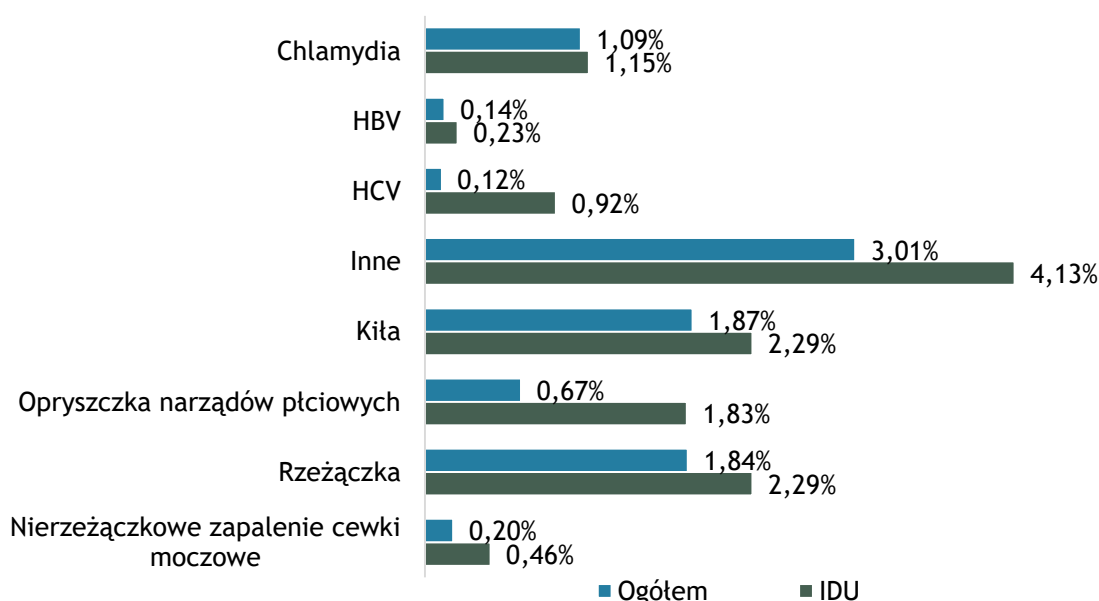
Przeanalizowano także podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu przez osoby z grupy IDU oraz wszystkich klientów PKD. Podane zachowanie ma miejsce wśród wszystkich grup wiekowych. Jednak jego występowanie jest najczęstsze wśród osób w wieku 30-39 lat (43,31%) oraz w wieku poniżej 18 lat (42,86%). W grupie wiekowej 20-29 lat podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu występuje w 40,59%, a u osób w wieku co najmniej 40 lat - w 38,03%. Kontakty takie częściej podejmują mężczyźni, niż kobiety. Dodatkowo, kontakty tego typu występują zdecydowanie częściej u osób z grupy IDU, niż w przypadku ogółu klientów PKD (40,37% wobec 17,78%).

Wykres 81. Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu - grupa IDU (w podziale na płeć i grupy wiekowe) oraz ogół klientów PKD

Zauważono różnice pomiędzy populacją klientów PKD ogółem a populacją osób z grupy IDU deklarujących posiadanie chorób przenoszonych drogą płciową. Największe różnice w skali zachorowalności dotyczą HCV, opryszczki narządów płciowych, rzeżączki, kiły oraz nierzęczkowego zapalenia cewki moczowej. W porównaniu z latami 2015-2017 nastąpił wzrost (o 2 punkty procentowe) zachorowalności na STIs w grupie osób IDU.

Wykres 82. Zachorowalność na STIs w grupie osób IDU oraz w populacji klientów PKD ogółem

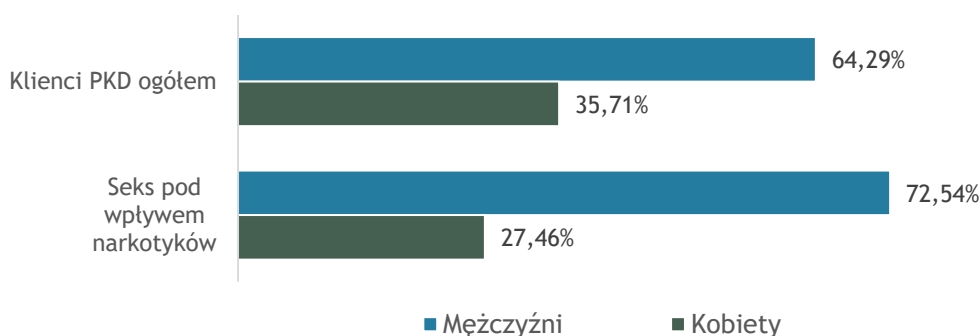
9. Analiza populacji osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych

9.1. Charakterystyka demograficzna

Osoby zażywające środki psychoaktywne stanowią 1,63% wszystkich klientów PKD. Dostrzega się, że odsetek ten wzrósł w porównaniu do 2018 roku. Co więcej, spośród ogółu osób przyjmujących substancje psychoaktywne, 44,11% deklaruje podejmowanie pod ich wpływem kontaktów seksualnych. Tym samym zaobserwowano wzrost tego odsetka w odniesieniu do 2018 roku.

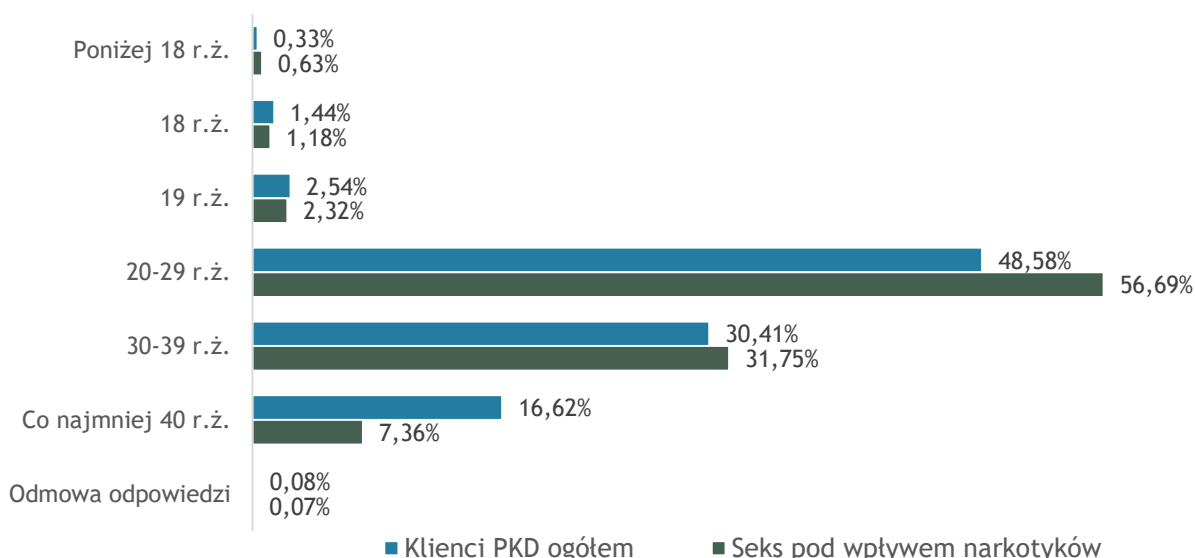
Należy nadmienić, iż udział kobiet w grupie osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem narkotyków jest nieco niższy aniżeli wśród ogółu klientów PKD.

Wykres 83. Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne wśród klientów PKD w 2019 r. w podziale na płeć

Klienci PKD przyjmujący substancje psychoaktywne to przede wszystkim osoby w wieku od 20 do 29 lat (56,69%). Porównując te dane z pozyskanymi w 2018 roku dostrzega się, że udział osób w tej grupie wiekowej wśród osób przyjmujących narkotyki zwiększył się o 14,88 p.p. Zmniejszeniu uległ natomiast udział osób najmłodszych (tj. poniżej 20 r.ż.) wśród osób przyjmujących substancje psychoaktywne.

Wykres 84. Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne wśród klientów PKD w 2019 r. w podziale na grupy wiekowe

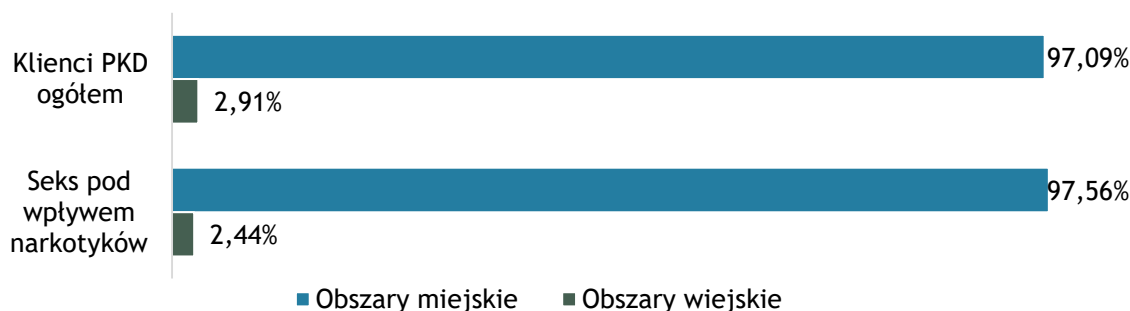
Struktura narodowościowa osób deklarujących przyjmowanie narkotyków jest zbliżona do struktury narodowościowej ogółu klientów PKD. Osoby o narodowości innej niż polska stanowiły tylko niewielką grupę osób deklarujących przyjmowanie substancji psychoaktywnych (1,77%).

Wykres 85. Narodowość osób przyjmujących substancje psychoaktywne - grupa osób przyjmujących substancje psychoaktywne oraz ogół osób odwiedzających PKD

W przypadku miejsca zamieszkania osób deklarujących przyjmowanie substancje psychoaktywne także nie dostrzega się znacznych odchyleń od struktury miejsca zamieszkania ogółu klientów PKD. Tylko niewielcy spośród osób deklaruujących przyjmowanie narkotyków zamieszkują na wsi (2,44%).

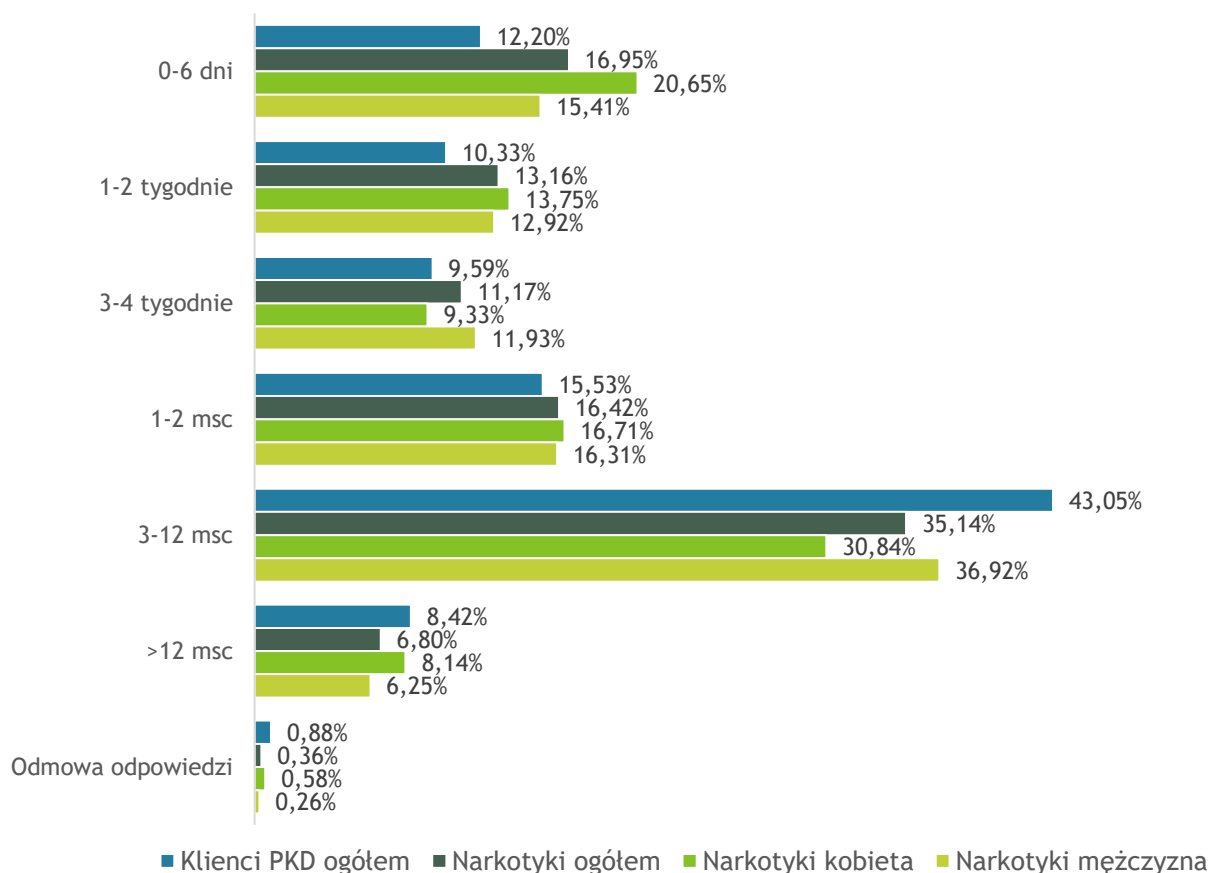
Wykres 86. Miejsce zamieszkania - w grupie osób przyjmujących substancje psychoaktywne oraz wśród ogółu klientów PKD

9.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć i wiek

Osoby podejmujące stosunki seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych najczęściej zgłaszały się do PKD w okresie od 3 do 12 miesięcy od wystąpienia ryzykownej sytuacji (35,14%). Niemniej jednak dostrzega się, że osoby deklarujące zażywanie substancji psychoaktywnych częściej wykonywały badanie HIV w krótszym okresie czasu od zaistnienia ryzykownej sytuacji aniżeli ogół klientów PKD. Podobną tendencję wykazano w latach poprzednich.

Wykres 87. Czas pomiędzy ostatnim ryzykownym kontaktem seksualnym a datą wykonania badania - w grupie osób przyjmujących środki psychoaktywne w podziale na płeć oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD

Osoby poniżej 18 r.ż., deklarujące podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych, znacznie rzadziej niż pozostałe zgłaszały się do PKD w okresie do 2 tygodni od ostatniego ryzykownego kontaktu seksualnego. Te osoby częściej niż osoby z pozostałych grup wiekowych deklarowały wykonanie badania po co najmniej roku od zaistnienia ryzykowej sytuacji.

Tabela 38. Czas pomiędzy ostatnim ryzykownym kontaktem seksualnym a datą wykonania badania w podziale na grupy wiekowe wśród osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych

Wyszczególnienie	0-6 dni	1-2 tygodnie	3-4 tygodnie	1-2 msc	3-12 msc	>12 msc	odmowa odpowiedzi
Poniżej 18 r.ż.	2,50%	5,00%	20,00%	17,50%	35,00%	20,00%	0,00%
18-19 r.ż.	17,79%	16,37%	9,61%	12,46%	39,15%	3,91%	0,71%
20-29 r.ż.	17,72%	13,55%	11,07%	16,92%	33,87%	6,50%	0,37%
30-39 r.ż.	15,72%	12,49%	11,06%	16,48%	36,69%	7,34%	0,22%
Co najmniej 40 r.ż.	16,37%	11,43%	12,78%	14,35%	36,77%	7,62%	0,67%

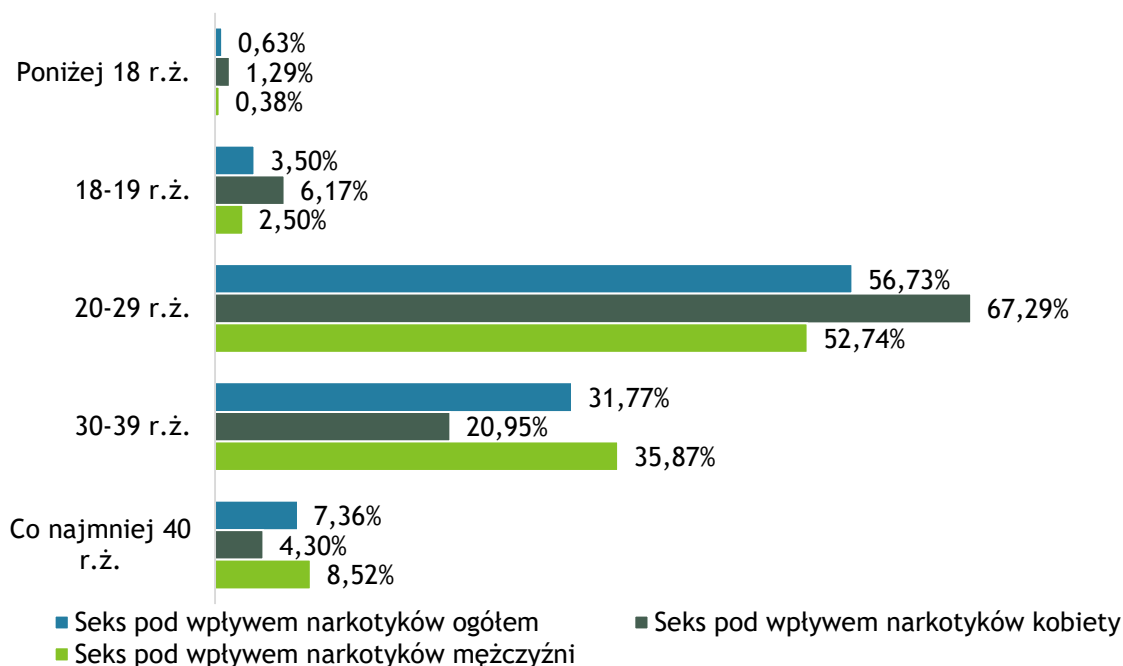
Nieco ponad 36% osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych przyznało, że stosuje wspólny sprzęt do przyjmowania narkotyków. Dostrzega się zatem niewielki wzrost tego odsetka w porównaniu do 2018 roku (o 1,78 p.p.).

Wykres 88. Stosowanie wspólnego sprzętu do przyjmowania substancji psychoaktywnych przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg płci)

Stosowanie wspólnego sprzętu do przyjmowania substancji psychoaktywnych mężczyźni w wieku od 20 do 29 r.ż. deklarowali częściej aniżeli kobiety w tym wieku. Odwrotną zależność dostrzega się w grupie osób od 30 do 39 lat przyjmujących narkotyki - w tym przypadku to kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały stosowanie wspólnego sprzętu do przyjmowania substancji psychoaktywnych.

Wykres 89. Stosowanie wspólnego sprzętu do przyjmowania substancji psychoaktywnych przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg płci i wieku)

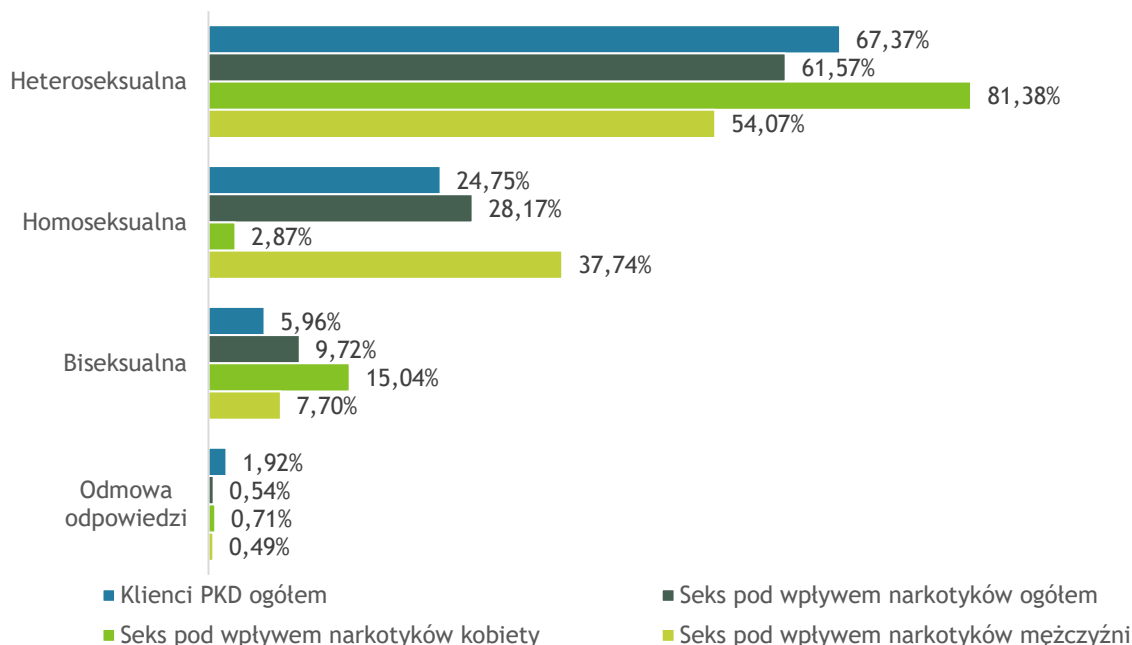

9.3. Stosowanie prezerwatyw

Prezerwatywy są jak dotąd jedynym środkiem, którego skuteczność w zapobieganiu zakażeniom HIV udowodniono. Należy mieć na uwadze, że nie są one 100% skuteczne, zawsze bowiem może się zdarzyć pęknięcie, spadnięcie, narażające na zakażenie osobę dotąd niezakażoną. Jednakże konsekwentne i właściwe używanie prezerwatyw wyprodukowanych przez renomowaną firmę, mającą dobry system kontroli jakości swoich wyrobów, zmniejsza znacząco ryzyko zakażenia HIV i innymi chorobami przenoszonymi w kontaktach seksualnych. Osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem środków odurzających częściej aniżeli ogół klientów PKD deklarowały orientację homoseksualną oraz

biseksualną. Wśród osób podejmujących stosunki seksualne pod wpływem narkotyków orientację heteroseksualną najczęściej deklarowały kobiety. Utrzymana została zatem tendencja zaobserwowana w 2018 roku.

Wykres 90. Orientacja seksualna osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków odurzających - w podziale na płeć na tle ogółu osób odwiedzających PKD

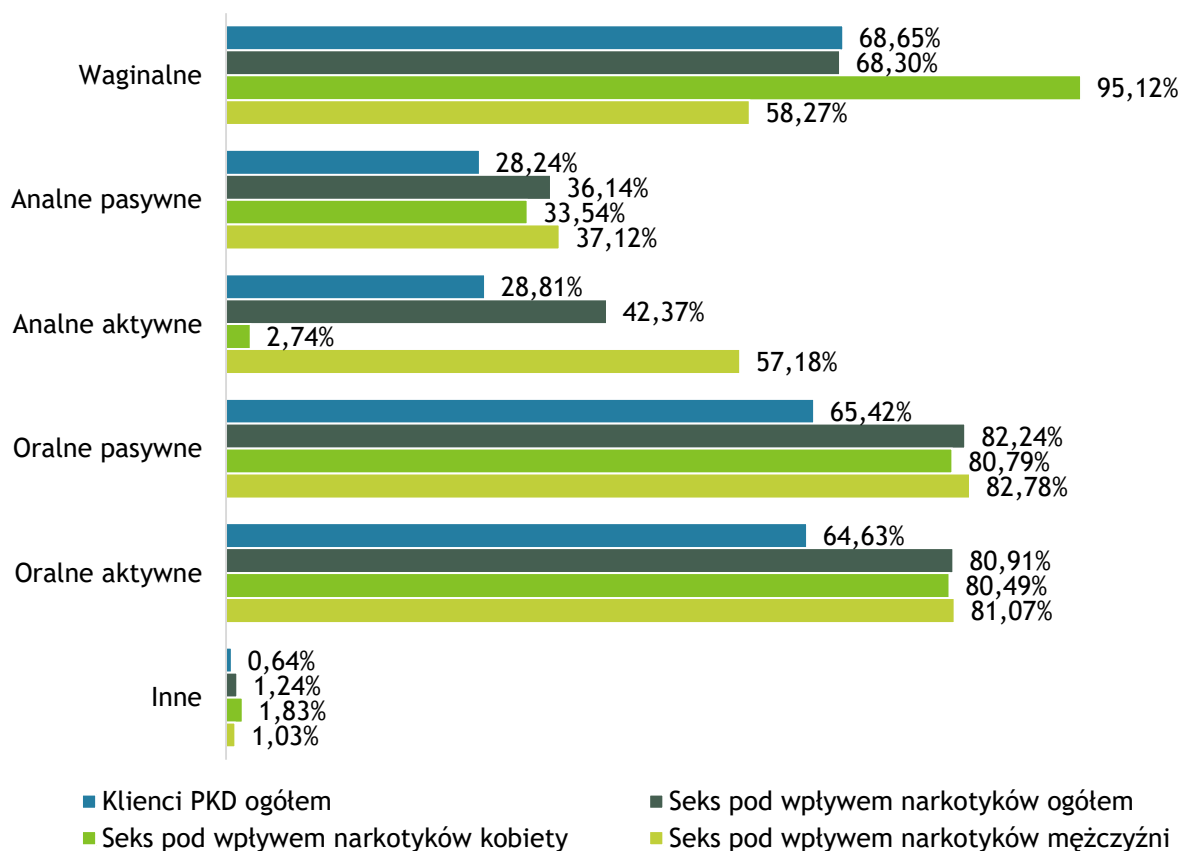
Podobnie jak w 2018 roku, wśród osób podejmujących stosunki seksualne pod wpływem środków odurzających, w 2019 roku w każdej grupie wiekowej dominowała orientacja heteroseksualna. W szczególności istotny odsetek heteroseksualistów stanowią osoby poniżej 18 r.ż.

Tabela 39. Orientacja seksualna osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków odurzających w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Heteroseksualna	Homoseksualna	Biseksualna	Odmowa odpowiedzi
Poniżej 18 r.ż.	93,75%	0,00%	6,25%	0,00%
18-19 r.ż.	56,18%	30,34%	12,36%	1,12%
20-29 r.ż.	62,11%	25,88%	11,24%	0,76%
30-39 r.ż.	60,47%	32,22%	7,06%	0,25%
Co najmniej 40 r.ż.	61,50%	29,95%	8,56%	0,00%

Osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych deklarowały najczęściej podejmowanie stosunków oralnych. Niemalże wszystkie kobiety podejmujące kontakty seksualne pod wpływem narkotyków wskazały podejmowanie stosunków waginalnych. Dostrzega się istotne zmiany względem 2018 roku - w szczególności znaczny wzrost odsetka kobiet deklaruujących podejmowanie kontaktów waginalnych pod wpływem środków odurzających (o 62,34 p.p.).

Wykres 91. Rodzaje deklarowanych stosunków seksualnych wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - wg płci, na tle ogółu osób odwiedzających PKD

Wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych dostrzega się częstsze używanie prezerwatyw w porównaniu do ogółu klientów PKD. Również znacznie częściej osoby te deklarowały analne kontakty seksualne z wykorzystaniem prezerwatyw.

Tabela 40. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków seksualnych wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych

Stosowanie prezerwatyw	waginalne	analne pasywne	analne aktywne	oralne pasywne	oralne aktywne	inne	średnio
Osoby uprawiające seks pod wpływem narkotyków							
zawsze	50,51%	65,89%	62,34%	4,21%	3,11%	-	37,21%
czasami	33,67%	16,56%	16,46%	94,10%	95,20%	-	51,20%
nigdy	15,82%	17,55%	21,20%	1,69%	1,69%	-	11,59%
Klienci PKD ogółem							
zawsze	19,65%	30,86%	32,88%	0,99%	0,93%	8,19%	15,58%
czasami	51,83%	48,87%	48,95%	2,62%	2,45%	7,02%	26,96%
nigdy	28,52%	20,27%	18,17%	96,39%	96,62%	84,79%	57,46%

Podczas stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych, mężczyźni częściej od kobiet deklarowali, iż zawsze stosowali prezerwatywy. Natomiast wśród grupy do 19 roku życia co trzecia osoba nie stosowała nigdy prezerwatywy podczas stosunków waginalnych oraz analnych pasywnych.

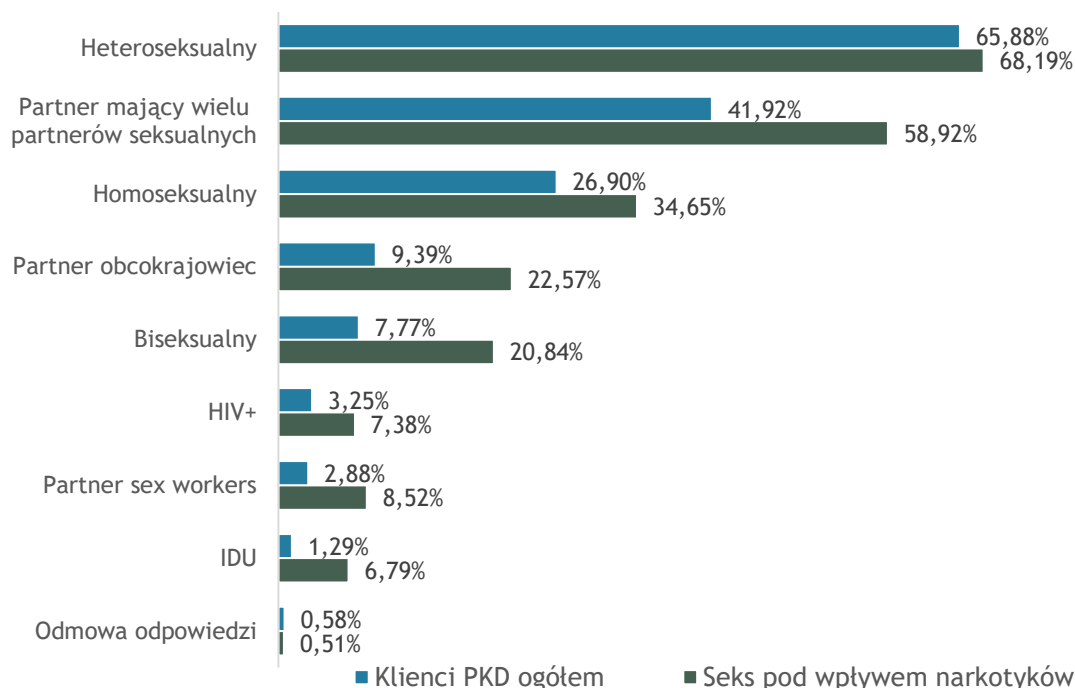
Wykres 92. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków seksualnych wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - wg płci i wieku

Wyszczególnienie		Mężczyzna	Kobieta	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
waginalne	zawsze	15,10%	12,36%	16,67%	10,91%	13,20%	16,02%	14,41%
	czasami	58,43%	63,40%	41,67%	61,82%	64,54%	53,96%	52,25%
	nigdy	26,47%	24,24%	41,67%	27,27%	22,27%	30,02%	33,33%
analne pasywne	zawsze	20,43%	15,98%	33,33%	17,65%	19,88%	19,12%	15,87%
	czasami	65,44%	30,59%	33,33%	50,00%	55,82%	58,46%	60,32%
	nigdy	14,13%	53,42%	33,33%	32,35%	24,30%	22,43%	23,81%
analne aktywne	zawsze	20,36%	0,00%	0,00%	18,18%	19,59%	20,70%	20,00%
	czasami	57,78%	50,00%	0,00%	63,64%	58,57%	57,53%	51,58%
	nigdy	21,86%	50,00%	0,00%	18,18%	21,85%	21,77%	28,42%
oralne pasywne	zawsze	0,48%	0,38%	0,00%	0,00%	0,44%	0,47%	0,72%
	czasami	3,80%	2,46%	0,00%	4,41%	2,84%	3,94%	5,76%
	nigdy	95,72%	97,16%	100,00%	95,59%	96,71%	95,58%	93,53%
oralne aktywne	zawsze	0,28%	0,38%	0,00%	0,00%	0,36%	0,33%	0,00%
	czasami	2,75%	4,36%	0,00%	5,80%	3,05%	2,94%	4,41%
	nigdy	96,97%	95,26%	100,00%	94,20%	96,59%	96,73%	95,59%

9.4. Partnerzy seksualni

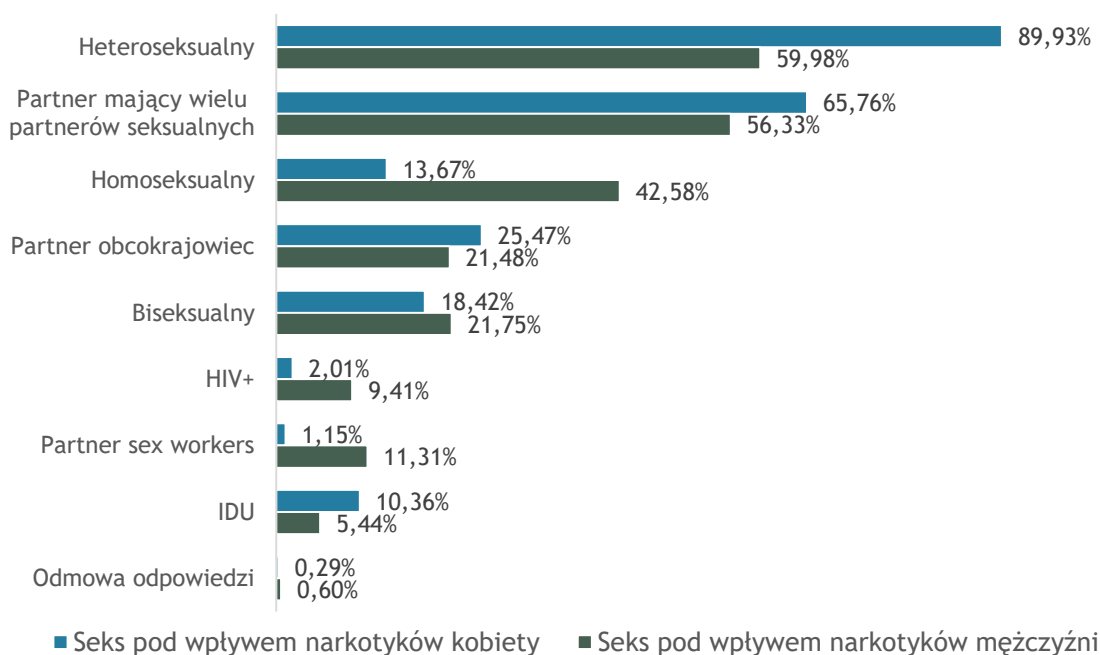
Osoby podejmujące stosunki seksualne pod wpływem narkotyków znacznie częściej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie partnerów będących obcokrajowcami, partnerów biseksualnych, a także partnerów mających wielu partnerów seksualnych. Najczęściej jednak wskazywano partnerów heteroseksualnych - odnosi się to zarówno do ogółu klientów PKD, jak i do grupy osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Wykres 93. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych

Analizując deklaracje osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych z uwzględnieniem płci dostrzega się pewne różnice. Kobiety podejmujące stosunki seksualne pod wpływem narkotyków częściej niż mężczyźni w tej grupie deklarowały posiadanie partnera heteroseksualnego, partnera utrzymującego kontakty seksualne z wieloma partnerami, czy też partnera będącego obcokrajowcem. Natomiast mężczyźni podejmujący stosunki seksualne pod wpływem środków odurzających znacznie częściej od kobiet w tej grupie deklarowali posiadanie partnera homoseksualnego, partnera biseksualnego oraz partnera z dodatnim wynikiem testu HIV.

Wykres 94. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych (wg płci)

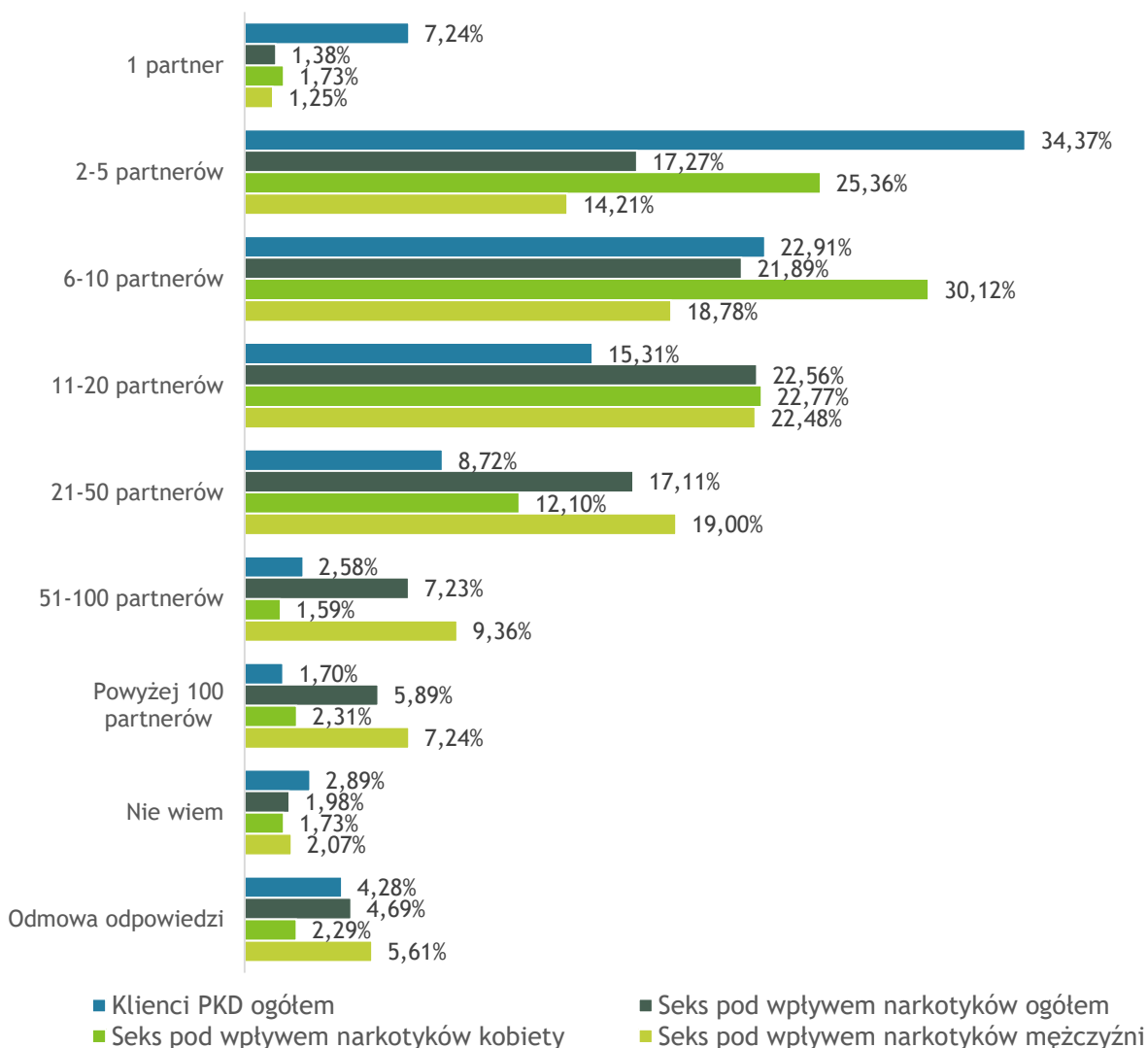
Uwzględniając wiek osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych nie dostrzega się znacznych odchyień. Bez względu na wiek najczęściej deklarowano posiadanie partnera heteroseksualnego bądź partnera mającego wielu partnerów seksualnych.

Tabela 41. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych (wg wieku)

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Heteroseksualny	47,06%	31,67%	30,68%	28,01%	29,27%
Partner mający wielu partnerów seksualnych	32,35%	24,44%	26,59%	25,14%	22,84%
Homoseksualny	2,94%	17,22%	14,67%	16,36%	14,19%
Partner obcokrajowiec	2,94%	6,11%	10,09%	10,08%	9,76%
Biseksualny	8,82%	11,11%	8,95%	9,21%	9,09%
HIV+	0,00%	1,67%	2,38%	4,39%	5,54%
Partner sex workers	2,94%	1,11%	3,21%	4,39%	5,99%
IDU	2,94%	6,67%	3,18%	2,22%	3,10%
Odmowa odpowiedzi	0,00%	0,00%	0,24%	0,22%	0,22%

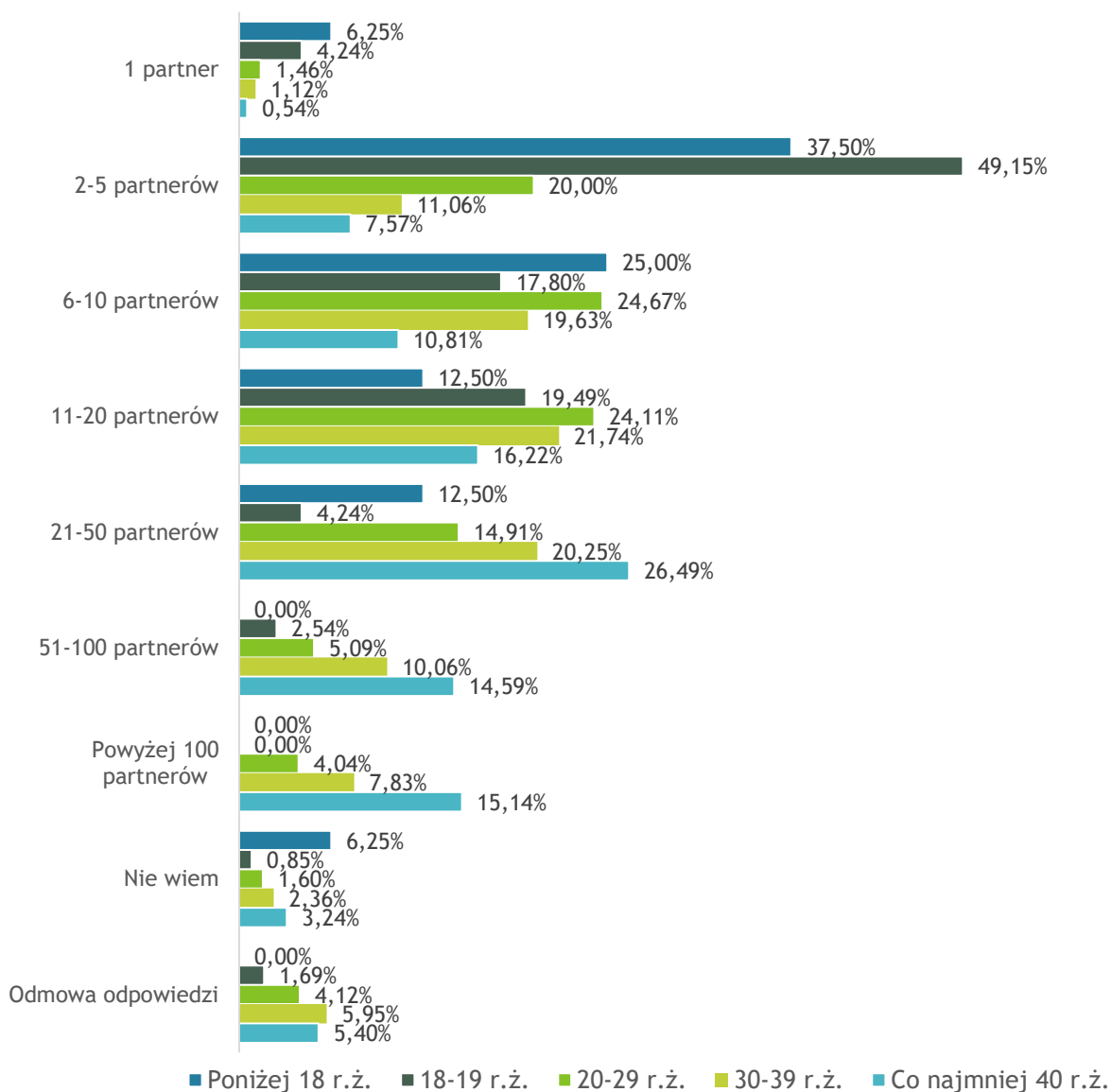
Osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej aniżeli ogół klientów PKD deklarowały większą liczbę partnerów (powyżej 10). Istotnym jest jednak, że kobiety podejmujące stosunki seksualne pod wpływem narkotyków częściej niż mężczyźni w tej grupie wskazywały mniejszą liczbę partnerów, mężczyźni natomiast wykazali tendencję do większej liczby partnerów. Warto nadmienić, że struktura odpowiedzi w tym zakresie ukształtowała się podobnie jak w 2018 roku.

Wykres 95. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych w podziale na płeć

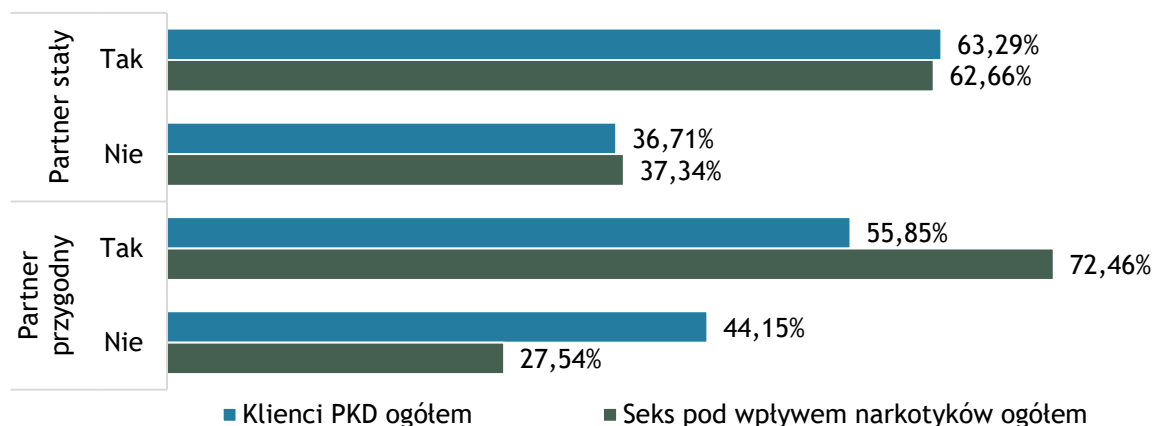
Osoby w wieku poniżej 19 lat, podejmujące kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych, najczęściej deklarowały posiadanie od 2 do 5 partnerów seksualnych. Osoby w przedziale wiekowym od 20 do 29 lat w tej grupie najczęściej deklarowały natomiast posiadanie od 6 do 10 lub od 11 do 20 partnerów.

Wykres 96. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe

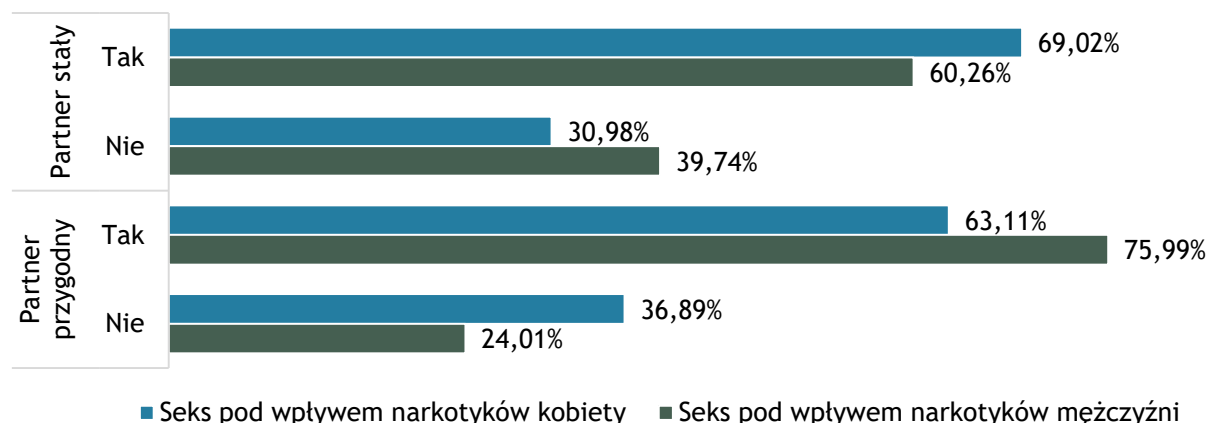
Osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie przygodnego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. W porównaniu do 2018 roku, dostrzega się w tej grupie niewielki wzrost odsetka osób deklarujących posiadanie partnera przygodnego (o 1,51 p.p.).

Wykres 97. Deklaracje posiadania stałego i przygodnego partnera seksualnego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD

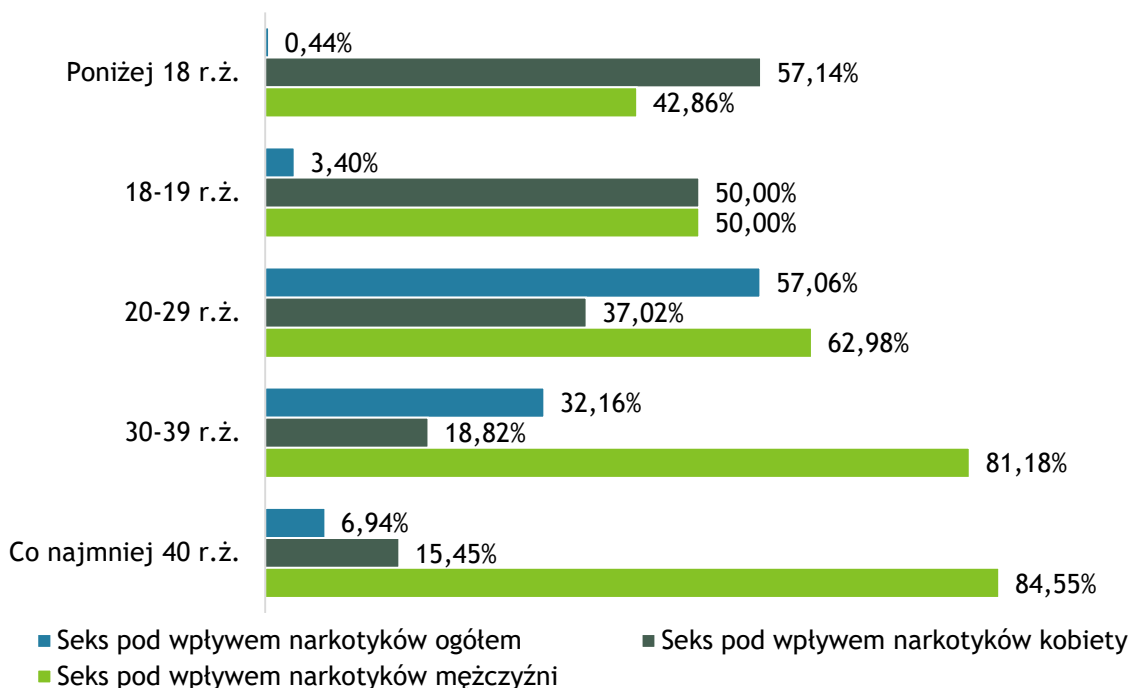
Mężczyźni podejmujący kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej niż kobiety w tej grupie deklarowali posiadanie partnera przygodnego w ciągu roku poprzedzającego wizytę PKD. Podobną tendencję wykazano w 2018 roku, aczkolwiek odsetek mężczyzn deklarujących posiadanie przygodnego partnera był niższy niż w 2019 roku.

Wykres 98. Deklaracje posiadania stałego i przygodnego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych - wg płci

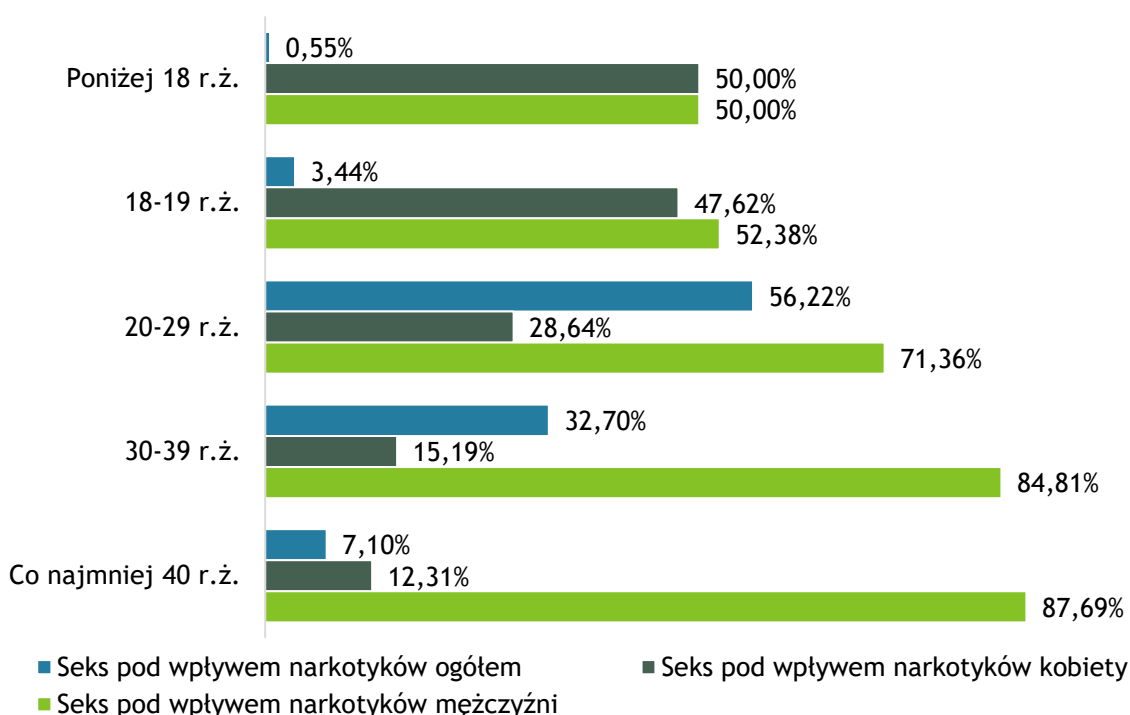
W większości grup wiekowych to mężczyźni częściej niż kobiety deklarowali posiadanie stałego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Odwrotną tendencję zaobserwowano w grupie osób w wieku poniżej 18 r.ż., z kolei w grupie osób w wieku od 18 do 19 lat odsetek kobiet deklarujących posiadanie stałego partnera był równy odsetkowi mężczyzn deklarujących posiadanie takiego partnera.

Wykres 99. Odsetek osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych, deklarujących posiadanie stałego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego badanie w podziale na grupy wiekowe

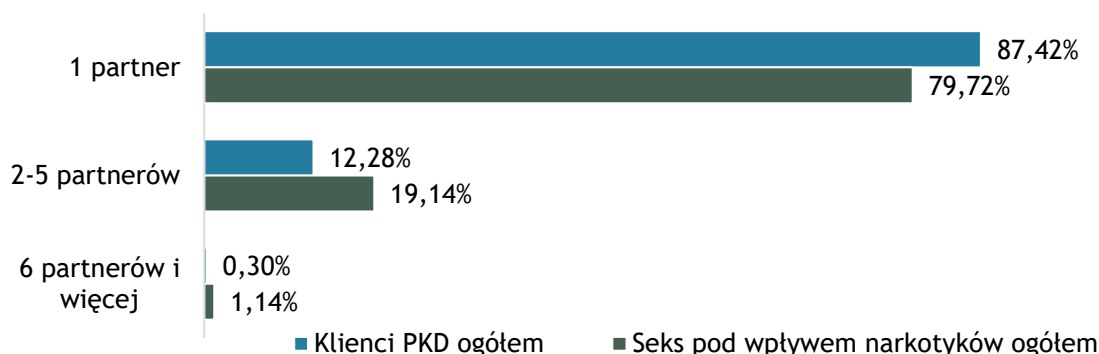
Deklaracje osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych dotyczące posiadania niestałego partnera były zbliżone do tych dotyczących partnera stałego. W większości grup najczęściej to mężczyźni deklarowali posiadanie niestałego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD.

Wykres 100. Odsetek osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych, deklarujących posiadanie niestałego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego badanie w podziale na grupy wiekowe

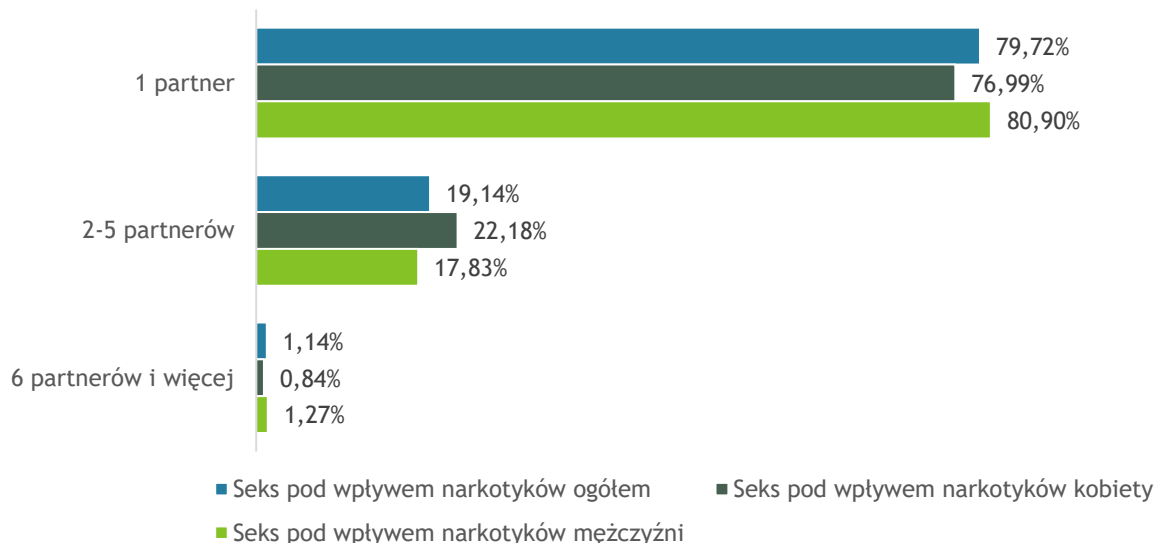
Osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych częściej od ogółu klientów PKD deklarowały posiadanie większej liczby partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Tym samym struktura odpowiedzi klientów PKD ukształtowała się podobnie do struktury deklaracji w tym zakresie w 2018 roku.

Wykres 101. Liczba posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych

Analizując deklaracje osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych zauważa się, że mężczyźni częściej od kobiet posiadali tylko jednego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD (80,90%), zaś odsetek wskazań dotyczących posiadania od 2 do 5 partnerów był wyższy w przypadku kobiet (22,18%).

Wykres 102. Liczba posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych (w podziale na płeć)

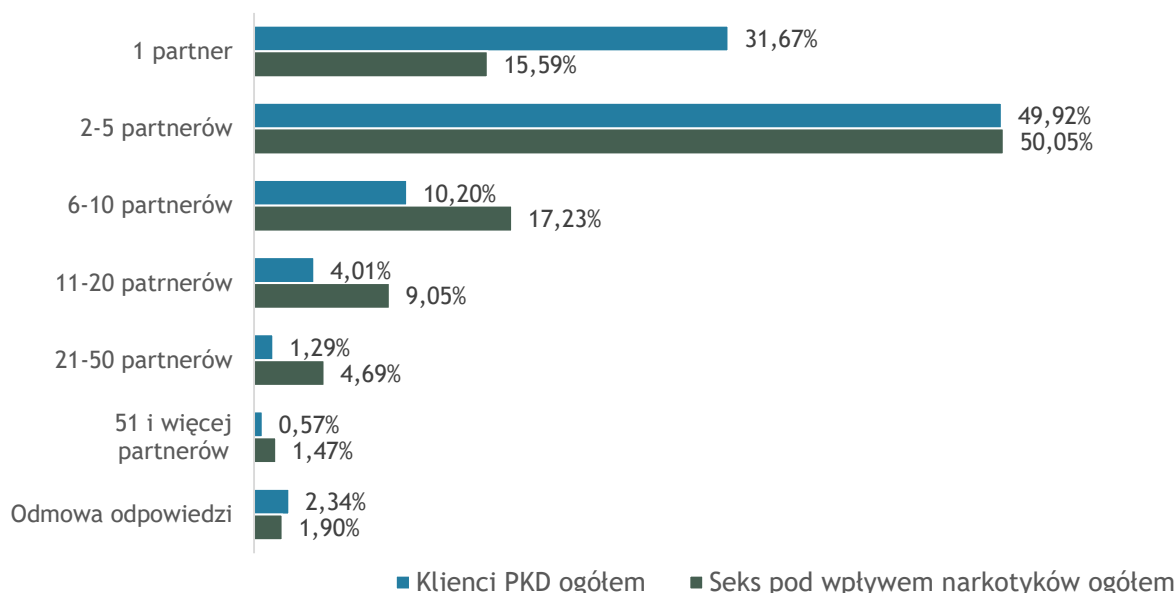
Biorąc pod uwagę liczbę posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD ze względu na wiek osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych, nie dostrzega się znaczących różnic. Jedynie u osób w wieku od 30 do 39 roku życia niższy odsetek odnotowano dla deklaracji dotyczących posiadania od 2 do 5 partnerów.

Tabela 42. Liczba posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
1 partner	-	77,78%	78,41%	82,71%	77,27%
2-5 partnerów	-	20,37%	20,49%	16,11%	21,82%
6 partnerów i więcej	-	1,85%	1,10%	1,18%	0,91%

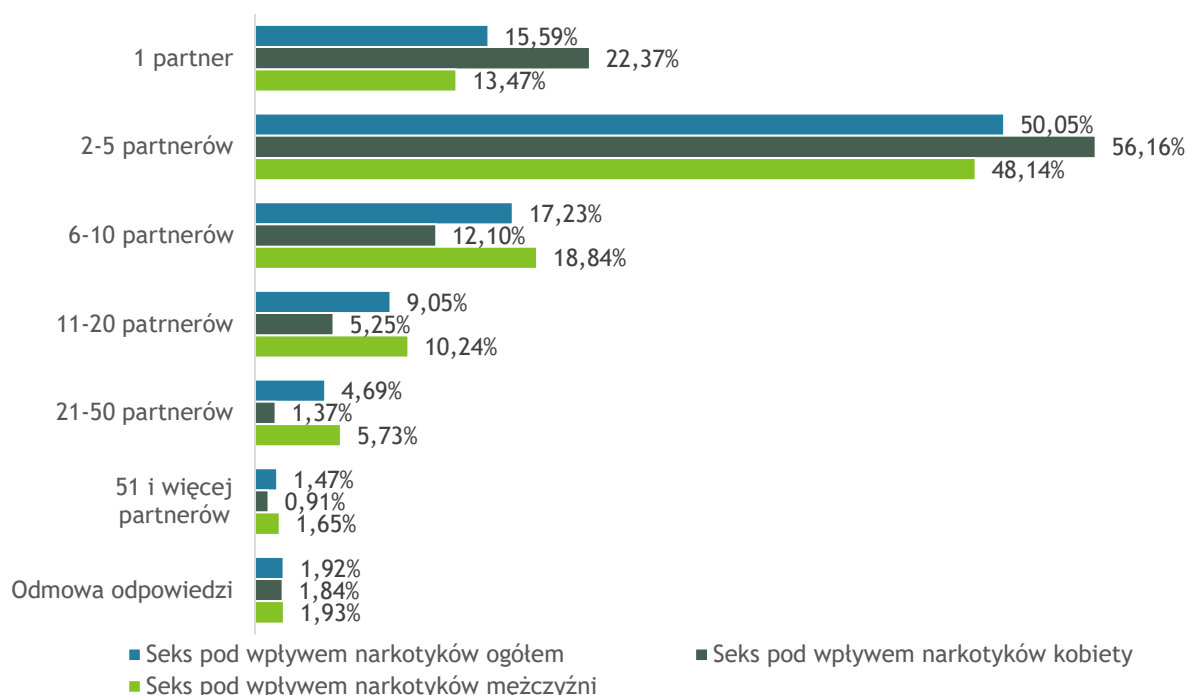
Wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych tak samo jak wśród ogółu klientów PKD, połowa osób deklarowała posiadanie od 2 do 5 partnerów przygodnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD (50,05%). Niższy odsetek odpowiedzi uzyskano w przypadku deklaracji tylko jednego partnera (15,59%), ponieważ osoby w tej grupie (częściej niż ogół klientów) posiadały powyżej 5 niestałych partnerów seksualnych.

Wykres 103. Liczba posiadanych partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych

W grupie osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych kobiety częściej od mężczyzn posiadały jednego lub od 2 do 5 partnerów przygodnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD (1 partner - 22,37%; 2-5 partnerów - 56,16%). Z kolei z deklaracji mężczyzn wynika, że posiadali oni częściej powyżej 6 partnerów przygodnych.

Wykres 104. Liczba posiadanych partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na płeć

Osoby w wieku od 30 do 39 lat oraz starsze częściej od pozostałych grup podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych posiadały od 11 do 20 partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD (10,02%). Również w 2018 r. osoby powyżej 39 roku życia deklarujące posiadanie 11-20 partnerów przygodnych stanowiły 18,52% osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych.

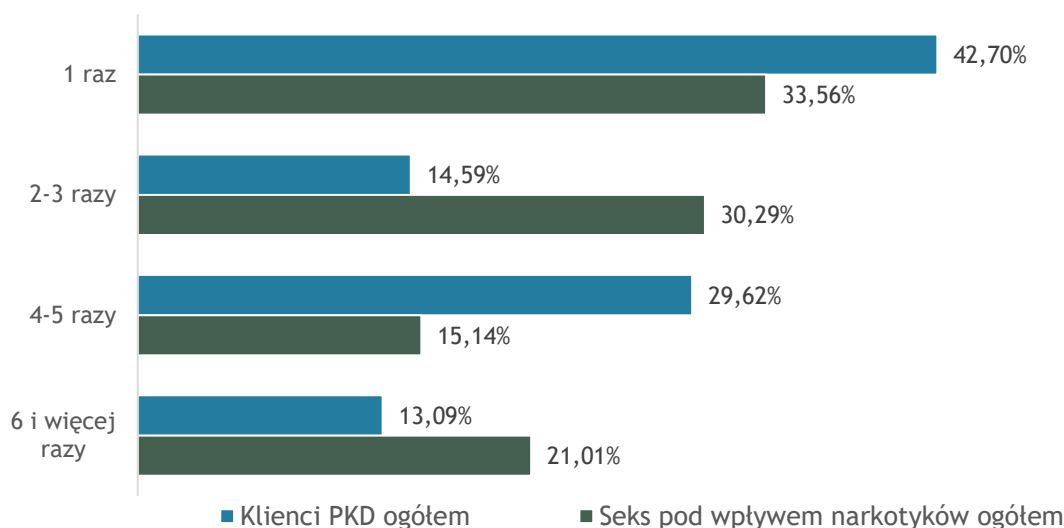
Tabela 43. Liczba posiadanych partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
1 partner	10,00%	22,22%	15,92%	15,86%	9,23%
2-5 partnerów	50,00%	47,62%	53,11%	46,58%	42,31%
6-10 partnerów	20,00%	15,87%	15,53%	18,53%	25,38%
11-20 partnerów	10,00%	6,35%	8,06%	10,02%	13,85%
21-50 partnerów	0,00%	4,76%	3,98%	5,51%	6,92%
51 i więcej partnerów	0,00%	0,00%	1,55%	1,50%	1,54%
Odmowa odpowiedzi	10,00%	3,17%	1,84%	2,00%	0,77%

9.5. Wykonywanie testów - powody i liczba

Spośród osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych jedynie 51,97% osób wykonywało w przeszłości testy na obecność wirusa HIV. Osoby z tej grupy częściej niż ogół klientów PKD wskazywały na wykonywanie testów w przeszłości 2 bądź więcej razy. W porównaniu z latami 2015-2017 nie zauważa się istotnych zmian zaobserwowanych tendencji.

Wykres 105. Liczba testów wykonanych w przeszłości wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD

W podziale na grupy wiekowe, testy najczęściej były wykonywane przez osoby w wieku 40-49 lat, następnie zaś przez osoby w wieku 30-39 lat. Jednokrotnie testy wykonywały głównie osoby w wieku 18-19 r.ż.

Tabela 44. Liczba testów wykonanych w przeszłości wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	1 raz	2-3 razy	4-5 razy	6 i więcej razy
Poniżej 18 r.ż.*	-	-	-	-
18-19 r.ż.	70,00%	30,00%	0,00%	0,00%
20-29 r.ż.	37,59%	30,38%	14,14%	17,89%
30-39 r.ż.	28,63%	29,64%	17,34%	24,40%
Co najmniej 40 r.ż.	24,22%	33,59%	14,06%	28,13%

*Mniej niż 10 respondentów

Stali partnerzy osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej niż przygodni partnerzy, wykonywali testy na obecność wirusa HIV. Największy odsetek partnerów seksualnych stałych wykonujących testy dotyczy osób w wieku 30-39 lat.

Tabela 45. Wykonanie testu przez partnerów przez stałych partnerów seksualnych osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na wiek

Wyszczególnienie	Tak	Tak - teraz	Nie	Nie wiem	Odmowa odpowiedzi
Poniżej 18 r.ż.*	14,29%	0,00%	42,86%	42,86%	0,00%
18-19 r.ż.	22,22%	11,11%	37,04%	29,63%	0,00%
20-29 r.ż.	23,31%	12,71%	37,90%	25,75%	0,33%
30-39 r.ż.	31,37%	10,20%	37,65%	20,78%	0,00%

Co najmniej 40 r.ż.	28,18%	11,82%	34,55%	24,55%	0,91%
---------------------	--------	--------	--------	--------	-------

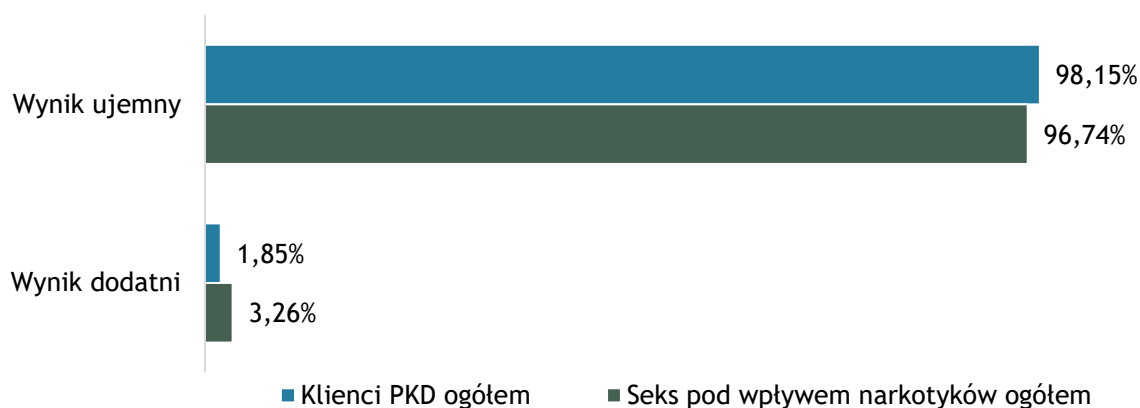
*Mniej niż 10 respondentów

Tabela 46. Wykonanie testu przez partnerów przez niestałych partnerów seksualnych osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na wiek

Wyszczególnienie	Tak	Tak - teraz	Nie	Nie wiem	Odmowa odpowiedzi
Poniżej 18 r.ż.	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%
18-19 r.ż.	1,59%	0,00%	30,16%	65,08%	3,17%
20-29 r.ż.	2,52%	0,39%	29,51%	66,60%	0,97%
30-39 r.ż.	2,84%	1,00%	30,88%	64,44%	0,83%
Co najmniej 40 r.ż.	4,62%	0,00%	35,38%	58,46%	1,54%

Osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej niż ogół klientów PKD otrzymywali dodatni wynik testu. Warto dodać, iż odnotowano o 0,97 p.p. więcej wyników dodatnich wśród osób uprawiających seks pod wpływem narkotyków niż w 2018 roku.

Wykres 106. Wynik testu wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD

Powtórne wykonanie testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych najczęściej miało miejsce w PKD, podobnie jak w przypadku ogółu klientów PKD. Nie obserwuje się istotnych rozbieżności pomiędzy bieżącym badaniem a poprzednimi edycjami badania.

Wykres 107. Miejsce przeprowadzenia badania po oknie serologicznym wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD

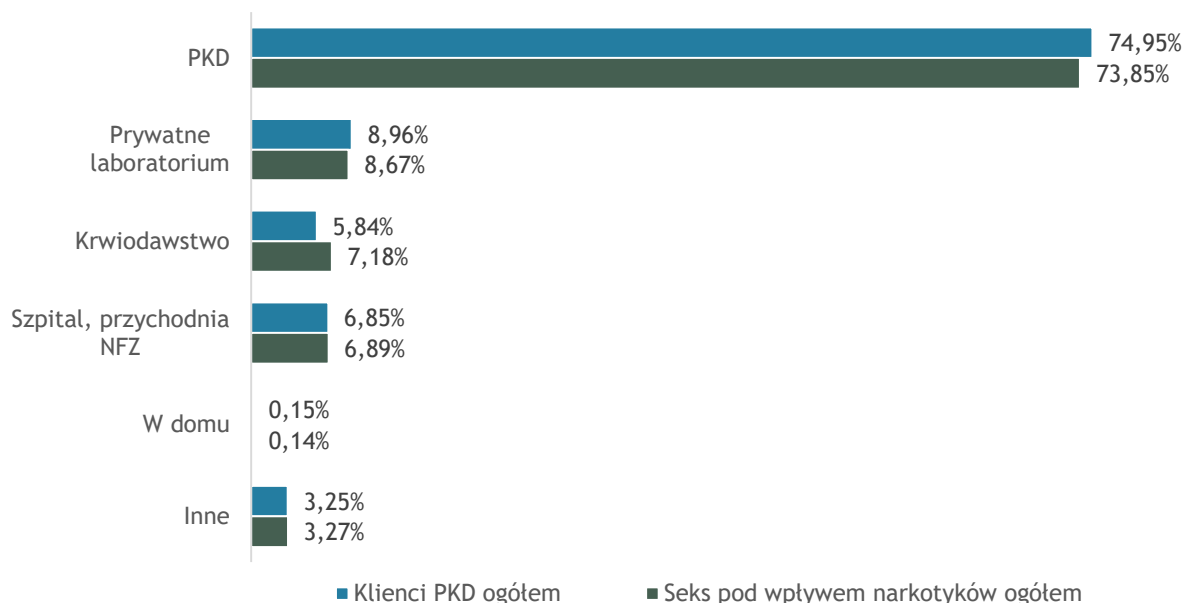

Tabela 47. Miejsce przeprowadzenia badania po oknie serologicznym wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
PKD	-	85,00%	72,59%	75,99%	70,29%
Prywatne laboratorium	-	0,00%	9,09%	8,13%	10,14%
Krwiodawstwo	-	10,00%	8,25%	6,24%	5,07%
Szpital, przychodnia NFZ	-	5,00%	6,99%	6,43%	7,97%
W domu	-	0,00%	0,28%	0,00%	0,00%
Inne	-	0,00%	2,80%	3,21%	6,52%

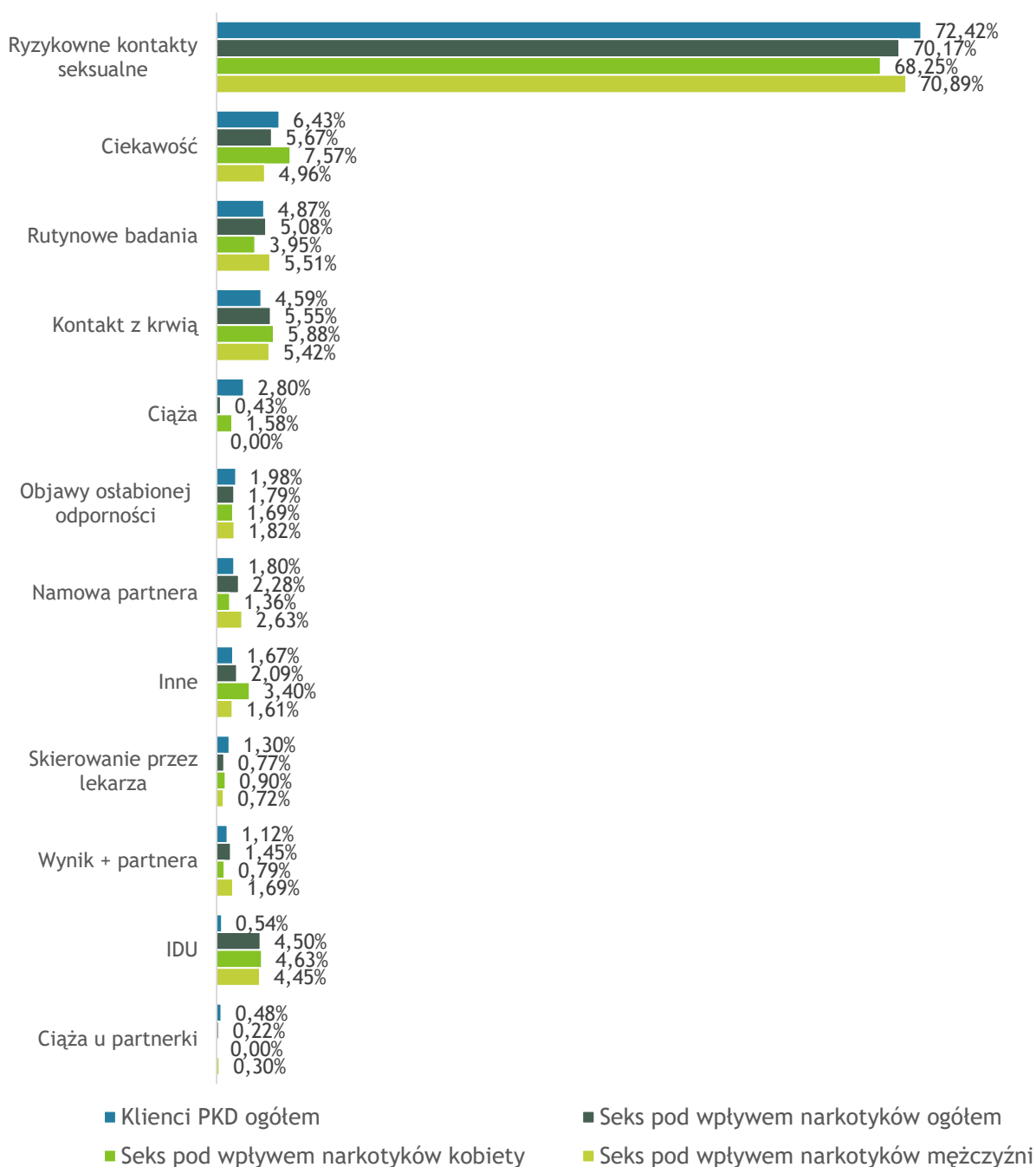
Głównym powodem wykonania testu, podobnie, jak w przypadkach ogółu klientów PKD, było podejmowanie ryzykownych kontaktów seksualnych. Jednakże wskazanie tego powodu wykonania badania było częściej wskazywane w analizowanej grupie niż w odniesieniu do ogółu klientów PKD.

Tabela 48. Powody wykonania testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg ich deklaracji) w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Ryzykowne kontakty seksualne	87,50%	89,89%	88,55%	91,57%	88,77%
Ciekawość	6,25%	8,99%	8,88%	4,46%	5,88%
Rutynowe badania	0,00%	4,49%	6,59%	6,69%	6,42%
Kontakt z krwią	37,50%	12,36%	6,66%	7,19%	4,81%
Ciąża	0,00%	1,12%	0,49%	0,74%	0,00%
Objawy osłabionej odporności	6,25%	1,12%	2,08%	2,60%	2,67%
Namowa partnera	0,00%	1,12%	3,40%	2,48%	2,14%

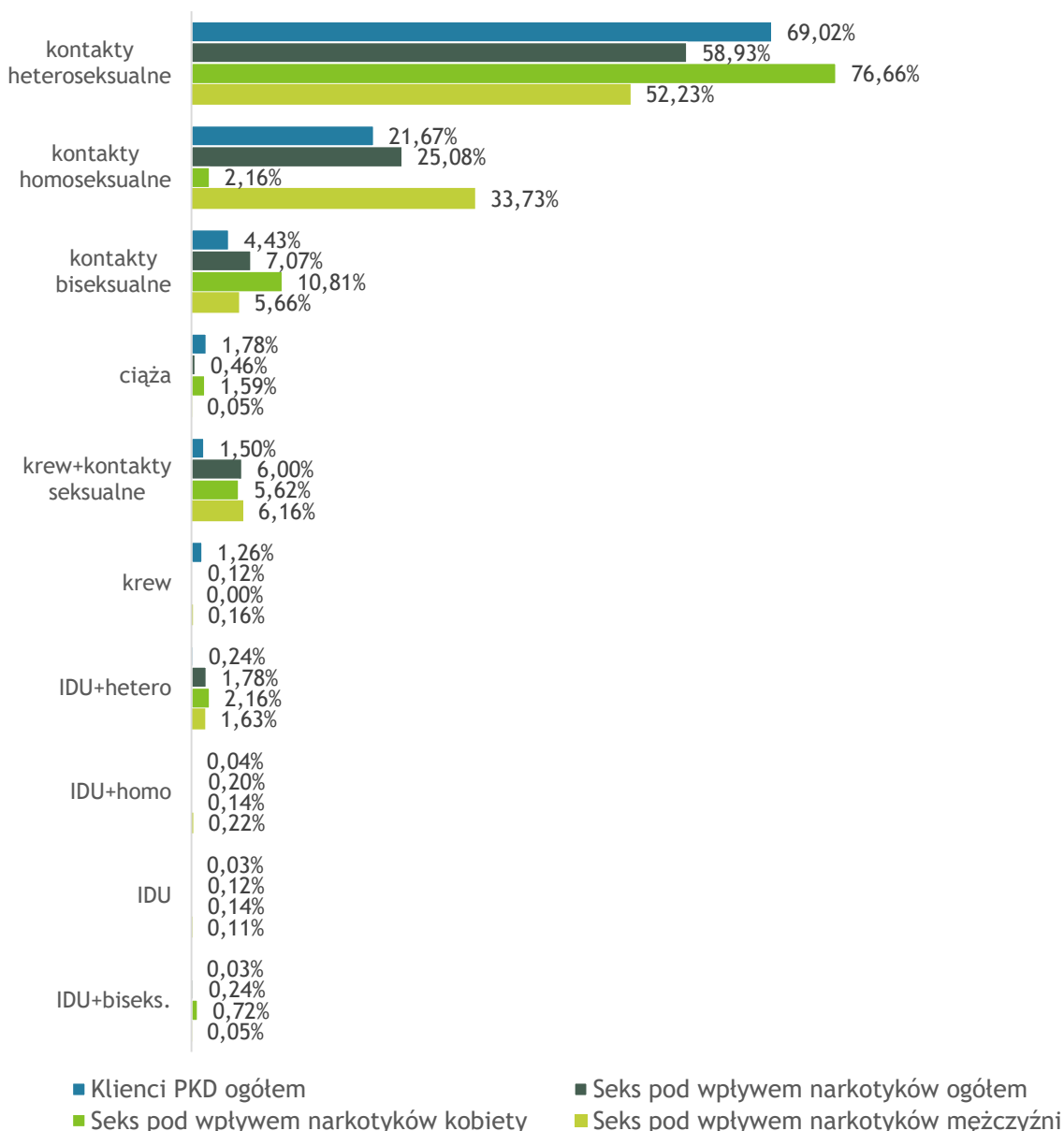
Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.	18-19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Inne	0,00%	3,37%	3,12%	2,23%	1,07%
Skierowanie przez lekarza	0,00%	2,25%	1,39%	2,60%	2,14%
Wynik + partnera	0,00%	1,12%	0,90%	1,12%	1,07%
IDU	6,25%	10,11%	5,62%	4,96%	7,49%
Ciąża u partnerki	0,00%	0,00%	0,07%	0,37%	1,60%

Wykres 108. Powody wykonania testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg ich deklaracji) w podziale na płeć, na tle ogółu klientów PKD

Warto dodać, iż wśród powodów wykonywania testów PKD przez osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych deklarowanych przez doradców najczęściej wskazywano kontakty heteroseksualne. Powód ten częściej był dotyczył kobiet w analizowanej grupie.

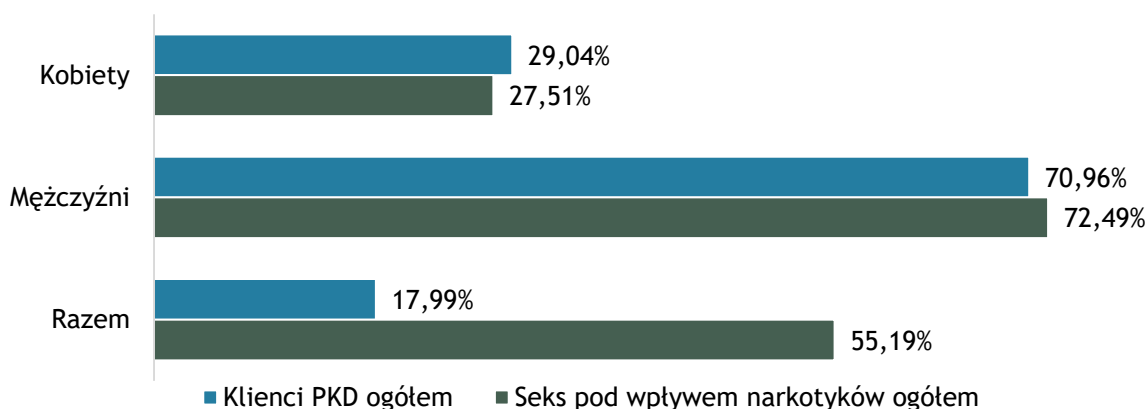
Wykres 109. Powody wykonania testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg doradców PKD) w podziale na płeć

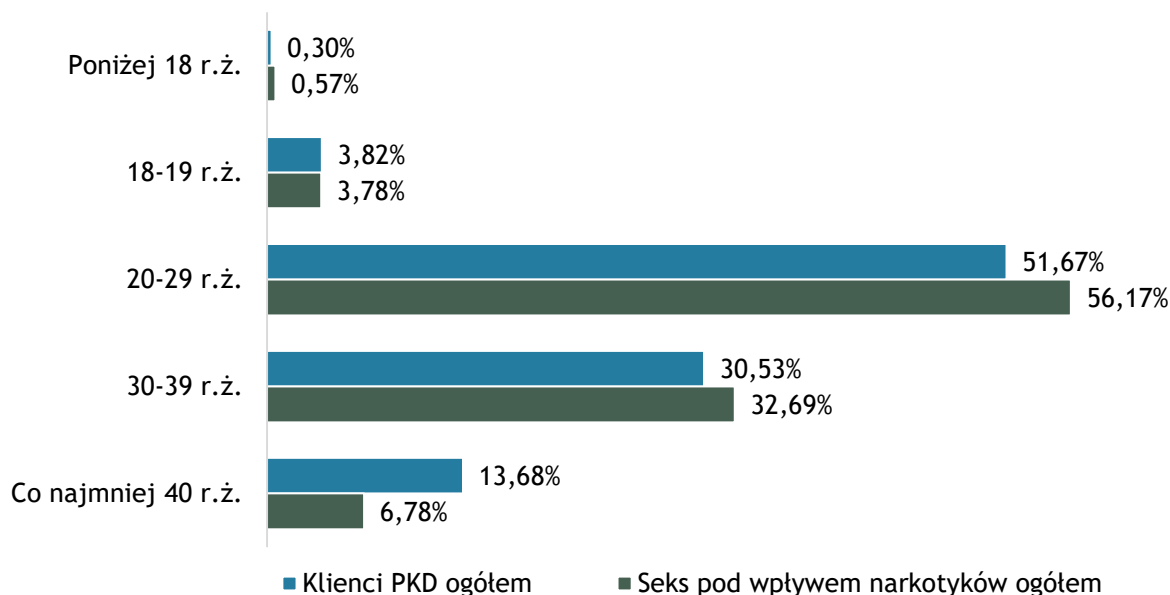
9.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

Wśród osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków odurzających obserwowalny jest znacznie wyższy odsetek osób, które podejmują kontakty seksualne pod wpływem alkoholu. Obserwowalny jest nieznaczny spadek odsetka osób z badanej grupy, które zadeklarowały seks pod wpływem alkoholu względem lat 2015-2017 i podobne wartości jak w badaniu z 2018 r.

Wykres 110. Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji przez osoby deklaruujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - w podziale na płeć, w odniesieniu do ogółu klientów PKD

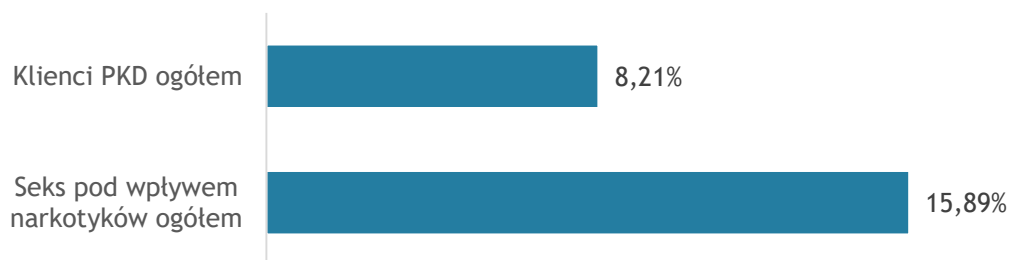

Wykres 111. Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji przez osoby deklaruujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - w podziale na grupy wiekowe, w odniesieniu do ogółu klientów PKD

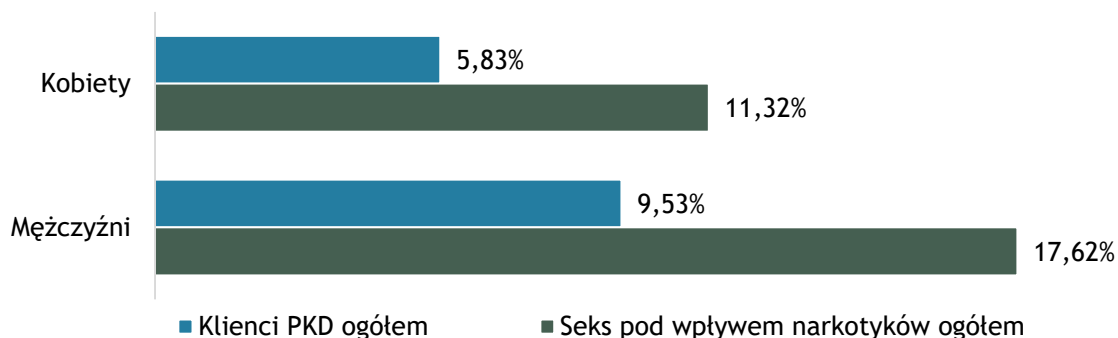

Wśród osób deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych zauważa się prawie dwukrotnie wyższy odsetek zachorowalności na choroby przenoszone drogą płciową, niż wśród ogółu klientów PKD. Zachorowalność jest wyższa w przypadku mężczyzn, niż w przypadku kobiet.

Wykres 112. Zachorowalność na STIs wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu klientów PKD

Wykres 113. Zachorowalność na STIs wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu klientów PKD w podziale na płeć

Analizując zachorowalność na STIs w populacji klientów PKD ogółem oraz w grupie osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych na poszczególne choroby dostrzec można, wyższy odsetek chorych na kiłę oraz rzeżączkę w analizowanej grupie względem ogółu klientów PKD.

Wykres 114. Zachorowalność na STIs w populacji klientów PKD ogółem oraz w grupie osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych

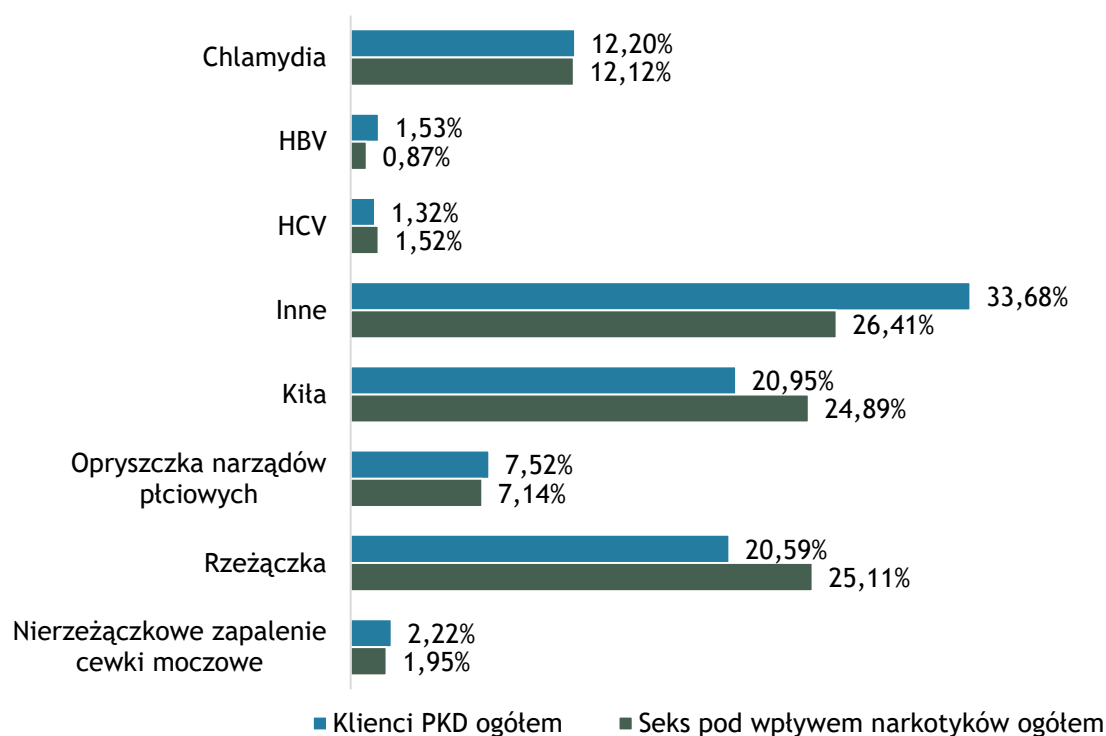

Tabela 49. Zachorowalność na STIs w grupie osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych

Wyszczególnienie	Poniżej 18 r.ż.*	18-19 r.ż.*	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
Chlamydia	-	-	10,43%	14,77%	11,11%
HBV	-	-	0,43%	1,70%	0,00%
HCV	-	-	2,17%	1,14%	0,00%
Inne	-	-	28,26%	24,43%	24,07%
Kiła	-	-	23,04%	25,57%	31,48%
Opryszczka narządów płciowych	-	-	9,13%	4,55%	5,56%
Rzeżączka	-	-	25,22%	25,00%	25,93%
Nierzeżączkowe zapalenie cewki moczowe	-	-	1,30%	2,84%	1,85%

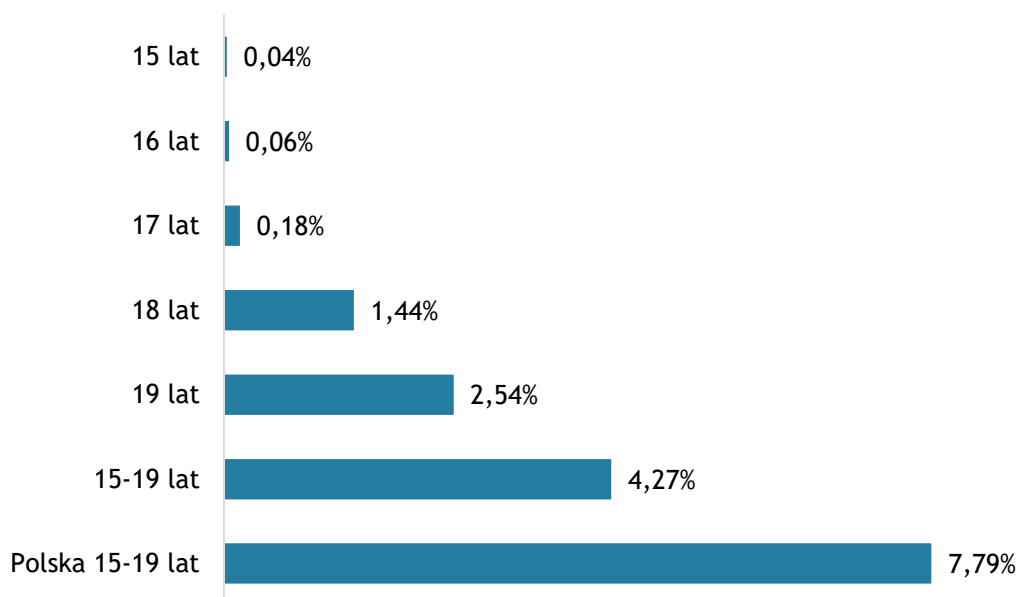
*Mniej niż 10 respondentów

10. Analiza populacji osób niepełnoletnich

10.1. Charakterystyka demograficzna

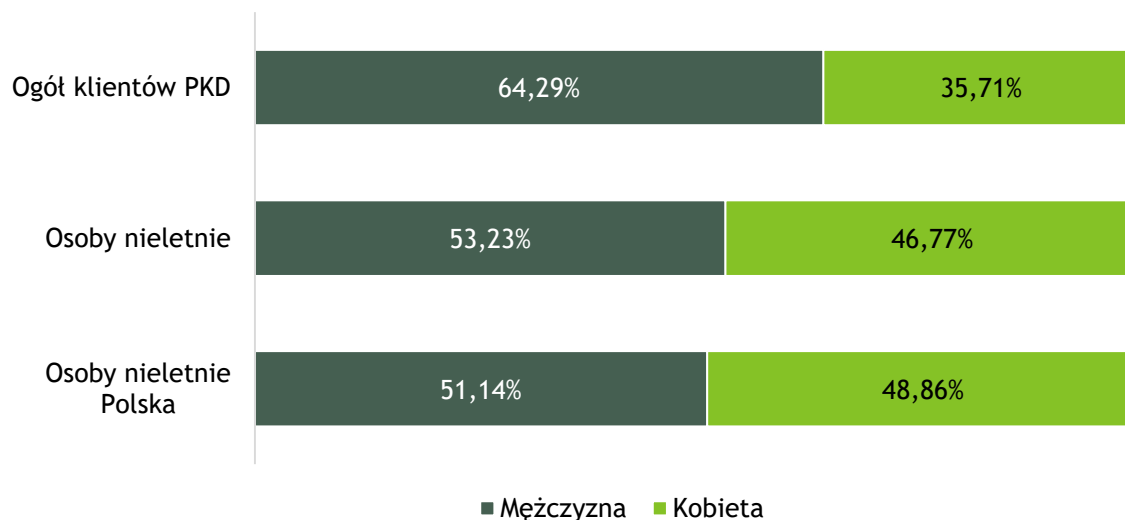
Osoby poniżej 18 roku życia stanowią niewielki odsetek klientów PKD. W 2019 roku stanowiły one 0,28% wszystkich klientów PKD. Osoby odwiedzające punkty w wieku 15-19 lat stanowią mniejszy odsetek (4,27%) klientów PKD od odsetka osób w wieku 15-19 lat wśród wszystkich mieszkańców Polski (7,79%). Niewielka liczba nieletnich odwiedzających PKD może wynikać z konieczności odbycia wizyty z dorosłym opiekunem. Może o tym świadczyć zwiększenie odsetka odwiedzających PKD w wieku 18 lat i więcej, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 115. Osoby w wieku 15-19 lat wśród ogółu klientów PKD w 2019 roku oraz osoby w wieku 15-19 lat w Polsce

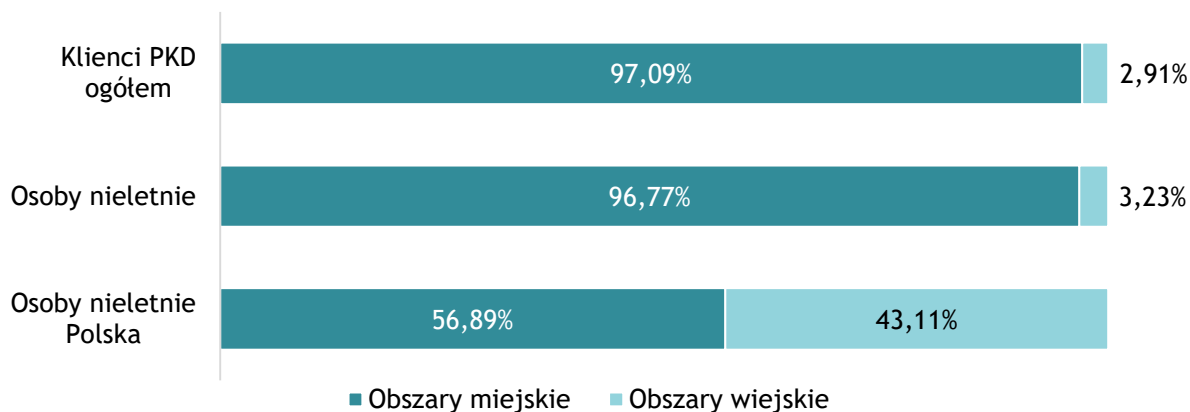
Pośród osób nieletnich, będących klientami PKD występuje niewiele większy odsetek mężczyzn, niż kobiet. Sytuacja ta powtarza się wśród ogółu klientów PKD, gdzie mężczyźni stanowią 64,29%, a kobiety 35,71% oraz w grupie osób nieletnich w Polsce.

Wykres 116. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na płeć

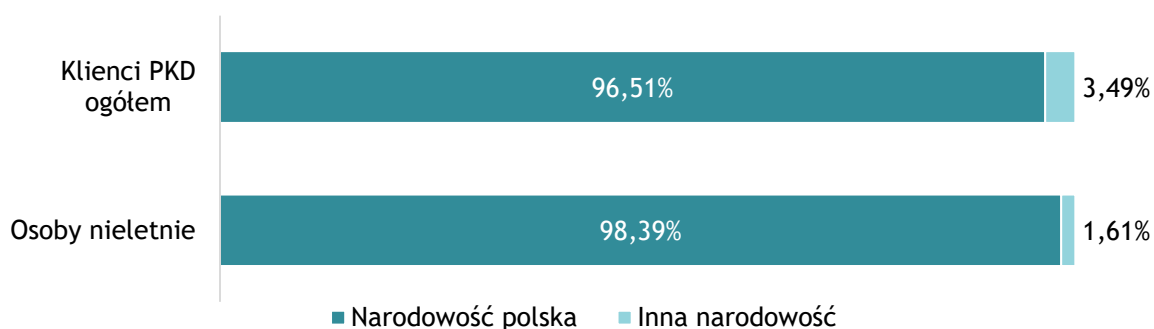
Analizując miejsce zamieszkania klientów PKD, należy stwierdzić, że w przypadku osób nieletnich nie odbiega ono znacząco od struktury miejsca zamieszkania ogółu klientów PKD. W obu przypadkach widoczna jest duża nadreprezentacja osób zamieszkujących obszary miejskie.

Wykres 117. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na miejsce zamieszkania

Wśród osób nieletnich, będących klientami PKD zdecydowaną większość stanowią obywatele Polski. Podobnie sytuacja przedstawia się pośród ogółu klientów PKD, gdzie osoby o narodowości polskiej stanowią aż 96,51% wszystkich klientów PKD.

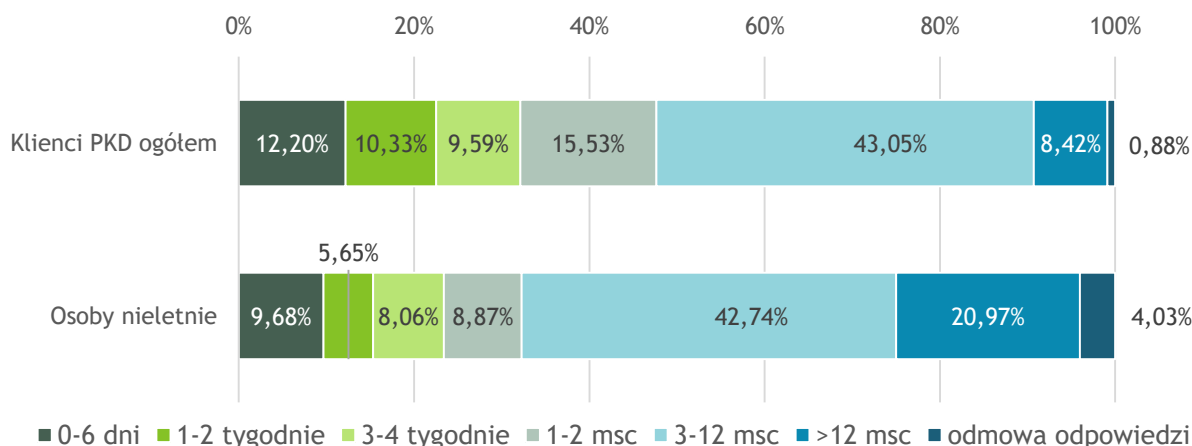
Wykres 118. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na narodowość

10.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć

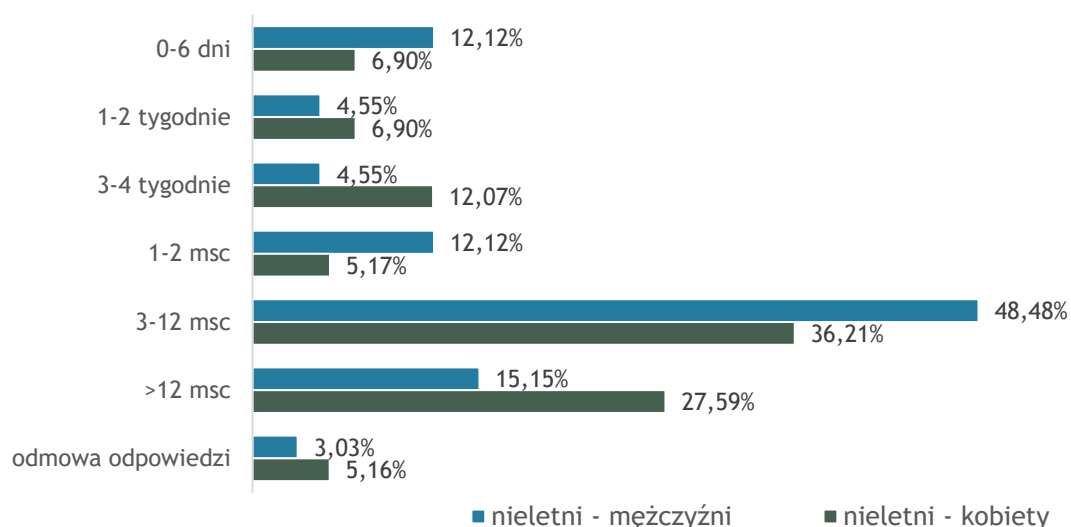
Osoby nieletnie dużo częściej decydują się na wizytę w PKD w okresie powyżej 12 miesięcy od wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu, niż ogół populacji klientów PKD. Należy zaznaczyć, że osoby nieletnie rzadziej, niż ogół klientów PKD odwiedzają Punkt w krótkim okresie od wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu.

Wykres 119. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu wśród nieletnich oraz ogółu klientów PKD w 2018 roku

Istnieje spore zróżnicowanie w czasie zgłaszania się do PKD nieletnich kobiet i mężczyzn po dacie ostatniego ryzykownego kontaktu. Kobiety rzadziej niż mężczyźni odwiedzają punkt w krótkim odstępie czasu po ryzykownym kontakcie (do 6 dni). Natomiast częściej decydują się na wizytę w PKD od 1 do 4 tygodni po ryzykownej sytuacji. Mężczyźni zaś zdecydowanie częściej niż kobiety decydują się odwiedzić punkt w czasie od 3 do 12 miesięcy po dacie ostatniego ryzykownego kontaktu, natomiast kobiety częściej niż mężczyźni odwiedzają PKD po 12 miesiącach od zajścia niebezpiecznej sytuacji.

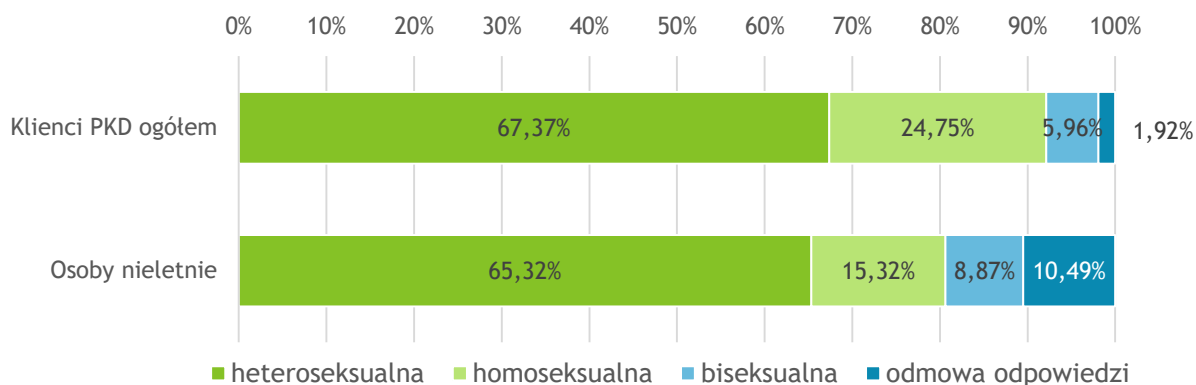
Wykres 120. Daty ostatniego ryzykownego kontaktu wśród nieletnich klientów PKD w podziale na płeć

10.3. Stosowanie prezerwatyw

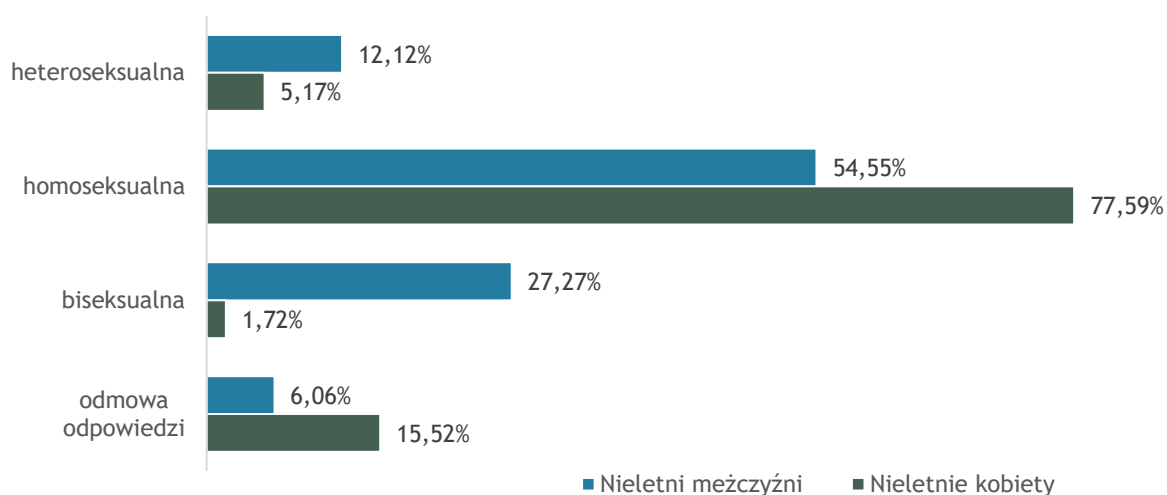
Wśród osób nieletnich będących klientami PKD, podobnie jak wśród ogółu klientów, dominują osoby heteroseksualne. Należy zaznaczyć, że w grupie nieletnich aż 10,48% osób odmówiło odpowiedzi na pytanie o orientację seksualną. Może to wynikać z faktu, że osoby te jeszcze nie poznały do końca swojej tożsamości i nadal poszukują siebie, albo ze wstydu i strachu do przyznania się do swojej orientacji.

Wykres 121. Orientacja seksualna osób nieletnich oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku

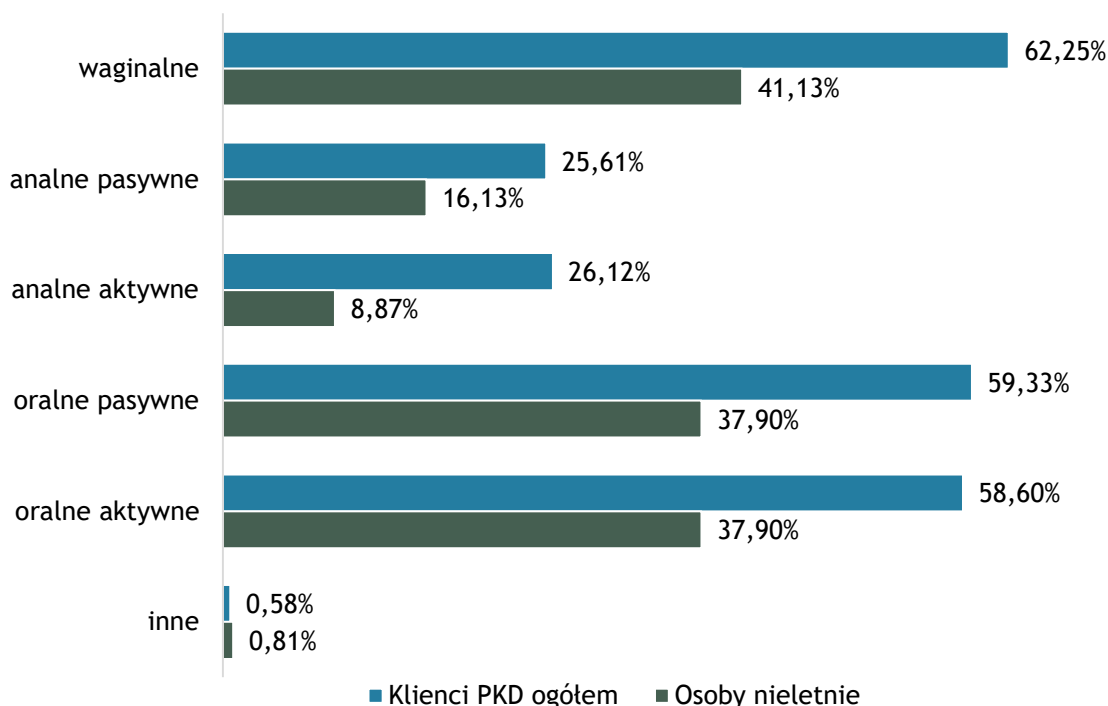
Wśród nieletnich kobiet będących klientami PKD dominują osoby homoseksualne (77,59%). Podobnie wygląda sytuacja wśród nieletnich mężczyzn, z tym, że odsetek mężczyzn homoseksualnych jest nieco mniejszy od odsetka kobiet homoseksualnych. Warto zaznaczyć, że występuje większy odsetek nieletnich kobiet, niż nieletnich mężczyzn, które nie chciały udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 122. Orientacja seksualna nieletnich klientów PKD w 2019 roku w podziale na płeć

Osoby nieletnie decydują się najczęściej na seks waginalny (41,13%). Również popularnym rodzajem seksu wśród nieletnich jest seks oralny (zarówno pasywny - 37,90%, jaki i aktywny - 37,90%). Osoby nieletnie rzadziej niż ogół klientów PKD podejmują kontakty analne.

Wykres 123. Rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby nieletnie i ogół klientów PKD w 2018 roku

Osoby nieletnie rzadziej, niż ogół klientów PKD stosują prezerwatywy. Warto zaznaczyć, że osoby nieletnie używają prezerwatyw głównie w kontaktach seksualnych waginalnych oraz analnych. W przypadku kontaktów oralnych pomijane jest zastosowanie prezerwatywy, podobnie jak w przypadku ogółu klientów PKD.

Tabela 50. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby nieletnie i ogół klientów PKD w 2019 roku

	Waginalne		Oralne aktywne		Oralne pasywne	
	Klienci PKD ogółem	Osoby nieletnie	Klienci PKD ogółem	Osoby nieletnie	Klienci PKD ogółem	Osoby nieletnie
zawsze	19,65%	19,61%	0,93%	2,13%	0,99%	2,13%
czasami	51,82%	41,17%	2,45%	4,25%	2,62%	4,25%
nigdy	28,53%	39,22%	96,62%	93,62%	96,39%	93,62%

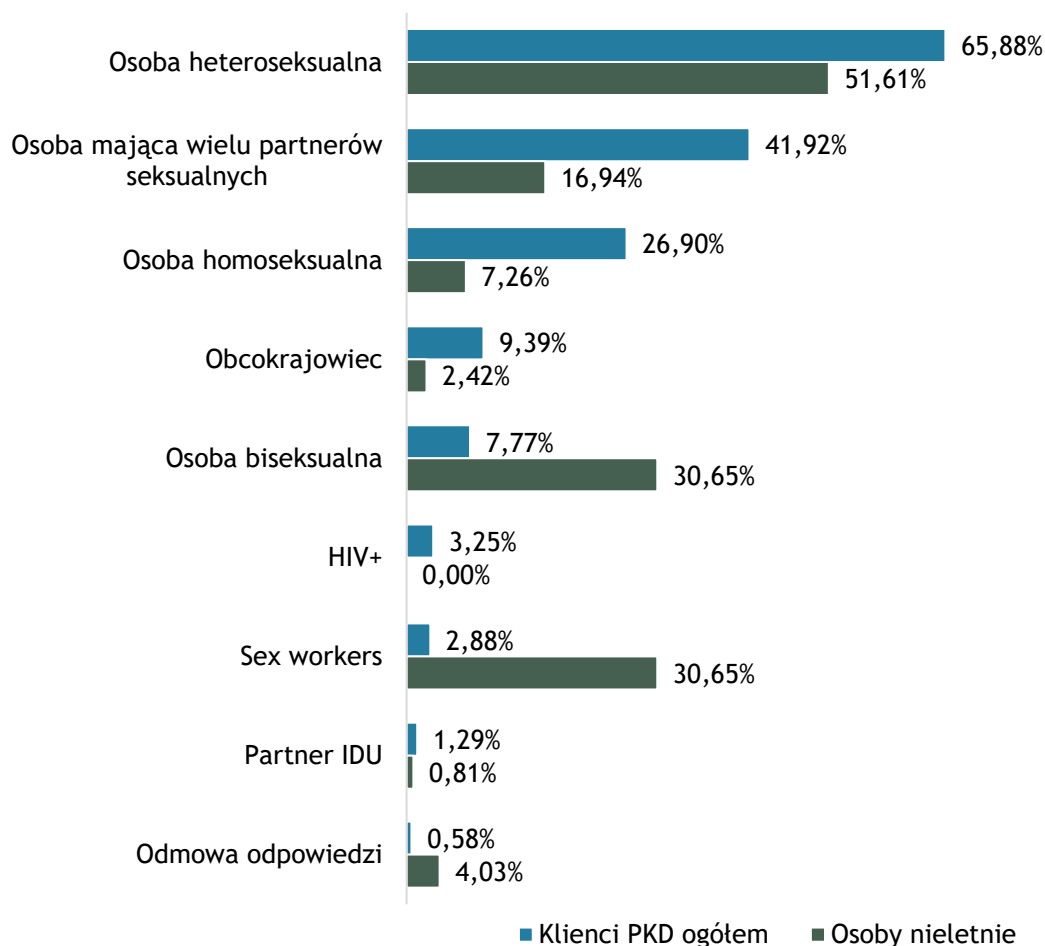
Tabela 51. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby nieletnie i ogół klientów PKD w 2019 roku c.d.

	Analne aktywne		Analne pasywne	
	Klienci PKD ogółem	Osoby nieletnie	Klienci PKD ogółem	Osoby nieletnie
zawsze	32,88%	45,00%	30,86%	36,36%
czasami	48,95%	25,00%	48,87%	36,37%
nigdy	18,17%	30,00%	20,27%	27,27%

10.4. Partnerzy seksualni

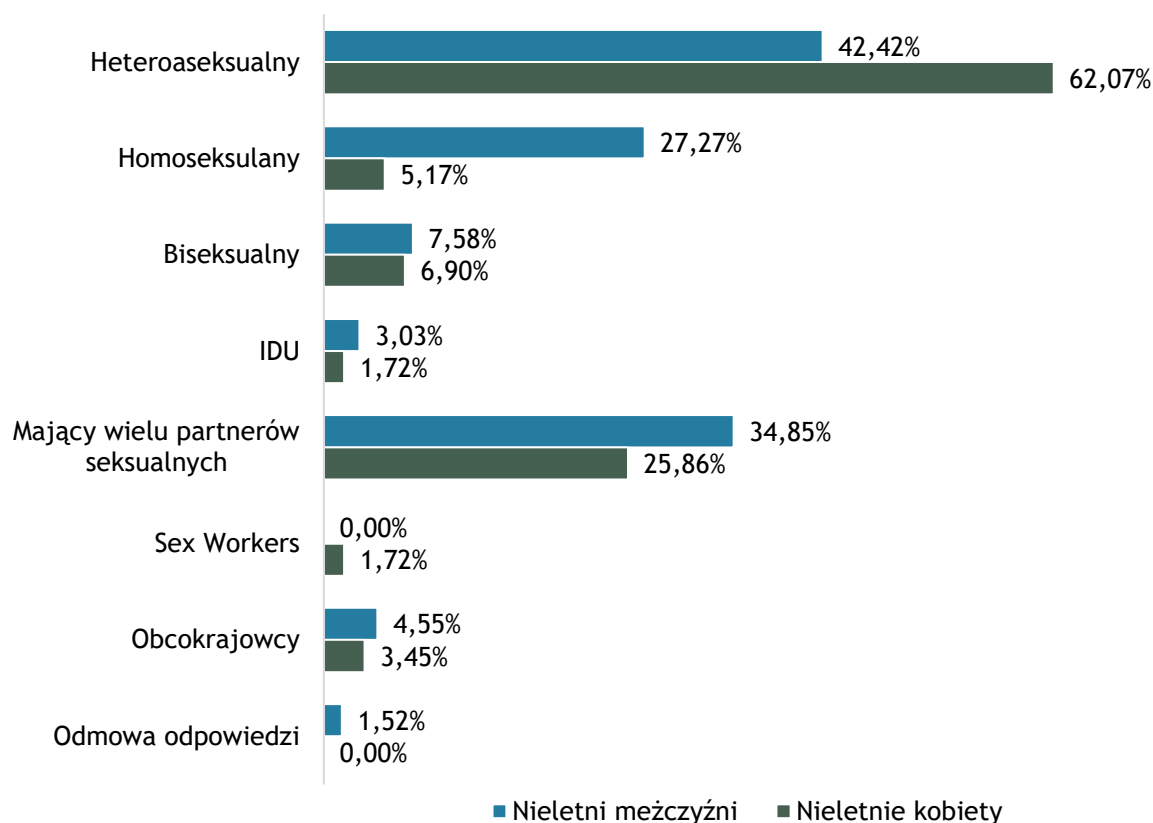
Partnerami seksualnymi osób nieletnich są najczęściej osoby heteroseksualne (51,61%). Często też osoby nieletnie wskazywały na posiadanie partnerów seksualnych o orientacji biseksualnej (30,65%). Dodatkowo, osoby młode zdecydowanie częściej, niż ogół klientów PKD deklarują kontakty seksualne z osobami oferującymi usługi seksualne za pieniądze.

Wykres 124. Charakterystyka partnerów seksualnych osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

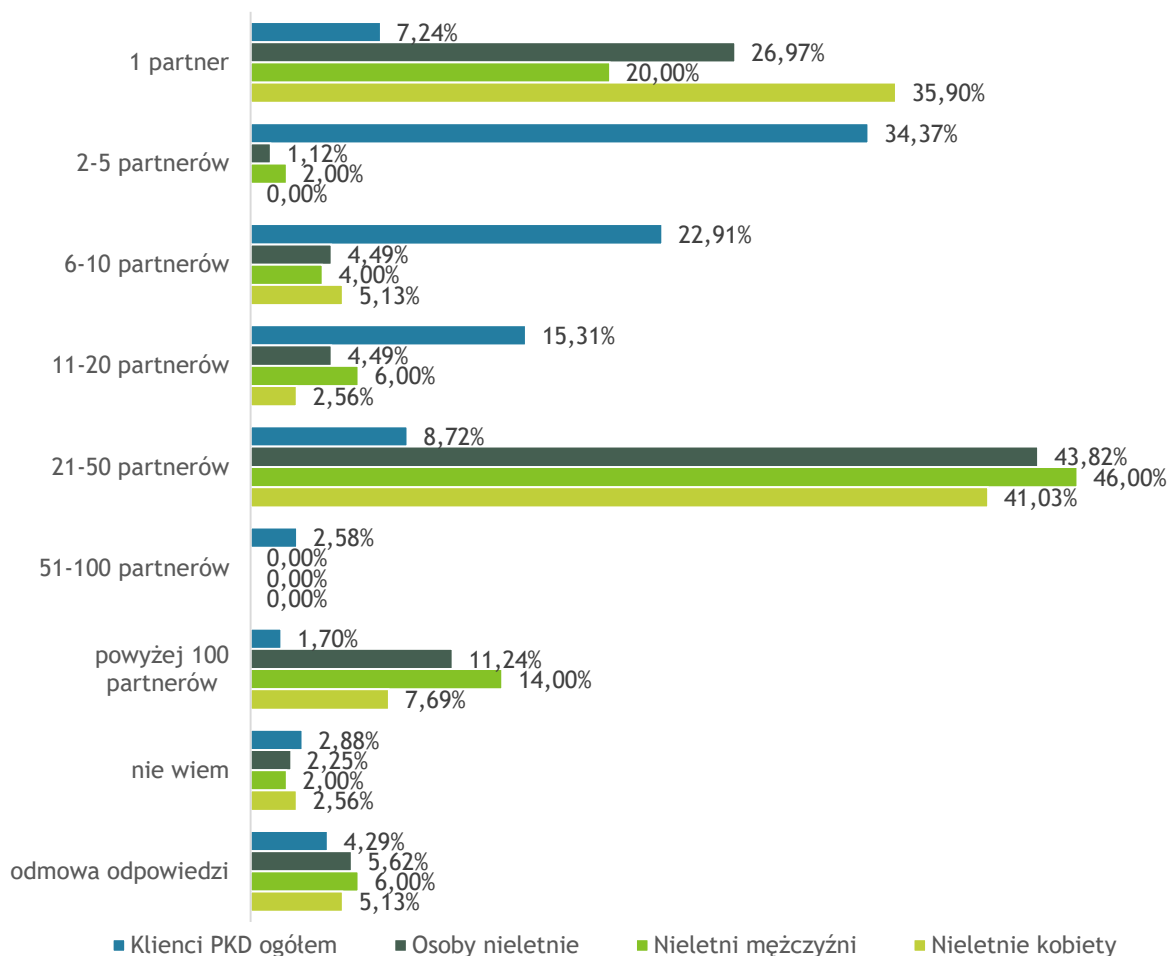
Nieletnie kobiety będące klientami PKD znacznie częściej niż mężczyźni podejmują kontakty seksualne z osobami heteroseksualnymi. Natomiast nieletni mężczyźni zdecydowanie częściej, niż kobiety decydują się na seks z osobami homoseksualnymi. Dodatkowo mężczyźni częściej niż kobiety podejmują kontakty seksualne z osobami posiadającymi wielu partnerów seksualnych. Nieletni klienci PKD w podejmują również kontakty seksualne z obcokrajowcami (mężczyźni - 4,55%; kobiety - 3,45%).

Wykres 125. Charakterystyka partnerów seksualnych osób nieletnich w 2019 r. w podziale na płeć

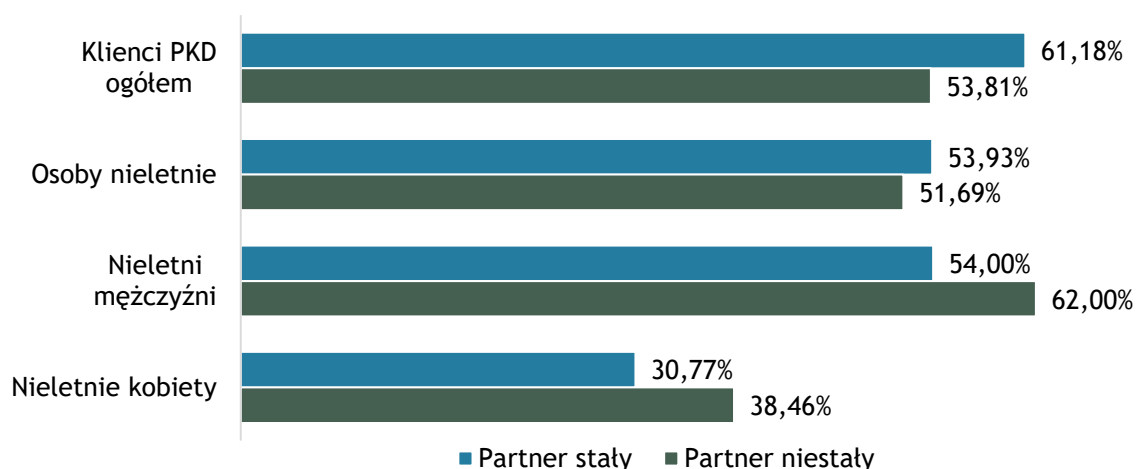
Osoby nieletnie mają raczej mniejszą liczbę partnerów seksualnych niż ogół klientów PKD, co wydaje się być logiczne ze względu na ich młody wiek. Interesujące są zatem odpowiedzi nieletnich odnośnie posiadania partnerów seksualnych w liczbie 21-50 (43,82% odpowiedzi) oraz powyżej 100 (11,24% odpowiedzi). Nie wiadomo, czy należy traktować te odpowiedzi poważnie, czy raczej jako żart.

Wykres 126. Liczba partnerów seksualnych przez całe życie osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

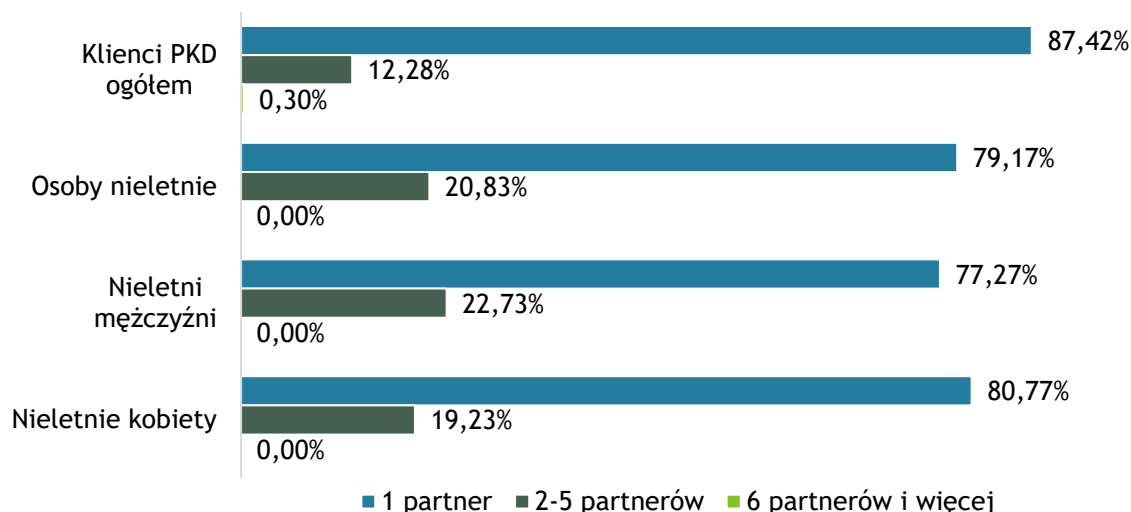
Osoby nieletnie rzadziej niż ogół klientów PKD w okresie ostatniego roku deklarują posiadanie stałych partnerów. Dodatkowo młodym mężczyznom częściej zdarza się więcej przypadkowych kontaktów seksualnych niż młodym kobietom.

Wykres 127. Stali i inni partnerzy seksualni osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

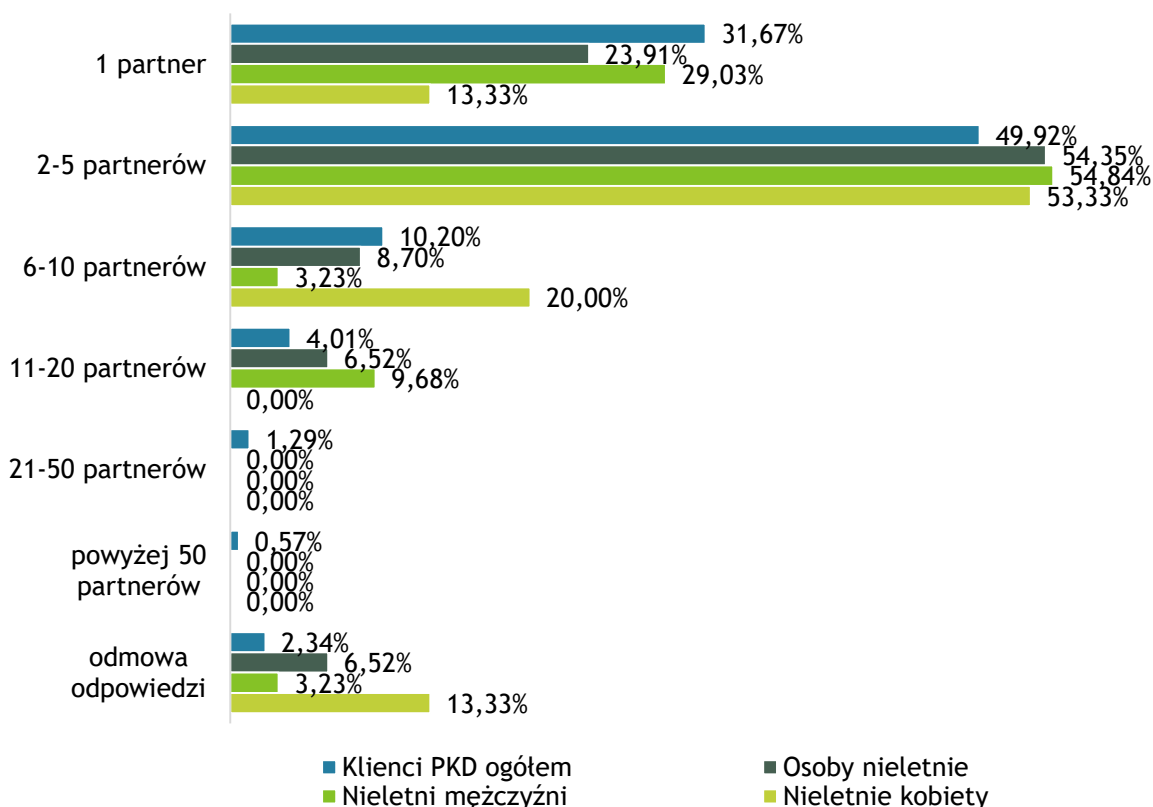
Osoby nieletnie, podobnie jak ogół odwiedzających PKD, w ciągu ostatniego roku posiadały zwykle jednego partnera. Młodzi mężczyźni nieco częściej niż młode kobiety posiadali więcej niż jednego partnera stałego.

Wykres 128. Liczba stałych partnerów seksualnych osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

Osoby nieletnie częściej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie 2-5 partnerów niestałych. Ta sama sytuacja powtórzyła się w przypadku posiadania 11-20 partnerów, gdzie odsetek ogółu klientów wynosi 4,01%, zaś nieletnich - 6,52%. Należy zauważyć, że zdecydowanie więcej nieletnich kobiet niż mężczyzn zadeklarowało posiadanie od 6 do 10 partnerów niestałych.

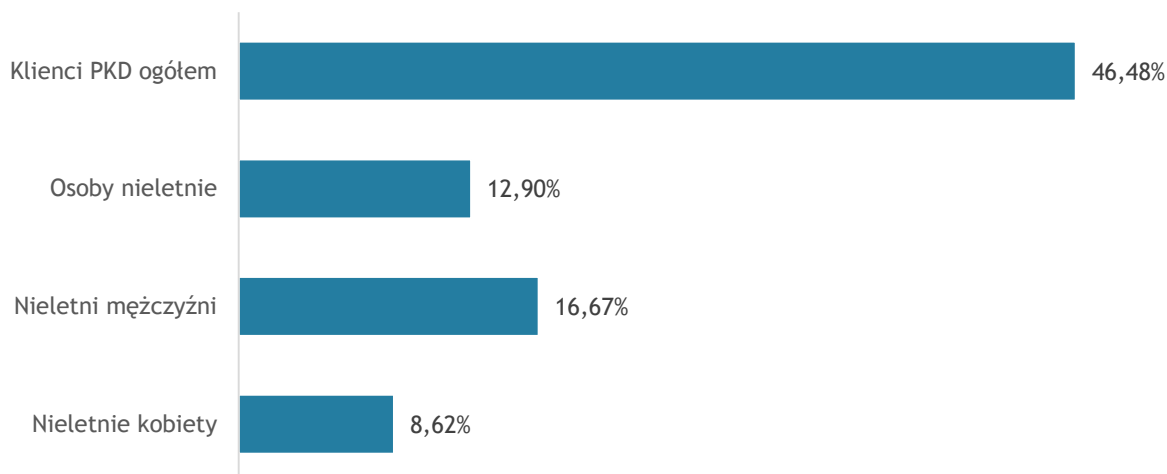
Wykres 129. Liczba innych partnerów seksualnych osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r

10.5. Wykonywanie testów - powody i liczba

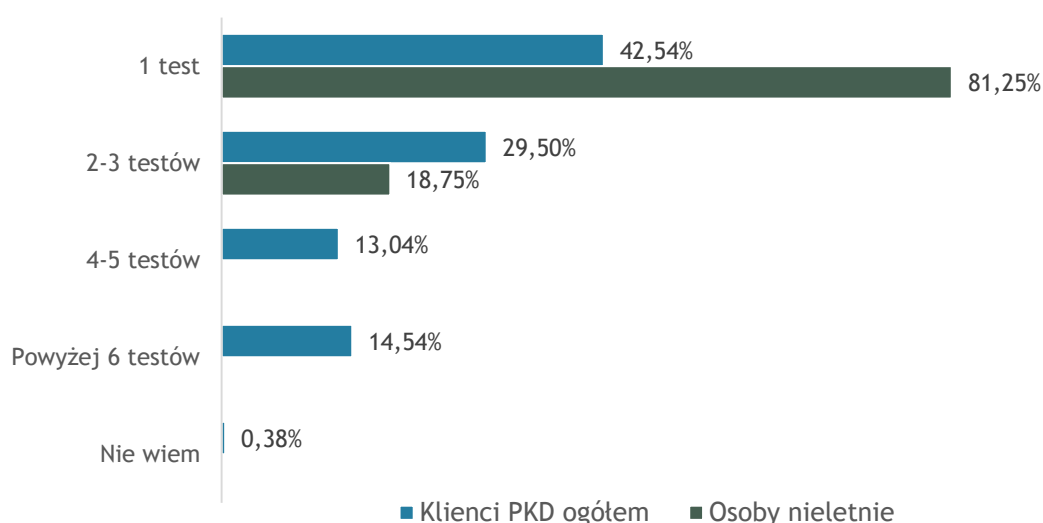
Odsetek osób nieletnich wykonujących w przeszłości test na wirusa HIV jest zdecydowanie mniejszy do odsetka ogółu klientów PKD, którzy wykonali test w przeszłości (12,90% wobec 46,48%).¹² Wśród osób niepełnoletnich mężczyźni stanowią większy odsetek osób badających się w przeszłości niż kobiety.

Wykres 130. Wykonanie testu w przeszłości przez osoby nieletnie na tle ogółu klientów PKD

Zdecydowana większość osób nieletnich wykonała w swoim życiu jedynie jeden test na obecność wirusa HIV. Żadna z osób młodych nie wykonała testu więcej niż 3 razy.

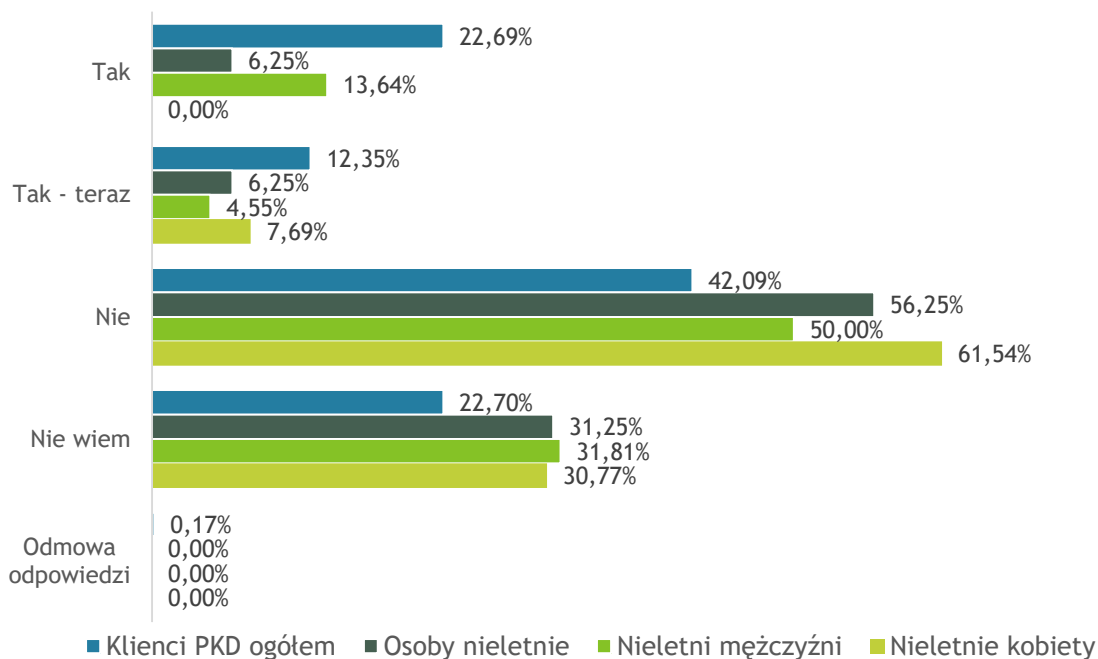
Wykres 131. Liczba testów wykonanych przez osoby nieletnie na tle ogółu klientów PKD

Stali partnerzy osób nieletnich rzadziej niż partnerzy ogółu klientów PKD wykonują testy na obecność wirusa HIV, co może wynikać głównie z ich młodego wieku. Aż 31,25% młodych osób odwiedzających PKD nie wie, czy jego stały partner wykonywał kiedykolwiek taki test. Częściej testy na obecność wirusa HIV wykonują partnerzy młodych mężczyzn, niż kobiet.

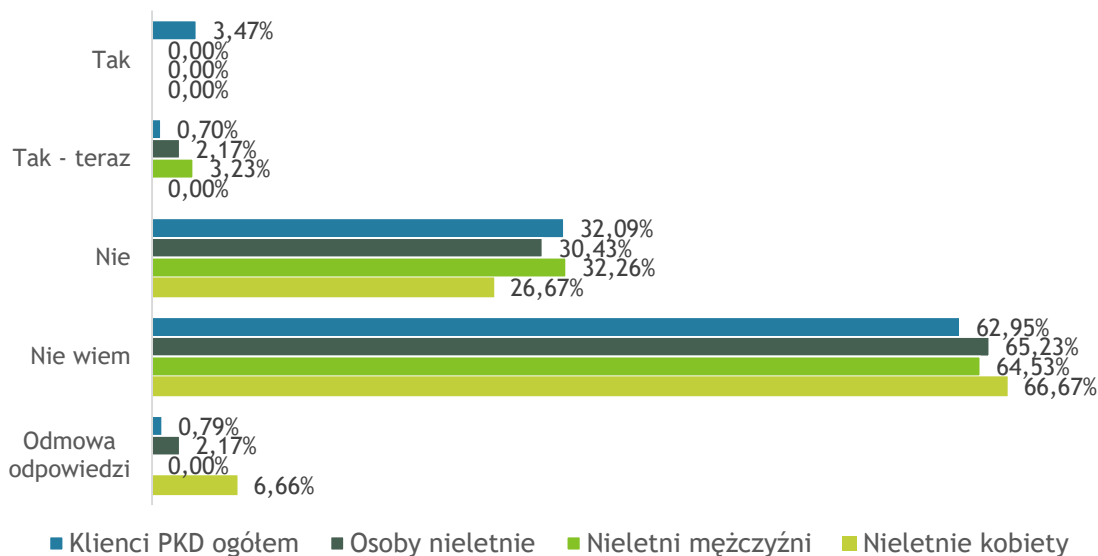
¹² Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Wykres 132. Wykonanie testu w przeszłości przez stałych partnerów osób nieletnich na tle stałych partnerów ogółu klientów PKD

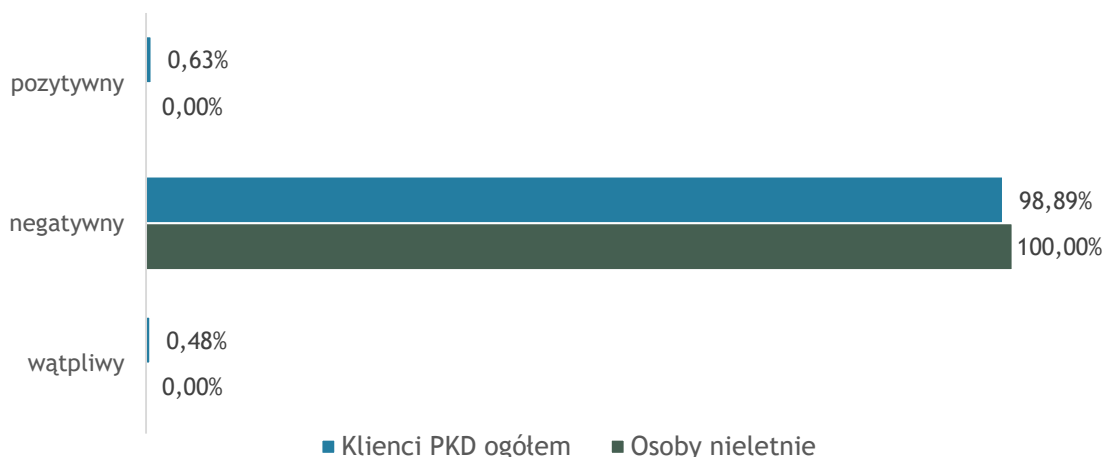
Aż 65,22% osób nieletnich nie wie, czy ich przygodni partnerzy wykonywali kiedykolwiek test na obecność wirusa HIV. Ogół klientów PKD nie różni się znacznie pod tym względem od młodych.

Wykres 133. Wykonanie testu w przeszłości przez innych partnerów osób nieletnich na tle innych partnerów ogółu klientów PKD

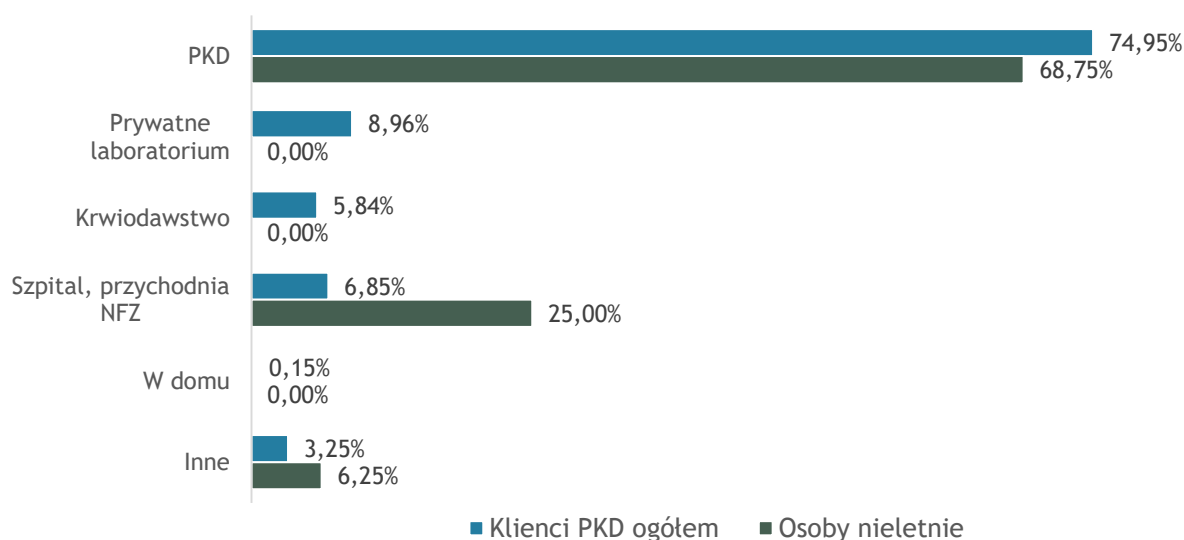
Wszystkie osoby niepełnoletnie, które wykonały test na obecność wirusa HIV otrzymały wynik negatywny.

Wykres 134. Wyniki testu osób nieletnich oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku

Analizie poddano również miejsca przeprowadzenia testu po oknie serologicznym. Największy odsetek osób nieletnich powtarzał test w punkcie (68,75%). Dodatkowo młode osoby zdecydowanie częściej niż ogół klientów PKD przeprowadzały badania w przychodni NFZ lub szpitalu (25% wobec 6,85%).

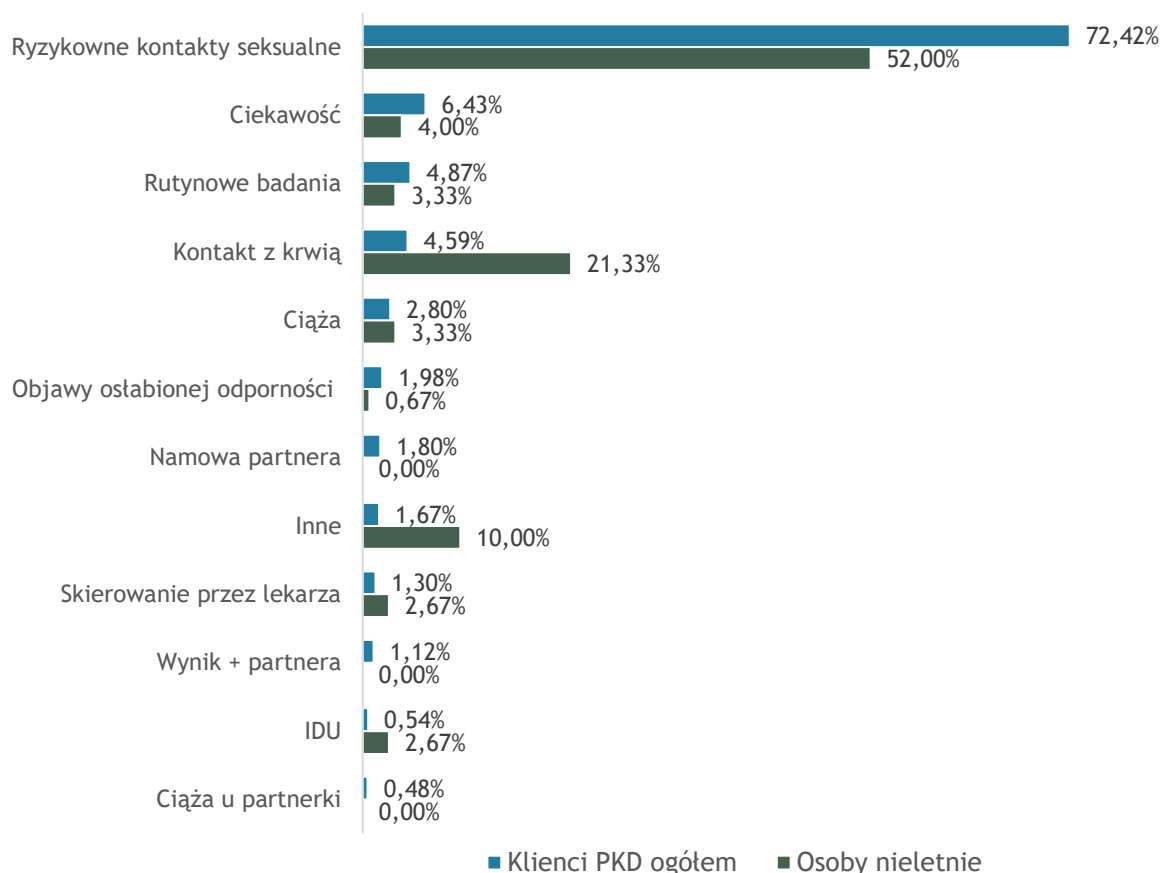
Wykres 135. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym

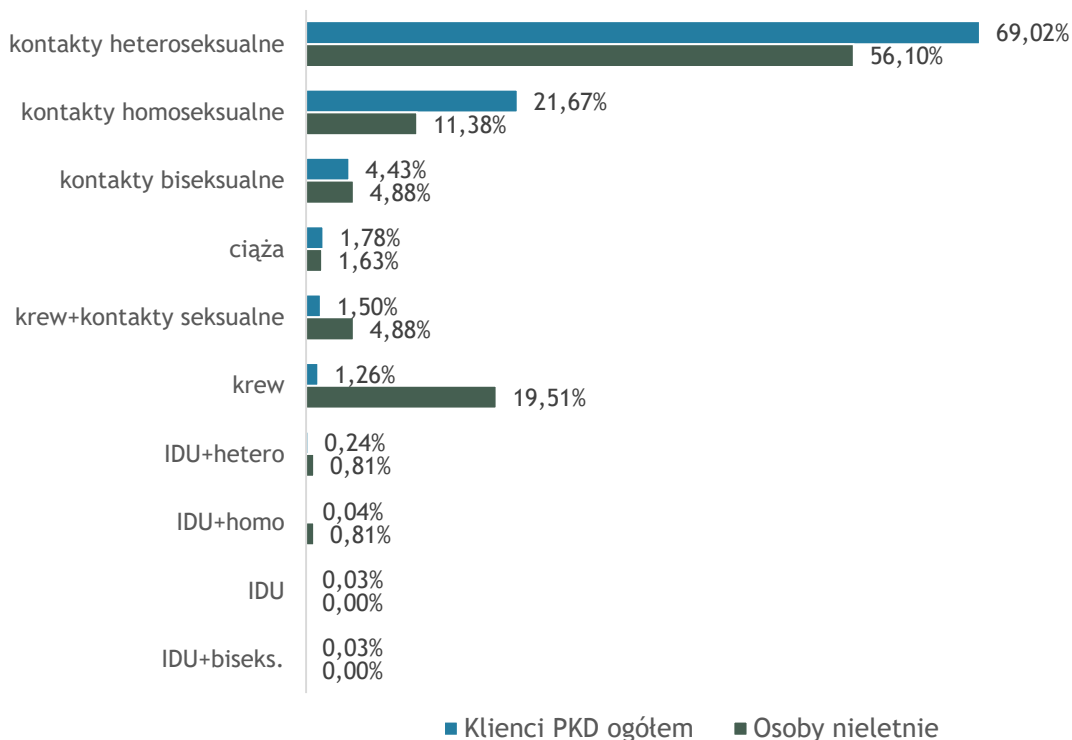
Osoby nieletnie częściej, niż ogół klientów PKD wykonywały badania z powodu kontaktu z krwią oraz wykonywania iniekcji. Największy odsetek młodych osób jako powód wykonywania testu na HIV deklarował odbycie ryzykownych kontaktów seksualnych.

Ten sam aspekt został również zanalizowany od strony doradców punktu. Według nich osoby nieletnie w większości wykonują testy z powodu odbycia kontaktów seksualnych. Dodatkowo specjaliści potwierdzili, że część młodych wykonuje test ze względu na kontakt z krwią.

Wykres 136. Powody wykonania testu przez osoby nieletnie (wg ich deklaracji)

Wykres 137. Powody wykonania testu przez osoby nieletnie (informacja wpisywana przez doradcę po rozmowie z klientem) na tle innych partnerów ogółu klientów PKD

10.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

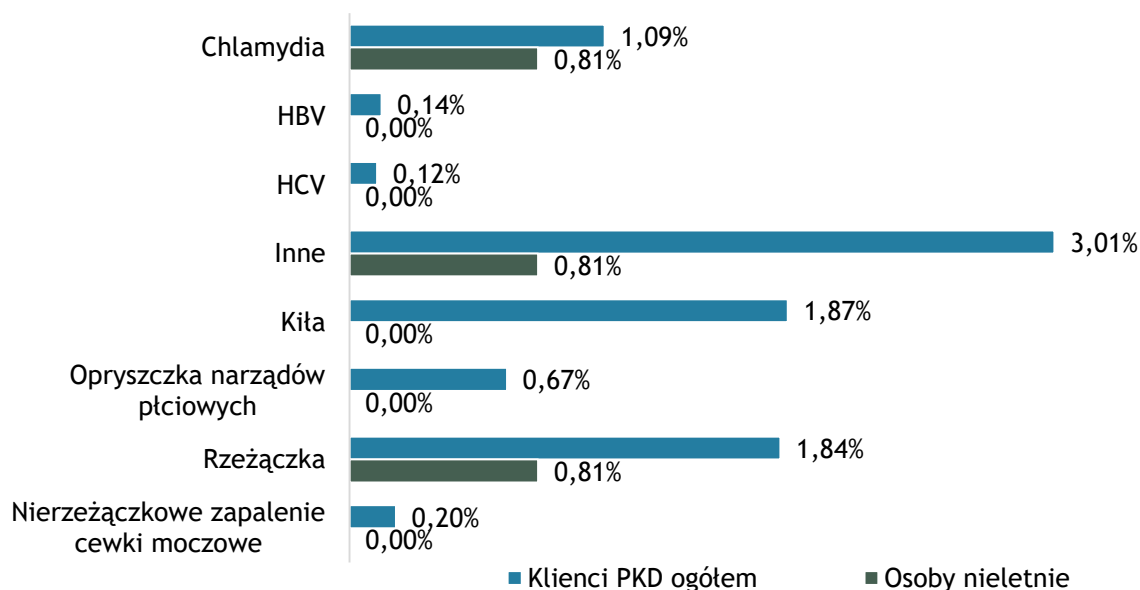
U osób nieletnich występuje większe ryzyko zakażenia wirusem HIV z uwagi na częstsze, niż w przypadku ogółu badanej populacji, używanie wspólnych igieł i strzykawek oraz podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych przyjmowanych w iniekcjach. Tym samym sfalsyfikowano hipotezę, że nieletni mężczyźni (poniżej 18 roku życia) pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej są narażeni na ryzykowne sytuacje niż nieletnie kobiety.¹³

Tabela 52 Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV w podziale na osoby nieletnie oraz ogół klientów PKD

Wyszczególnienie	Osoby nieletnie			Klienci PKD		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Iniekcje	5,79%	7,69%	3,64%	1,17%	1,20%	1,12%
Używanie wspólnych igieł i strzykawek	42,86%	40,00%	50,00%	29,36%	25,78%	36,24%
Seks pod wpływem (stosowanie w iniekcjach)	57,14%	60,00%	50,00%	17,78%	31,36%	30,20%
Seks pod wpływem narkotyków (nie stosowane w iniekcjach)	40,00%	35,00%	45,00%	40,11%	41,13%	37,63%
Seks pod wpływem alkoholu	16,13%	13,64%	18,97%	40,11%	19,63%	14,46%

Wśród osób nieletnich obserwuje się znacznie niższą zachorowalność na choroby przenoszone drogą płciową, niż w całej populacji klientów PKD. Odsetek chorych w całej populacji wynosi 8,94%, zaś wśród osób nieletnich jedynie 2,43%. Choroby, które dotyczą młodych ludzi to chłamydia, rzeżączka oraz inne.

Wykres 138 Zachorowalność na STIs wśród osób nieletnich na tle wszystkich klientów PKD w 2019 roku

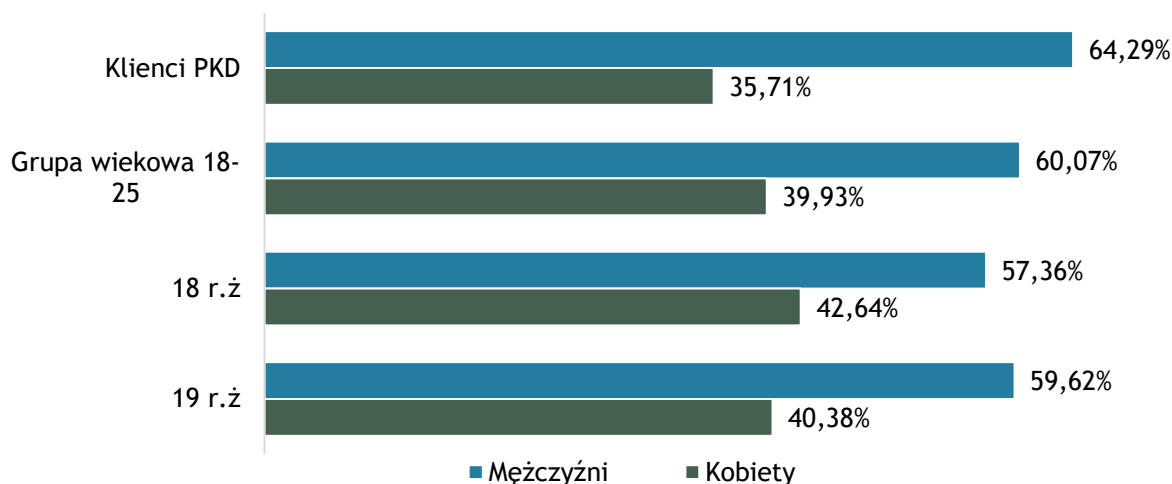
¹³ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

11. Analiza populacji osób w wieku 18-25 lat

11.1. Charakterystyka demograficzna

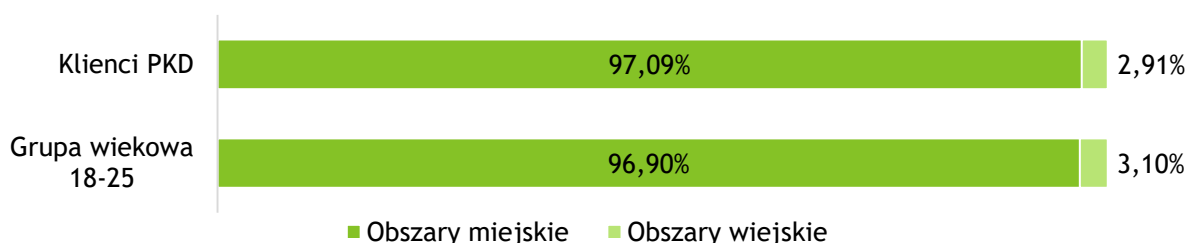
Różnica między odsetkiem mężczyzn a odsetkiem kobiet w grupie wiekowej 18-25 jest podobna do ogółu klientów PKD. Większy odsetek w grupie stanowią mężczyźni.

Wykres 139. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na płeć

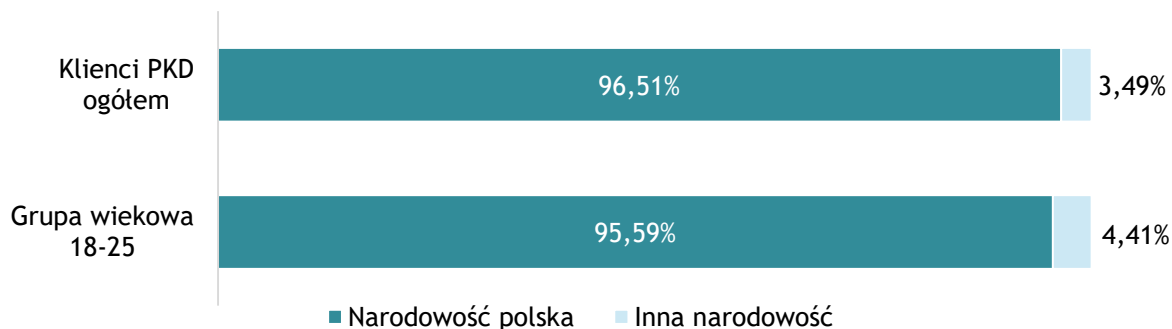
Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, należy uznać, że w przypadku osób z grupy wiekowej 18-25 nie odbiega ono znacząco od struktury miejsca zamieszkania ogółu klientów PKD. Zdecydowana większość klientów PKD zamieszkuje obszary miejskie.

Wykres 140. Osoby powyżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2019 roku w podziale na miejsce zamieszkania

Osoby z grupy wiekowej 18-25, podobnie jak ogół odwiedzających PKD, w zdecydowanej większości są narodowości polskiej. Wśród osób w wieku 18-25 lat występuje nieco wyższy odsetek osób innej narodowości w stosunku do wszystkich klientów PKD (4,41% wobec 3,49%).

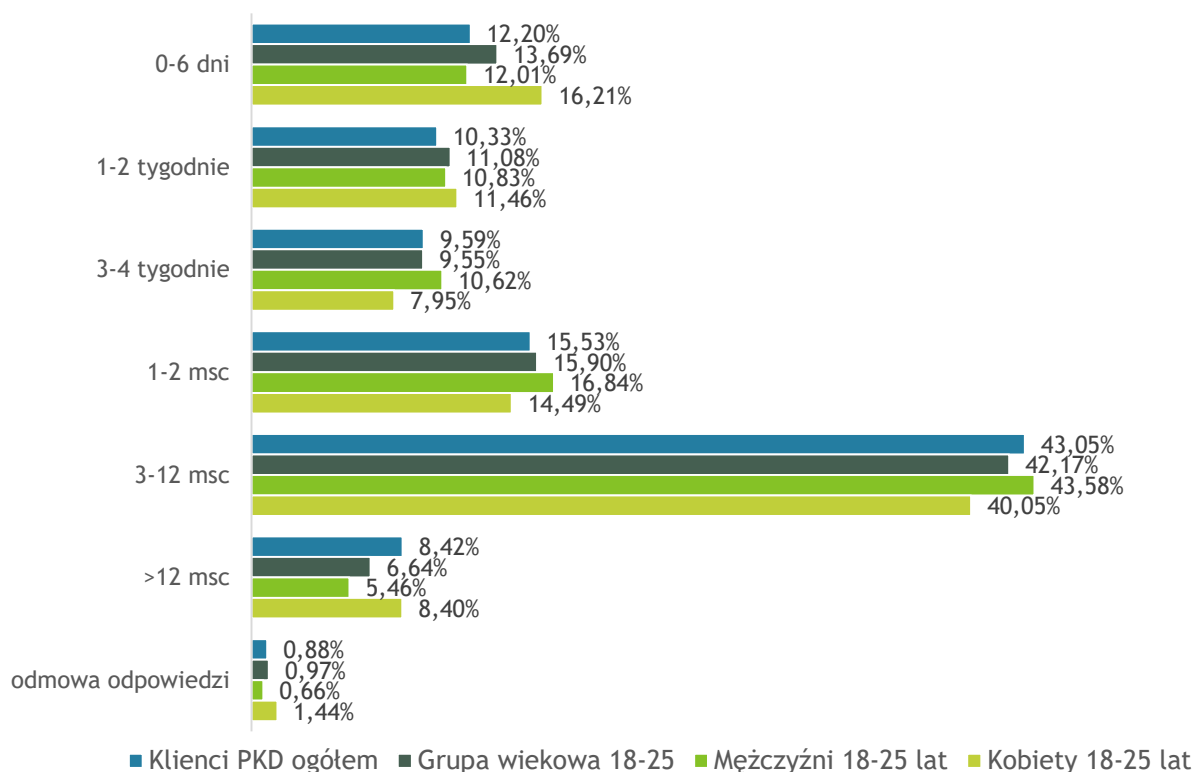
Wykres 141. Narodowość osób zgłaszających się do PKD w 2019 roku

11.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć

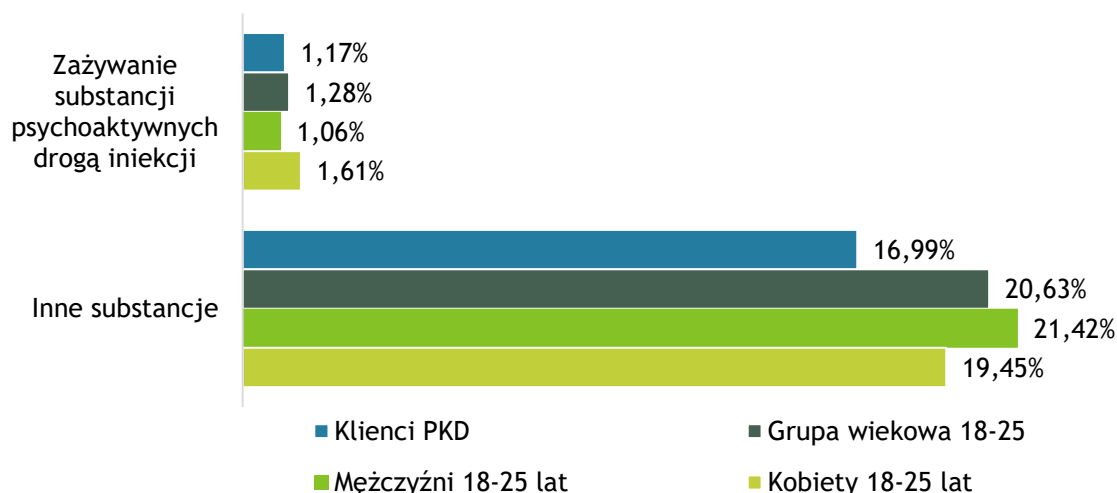
Data ostatniego ryzykownego kontaktu poprzedzającego wizytę w PKD, w przypadku grupy wiekowej 18-25 lat wyniosła, podobnie, jak w przypadku ogółu klientów PKD, od 3 do 12 miesięcy od wystąpienia ryzykownej sytuacji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że kobiety w tej grupie wiekowej nieco częściej niż mężczyźni odwiedzają Punkt w krótkim odstępie czasu od ostatniego ryzykownego kontaktu (do 2 tygodni).

Wykres 142. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

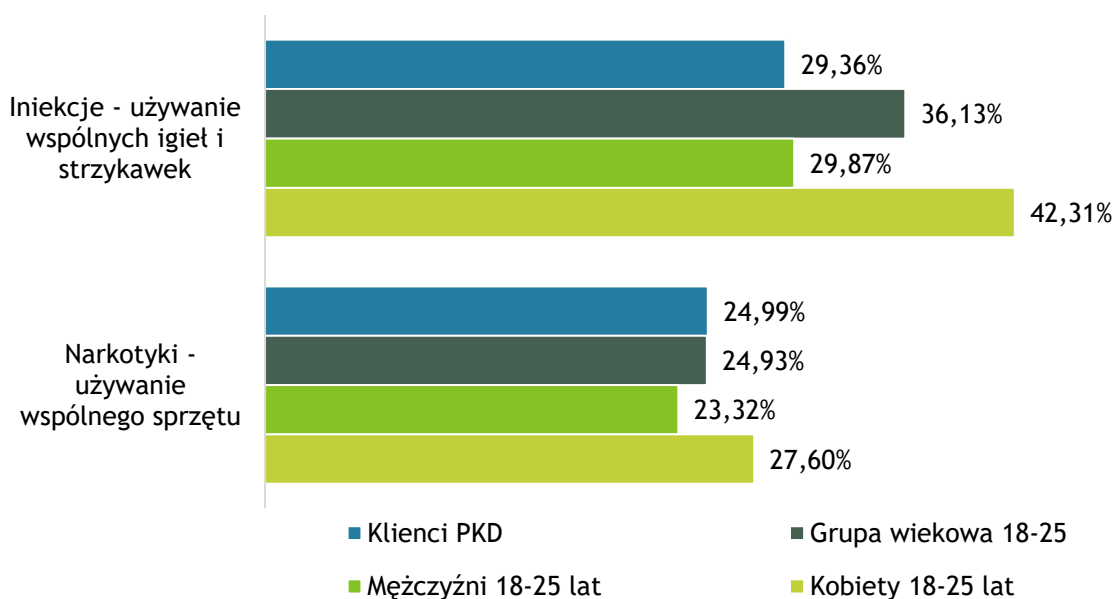
Osoby z grupy w wieku 18-25 lat częściej niż ogół klientów PKD zażywają substancje psychoaktywne drogą inną niż iniekcje. Dodatkowo, substancje te częściej zażywane są przez mężczyzn niż kobiety. Natomiast w przypadku zażywania substancji psychoaktywnych drogą iniekcji to kobiety w wieku 18-25 lat stanowią większy odsetek w porównaniu do mężczyzn, a nawet w stosunku do ogółu klientów PKD.

Wykres 143. Zażywanie substancji psychoaktywnych wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

Podczas iniekcji wspólnego sprzętu używało 36,13% osób wieku 18-25 lat. W takich sytuacjach kobiety robiły to zdecydowanie częściej niż mężczyźni. Osoby w grupie wiekowej 18-25 podczas zażywania narkotyków inną drogą niż iniekcja używały wspólnego sprzętu rzadziej (24,93%) niż w przypadku iniekcji.

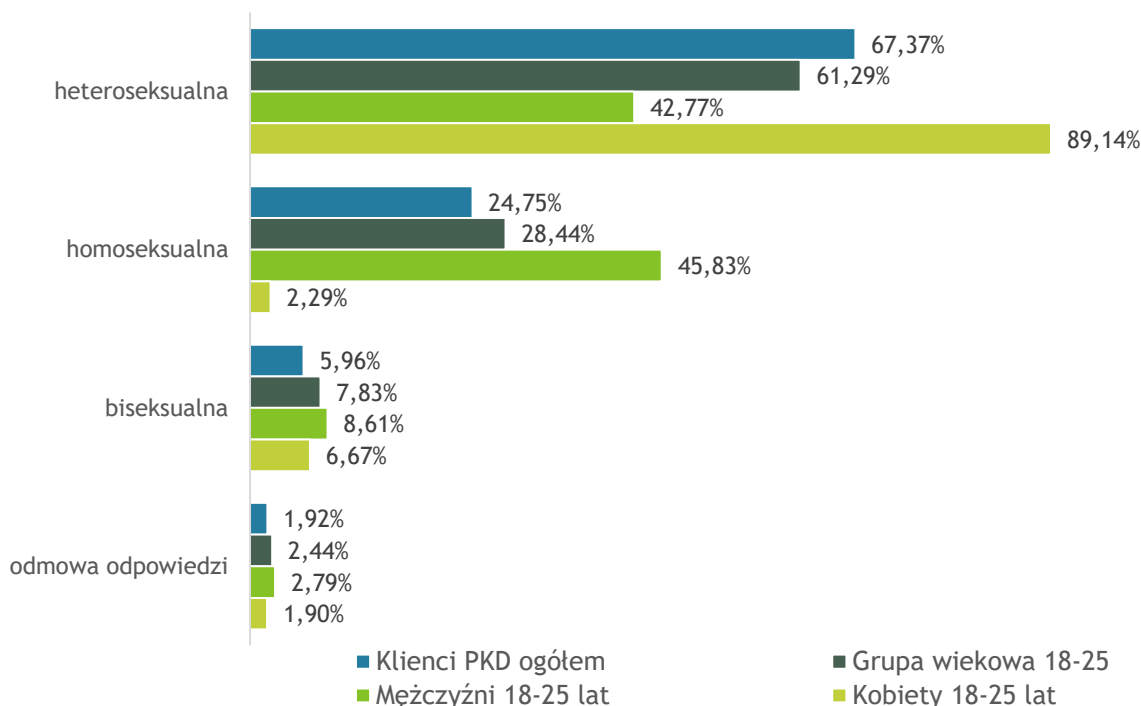
Wykres 144. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - używanie wspólnego sprzętu wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

11.3. Stosowanie prezerwatyw

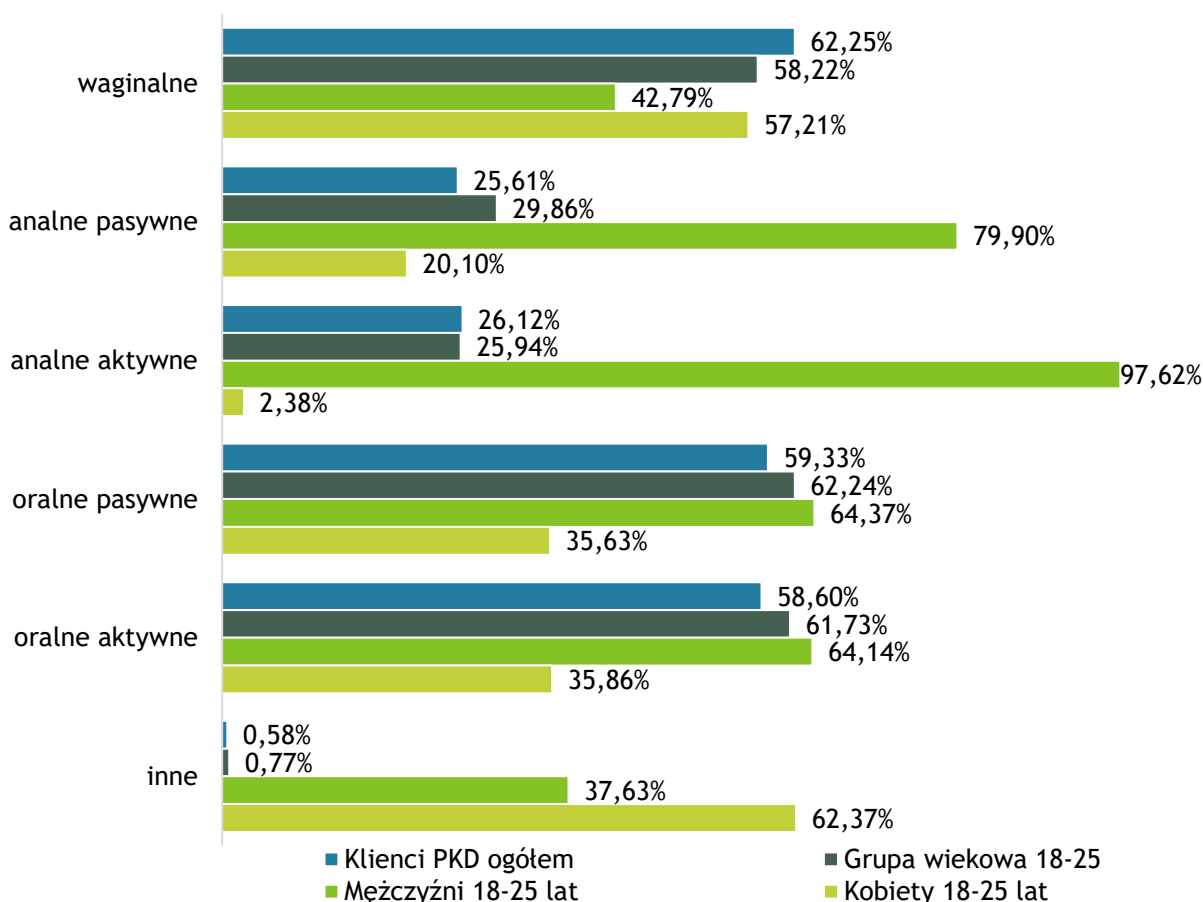
Osoby w wieku od 18 do 25 lat, będące klientami PKD w większości są osobami heteroseksualnymi. Mimo to, ta grupa wiekowa stanowi większy odsetek osób homoseksualnych niż ogół klientów PKD. Dodatkowo należy zaznaczyć, że mężczyźni znacznie częściej niż kobiety deklarują orientację inną niż heteroseksualna.

Wykres 145. Orientacja seksualna osób w wieku 18-25 lat oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku

Osoby w wieku 18-25 lat podejmują zróżnicowane formy aktywności seksualnej. W przypadku ogółu klientów PKD najczęściej deklarowanymi kontaktami seksualnymi są kontakty waginalne. Natomiast w przypadku osób z grupy wiekowej 18-25 najczęściej deklarowane są kontakty oralne (zarówno pasywne, jak i aktywne). W przypadku kobiet dominującym rodzajem stosunków są stosunki waginalne i inne, w przypadku mężczyzn zaś dominują stosunki analne i oralne.

Wykres 146. Rodzaj podejmowanych stosunków seksualnych w podziale na płeć

Wśród grupy wiekowej 18-25 lat większość osób zadeklarowało stosowanie prezerwatywy podczas stosunków waginalnych oraz analnych. W przypadku stosunków oralnych, zarówno pasywnych, jak i aktywnych, aż 96,52% i 96,58% osób w wieku 18-25 stwierdziło, że nigdy nie stosują prezerwatywy.

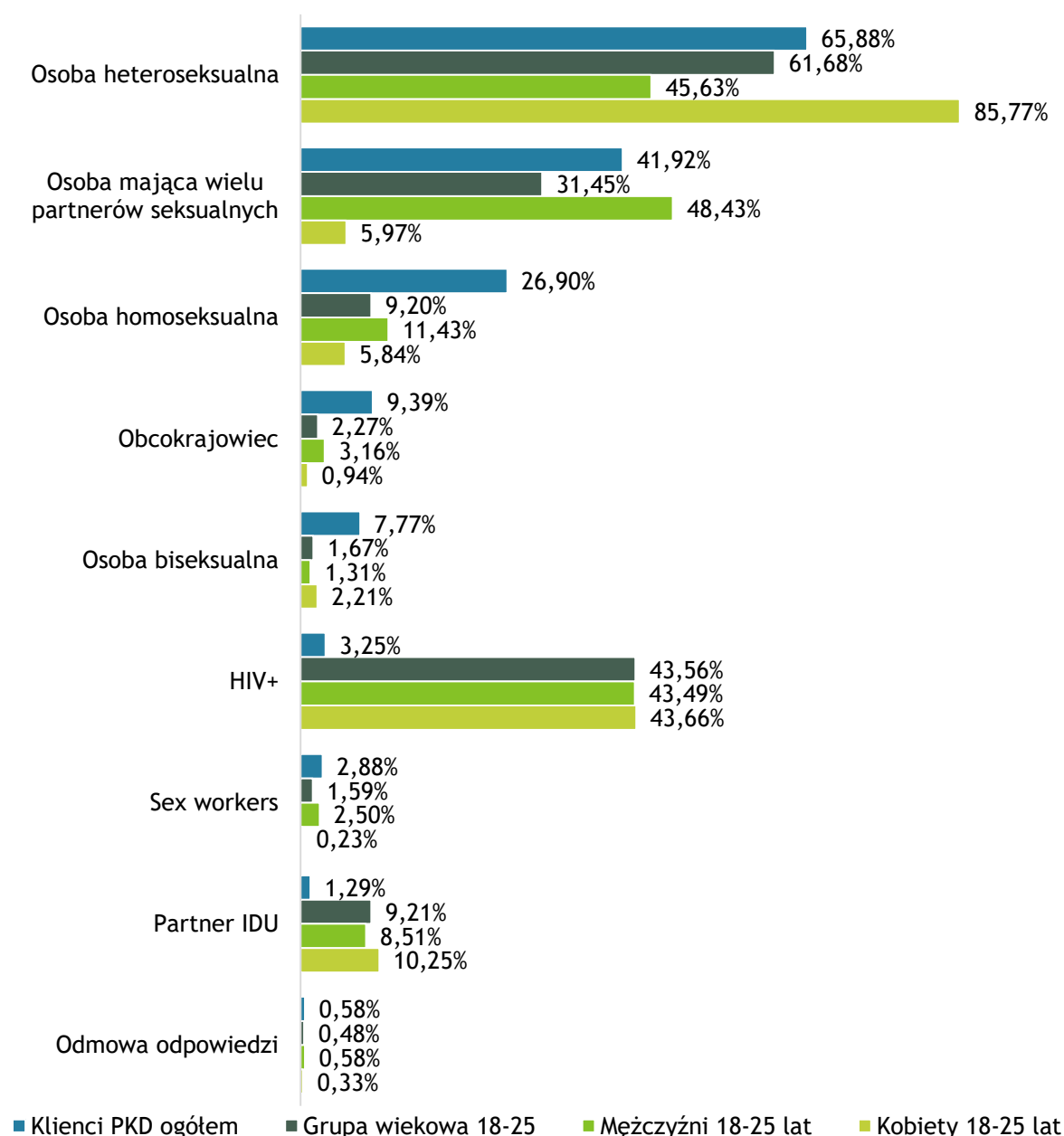
Wykres 147. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj podejmowanych stosunków seksualnych

	waginalne	analne pasywne	analne aktywne	oralne pasywne	oralne aktywne	inne
zawsze	22,11%	29,83%	32,57%	1,04%	1,01%	7,89%
czasami	55,70%	50,45%	51,02%	2,44%	2,41%	6,58%
nigdy	22,19%	19,72%	16,41%	96,52%	96,58%	85,53%

11.4. Partnerzy seksualni

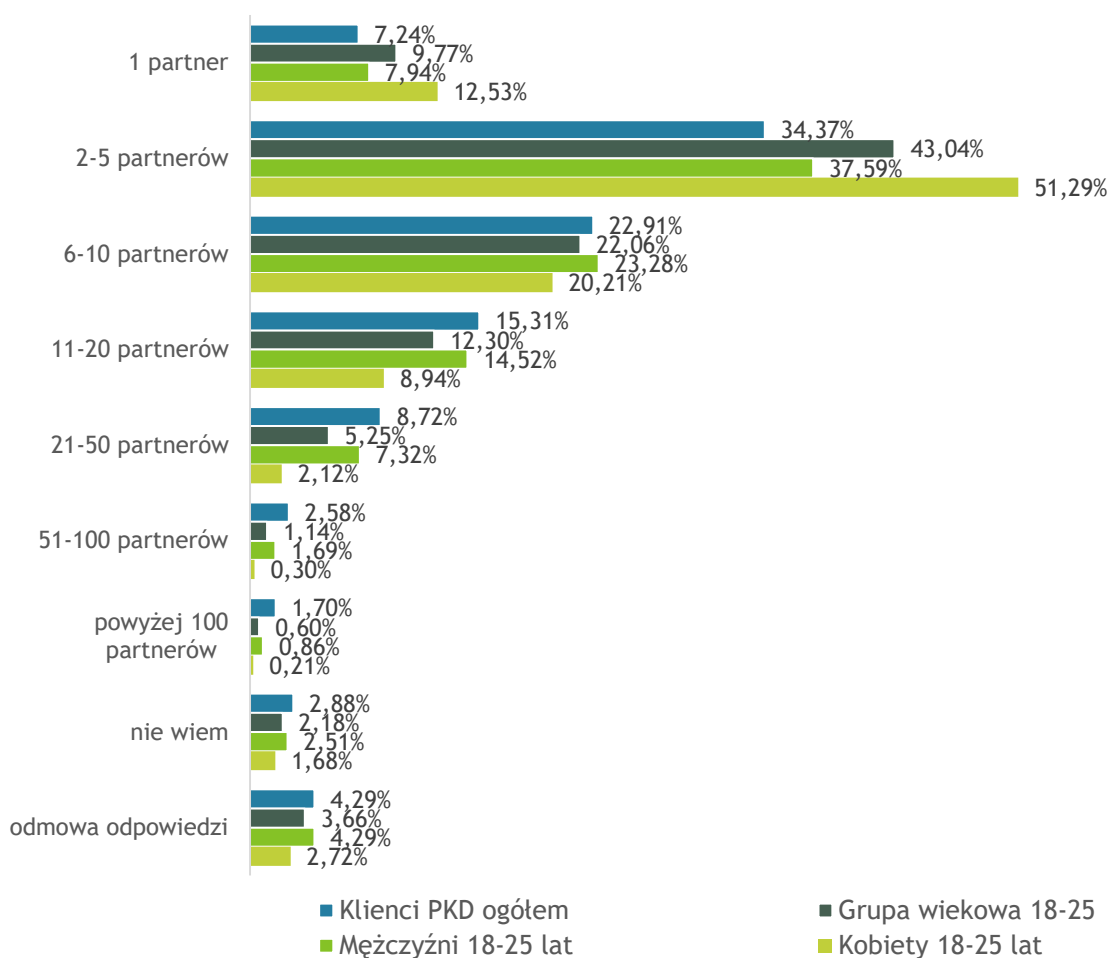
Wśród osób w wieku 18-25 lat najwięcej osób, bo 61,68%, odbywa stosunki seksualne z partnerami heteroseksualnymi. Osoby w tym wieku deklarują również o kontaktach z osobami posiadającymi wielu partnerów seksualnych oraz z osobami mającymi dodatni wynik na HIV. Kobiety znacznie częściej niż mężczyźni przyznają się do posiadania partnerów heteroseksualnych.

Wykres 148. Charakterystyka partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ciągu całego życia

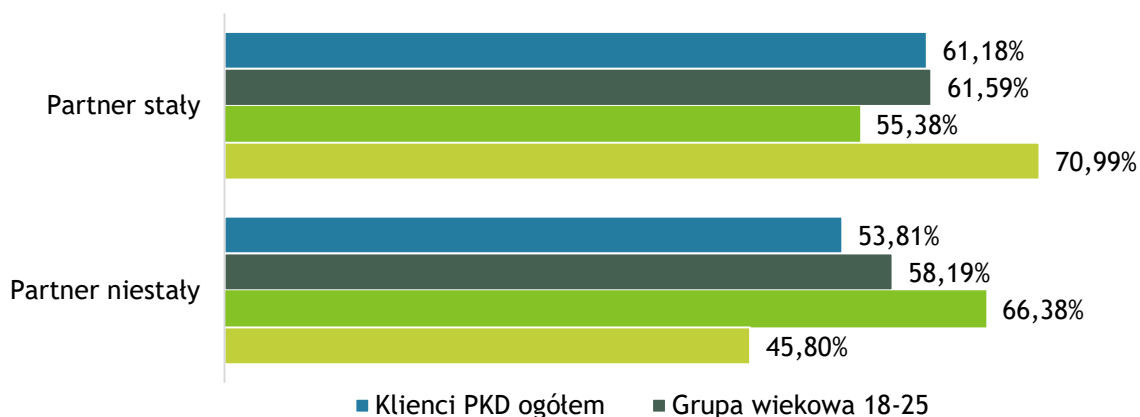
Najwięcej kobiet (51,29%) i mężczyzn (37,59%) w grupie wiekowej 18-25 lat zadeklarowało posiadanie od 2 do 5 partnerów seksualnych w ciągu życia. Poniższy wykres przedstawia, że im więcej partnerów seksualnych w ciągu życia tym udział procentowy osób w grupie wiekowej 18-25 lat jest niższy w porównaniu do ogółu klientów PKD.

Wykres 149. Liczba partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ciągu życia

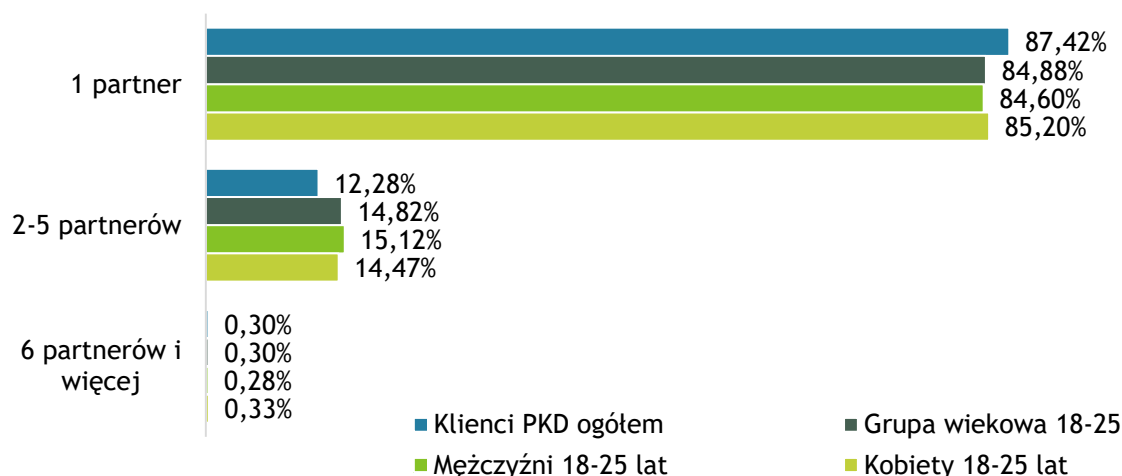
Osoby w wieku 18-25 lat nieco częściej deklarują posiadanie stałych niż przygodnych partnerów seksualnych. Mężczyznom w wieku 18-25 lat częściej niż kobietom w tym samym wieku zdarza się więcej przypadkowych kontaktów seksualnych. Zaś kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały posiadanie partnerów stałych.

Wykres 150. Stali i inni partnerzy seksualni osób w wieku 18-25 lat w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

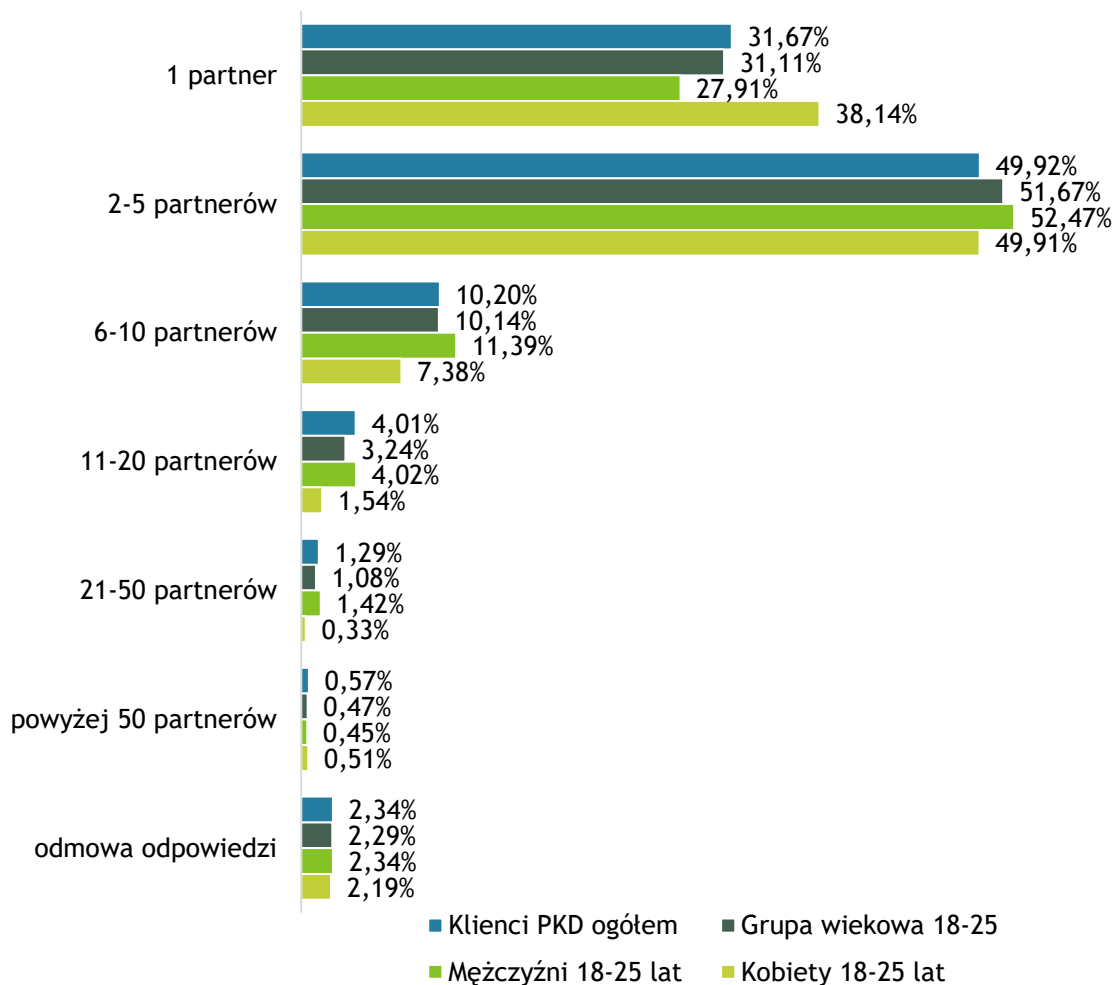
Osoby w wieku 18-25 lat, podobnie jak ogół odwiedzających PKD, najczęściej deklarowały posiadanie jednego partnera stałego. Odsetek mężczyzn i kobiet posiadających więcej niż jednego partnera był do siebie bardzo podobny.

Wykres 151. Liczba stałych partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r

Największy odsetek osób w wieku 18-25 lat deklaruje posiadanie od 2 do 5 przygodnych partnerów seksualnych w ostatnim roku. Należy zaznaczyć, że mężczyźni w tym wieku nieco częściej niż kobiety posiadają więcej przygodnych partnerów.

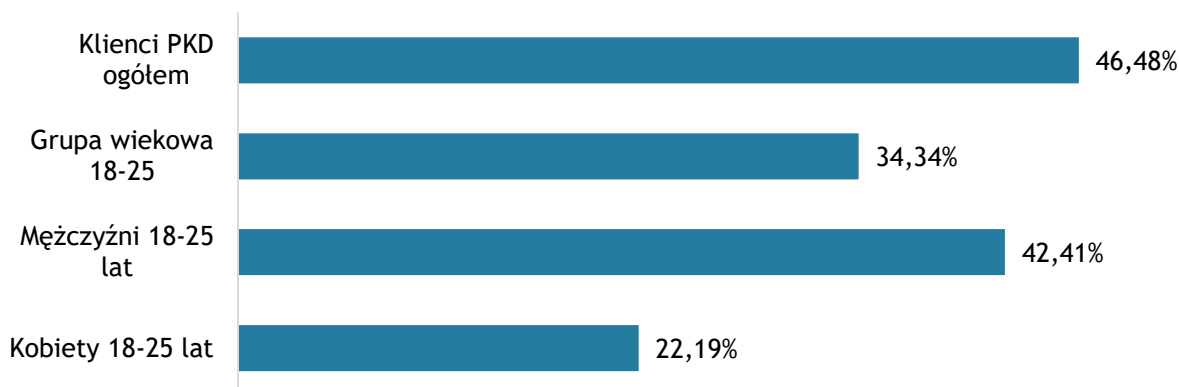
Wykres 152. Liczba innych partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r

11.5. Wykonywanie testów - powody i liczba

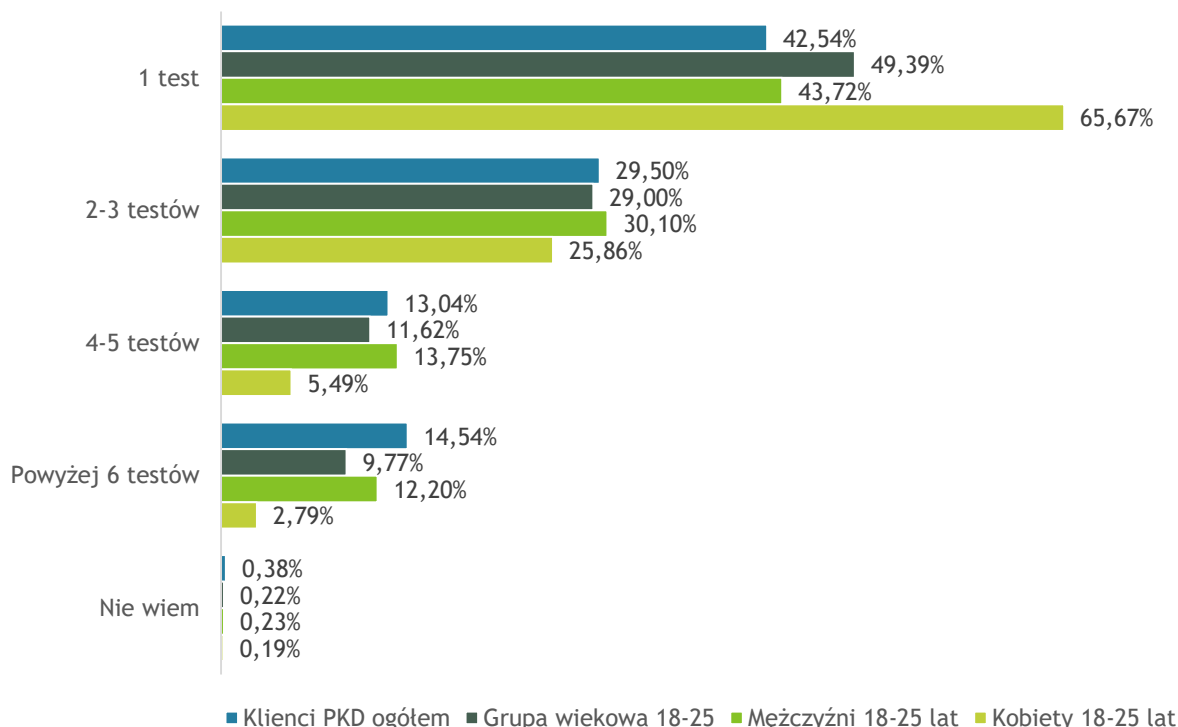
Osoby w wieku 18-25 lat rzadziej niż ogół klientów PKD wykonywały test obecność na wirusa HIV w przeszłości. Test na HIV zdecydowanie częściej wykonywany był przez mężczyzn, niż przez kobiety.

Wykres 153. Wykonanie testu w przeszłości przez osoby w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

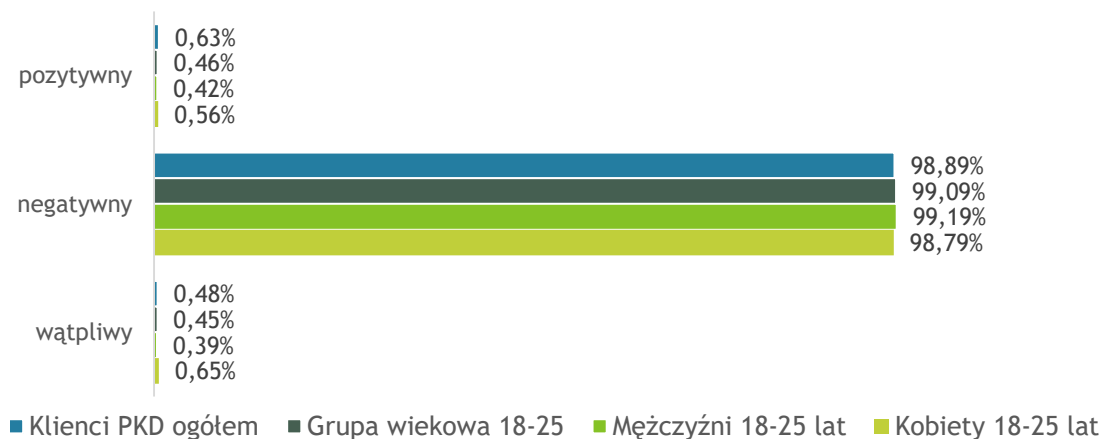
Wśród osób, które wykonały test w przeszłości, dominowały osoby które wykonały go tylko raz. Osoby w wieku 18-25 lat rzadziej niż ogół klientów PKD wykonywały taki test więcej niż 6 razy. Mężczyźni częściej niż kobiety w tej samej grupie wiekowej wykonywali w przeszłości więcej testów na obecność HIV.

Wykres 154. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez osoby w wieku 18-25 lat

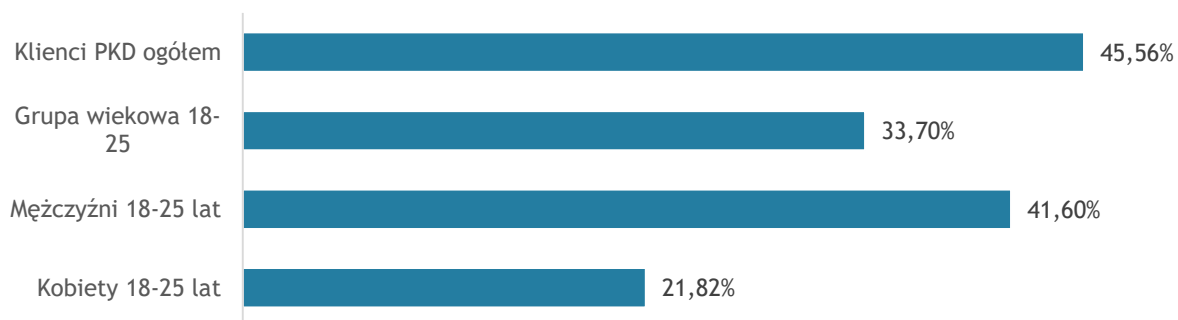

Zdecydowana większość osób w wieku 18-25 lat otrzymała wynik negatywny. Część osób została skierowana na ponowne wykonanie testu na obecność wirusa HIV ze względu na okno serologiczne. Wśród osób powtarzających badanie zdecydowanie większy odsetek stanowili mężczyźni niż kobiety.

Wykres 155. Wynik testu na obecność wirusa HIV wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

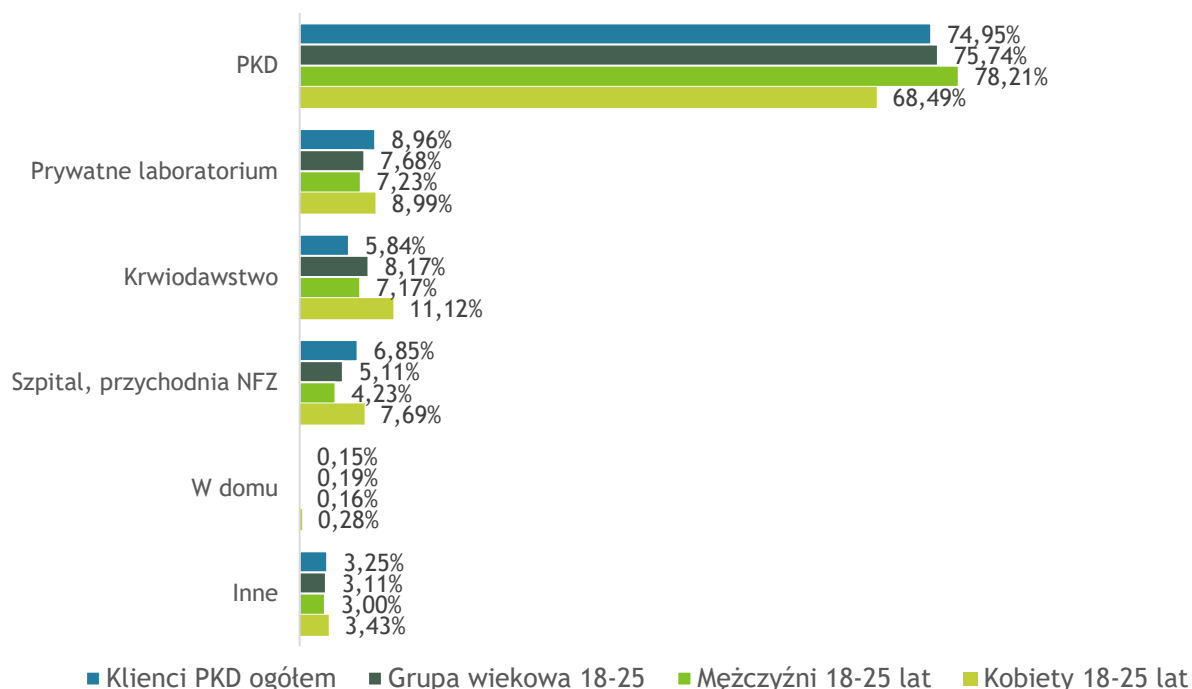

Wykres 156. Zlecenie powtórzenia testu ze względu na okno serologiczne wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

Osoby w wieku 18-25 lat najczęściej wykonują testy po oknie serologicznym w PKD. Młodzi częściej niż pozostali klienci PKD korzystają z punktu krwiodawstwa, zaś rzadziej z prywatnego laboratorium, szpitalu czy przychodni NFZ.

Wykres 157. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym wśród osób 18-25 lat

Osoby w wieku 18-25 lat porównywalnie do ogółu klientów PKD wykonywały badania z powodu ryzykownych kontaktów seksualnych, ciekawości, rutynowych badań oraz kontaktu z krwią. Młodzi częściej niż ogół klientów PKD wykonywali test z powodu ciąży. Kobiety częściej niż mężczyźni wykonywały test z powodu ciekawości, ciąży lub kontaktu z krwią, zaś mężczyźni częściej z powodu ryzykownych zachowań seksualnych oraz namowy partnera. Potwierdziła to również pozytywnie zweryfikowana hipoteza, że najczęstszymi powodami wykonania testu wśród osób poniżej 25 roku życia jest wcześniejsze podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych.¹⁴

Tabela 53. Powody wykonania testu przez osoby w wieku 18-25 lat (wg ich deklaracji)

Powód wykonania testów	Klienci PKD ogółem	Grupa wiekowa 18-25	Mężczyźni 18-25 lat	Kobiety 18-25 lat
Ryzykowne kontakty seksualne	72,42%	73,56%	76,60%	69,16%
Ciekawość	6,43%	7,22%	6,40%	8,41%
Rutynowe badania	4,87%	4,87%	5,15%	4,48%
Kontakt z krwią	4,59%	5,07%	4,30%	6,18%
Ciąża	2,80%	1,81%	0,00%	4,41%
Objawy osłabionej odporności	1,98%	1,53%	1,47%	1,62%
Namowa partnera	1,80%	1,87%	2,13%	1,50%
Inne	1,67%	1,65%	1,21%	2,28%
Skierowanie przez lekarza	1,30%	0,80%	0,71%	0,93%
Wynik + partnera	1,12%	0,81%	1,12%	0,36%
IDU	0,54%	0,60%	0,58%	0,64%
Ciąża u partnerki	0,48%	0,21%	0,33%	0,03%

¹⁴ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Doradcy wśród powodów wykonania testu na obecność wirusa HIV u osób 18-25 lat najczęściej wskazywali na kontakty heteroseksualne. Drugim najczęściej wskazywanym powodem były kontakty homoseksualne. Należy także zwrócić na dużą różnicę między odsetkiem mężczyzn i kobiet, którzy wykonali test z powodu utrzymywania kontaktów homoseksualnych (mężczyźni - 40,13%; kobiety - 1,76%). Innymi powodami wskazywanymi przez doradców były kontakty biseksualne, kontakt z krwią oraz ciąża.

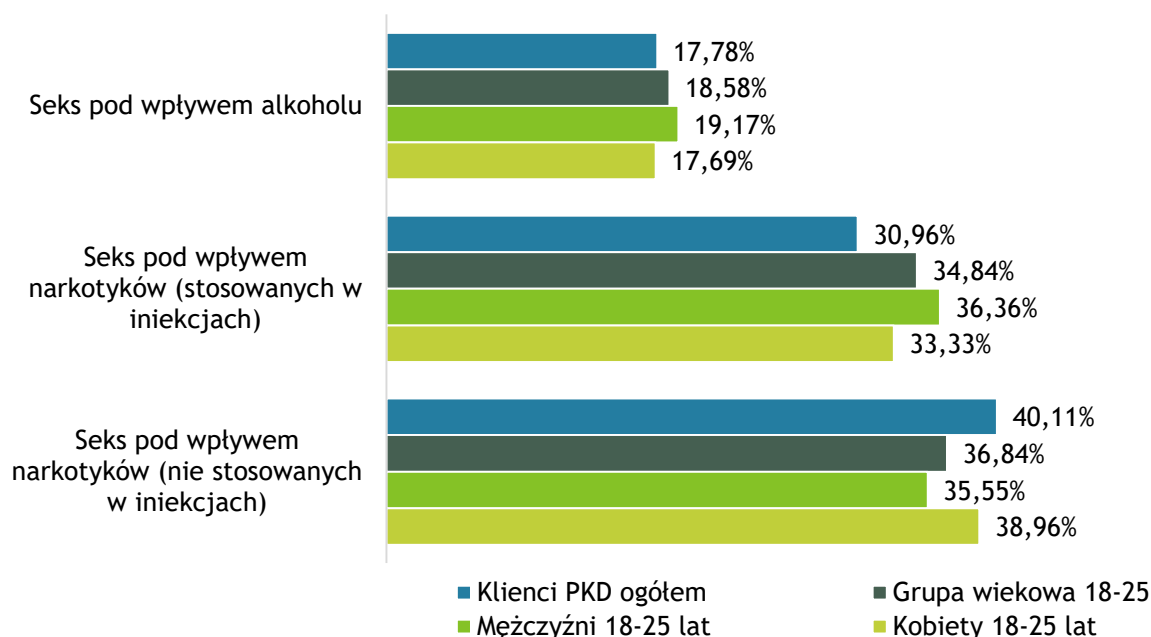
Tabela 54 Powody wykonania testu przez osoby w wieku 18-25 lat (informacja wpisywana przez doradcę po rozmowie z klientem) na tle innych partnerów ogółu klientów PKD

Powód wykonania testów (wg doradców PKD)	Klienci PKD ogółem	Grupa wiekowa 18-25	Mężczyźni 18-25 lat	Kobiety 18-25 lat
Kontakty heteroseksualne	69,02%	65,15%	50,32%	87,41%
Kontakty homoseksualne	21,67%	24,79%	40,13%	1,76%
Kontakty biseksualne	4,43%	5,54%	6,28%	4,44%
Ciąża	1,78%	0,99%	0,00%	2,46%
Krew+kontakty seksualne	1,50%	1,81%	1,88%	1,72%
Krew	1,26%	1,32%	1,01%	1,82%
IDU+hetero	0,24%	0,26%	0,26%	0,25%
IDU+homo	0,04%	0,06%	0,08%	0,02%
IDU	0,03%	0,02%	0,01%	0,02%
IDU+biseks.	0,03%	0,06%	0,03%	0,10%

11.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

Osoby w wieku 18-25 lat częściej niż ogół klientów PKD uprawiają seks pod wpływem alkoholu oraz pod wpływem środków psychoaktywnych zażywanych w iniekcjach, zaś rzadziej pod wpływem narkotyków stosowanych w innych formach niż iniekcje. Mężczyźni częściej niż kobiety uprawiają seks pod wpływem alkoholu lub narkotyków stosowanych w iniekcjach, zaś rzadziej po zażyciu środków psychoaktywnych stosowanych w innej formie niż iniekcje.

Wykres 158. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - osoby w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD

Wśród osób w wieku 18-25 lat chorujących na STIs najczęściej występującymi chorobami były rzeżączka i kiła. Mężczyźni częściej niż kobiety chorowali właśnie na rzeżączkę i kiłę, natomiast kobiety częściej spotykała opryszczka narządów płciowych oraz inne choroby.

Tabela 55. Zachorowalność na STIs w grupie 18-25 lat

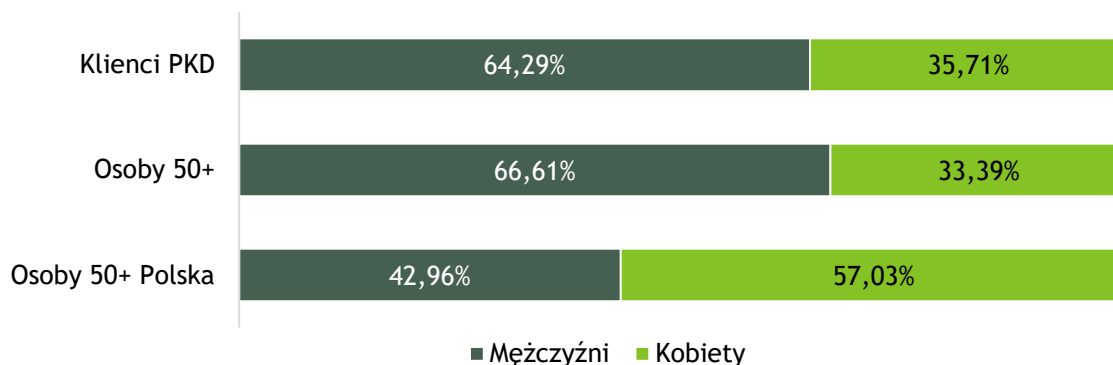
Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem	Grupa wiekowa 18-25	Mężczyźni 18-25 lat	Kobiety 18-25 lat
Chlamydia	1,09%	0,58%	0,63%	0,50%
HBV	0,14%	0,07%	0,11%	0,02%
HCV	0,12%	0,01%	0,01%	0,00%
Inne	3,01%	2,70%	2,33%	3,26%
Kiła	1,87%	0,95%	1,56%	0,02%
Opryszczka narządów płciowych	0,67%	0,65%	0,48%	0,91%
Rzeżączka	1,84%	1,31%	2,10%	0,12%
Nierzeżączkowe zapalenie cewki moczowej	0,20%	0,24%	0,25%	0,23%

12. Analiza populacji osób w wieku 50+

12.1. Charakterystyka demograficzna

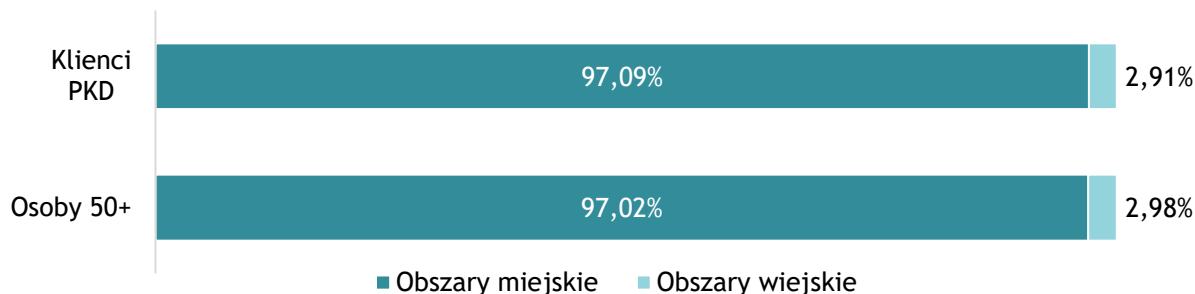
Mężczyźni stanowią 66,61% osób będących klientami PKD w grupie wiekowej 50+. Kobiet w tej grupie wiekowej jest mniej niż w ogóle klientów PKD. Proporcje kobiet i mężczyzn w wieku 50+ wśród klientów PKD wyglądają podobnie w stosunku do całej populacji PKD.

Wykres 159. Osoby powyżej 50 roku życia wśród klientów PKD w 2019 roku w podziale na płeć

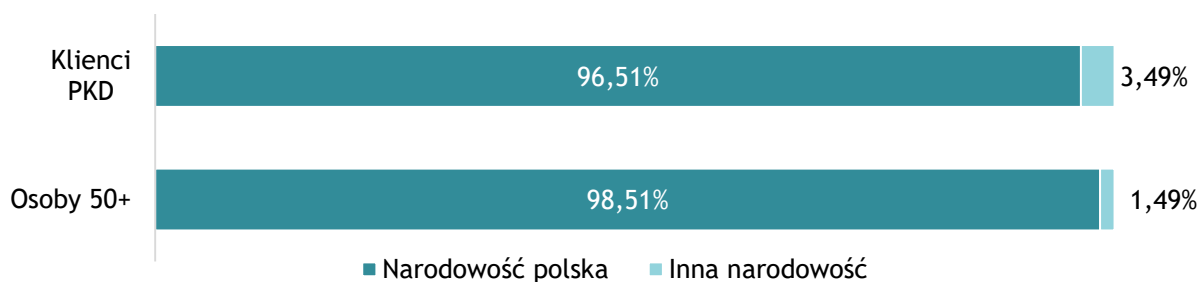
Osoby w wieku 50+, podobnie jak ogół klientów PKD, w zdecydowanej większości zamieszkują obszary miejskie. Jedynie 2,98% klientów PKD w tym wieku zamieszkuje tereny wiejskie.

Wykres 160. Osoby powyżej 50 roku życia wśród klientów PKD w 2019 roku w podziale na miejsce zamieszkania

98,51% klientów PKD w wieku powyżej 50 roku życia to osoby o narodowości polskiej. Jest to niewiele wyższy odsetek w porównaniu do ogółu klientów PKD.

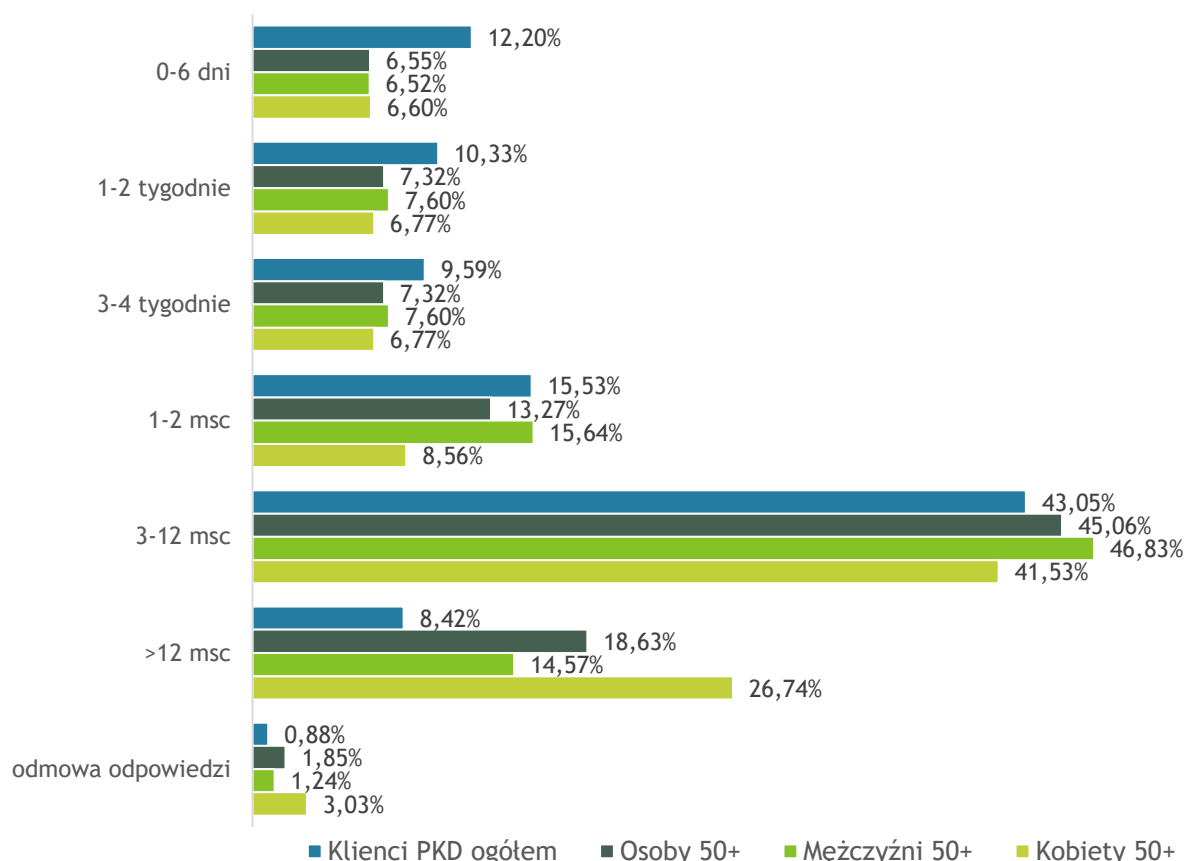
Wykres 161. Narodowość osób powyżej 50 roku życia zgłaszających się do PKD w 2019 roku

12.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV w podziale na płeć

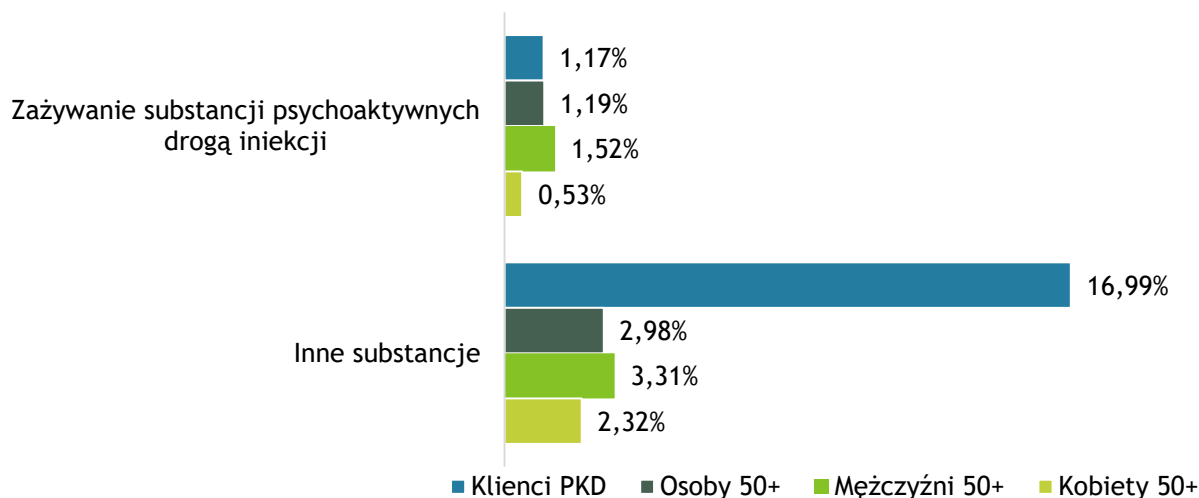
Okres od ostatniego ryzykownego kontaktu poprzedzającego wizytę w PKD, w przypadku grupy wiekowej 50+ wyniósł - podobnie, jak w przypadku ogółu klientów PKD - od 3 do 12 miesięcy od wystąpienia ryzykownej sytuacji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że mężczyźni w tej grupie wiekowej nieco częściej niż kobiety odwiedzają Punkt w krótkim odstępie czasu od ostatniego ryzykownego kontaktu (do 2 miesięcy).

Wykres 162. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu wśród osób w wieku 50+ na tle ogółu klientów PKD

Niewielki odsetek osób w wieku powyżej 50 lat przyjmuje substancje psychoaktywne drogą iniekcji. Udział tych osób jest niewiele większy od udziału wszystkich klientów PKD zażywających substancje poprzez iniekcje. Znacząco różni się jednak odsetek osób zażywających inne substancje - osoby w wieku powyżej 50 lat robią to zdecydowanie rzadziej niż ogół klientów PKD.

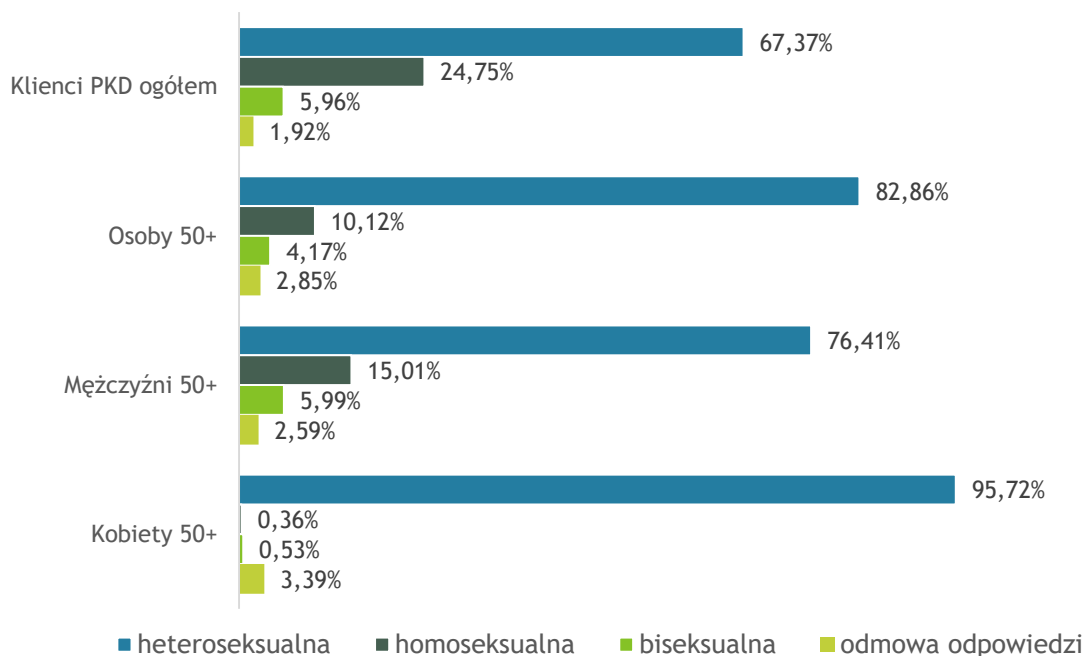
Wykres 163. Zżywanie substancji psychoaktywnych wśród osób w wieku 50+ na tle ogółu klientów PKD

12.3. Stosowanie prezerwatywy

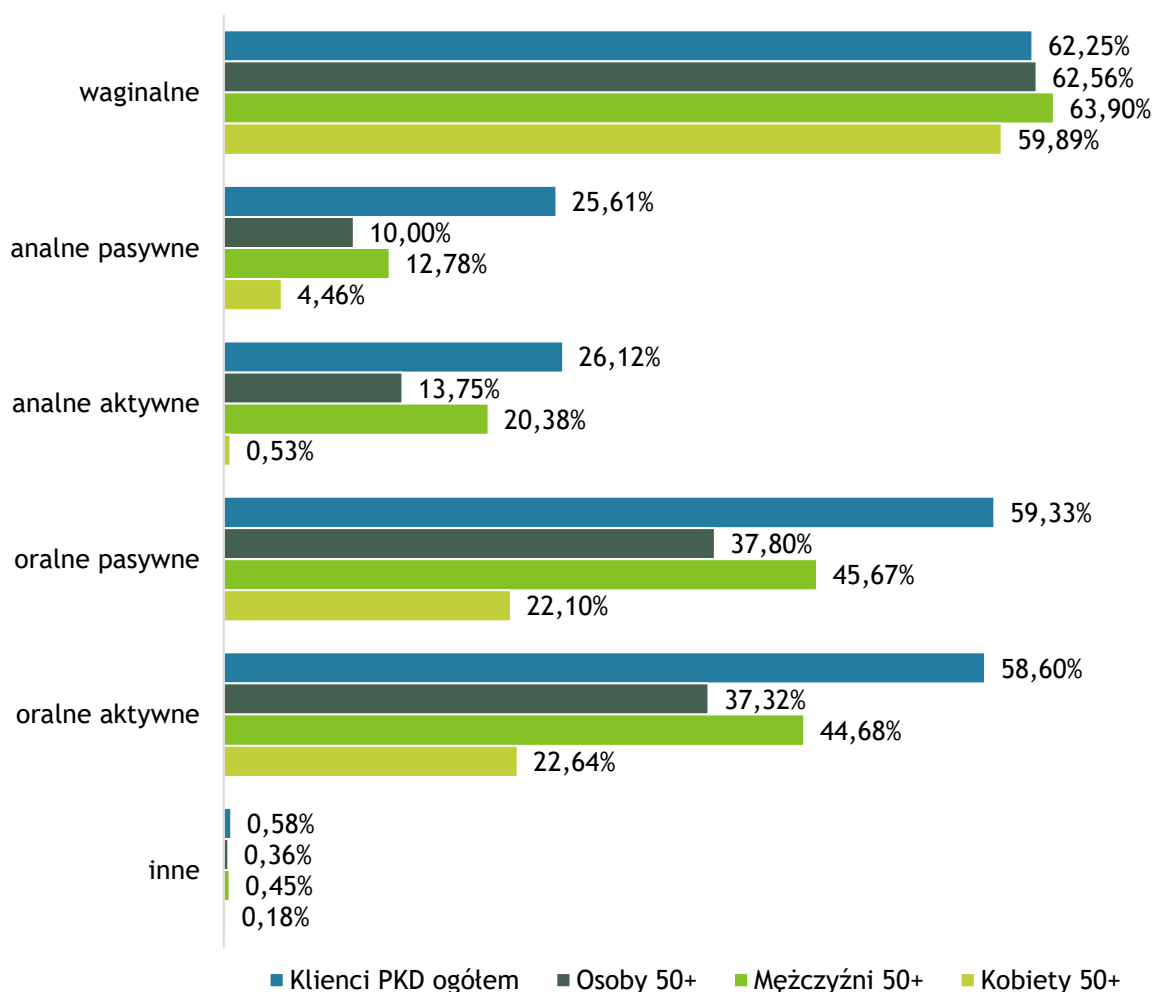
Osoby w wieku powyżej 50 lat, będące klientami PKD w zdecydowanej większości są osobami heteroseksualnymi (odsetek o 15,49 p.p. większy niż wśród ogółu klientów PKD). Należy wskazać, że odsetek mężczyzn w tym wieku o orientacji homoseksualnej jest wyższy niż w przypadku kobiet w tym wieku.

Wykres 164. Orientacja seksualna osób powyżej 50 roku życia oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku

Stosunki waginalne są najczęstszą formą aktu seksualnego wśród osób w wieku 50+. Najrzadziej podejmowanym rodzajem kontaktów seksualnych wśród tej grupy wiekowej jest stosunek analny. Dodatkowo mężczyźni w tej grupie wiekowej zdecydowanie częściej niż kobiety podejmują kontakty oralne.

Wykres 165. Rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych wśród osób w wieku 50+ na tle ogółu klientów PKD

Wśród grupy wiekowej 50+ prezerwatywy są stosowane zawsze w przypadku tylko 10,69% stosunków waginalnych. Osoby w wieku powyżej 50 lat znacznie rzadziej niż ogół klientów PKD, stosują prezerwatywy, co może wynikać z posiadania stałych partnerów seksualnych.

Tabela 56. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby 50+ i ogół klientów PKD w 2019 roku

	Waginalne		Oralne aktywne		Oralne pasywne	
	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+
zawsze	19,65%	10,69%	0,93%	1,44%	0,99%	1,11%
czasami	51,82%	33,49%	2,45%	2,73%	2,62%	2,85%
nigdy	28,53%	55,82%	96,62%	95,83%	96,39%	96,04%

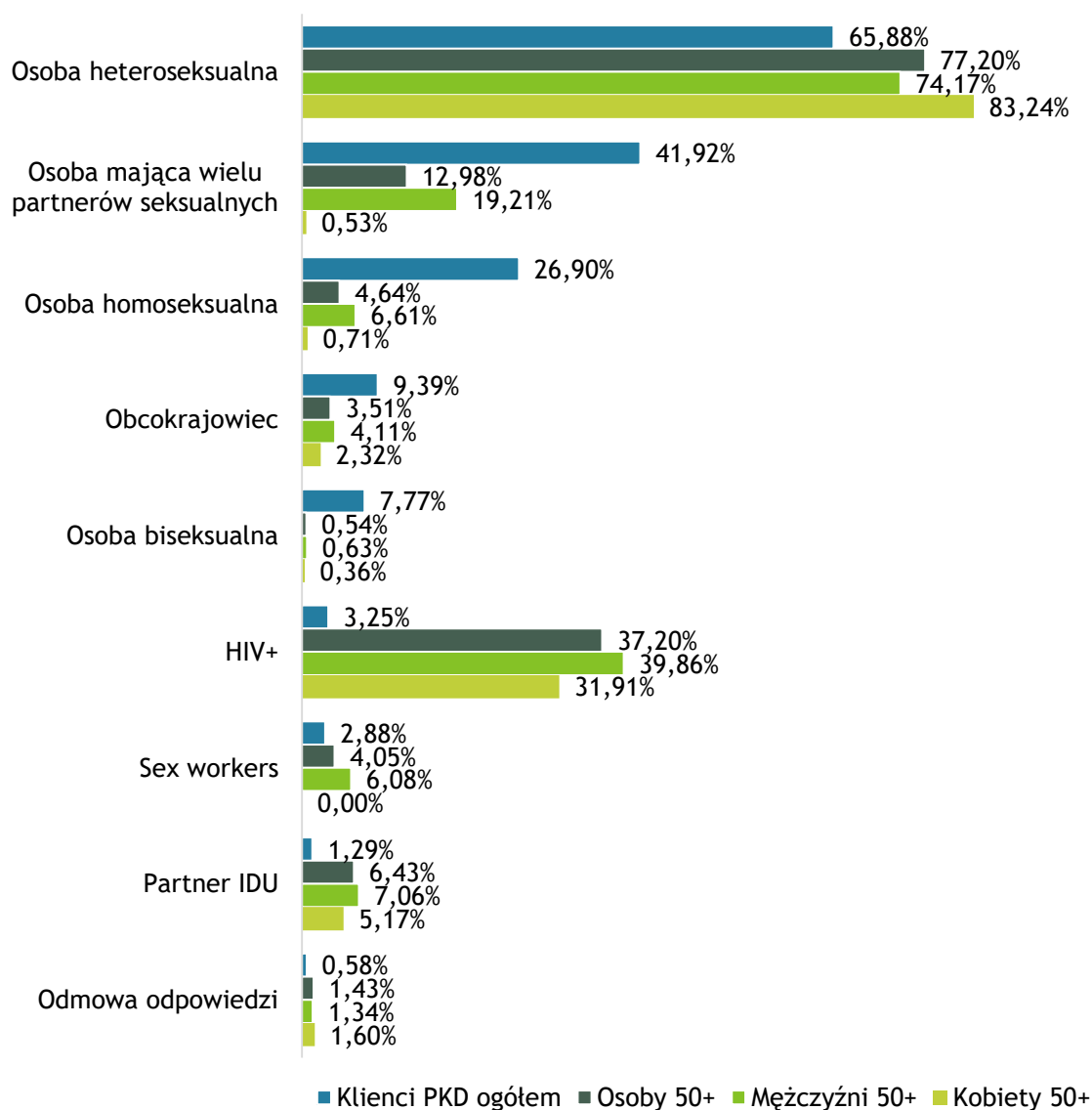
Tabela 57. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby 50+ i ogół klientów PKD w 2019 roku c.d.

	Analne aktywne		Analne pasywne	
	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+
zawsze	32,88%	28,57%	30,86%	28,57%
czasami	48,95%	49,78%	48,87%	48,21%
nigdy	18,17%	21,65%	20,27%	23,21%

12.4. Partnerzy seksualni

Wśród grupy wiekowej 50+ najwięcej osób odbywa stosunki seksualne z partnerami heteroseksualnymi. Często też, osoby w tej grupie wiekowej podejmują się stosunków z osobami posiadającymi wirusa HIV (37,20%). Kobiety rzadziej niż mężczyźni posiadają partnerów homoseksualnych, w przeciwieństwie do mężczyzn nie korzystają także z płatnych usług seksualnych.

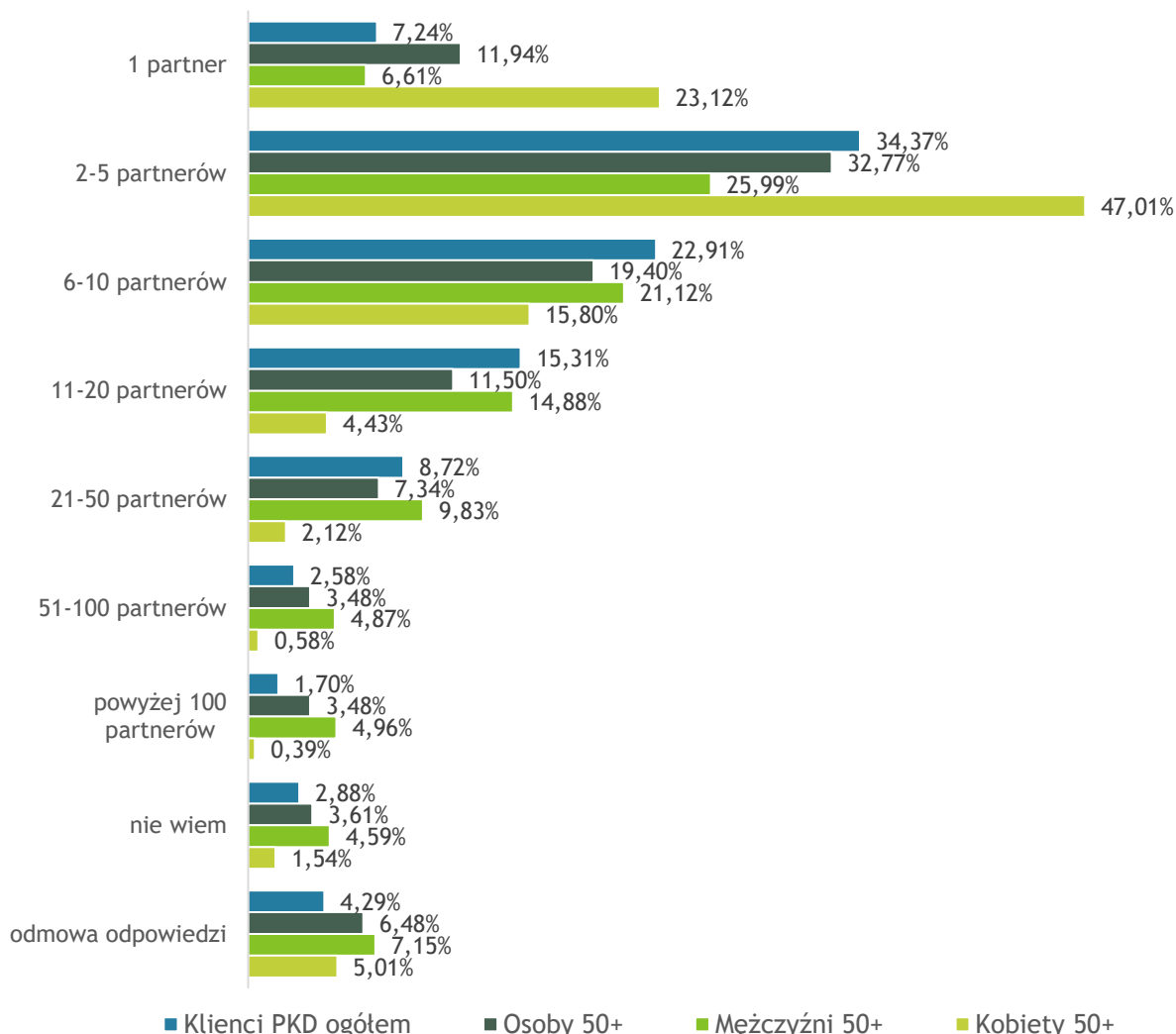
Wykres 166. Charakterystyka partnerów seksualnych osób 50+ w ciągu całego życia

Na tle ogółu klientów PKD osoby powyżej 50 lat nie wyróżniają się znacznie pod względem liczby partnerów seksualnych. Około jedna trzecia osób 50+ posiada przez całe życie od 2 do 5 partnerów

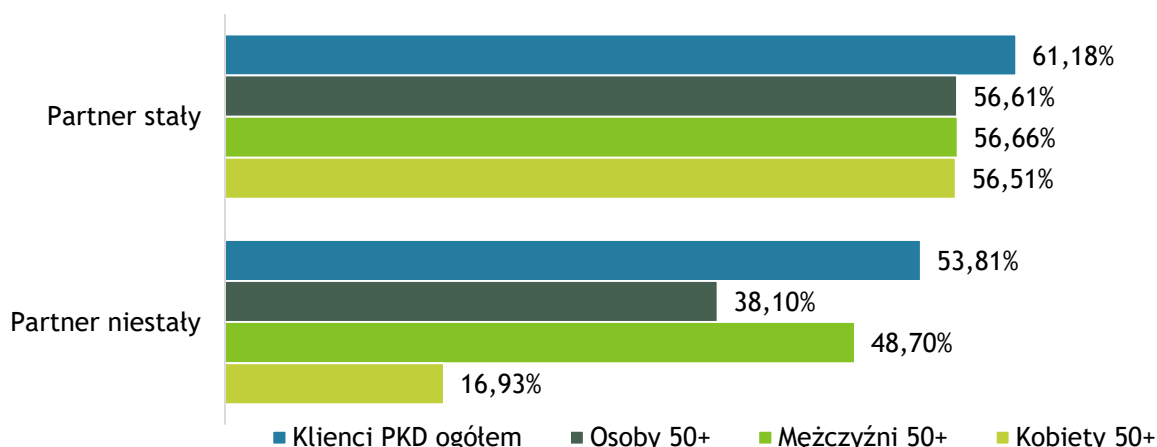
seksualnych. Osoby z tej grupy wiekowej częściej niż ogół klientów PKD deklarowały posiadanie tylko 1 partnera przez całe życie. Dodatkowo kobiety 50+ znacznie częściej niż mężczyźni 50+ posiadają przez całe życie jedynie jednego partnera (różnica 16,51 punktów procentowych).

Wykres 167. Liczba partnerów seksualnych przez całe życie osób 50+ na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

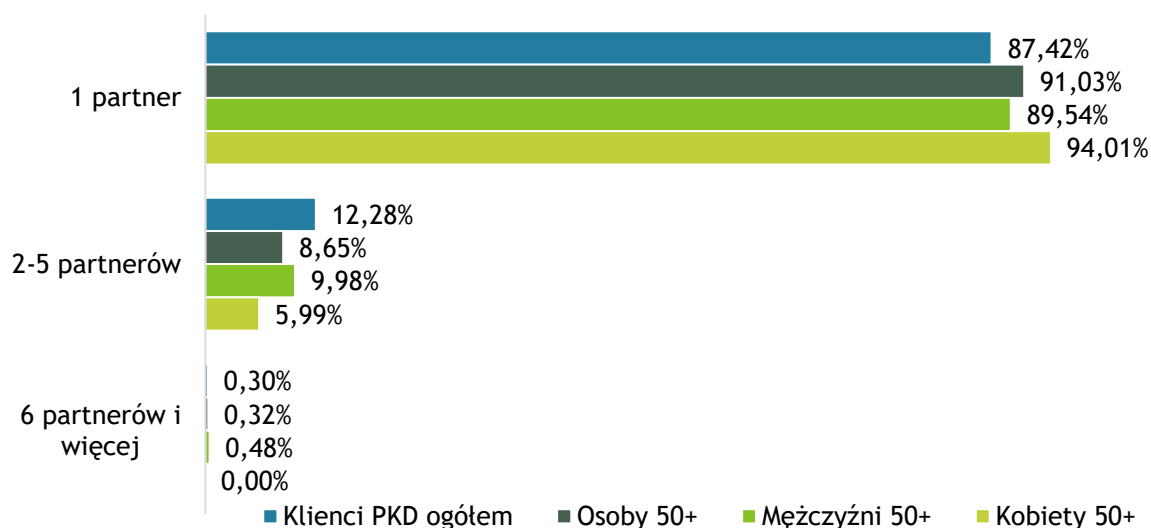
Osoby w wieku 50+ częściej deklarują posiadanie stałych niż przygodnych partnerów seksualnych. Mężczyznom powyżej 50 roku życia częściej niż kobietom w tym samym wieku zdarza się więcej przypadkowych kontaktów seksualnych.

Wykres 168. Stali i inni partnerzy seksualni osób 50+ w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

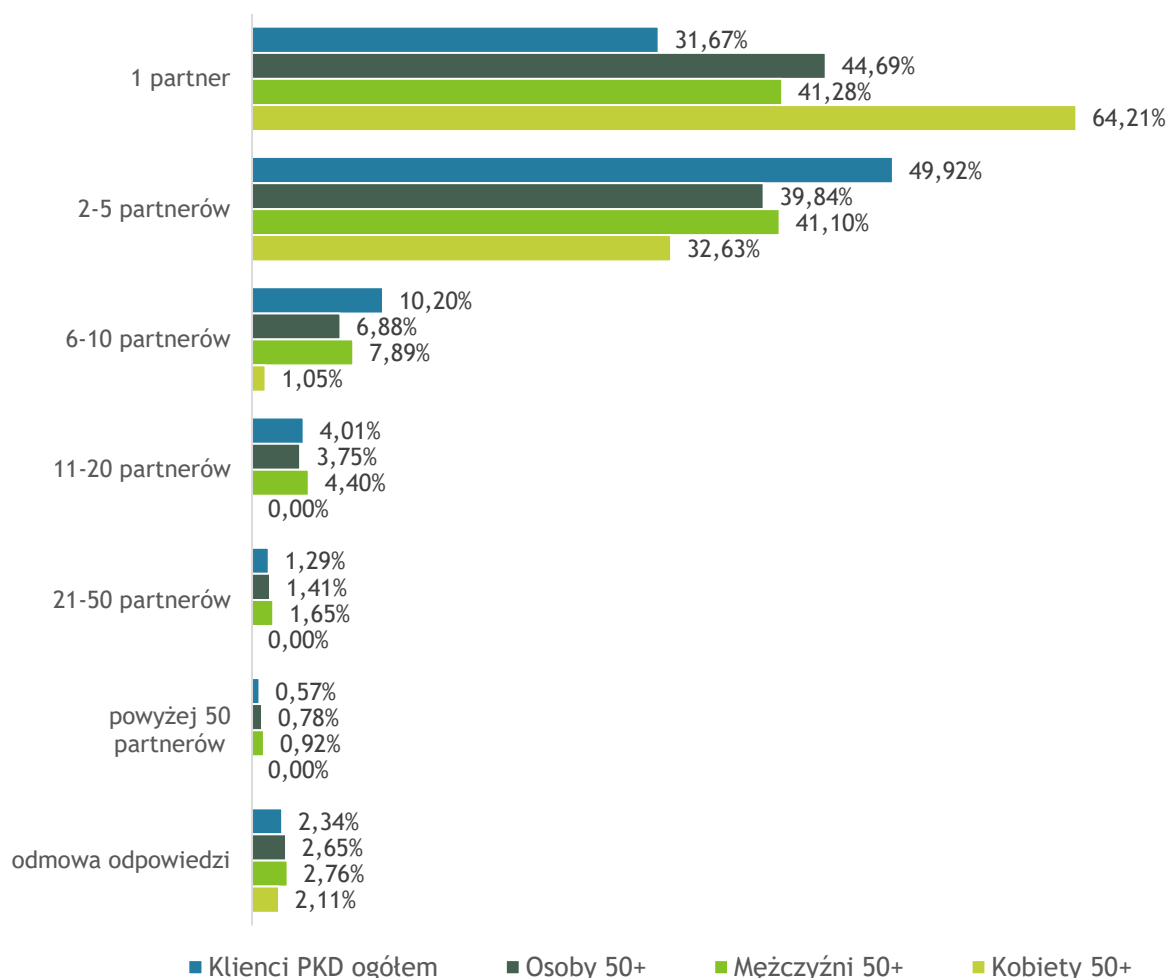
Osoby w grupie wiekowej 50+, podobnie jak ogół klientów PKD, w ciągu ostatniego roku posiadały zazwyczaj jednego partnera seksualnego. Należy zaznaczyć, że mężczyźni nieco częściej niż kobiety posiadali więcej niż jednego partnera seksualnego. Tylko niewielki odsetek osób w wieku 50+ (0,32%) deklarował posiadanie 6 i więcej stałych partnerów seksualnych w minionym roku.

Wykres 169. Liczba stałych partnerów seksualnych osób 50+ w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.

44,69% osób w wieku powyżej 50 lat w ciągu ostatniego roku przyznała, że posiadała jednego przegodnego partnera seksualnego. Należy jednak wskazać, że odsetek takich osób wśród kobiet i mężczyzn znacząco się różni (kobiety - 64,21%; mężczyźni - 41,28%). Mężczyźni 50+ częściej niż kobiety w tym wieku posiadają więcej niż jednego przegodnego partnera seksualnego.

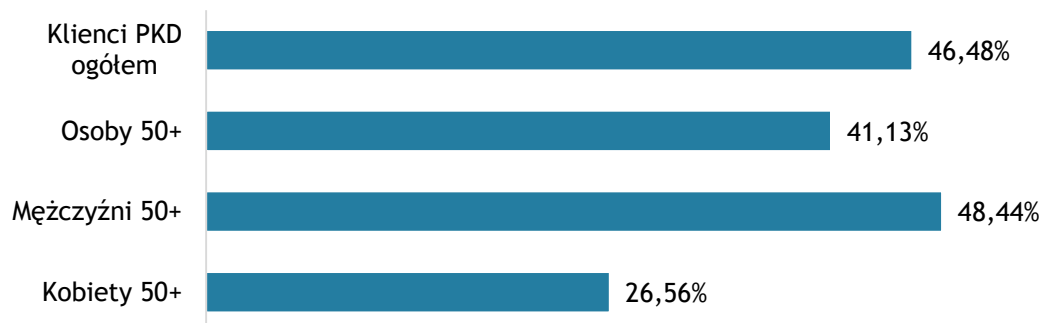
Wykres 170. Liczba innych partnerów seksualnych osób 50+ w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r

12.5. Wykonywanie testów - powody i liczba

Osoby w grupie wiekowej 50+ rzadziej niż ogół klientów PKD wykonywały test obecność na wirusa HIV w przeszłości. Należy jednak wskazać, że test znacznie częściej wykonywany był przez mężczyzn, niż przez kobiety (różnica 21,88 punktów procentowych).

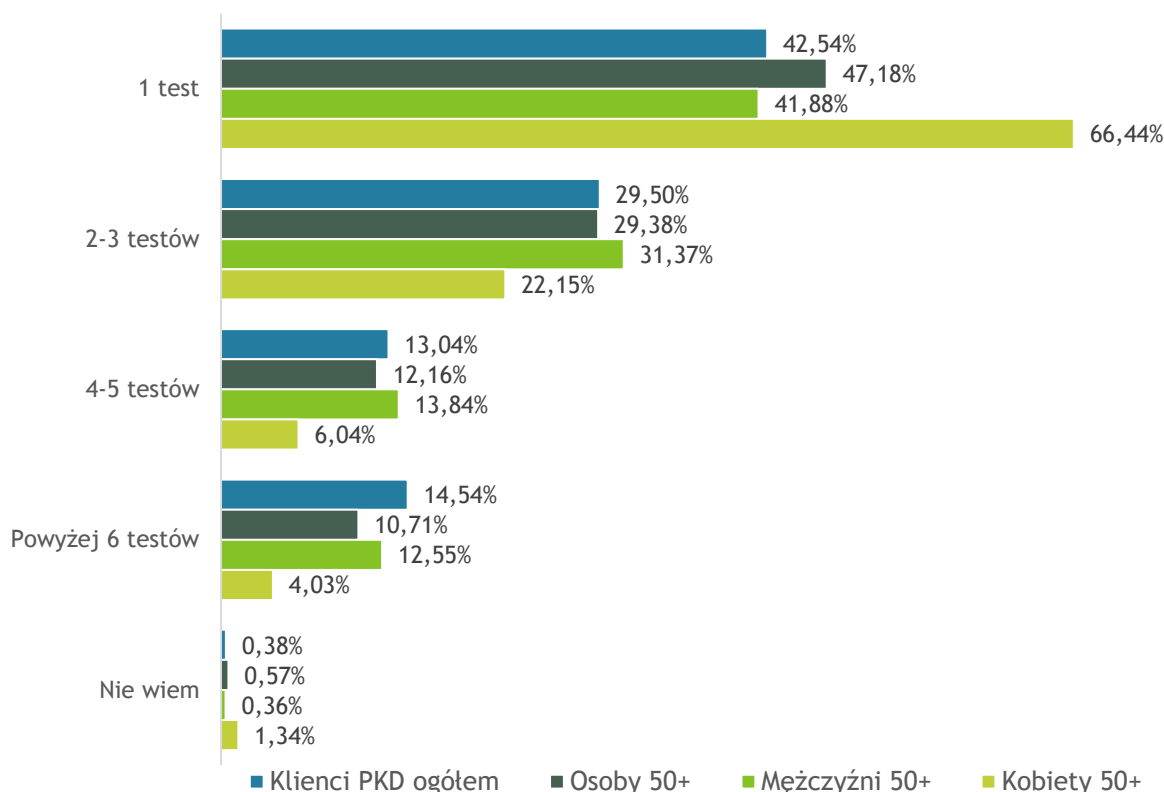
Wykres 171. Wykonanie testu w przeszłości przez osoby 50+ na tle ogółu klientów PKD

Osoby w wieku 50+, które decydowały się na wykonanie testu w przeszłości, najczęściej robiły go jeden raz (47,18%). Odsetek takich osób, które wykonywały test kilka razy wynosi: 29,38% osób, które wykonały od 2 do 3 testów oraz 12,16% osób, które wykonały od 4 do 5 testów w życiu. Na poniższym wykresie można zauważyć znaczącą różnicę między odsetkiem kobiet, które wykonały test jeden raz

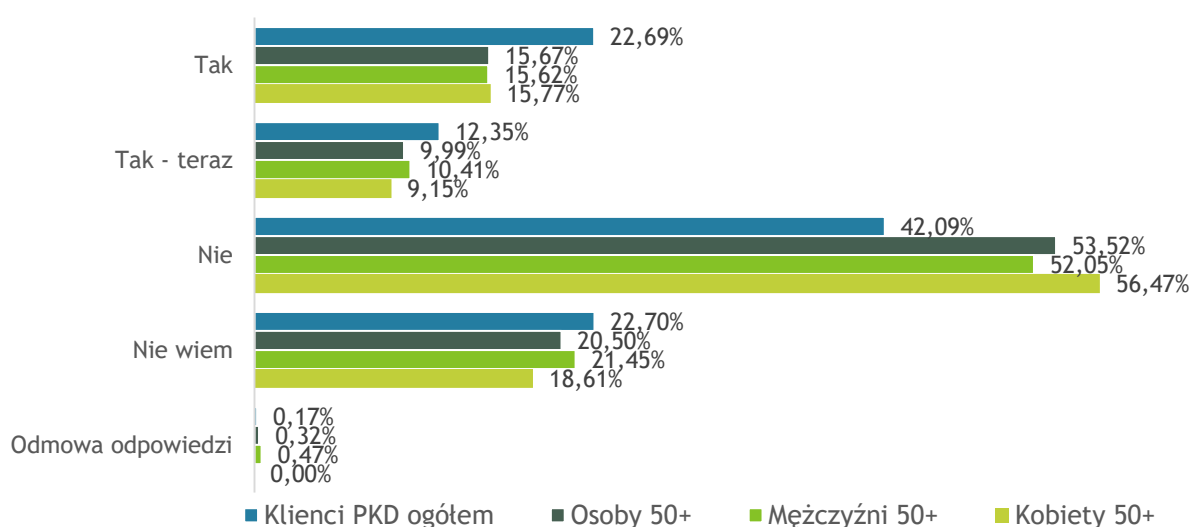
(66,44%), a odsetkiem mężczyzn (41,88%). Mężczyźni w wieku powyżej 50 lat częściej niż kobiety w tym wieku powtarzali test na obecność HIV.

Wykres 172 Liczba testów wykonywanych w przeszłości

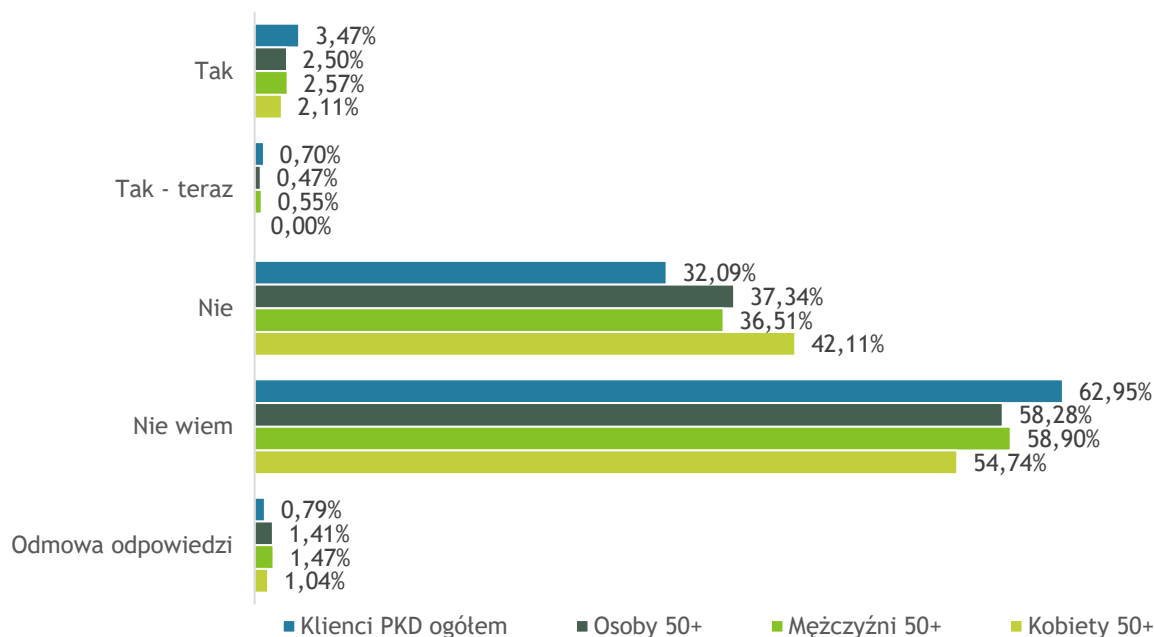
Stali partnerzy klientów PKD w wieku 50+ rzadziej niż stali partnerzy wszystkich odwiedzających PKD wykonują testy na obecność HIV. Partnerzy kobiet wykonywali testy porównywalnie często do partnerów mężczyzn.

Wykres 173. Wykonanie testu w przeszłości przez stałych partnerów osób 50+ na tle stałych partnerów ogółu klientów PKD

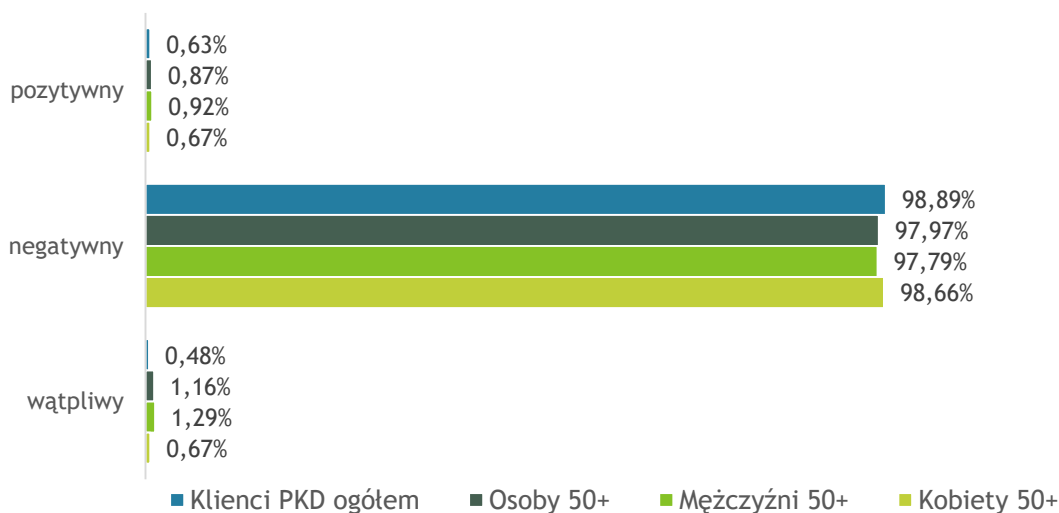
58,28% osób powyżej 50 lat nie wie, czy ich przygodni partnerzy seksualni wykonywali kiedykolwiek test na obecność wirusa HIV. Niestali partnerzy osób z tej grupy wiekowej rzadziej niż partnerzy ogółu klientów PKD wykonali taki test w przeszłości.

Wykres 174. Wykonanie testu w przeszłości przez innych partnerów osób 50+ na tle innych partnerów ogółu klientów PKD

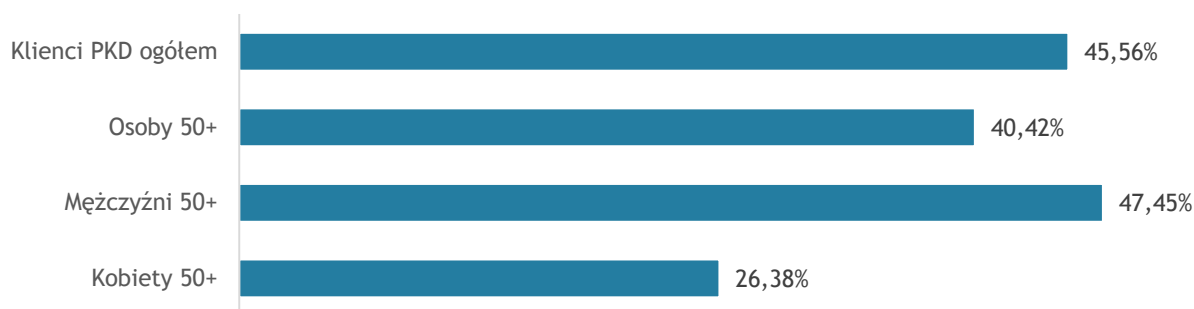
W niemal 100% wyniki testów w grupie wiekowej 50+ są negatywne. 1,16% wyników ma charakter wątpliwy. Pozytywne wyniki testu zdarzały się zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet.

Wykres 175. Wynik testu na obecność wirusa HIV wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD

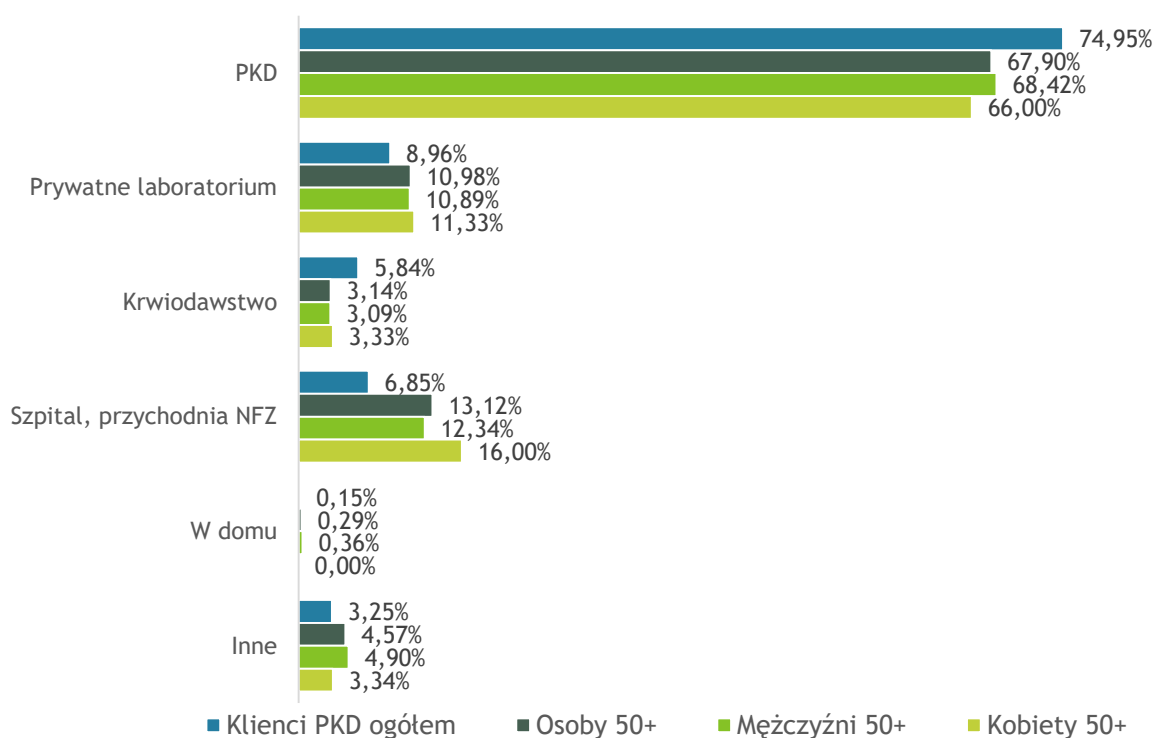
Aż 40,42% osób z grupy 50+ zostało skierowanych na ponowne wykonanie testu na obecność wirusa HIV ze względu na okno serologiczne. W grupie tej mężczyźni mieli większy udział niż kobiety.

Wykres 176. Zlecenie powtórzenia testu ze względu na okno serologiczne wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD

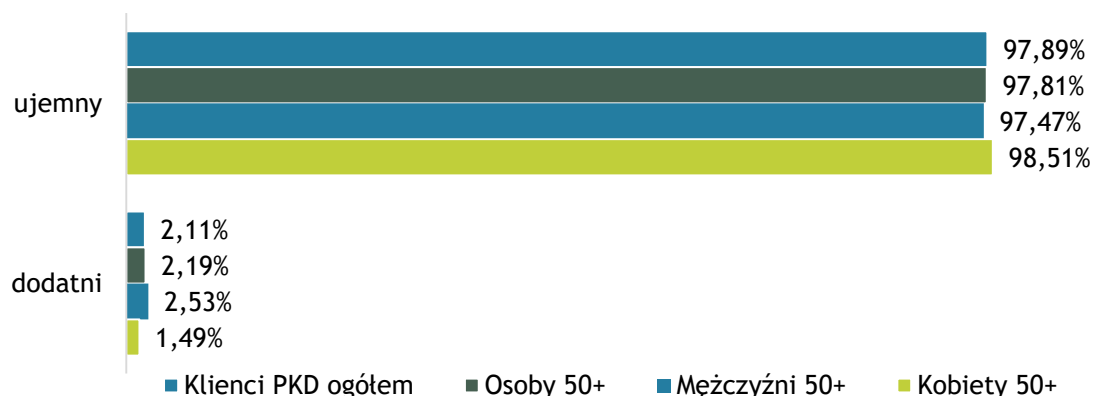
Osoby 50+ najczęściej wybierają placówki PKD w celu wykonania testu po oknie serologicznym. Ta grupa wiekowa częściej niż ogół klientów PKD korzysta z usługi w ramach NFZ oraz z prywatnych laboratoriów.

Wykres 177. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD

Zdecydowana większość osób 50+, które wykonały test przesiewowy, otrzymała wynik ujemny (97,81%). Odsetek ten był porównywalny do wartości dla ogółu klientów PKD. Wynik dodatni otrzymał większy odsetek mężczyzn 50+, niż kobiet powyżej 50 roku życia.

Wykres 178. Wynik testu przesiewowego wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD

Osoby w wieku 50+ jako powód wykonywania testów najczęściej wskazywały ryzykowne kontakty seksualne. Odsetek takich osób jest nieco niższy niż odsetek ogółu klientów wskazujących ten powód (63,75% wobec 72,42%). Osoby 50+ jako przyczynę badania deklarowały również kontakt z krwią (odsetek wyższy niż dla ogółu klientów PKD), ciekawość, objawy osłabionej odporności, skierowanie przez lekarza oraz rutynowe badania. Kobiety w tym wieku częściej niż mężczyźni wykonywały test ze względu na kontakt z krwią czy ciekawość. Żadna osoba w wieku 50+ nie wskazała jako powodu wykonania testu ciąży i przyjmowania substancji psychoaktywnych drogą iniekcji.

Tabela 58. Powody wykonania testu przez osoby w wieku 50+ (wg ich deklaracji)

Powód wykonania testów	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Mężczyźni 50+	Kobiety 50+
Ryzykowne kontakty seksualne	72,42%	63,75%	67,69%	56,15%
Ciekawość	6,43%	6,52%	5,70%	8,10%
Rutynowe badania	4,87%	4,10%	4,27%	3,76%
Kontakt z krwią	4,59%	8,99%	6,82%	13,17%
Ciąża	2,80%	0,00%	0,00%	0,00%
Objawy osłabionej odporności	1,98%	5,38%	4,87%	6,37%
Namowa partnera	1,80%	2,07%	2,62%	1,01%
Inne	1,67%	3,51%	2,63%	5,22%
Skierowanie przez lekarza	1,30%	4,15%	3,90%	4,63%
Wynik + partnera	1,12%	1,43%	1,35%	1,59%
IDU	0,54%	0,00%	0,00%	0,00%
Ciąża u partnerki	0,48%	0,10%	0,15%	0,00%

Doradcy wśród powodów wykonania testu na obecność wirusa HIV u osób 50+ wskazywali najczęściej na kontakty heteroseksualne. Drugim najczęściej wskazywanym powodem były kontakty homoseksualne, należy jednak wskazać, że spośród osób powyżej 50 roku życia takie kontakty zdecydowanie częściej podejmowali mężczyźni. Doradcy wskazali również jako przyczynę wykonywania badań kontakt z krwią.

Tabela 59. Powody wykonania testu przez osoby 50+ (informacja wpisywana przez doradcę po rozmowie z klientem) na tle innych partnerów ogółu klientów PKD

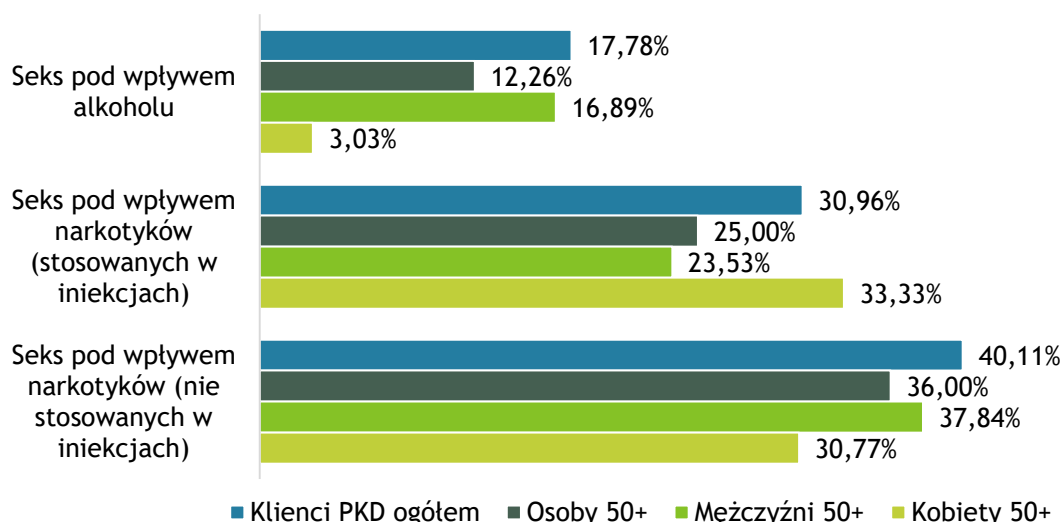
Powód wykonania testów (wg doradców PKD)	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Mężczyźni 50+	Kobiety 50+
Kontakty heteroseksualne	69,02%	81,84%	77,76%	89,98%
Kontakty homoseksualne	21,67%	9,50%	14,17%	0,18%
Kontakty biseksualne	4,43%	2,57%	3,68%	0,36%

Powód wykonania testów (wg doradców PKD)	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Mężczyźni 50+	Kobiety 50+
Ciąża	1,78%	0,00%	0,00%	0,00%
Krew+kontakty seksualne	1,50%	1,55%	1,34%	1,97%
Krew	1,26%	4,42%	2,96%	7,33%
IDU+hetero	0,24%	0,12%	0,09%	0,18%
IDU+homo	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%
IDU	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
IDU+biseks.	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%

12.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

Najczęściej wskazywaną przez osoby 50+ sytuacją ryzykowną był seks pod wpływem narkotyków stosowanych w innych formach niż iniekcje (36,00%). Dodatkowo co czwarta osoba z grupy 50+ zadeklarowała podjęcie kontaktu seksualnego pod wpływem narkotyków stosowanych w iniekcjach, zaś 12,26% analizowanej grupy przyznała się do seksu pod wpływem alkoholu. Wśród osób 50+ to mężczyźni częściej niż kobiety podejmowali się ryzykownych kontaktów.

Wykres 179. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - osoby 50+ na tle ogółu klientów PKD

Wśród osób z grupy w wieku 50+ obserwowana jest nieco mniejsza częstotliwość zachorowalności na choroby przenoszone drogą płciową - wśród ogółu klientów PKD wartość ta wynosi 8,94%, zaś w grupie 50+ - 7,87%. Osoby w wieku powyżej 50 lat najczęściej chorują na rzeżączkę (2,38%), Kiłę (1,85%) oraz chłamydię (1,01%). Z czego dwie ostatnie choroby dotyczą tylko mężczyzn. Kobiety w tym wieku najczęściej spotyka opryszczka narządów płciowych.

Tabela 60. STIs w grupie 50+

Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Mężczyźni 50+	Kobiety 50+
Chłamydia	1,09%	1,01%	1,52%	0,00%
HBV	0,14%	0,12%	0,09%	0,18%
HCV	0,12%	0,24%	0,36%	0,00%
Inne	3,01%	1,73%	1,52%	2,14%
Kiła	1,87%	1,85%	2,77%	0,00%
Opryszczka narządów płciowych	0,67%	0,48%	0,45%	0,53%
Rzeżączka	1,84%	2,38%	3,22%	0,71%

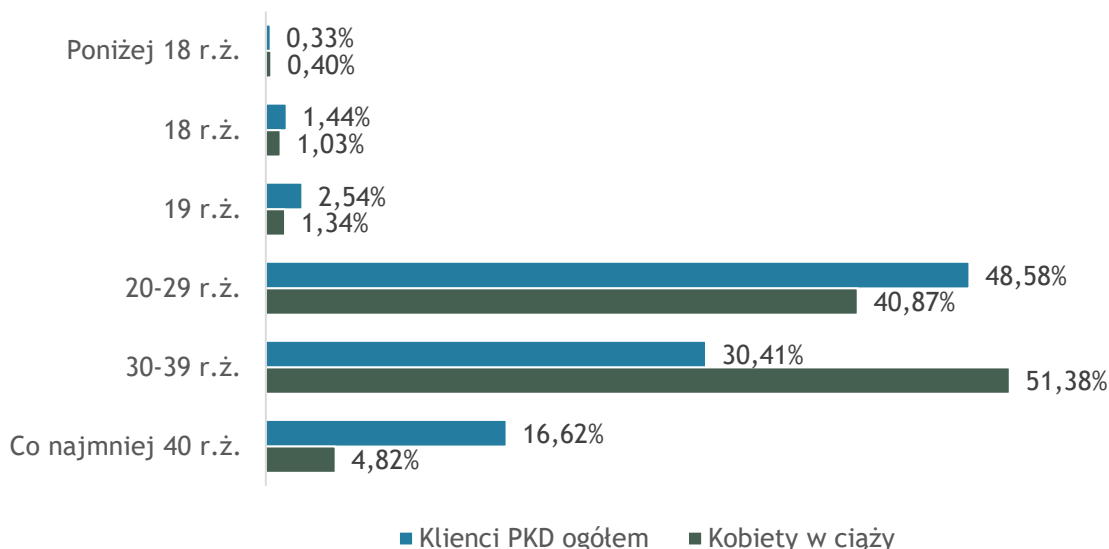
Wyszczególnienie	Klienci PKD ogółem	Osoby 50+	Mężczyźni 50+	Kobiety 50+
Nierzeżączkowe zapalenie cewki moczowej	0,20%	0,06%	0,00%	0,18%

13. Analizy populacji kobiet w ciąży

13.1. Charakterystyka demograficzna

Połowa kobiet w ciąży odwiedzająca PKD to osoby w wieku od 30 do 39 lat (51,38%), zaś niewiele niższy odsetek stanowiły kobiety w wieku od 20 do 29 roku życia (40,87%). Biorąc pod uwagę strukturę wiekową w 2018 r. oraz w latach 2015-2017 dostrzega się z roku na rok wyższy udział kobiet w wieku 30-39 lat oraz niższy odsetek kobiet w ciąży w wieku 20-29 lat.

Wykres 180. Odsetek kobiet w ciąży w podziale na grupy wiekowe, na tle ogółu osób odwiedzających PKD

13.2. Analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV

Zdecydowanie najwięcej osób deklarowało wystąpienie ostatniego ryzykowanego kontaktu w przedziale od 3 do 12 miesięcy. Osoby do 19 roku życia znacznie częściej odwiedzały PKD do 6 dni od zajścia ryzykownego kontaktu. Można stwierdzić, że osoby starsze przychodziły do PKD znacznie później od wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu.

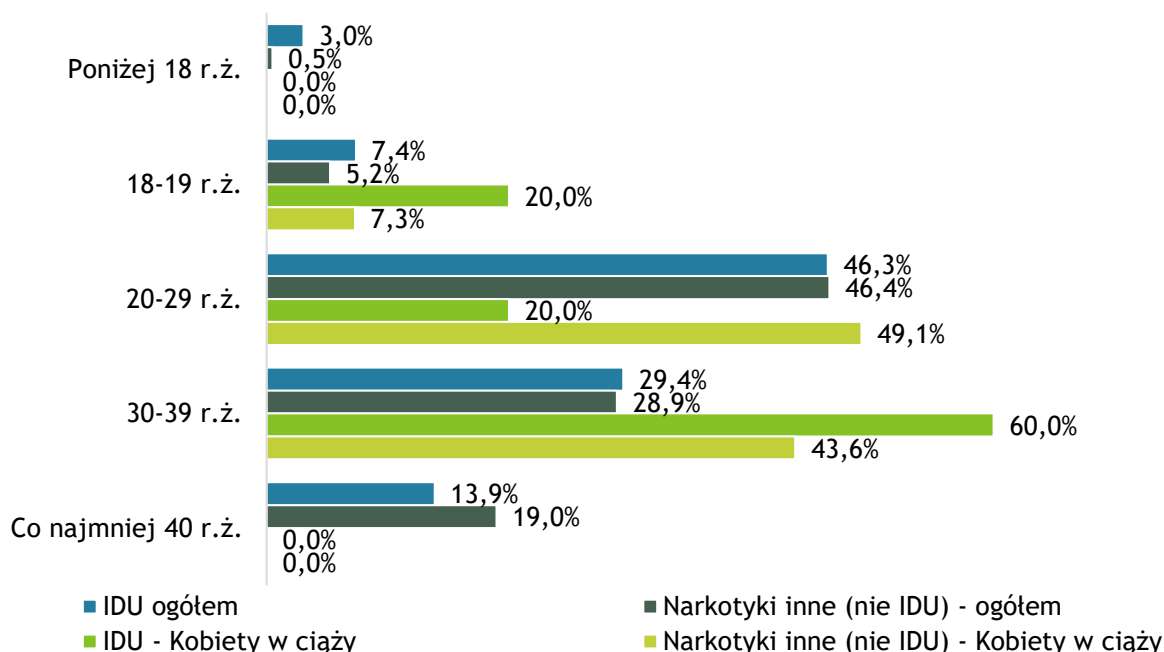
Tabela 61. Okres od wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu do wizyty w PKD w 2019 roku - w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	Do 19 r.ż.	20-29 r.ż.	30-39 r.ż.	Co najmniej 40 r.ż.
0-6 dni	17,65%	9,38%	8,59%	8,47%
1-2 tygodnie	2,94%	13,57%	8,11%	3,39%
3-4 tygodnie	11,76%	8,38%	6,04%	3,39%
1-2 msc	5,88%	12,38%	9,54%	11,86%
3-12 msc	58,82%	41,32%	44,99%	47,46%
>12 msc	2,95%	14,97%	22,73%	25,43%

Analizując stosowanie narkotyków (IDU oraz w innych formach) wśród ogółu klientów PKD oraz wśród kobiet w ciąży zauważa się wśród najliczniejszej grupy kobiet w ciąży tj. 30-39 r.ż. znacznie wyższy udział osób stosujących narkotyki niż w ogóle klientów. Wyższy udział odnotowano również wśród

kobiet w ciąży w wieku 18-19 lat. Z drugiej strony w grupie 20-29 lat odsetek kobiet w ciąży przyjmujących narkotyki był o połowę niższy niż w ogóle klientów deklarujących stosowanie narkotyków (IDU oraz w innych formach). Konfrontując dane z wynikami z 2018 r. obserwuje się odwrotną zależność. Wówczas wyższy odsetek osób stosujących narkotyki uzyskano wśród kobiet w ciąży w wieku 20-29 lat niż w ogóle klientów PKD.

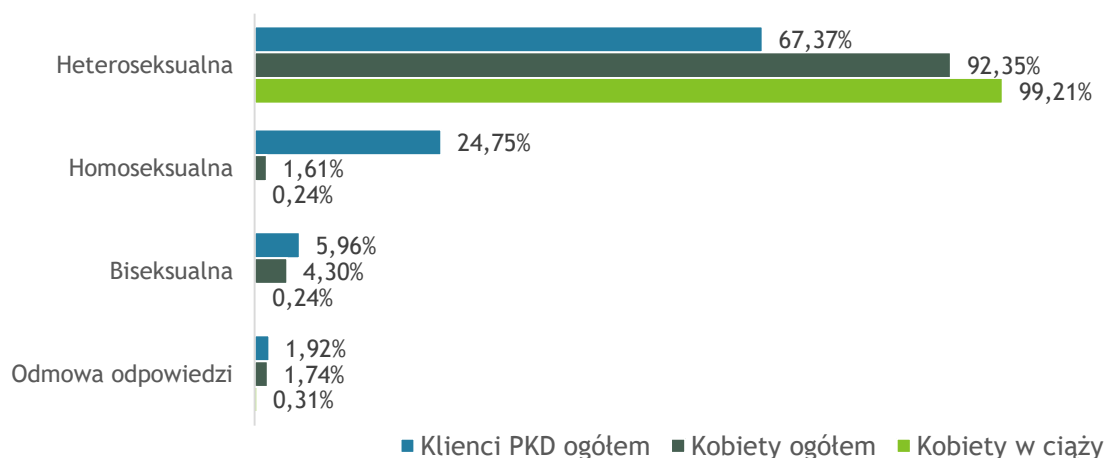
Wykres 181. Stosowanie narkotyków (IDU oraz w innych formach) wśród ogółu klientów PKD oraz wśród kobiet w ciąży

13.3. Stosowanie prezerwatyw

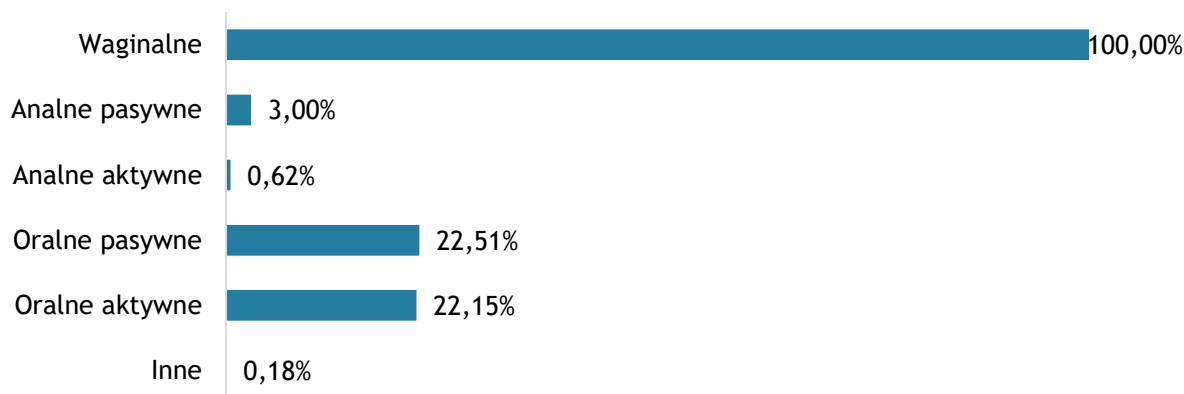
Niemalże wszystkie kobiety w ciąży deklarowały orientację heteroseksualną (99,21%). Orientacja biseksualną wskazało 4,30% wszystkich kobiet w ciąży. Wyniki pokrywają się z wartościami uzyskanymi w 2018 r. kiedy 99,15% kobiet w ciąży deklarowało orientację heteroseksualną.

Wykres 182. Orientacja seksualna kobiet w ciąży na tle kobiet ogółem oraz ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.

Wszystkie kobiety w ciąży podejmowały stosunki waginalne (100%). Ponadto częściej niż co czwarta kobieta w ciąży odbywała stosunki oralne (pasywne - 22,51%, aktywne - 22,15%). Z kolei w 2018 r. podejmowanie stosunków waginalnych deklarowało 92,50% kobiet w ciąży, natomiast oralne ok 23%.

Wykres 183. Odsetek kobiet w ciąży w podziale na rodzaj podejmowanych stosunków seksualnych

Wskazane przez kobiety podejmowanie stosunków analnych aktywnych świadczy o niezrozumieniu pytania. W celu odzwierciedlenia danych zawartych w wypełnianych przez klientki PKD ankietach odwzorowano udzielone odpowiedzi.

Poddając analizie częstość stosowania prezerwatyw przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD stwierdza się, że kobiety w ciąży znacznie rzadziej podejmowały stosunku waginalne z użyciem prezerwatyw (kobiety w ciąży - 0,89%; klienci PKD - 19,65%). Również podczas stosunków analnych stosowanie prezerwatyw było znacznie rzadsze (kobiety w ciąży - 14,71%, klienci PKD - 30,86%). Również w 2018 r. zaobserwowano niewielki odsetek kobiet odbywających stosunki waginalne z użyciem prezerwatyw (0,65%).

Tabela 62. Częstość stosowania prezerwatyw przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD w podziale na rodzaje odbywanych kontaktów seksualnych

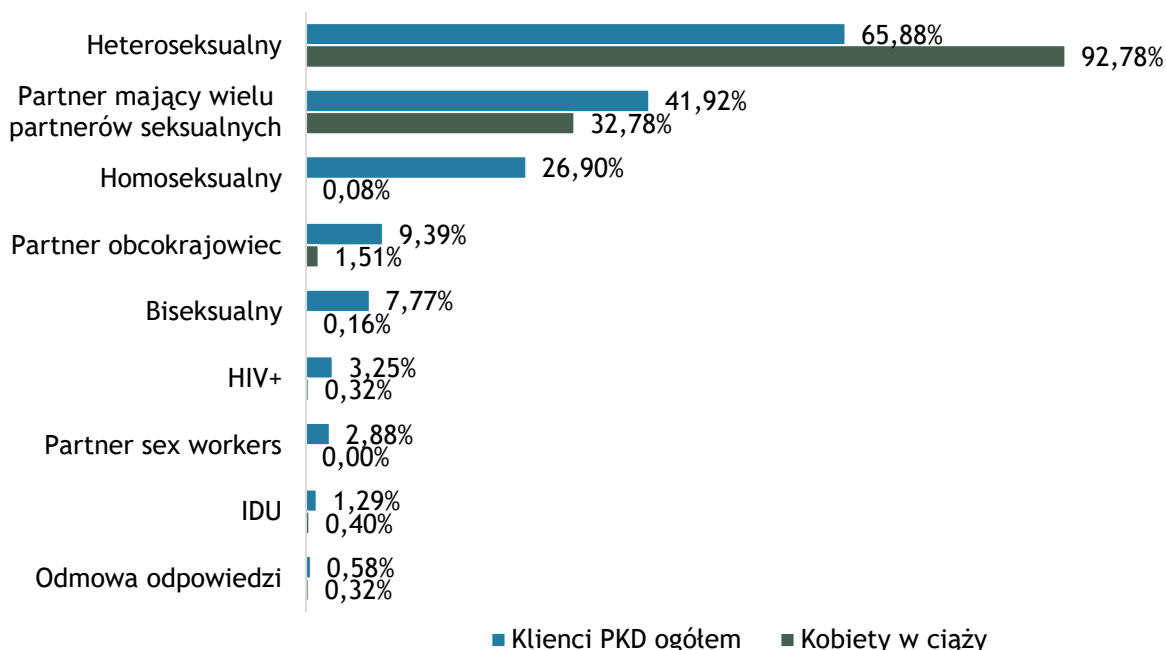
Stosowanie prezerwatyw	waginalne	analne pasywne	analne aktywne	oralne pasywne	oralne aktywne	inne	średnio
Kobiety w ciąży							
Zawsze	0,89%	14,71%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,60%
Czasami	20,76%	8,82%	28,57%	0,78%	1,20%	0,00%	10,02%
Nigdy	78,35%	76,47%	71,43%	99,22%	98,80%	100,00%	87,38%
Klienci PKD ogółem							
Zawsze	19,65%	30,86%	32,88%	0,99%	0,93%	8,19%	15,58%
Czasami	51,82%	48,87%	48,95%	2,62%	2,45%	7,01%	26,96%
Nigdy	28,53%	20,27%	18,17%	96,39%	96,62%	84,80%	57,46%

Wskazane przez kobiety podejmowanie stosunków analnych aktywnych świadczy o niezrozumieniu pytania. W celu odzwierciedlenia danych zawartych w wypełnianych przez klientki PKD ankietach odwzorowano udzielone odpowiedzi.

13.4. Partnerzy seksualnie

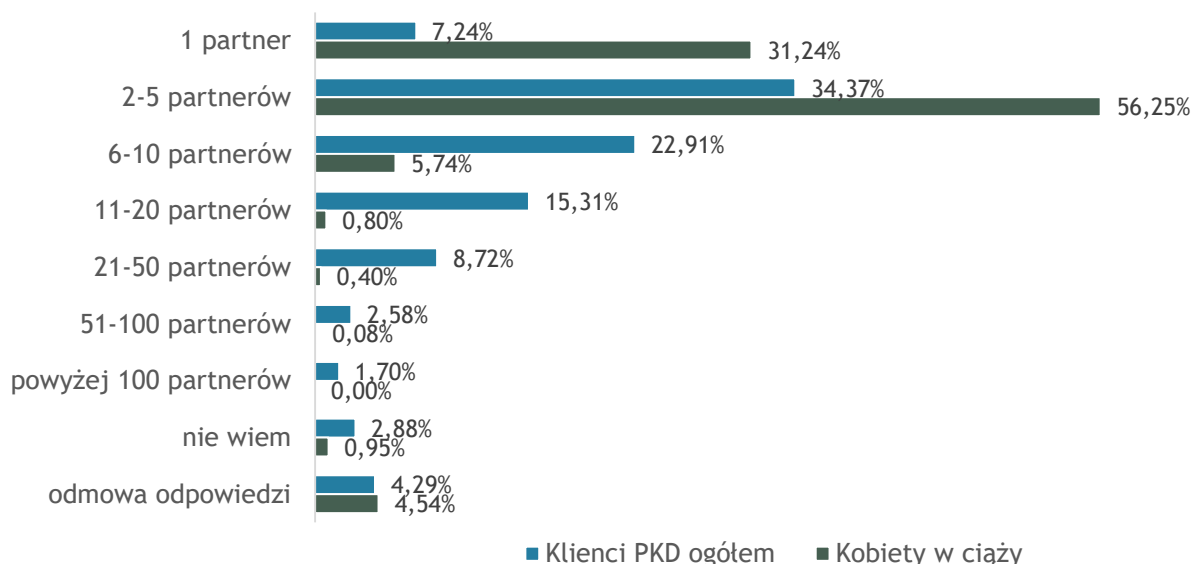
Heteroseksualni partnerzy kobiet w ciąży stanowili 92,78%, zaś co trzecia osoba podejmująca kontakty seksualne z kobietami w ciąży była partnerem mającym wielu partnerów seksualnych (32,78%). Zestawiając kobiety w ciąży do wszystkich klientów PKD dostrzega się niewielki udział partnerów z grup takich jak partner homoseksualny, obcokrajowiec, biseksualny, HIV+ czy partner sex workers.

Wykres 184. Partnerzy seksualni kobiet w ciąży (w ciągu całego życia) na tle partnerów seksualnych ogółu klientów PKD

Jak wynika z deklaracji kobiet w ciąży odwiedzających PKD w 2019 roku większość z nich w ciągu całego życia posiadała od 2 do 5 partnerów seksualnych (56,25%), a co trzecia kobieta posiadała 1 partnera (31,24%). Tym samym należy wnioskować, że kobiety w ciąży miały zdecydowanie mniej partnerów seksualnych niż ogół klientów PKD. Taką zależność można zaobserwować również wśród kobiet w ciąży odwiedzających PKD w poprzednich latach 2015-2018.

Wykres 185. Liczba partnerów seksualnych kobiet w ciąży w ciągu ich całego życia - porównanie z ogółem osób odwiedzających PKD

Niezaprzeczalnie kobiety w ciąży posiadały stałych partnerów seksualnych (98,47%). Tym samym nie obserwuje się odstępstw od wartości zanotowanych w latach 2015-2018.

Wykres 186. Deklaracje posiadania partnera stałego oraz przygodnego przez kobiety w ciąży

Kobiety w ciąży w zdecydowanej większości deklarowały posiadanie jednego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w punkcie (98,20%), przy czym w roku 2018 odsetek ten wynosił 98,70%.

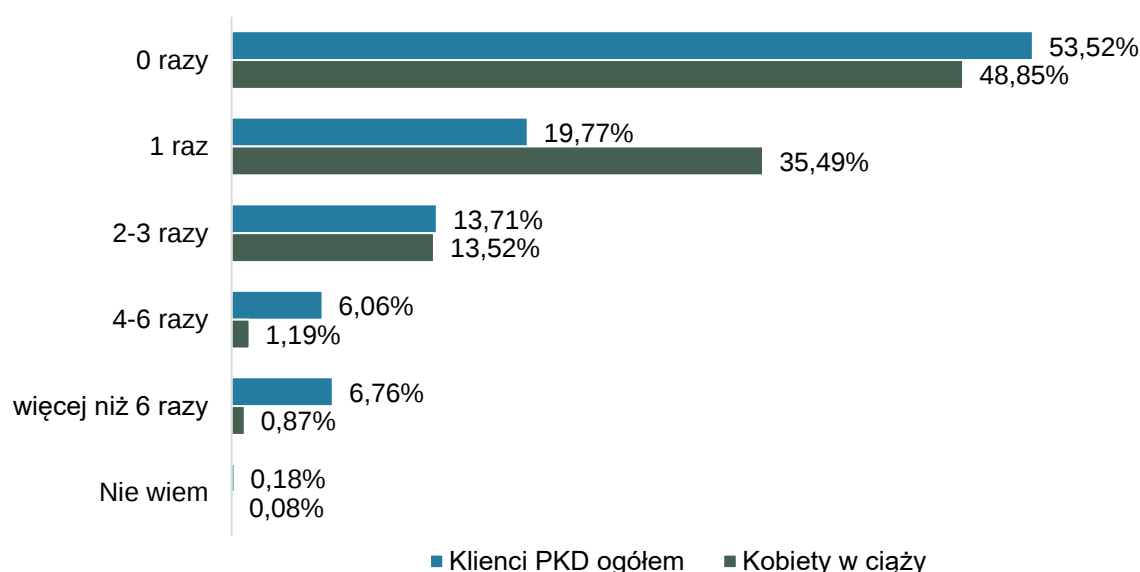
Wykres 187. Liczba partnerów seksualnych kobiet w ciąży w roku poprzedzającym wizytę w PKD

13.5. Wykonanie testów - powody i liczba

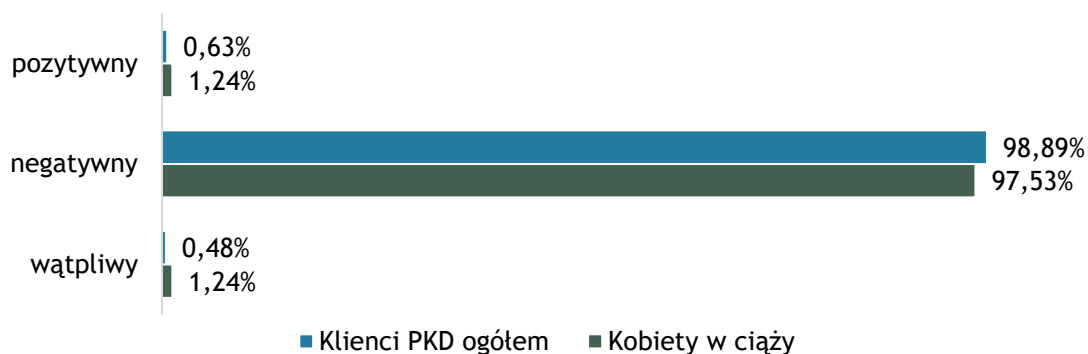
Kobiety w ciąży częściej niż ogół klientów PKD wykonywały w przeszłości testy (kobiety w ciąży - 51,15%; ogół Klientów - 46,48%). Kobiety w ciąży najczęściej wykonały 1 test w przeszłości (35,49%), natomiast od 2 do 3 testów wykonało 13,52% spośród wszystkich kobiet w ciąży. Z drugiej strony wśród ogółu klientów PKD dostrzega się wyższą liczbę wykonanych testów.

Wykres 188. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD

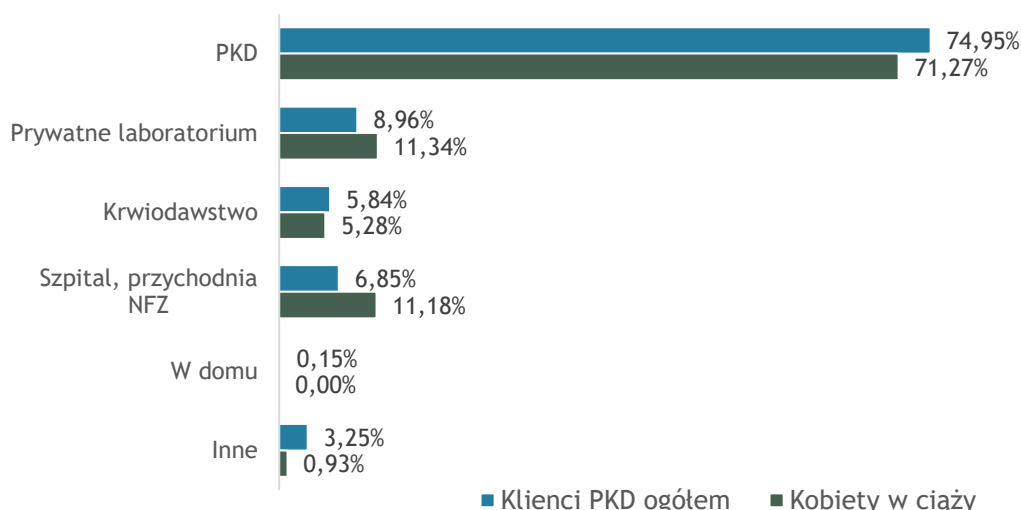
Wynik testów wśród kobiet w ciąży zazwyczaj okazywał się negatywny (97,53%). Tym samym, wśród ogółu klientów PKD obserwowano nieco wyższy odsetek negatywnych testów (98,89%).

Wykres 189. Wynik testu wśród kobiet w ciąży - wśród kobiet w ciąży oraz ogółu klientów PKD

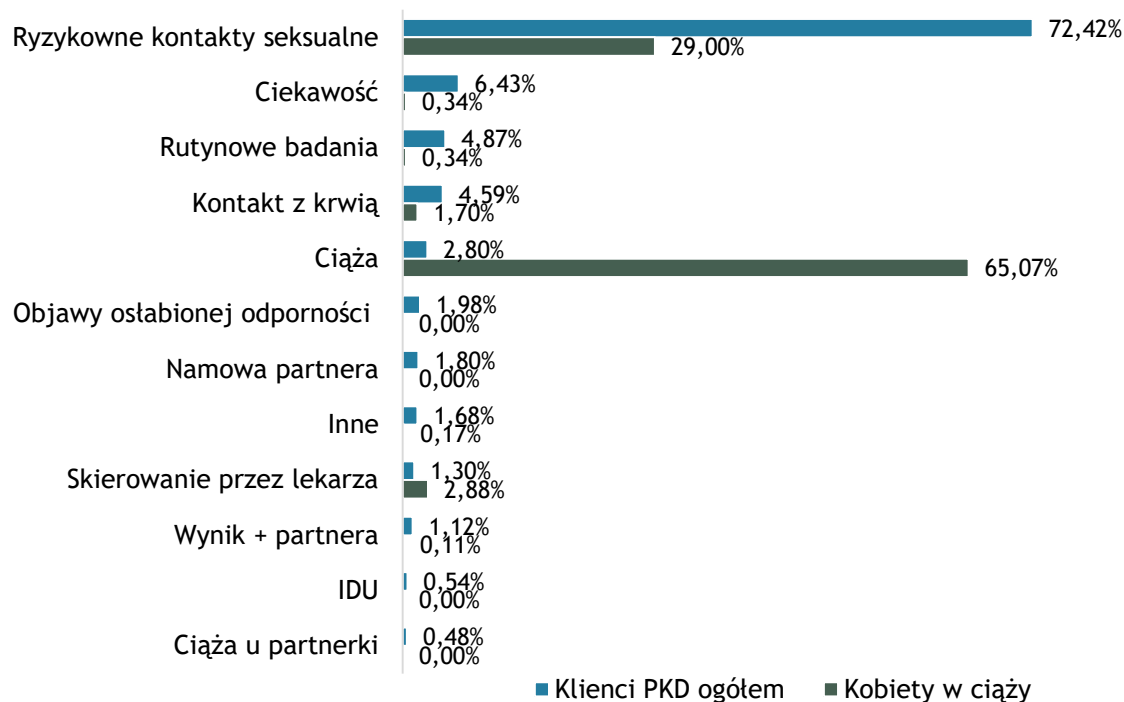
Kobiety w ciąży, tak jak w przypadku ogółu klientów PKD miały wykonywane testy po oknie serologicznym w punkcie konsultacji diagnostycznej (kobiety w ciąży - 71,27%; ogół klientów 74,95%), natomiast kobiety w ciąży częściej miały wykonywane testy w prywatnych laboratoriach oraz szpitalu, przychodni NFZ. Dla porównania w 2018 r. odsetek kobiet w ciąży wykonujących test w prywatnym laboratorium był wyższy o blisko 5 p.p.

Wykres 190. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - wśród kobiet w ciąży oraz ogółu klientów PKD

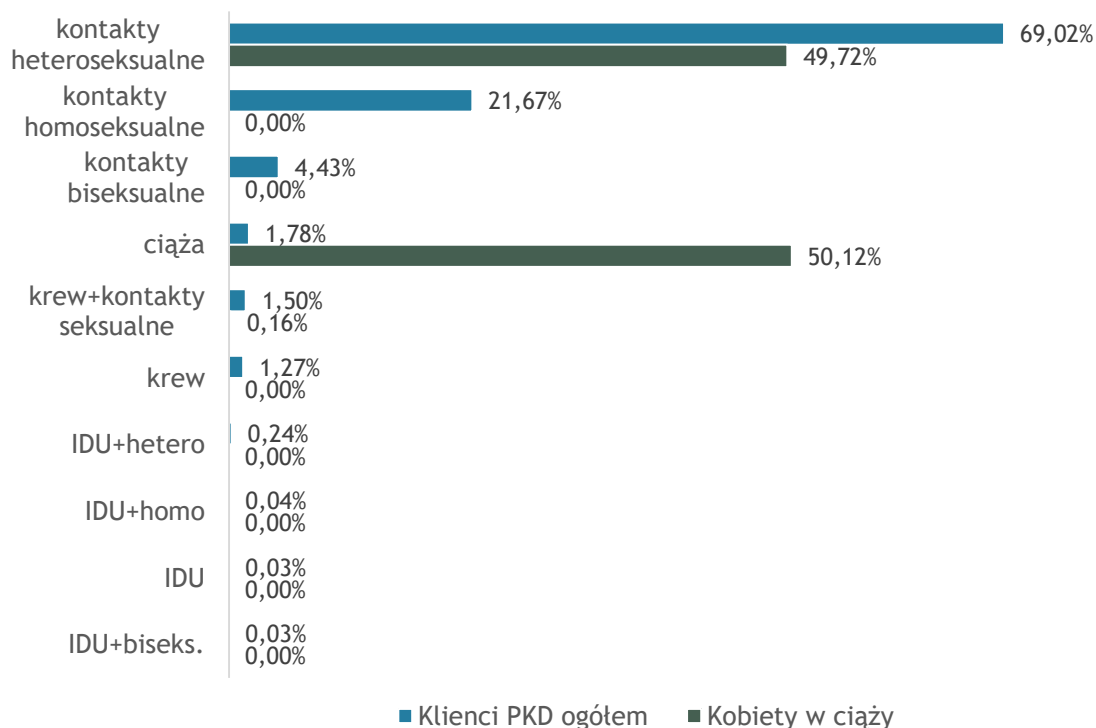
Najczęstszym powodem wykonania testu przez kobiety w ciąży była ciąża (65,07%), a deklaracje kobiet, iż powodem były ryzykowne kontakty seksualne stanowiły 29,0%. Jak się okazało w 2018 r. uzyskano odmienne wyniki. Wówczas 83,62% kobiet zadeklarowało, że powodem były ryzykowne kontakty seksualne, a na drugim miejscu odnotowano skierowanie przez lekarza (8,99%). W poprzedniej edycji badania wskazana na ciążę stanowiły 0,13%.

Wykres 191. Powody wykonania testu przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD (wg ich deklaracji)

Zdaniem doradców PKD, przeważającym powodem wykonania testu wśród kobiet jest ciąża (50,12%) jednak niewiele niższy odsetek stanowią kontakty heteroseksualne (49,72%). Również te same odpowiedzi wskazano w 2018 r. oraz latach 2015-2017.

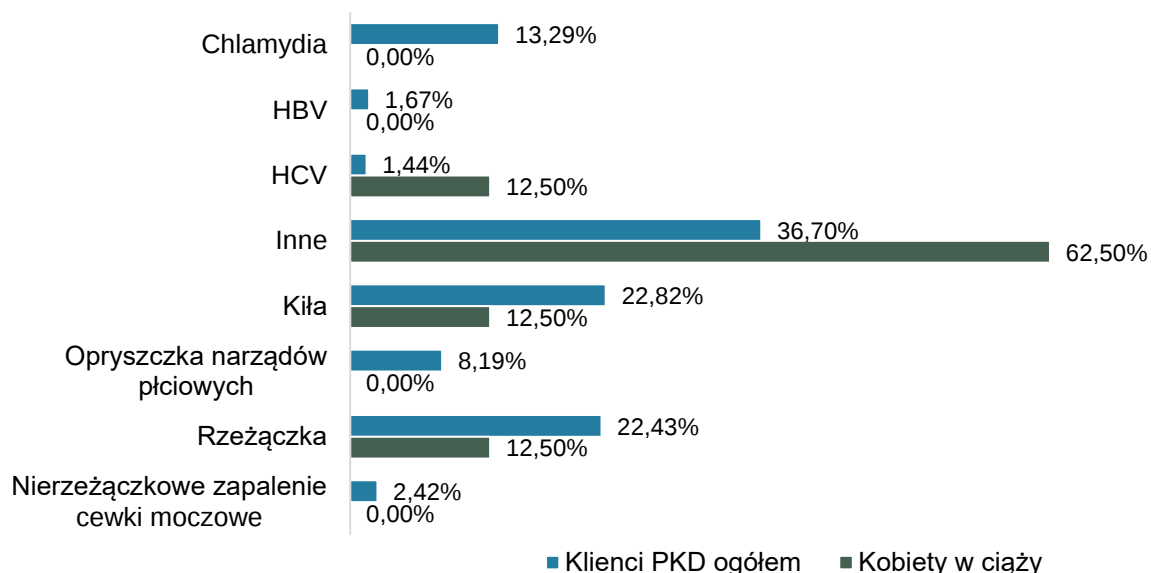
Wykres 192. Powody wykonania testu przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD (wg doradców PKD)

13.6. Kontakty seksualne w sytuacjach ryzykownych

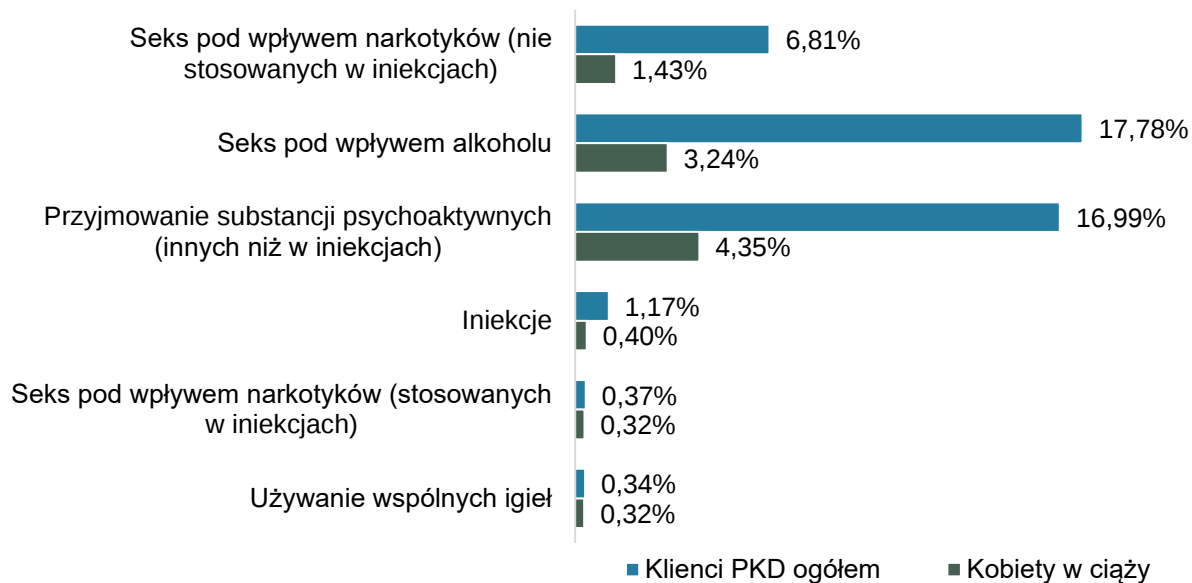
Kobiety w ciąży, które zachorowały na HCV, kiłę i rzeżączkę stanowiły po 12,50%. Porównując choroby przenoszone drogą płciową, dostrzega się wśród kobiet w ciąży w 2018 r. wyższy udział zachorowalności na nierzęączkowe zapalenie cewki moczowej (10,0%), opryszczkę narządów płciowych (15,0%), chłamydię (15,0%), HCV (15,0%), HBV (5,0%). Tym samym w 2018 r. żadna z kobiet nie wskazała na chorobę rzeżączki czy kiły.

Wykres 193. Zachorowalność na STIs wśród kobiet w ciąży na tle wszystkich klientów PKD w 2019 roku

Seks pod wpływem alkoholu oraz przyjmowanie substancji psychoaktywnych deklarowało kolejno 17,78% i 16,99% klientów PKD, jednak odsetek ten był znacznie niższy wśród kobiet w ciąży (kolejno 3,24% i 4,35%). Również seks pod wpływem narkotyków był podejmowany rzadziej wśród kobiet w ciąży (1,43%). Mimo to, w porównaniu do wyników z 2018 r. udział tych osób był wyższy. Wówczas seks pod wpływem substancji psychoaktywnych deklarowało 1,03% kobiet w ciąży, seks pod wpływem alkoholu - 0,30%, a przyjmowanie substancji psychoaktywnych (innych niż w iniekcjach) - 0,24% kobiet w ciąży.

Wykres 194. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - kobiety w ciąży na tle ogółu klientów PKD

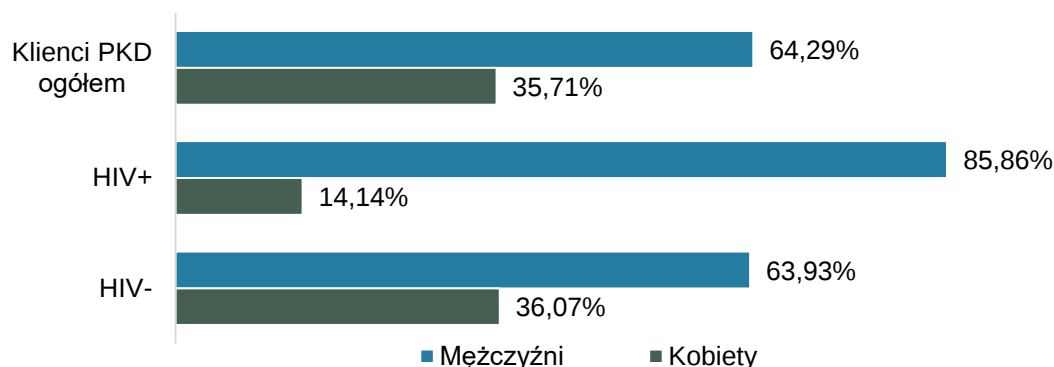

14. Analiza populacji HIV+

14.1. Charakterystyka demograficzna

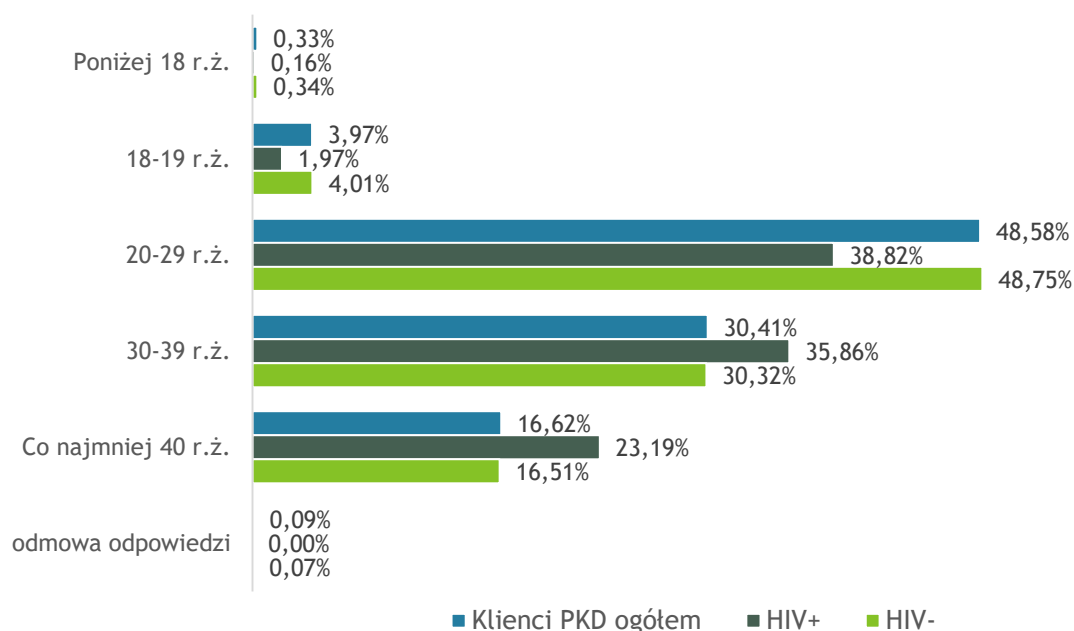
Osoby, które otrzymały dodatni wynik testu (dalej: osoby HIV+) stanowią 1,63% wszystkich klientów PKD w 2019 roku. Większość osób HIV+ to mężczyźni (85,86%), przy czym w 2018 roku mężczyźni mieli nieco większy udział w tej grupie (92,84%). Dostrzega się zatem wzrost odsetka kobiet, które otrzymały dodatni wynik testu HIV (o 6,98 p.p.).

Wykres 195. Porównanie osób HIV+ do populacji otrzymującej ujemny wynik testu oraz do ogółu klientów PKD z 2019 roku - wg płci

Blisko 40% osób HIV+ należy do grupy wiekowej od 20 do 29 r.ż. Nieco mniejszy odsetek osób, które otrzymały dodatni wynik testu HIV (35,86%), to osoby w wieku od 30 do 39 lat. Co istotne, odsetek osób HIV+ wśród osób poniżej 20 r.ż. jest niewielki i wynosi 2,13%, przy czym jest on wyższy aniżeli w 2018 roku (o 1,63 p.p.).

Wykres 196. Struktura wiekowa osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu

Analizując miejsce zamieszkania osób HIV+ nie dostrzega się znacznych odchyłeń - podobnie jak ogół klientów PKD, osoby HIV+ najczęściej zamieszkują obszary miejskie (98,52%). Osoby te jednak nieco rzadziej niż ogół klientów PKD zamieszkują obszary wiejskie. Warto dodać, że w 2018 roku

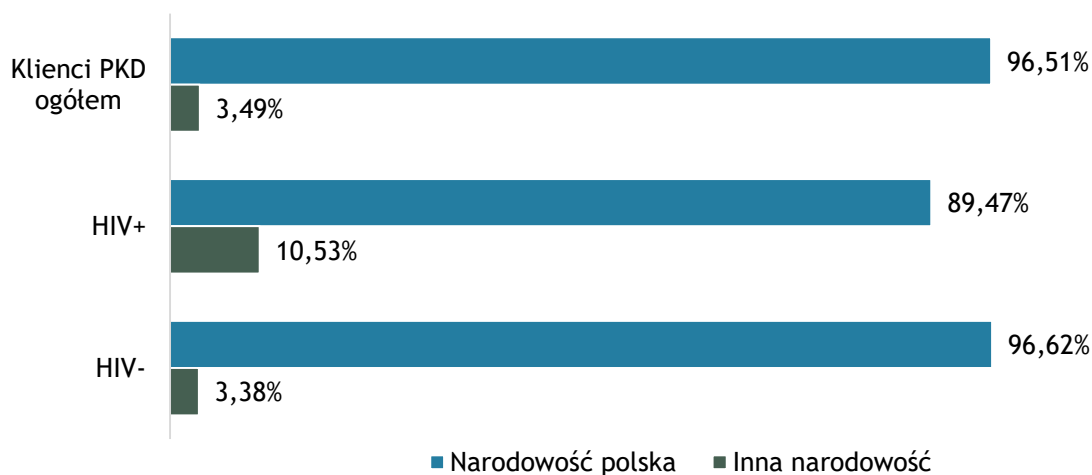
odnotowano odwrotną tendencję - osoby HIV+ zamieszkiwały na obszarach wiejskich częściej niż ogół klientów PKD.

Wykres 197. Miejsce zamieszkania osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu

Poddając analizie narodowość osób HIV+ dostrzega się nadreprezentację osób o narodowości inna niż polska. Dodatni wynik testu otrzymało 10,53% osób innej narodowości, podczas gdy w ogóle klientów PKD osoby o innej narodowości stanowiły zaledwie 3,49%. Istotnym jest, że w 2018 roku również zaobserwowano taką tendencję.

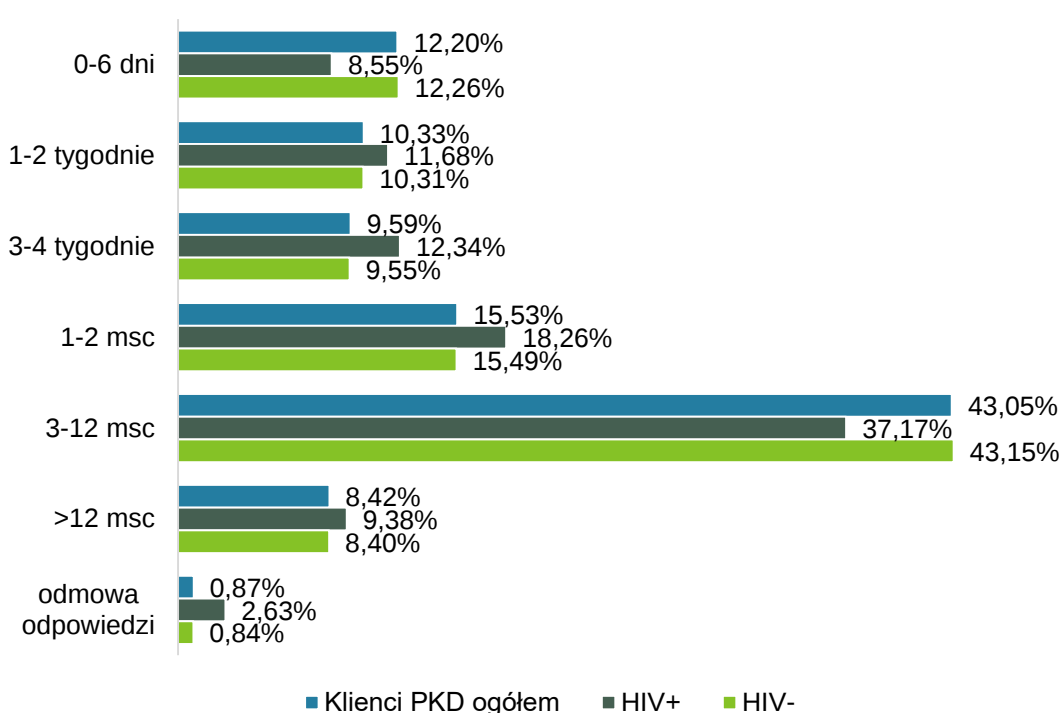
Wykres 198. Narodowość osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu

14.2. Analiza związków między cechami społeczno-demograficznymi, a zachowaniami wiążącymi się z ryzykiem zakażenia HIV i analiza związków zachowań/sytuacji wiążących się z ryzykiem zakażenia HIV

Osoby HIV+ najczęściej podejmowały kontakt z PKD w okresie od 3 do 12 miesięcy od wystąpienia ryzykownej sytuacji (37,17%). Jednocześnie dostrzega się, iż osoby HIV+ nieco częściej niż osoby HIV- kontaktowały się z PKD po upływie 12 lub więcej miesięcy (odpowiednio: 9,38%, 8,40%). Co istotne, odsetek ten był wyższy aniżeli w przypadku ogółu klientów PKD (8,42%). W tym zakresie dostrzega się zatem tendencję odwrotną do 2018 roku, gdzie odsetek ten był nieco niższy niż w ogóle klientów PKD.

Wykres 199. Czas, który upłynął pomiędzy wystąpieniem ryzykownej sytuacji a kontaktem z PKD wśród osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu

Kobiety HIV+ częściej aniżeli mężczyźni HIV+ nawiązywały kontakt z PKD w bardzo krótkim okresie czasu (tj. do 6 dni) od wystąpienia ryzykownej sytuacji. Natomiast mężczyźni HIV+ częściej niż kobiety zgłaszali się do PKD po upływie 3-4 tygodni bądź też 1-2 miesięcy. Warto dodać, że czas, który upłynął pomiędzy wystąpieniem ryzykownej sytuacji a kontaktem z PKD wynosił od 3 do 12 miesięcy w przypadku blisko 30% kobiet HIV+ w 2019 roku, przy czym w 2018 roku nie odnotowano, by któraś z kobiet HIV+ skontaktowała się z PKD po takim czasie od wystąpienia ryzykownej sytuacji.

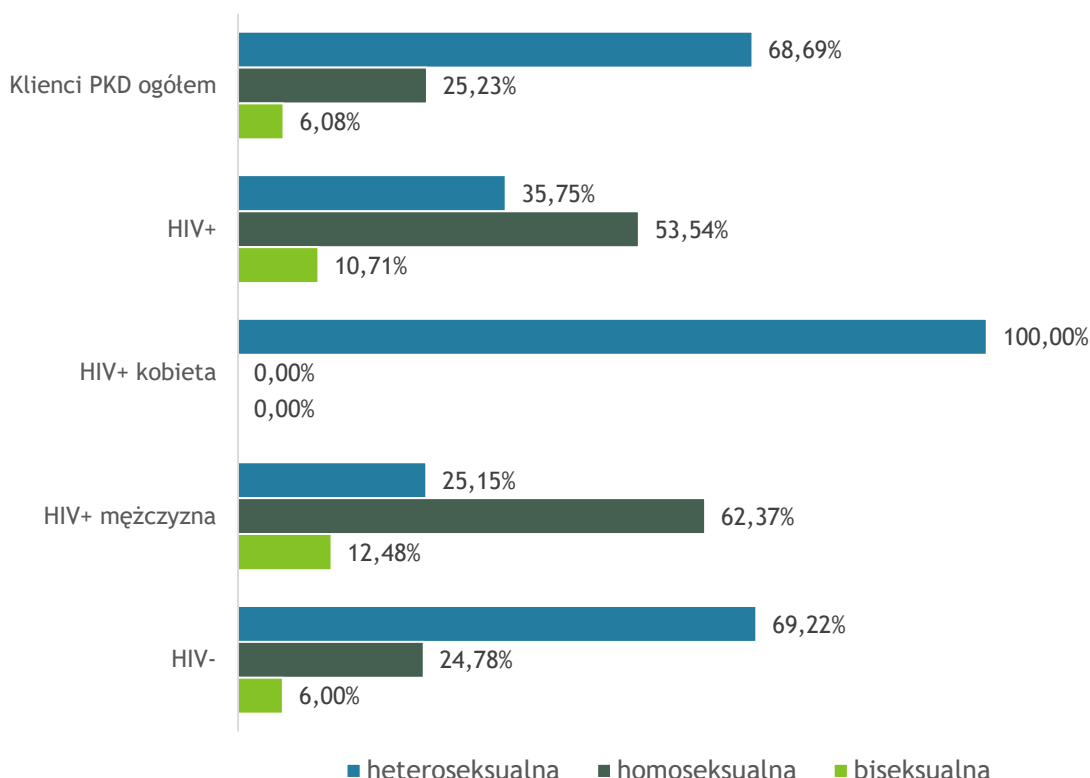
Tabela 63. Czas, który upłynął pomiędzy wystąpieniem ryzykownej sytuacji a kontaktem z PKD wśród osób HIV+ w podziale na płeć

Wyszczególnienie	Ogółem HIV+	Kobieta HIV+	Mężczyzna HIV+
0-6 dni	8,55%	11,63%	8,05%
1-2 tygodnie	11,68%	15,12%	11,11%
3-4 tygodnie	12,34%	5,81%	13,41%
1-2 msc	18,26%	11,63%	19,35%
3-12 msc	37,17%	29,07%	38,51%
>12 msc	9,38%	20,93%	7,47%

Wyszczególnienie	Ogółem HIV+	Kobieta HIV+	Mężczyzna HIV+
odmowa odpowiedzi	2,62%	5,81%	2,10%

Deklaracje klientów PKD wskazują na fakt, iż ryzykowne zachowania najczęściej podejmują osoby w grupie HIV+. Istotnym jest, że w populacji HIV+ przyjmowanie substancji drogą iniekcji oraz używanie wspólnego sprzętu w tym celu deklarowali wyłącznie mężczyźni. Najczęściej jednak osoby HIV+ deklarowały przyjmowanie substancji psychoaktywnych nie w iniekcjach - odsetek ten wzrósł w porównaniu do 2018 roku (o 9,05 p.p.).

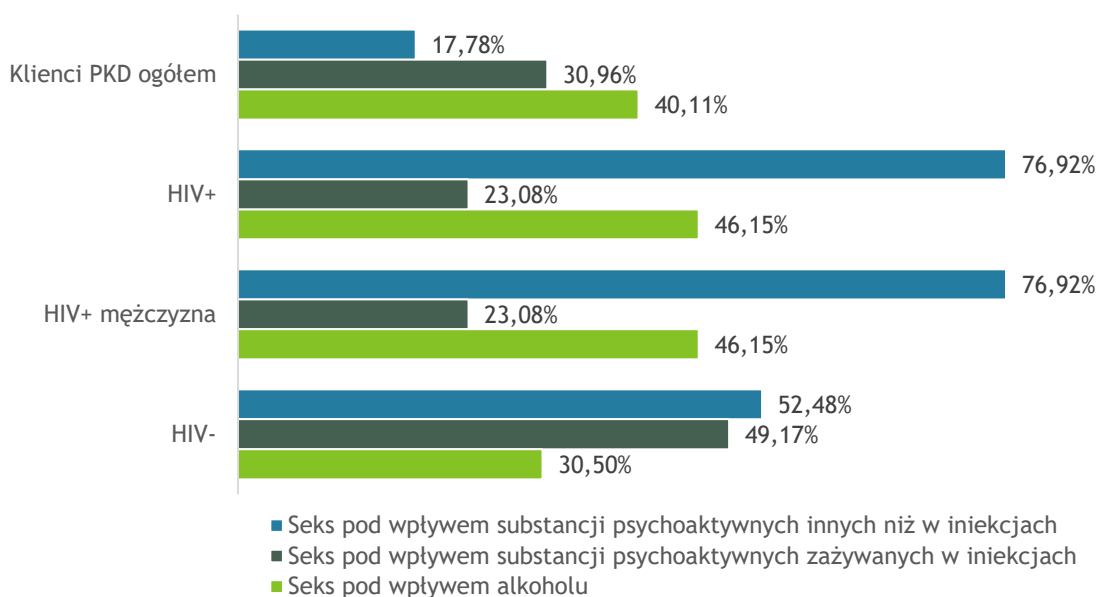
Wykres 200. Zachowania ryzykowne w grupie osób HIV+ na tle populacji HIV- oraz ogółu klientów PKD - w podziale na płeć

Osoby, które otrzymały dodatni wynik testu HIV, częściej niż pozostałe deklarowały podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych innych niż w iniekcjach (76,92%), a także podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem alkoholu (46,15%). Zbliżoną tendencję zaobserwowano w 2018 roku, aczkolwiek w 2019 roku wzrósł odsetek osób HIV+ podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych innych niż w iniekcjach, a zmalał natomiast odsetek osób HIV+ podejmujących stosunki seksualne pod wpływem alkoholu. Zweryfikowano pozytywnie hipotezę, że osoby, które otrzymały dodatni wynik testu częściej, niż osoby, które uzyskały ujemny wynik testu deklarowały podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.¹⁵

¹⁵ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Wykres 201. Podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych

Równocześnie sfalsyfikowano następujące hipotezy:

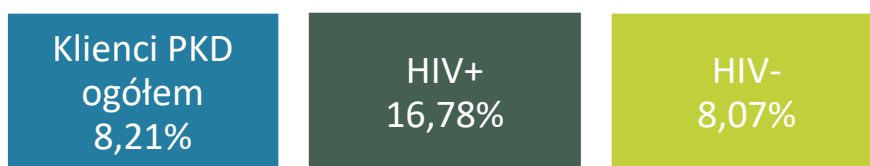
- Osoby, które podejmują ryzykowne kontakty seksualne, częściej otrzymały wynik dodatni niż wynik ujemny.
- Nieletni mężczyźni (poniżej 18 roku życia) pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej są narażeni na ryzykowne sytuacje niż nieletnie kobiety.
- Kobiety są bardziej narażone na ryzyko zakażenia wirusem HIV niż mężczyźni.

Natomiast potwierdzono hipotezę¹⁶:

- Osoby mieszkające w mieście są bardziej narażone na ryzyko zakażenia wirusem HIV niż osoby mieszkające na terenach wiejskich.

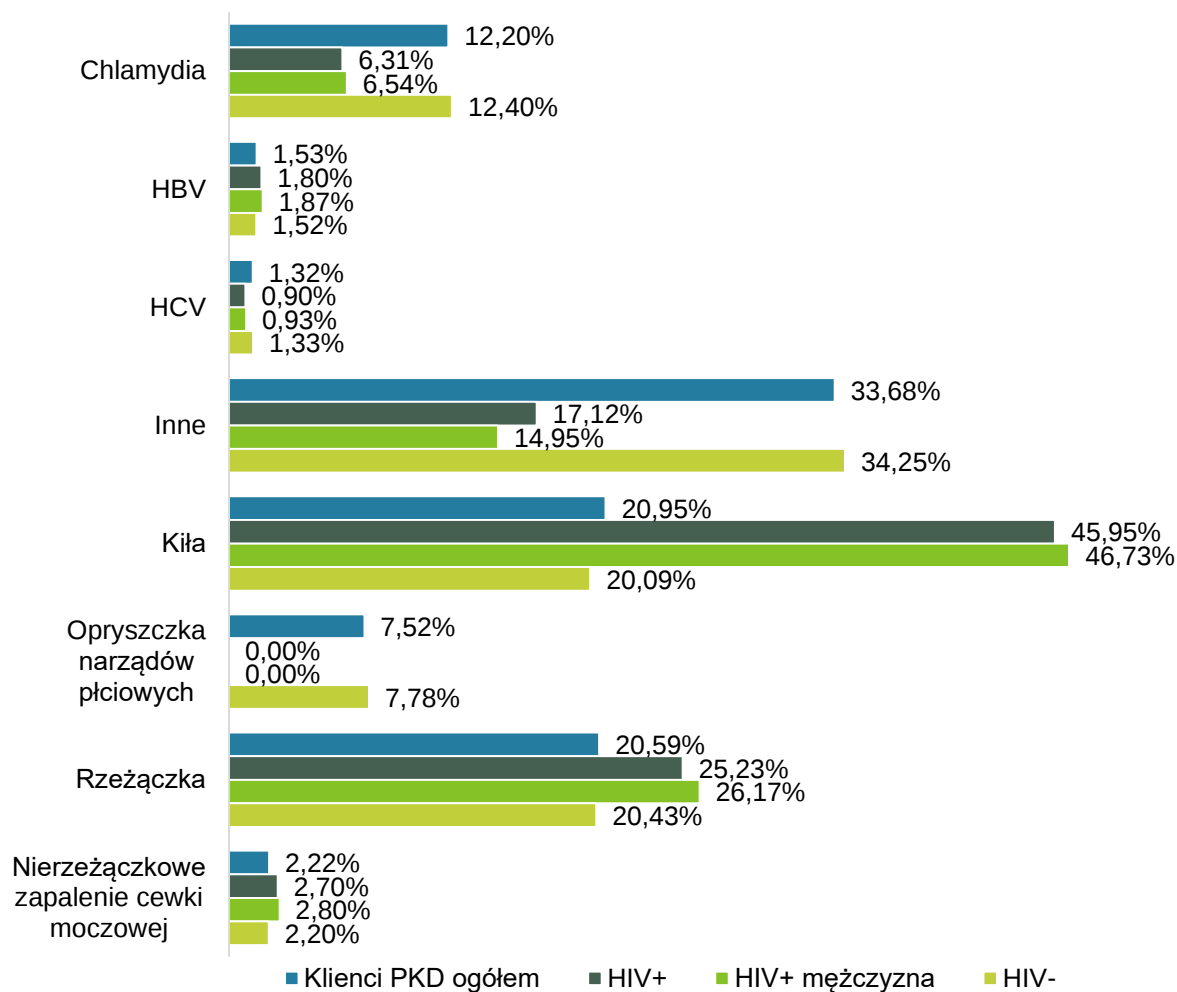
14.3. Stan zdrowia i współwystępowanie innych chorób przenoszonych drogą płciową

Na tle ogółu klientów PKD, osoby z grupy HIV+ często deklarowały posiadanie chorób przenoszonych drogą płciową (16,78%). Co istotne, odsetek ten wzrósł w porównaniu do 2018 roku (o 3,99 p.p.). Należy nadmienić, iż w tej grupie zaobserwowano największą zachorowalność na kiłę (45,95%) i rzeżączkę (25,23%).

¹⁶ Załącznik 1. Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

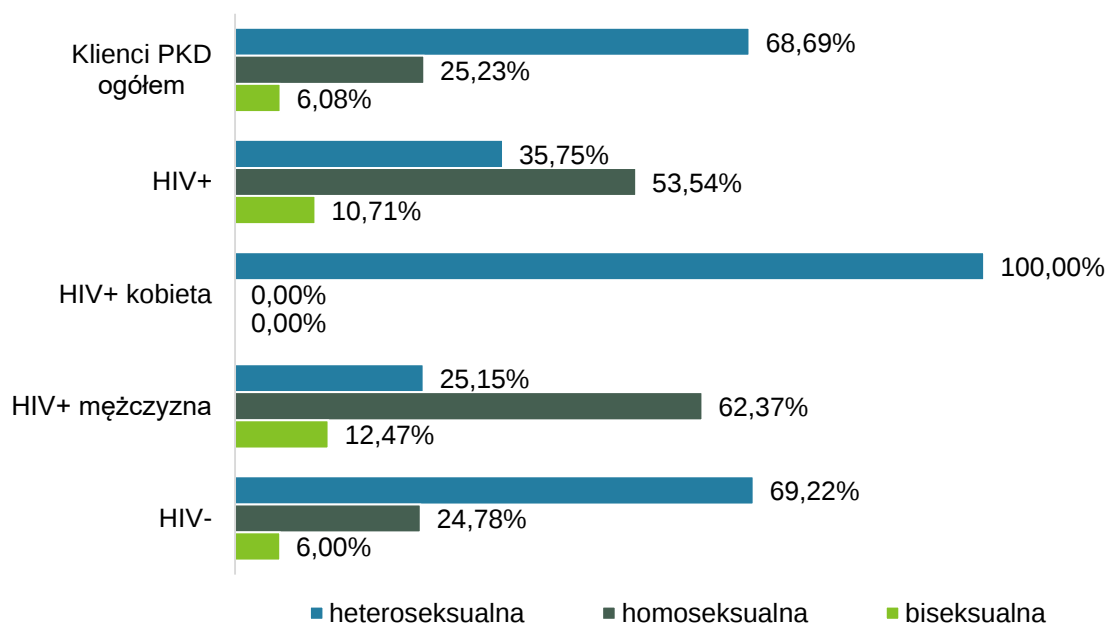
Wykres 202. Zachorowalność na STIs w grupie HIV+, HIV- oraz w ogóle populacji klientów PKD w 2018 roku

14.4. Charakterystyka populacji kobiet i mężczyzn HIV+

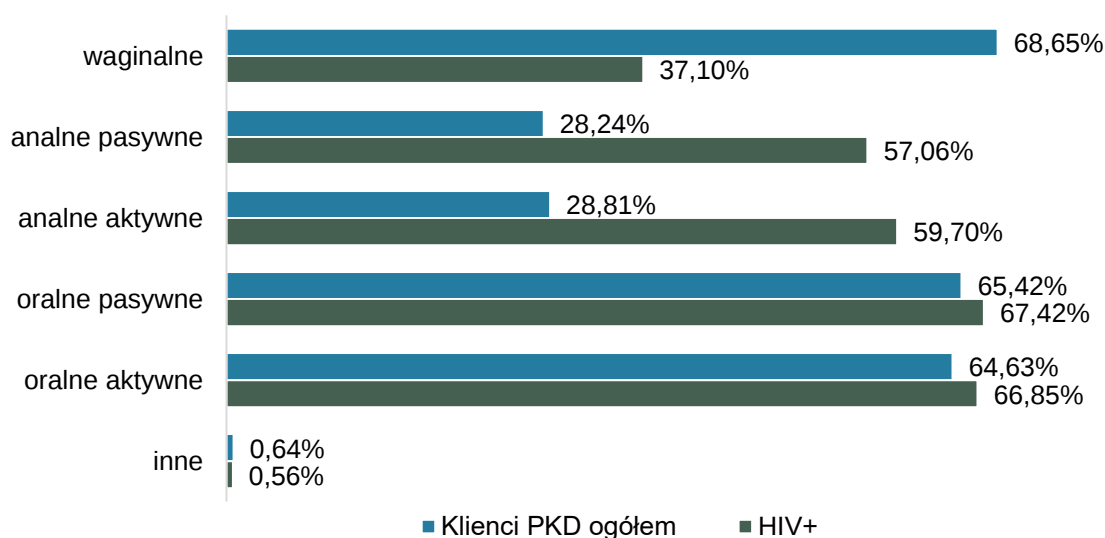
Podobnie jak w 2018 roku, osoby HIV+ w 2019 roku deklarowały orientację homoseksualną częściej aniżeli ogół klientów PKD (odpowiednio: 53,54%, 25,23%). Co istotne, orientację homoseksualną wśród osób HIV+ deklarowali wyłącznie mężczyźni, gdyż wszystkie kobiety HIV+ zadeklarowały orientację heteroseksualną.

Wykres 203. Orientacja seksualna osób z grupy HIV+, HIV- oraz w ogóle populacji klientów PKD w 2018 roku

W grupie osób HIV+ dostrzega się podejmowanie kontaktów seksualnych o zróżnicowanym charakterze. Przeciwnie do ogółu klientów PKD, osoby HIV+ najrzadziej deklarowały podejmowanie stosunków waginalnych, z kolei najczęściej - stosunków oralnych. Niemniej jednak obserwuje się tendencję zbliżoną do tej z 2018 roku.

Wykres 204. Charakter podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby z grupy HIV+

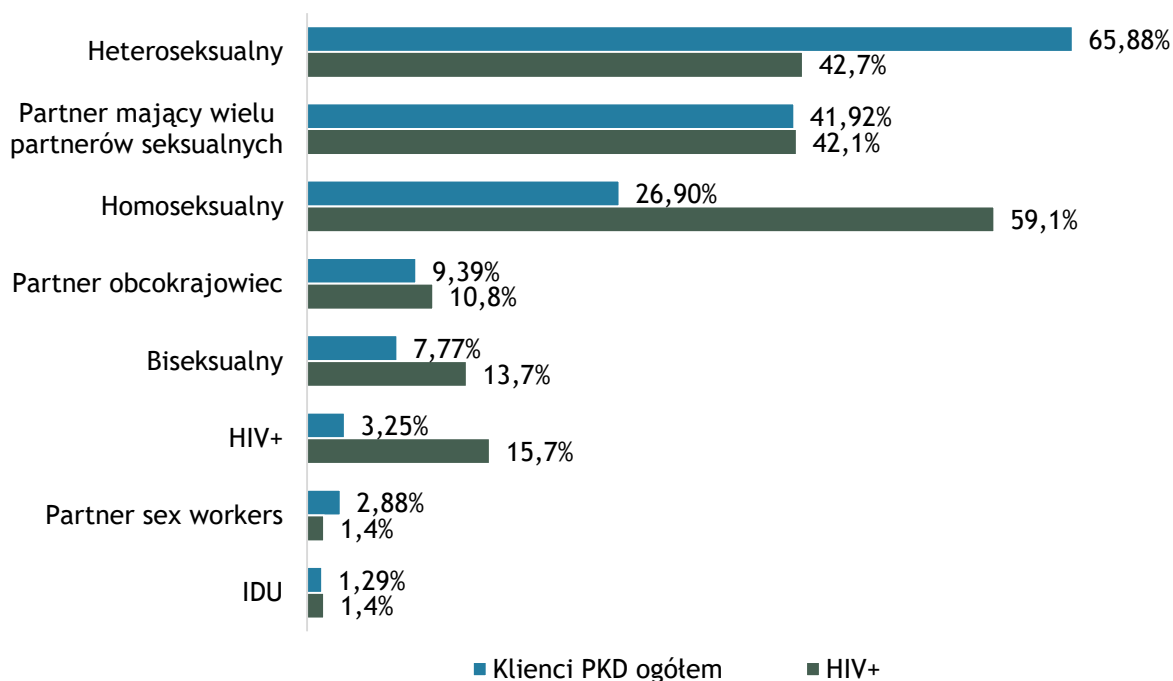
Osoby, które otrzymały dodatni wynik testu HIV deklarowały najczęściej, że stosują prezerwatywy, przy czym średnio 37,21% osób robi to zawsze, a 51,20% - czasami. Blisko 12% osób HIV nie stosuje prezerwatyw. Dostrzega się więc tendencję podobną do zaobserwowanej w 2018 roku.

Tabela 64. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaje odbywanych kontaktów seksualnych

Stosowanie prezerwatyw	waginalne	analne pasywne	analne aktywne	oralne pasywne	oralne aktywne	inne	średnio
Osoby z grupy HIV+							
zawsze	50,51%	65,89%	62,34%	4,21%	3,11%	-	37,21%
czasami	33,67%	16,56%	16,46%	94,10%	95,20%	-	51,20%
nigdy	15,82%	17,55%	21,20%	1,69%	1,69%	-	11,59%
Klienci PKD ogółem							
zawsze	19,65%	30,86%	32,88%	0,99%	0,93%	8,19%	15,58%
czasami	51,82%	48,87%	48,95%	2,62%	2,45%	7,01%	26,95%
nigdy	28,53%	20,27%	18,17%	96,39%	96,62%	84,80%	57,46%

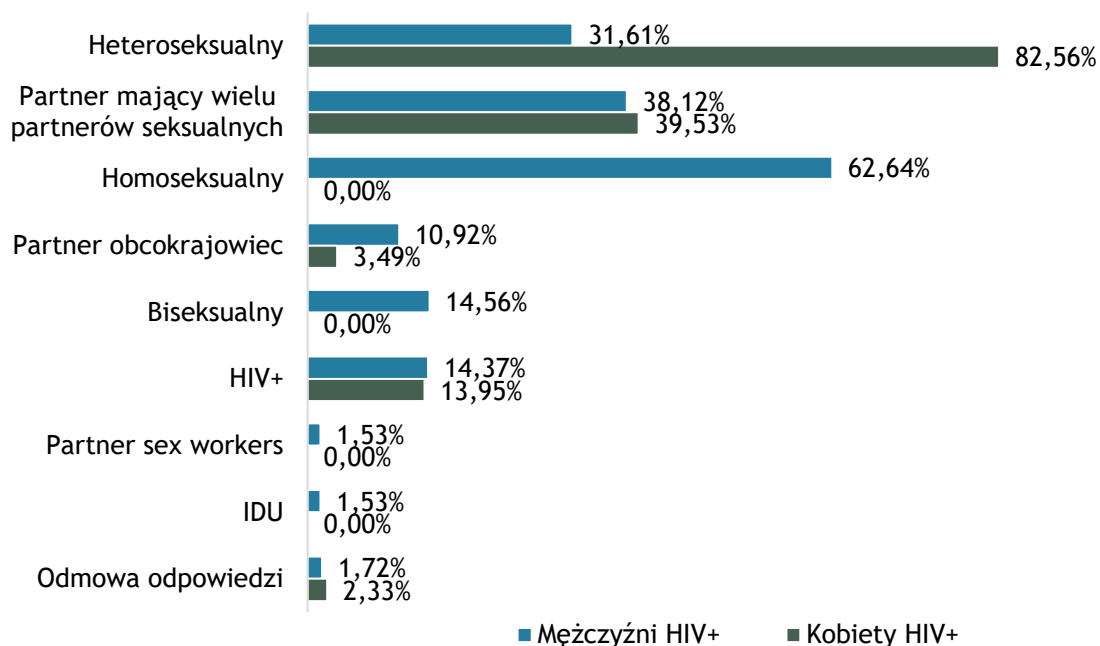
Niemalże 60% osób HIV+ podejmowało kontakty seksualne z partnerami homoseksualnymi. Osoby w tej grupie często podejmowały kontakty seksualne z heteroseksualistami (42,7%), a także z partnerami mającymi wielu partnerów seksualnych (42,1%). Podobne deklaracje ze strony osób HIV+ pojawiały się w 2018 roku. Należy dodać, iż w 2019 roku nieco częściej niż w 2018 roku, osoby HIV+ deklarowały podejmowanie kontaktów seksualnych z: innymi osobami z dodatnim wynikiem testu HIV, biseksualistami oraz obcokrajowcami.

Wykres 205. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia - populacja HIV+, HIV- oraz ogół klientów PKD

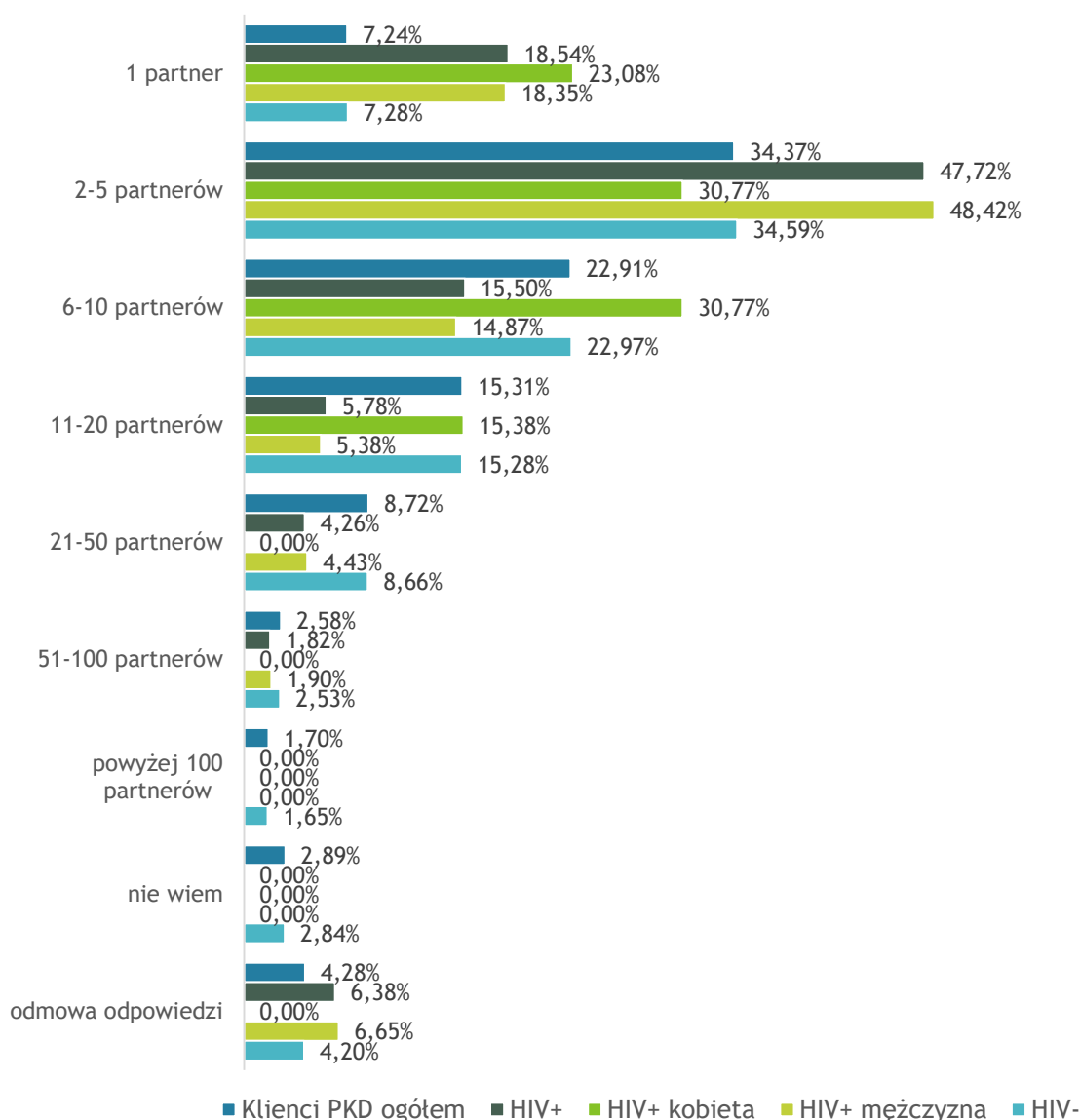
Kobiety HIV+ w ciągu całego życia znacznie częściej niż mężczyźni HIV+ posiadali partnerów heteroseksualnych. Bez względu na płeć, odsetek osób z grupy HIV+ był podobny w przypadku osób, których partnerzy mieli wielu partnerów seksualnych (mężczyźni - 38,12%; kobiety 39,53%). Również ok 14% osób z grupy HIV+ zadeklarowało współżycie w ciągu całego życia z partnerem HIV+.

Wykres 206. Charakterystyka partnerów seksualnych osób HIV+ w ciągu całego życia w podziale na płeć

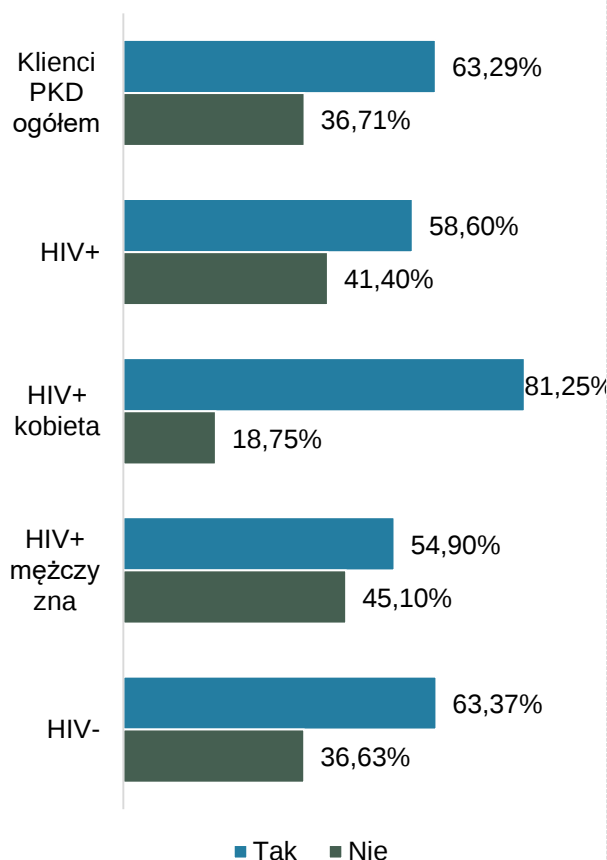
Osoby HIV+ deklarowały najczęściej, że miały dotychczas od 2 do 5 partnerów seksualnych (47,72%). Co istotne, osoby w tej grupie rzadko deklarowały posiadanie powyżej 10 partnerów seksualnych - takie deklaracje nieco częściej padały po stronie osób, które otrzymały ujemny wynik testu HIV. Należy podkreślić, że co piąta osoba HIV+ (18,54%) posiadała w ciągu całego życia jednego partnera seksualnego.

Wykres 207. Liczba partnerów seksualnych w ciągu całego życia w grupie osób HIV+ (wg płci), HIV- oraz na tle ogółu klientów PKD

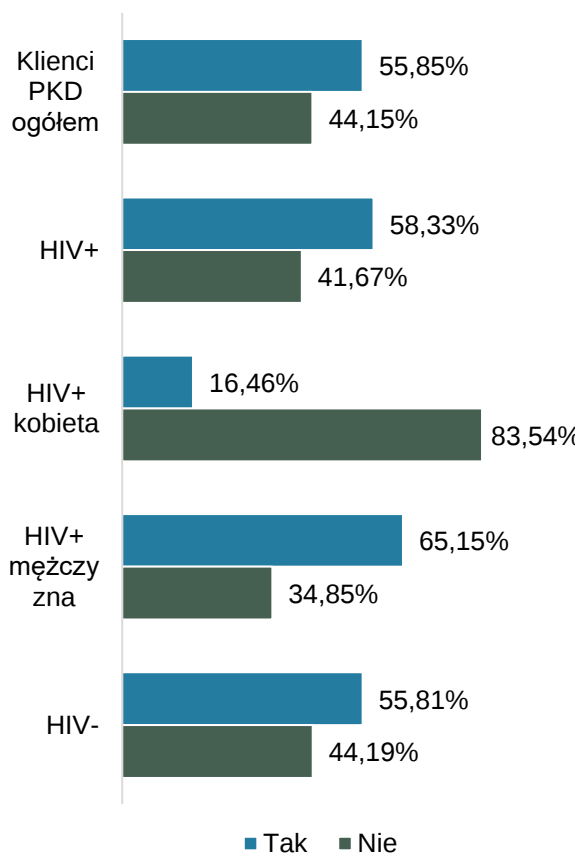

Niemalże 60% osób HIV+ deklarowało posiadanie stałego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Jednocześnie niewiele mniejszy odsetek osób z dodatnim wynikiem testu HIV (58,33%) zadeklarowało także posiadanie w tym okresie niestałego partnera. Dostrzega się pewne zróżnicowanie w przypadku kobiet HIV+, spośród których 81,25% zadeklarowało posiadanie stałego partnera w rzeczonym okresie. Posiadanie niestałego partnera zadeklarowało tym samym 16,46% kobiet HIV+.

Wykres 208. Posiadanie partnera stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD

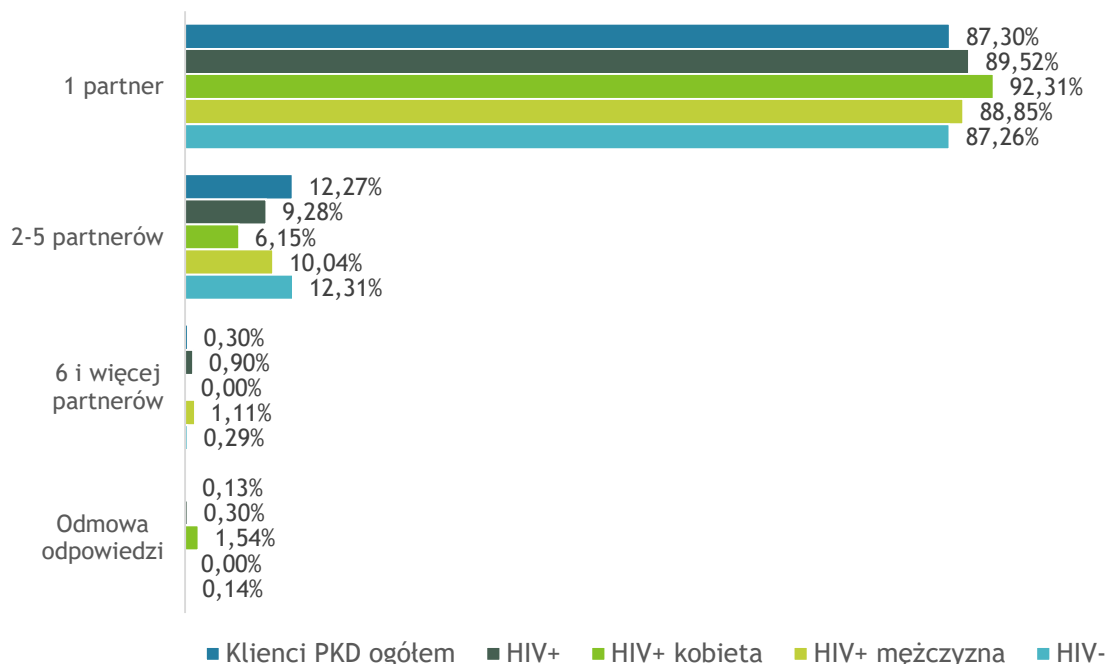

Wykres 209. Posiadanie partnera niestającego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD

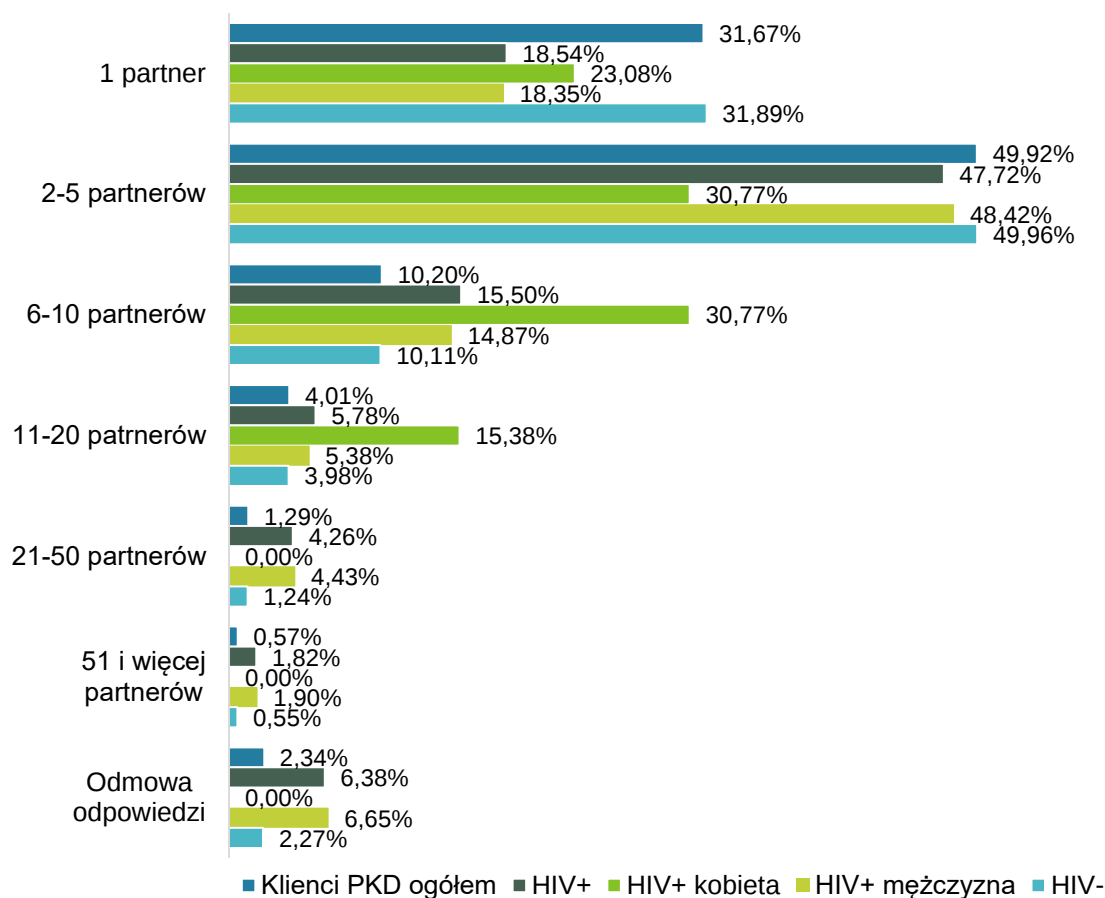
Podobnie jak w 2018 roku, większość klientów PKD ogółem oraz osób HIV+ deklarowała posiadanie jednego partnera stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Największy odsetek osób deklaruujących posiadanie jednego partnera w tymże okresie odnotowano w grupie kobiet HIV+ (9,31%). Co istotne, osoby HIV- częściej niż osoby HIV+ deklarowały posiadanie od 2 do 5 stałych partnerów w roku poprzedzającym wizytę w PKD (odpowiednio: 12,31%, 9,28%).

Wykres 210. Liczba partnerów stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD

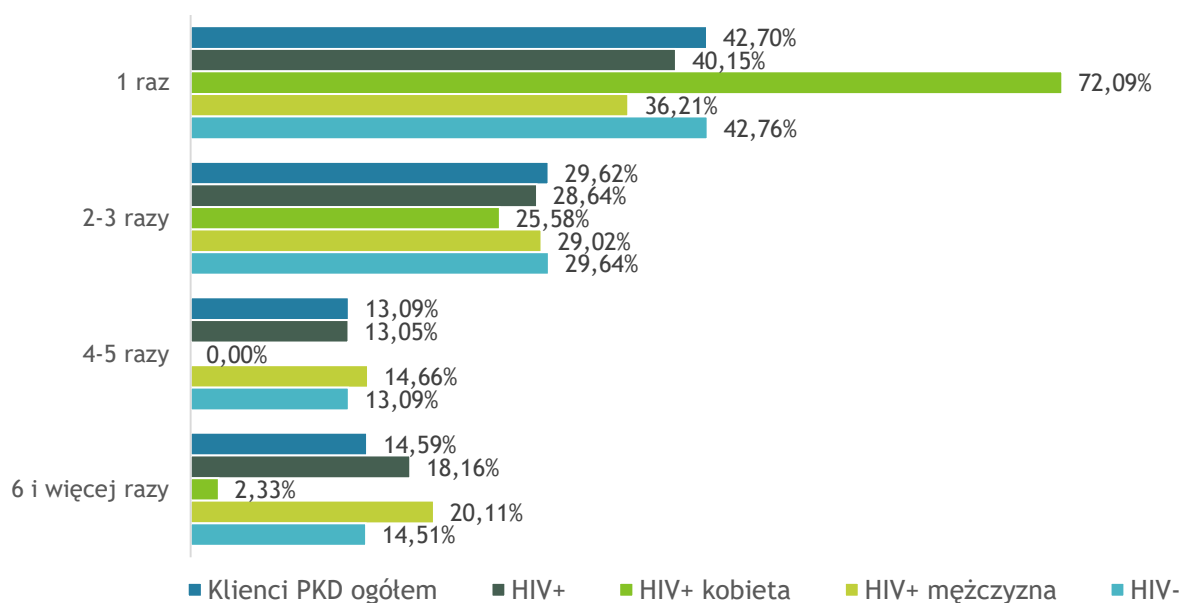
Analizując deklaracje klientów PKD odnoszące się do liczby niestałych partnerów w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD dostrzega się, że najczęściej wskazywano od 2 do 5 partnerów (ogół klientów PKD - 49,92%). Co istotne, osoby HIV+ częściej niż osoby HIV- deklarowały posiadanie powyżej 5 partnerów. Z kolei kobiety HIV+ częściej niż mężczyźni w tej grupie deklarowały posiadanie od 6 do 10 partnerów oraz od 11 do 20 partnerów.

Wykres 211. Liczba partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD

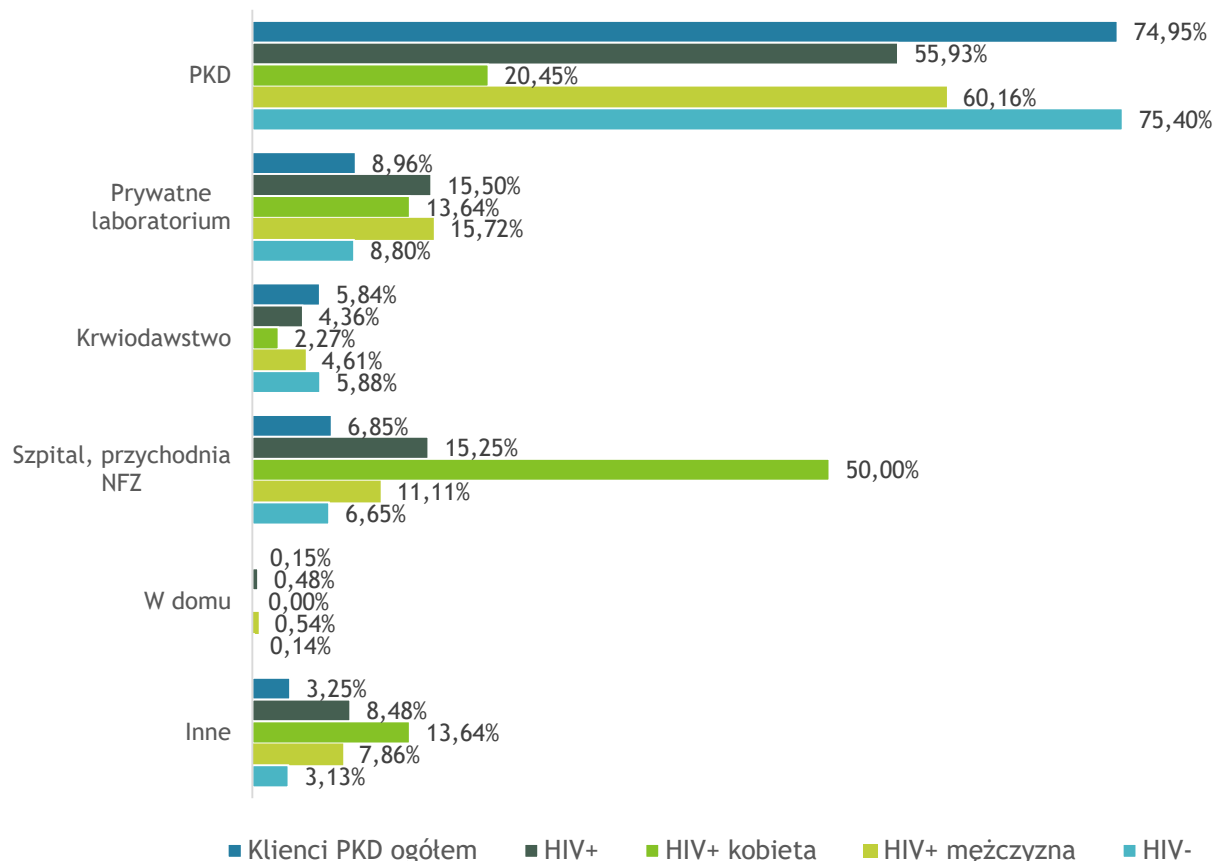
Analiza deklaracji osób HIV+ odnośnie testów wykonywanych w przeszłości wskazuje, iż mężczyźni z tej grupy wykonywali w przeszłości więcej testów HIV niż kobiety. Większość kobiet HIV+ (72,09%) wykonała uprzednio tylko jeden test HIV, co jest odzwierciedleniem tendencji wykazanej w 2018 roku.

Wykres 212. Liczba testów wykonywanych w przeszłości - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD

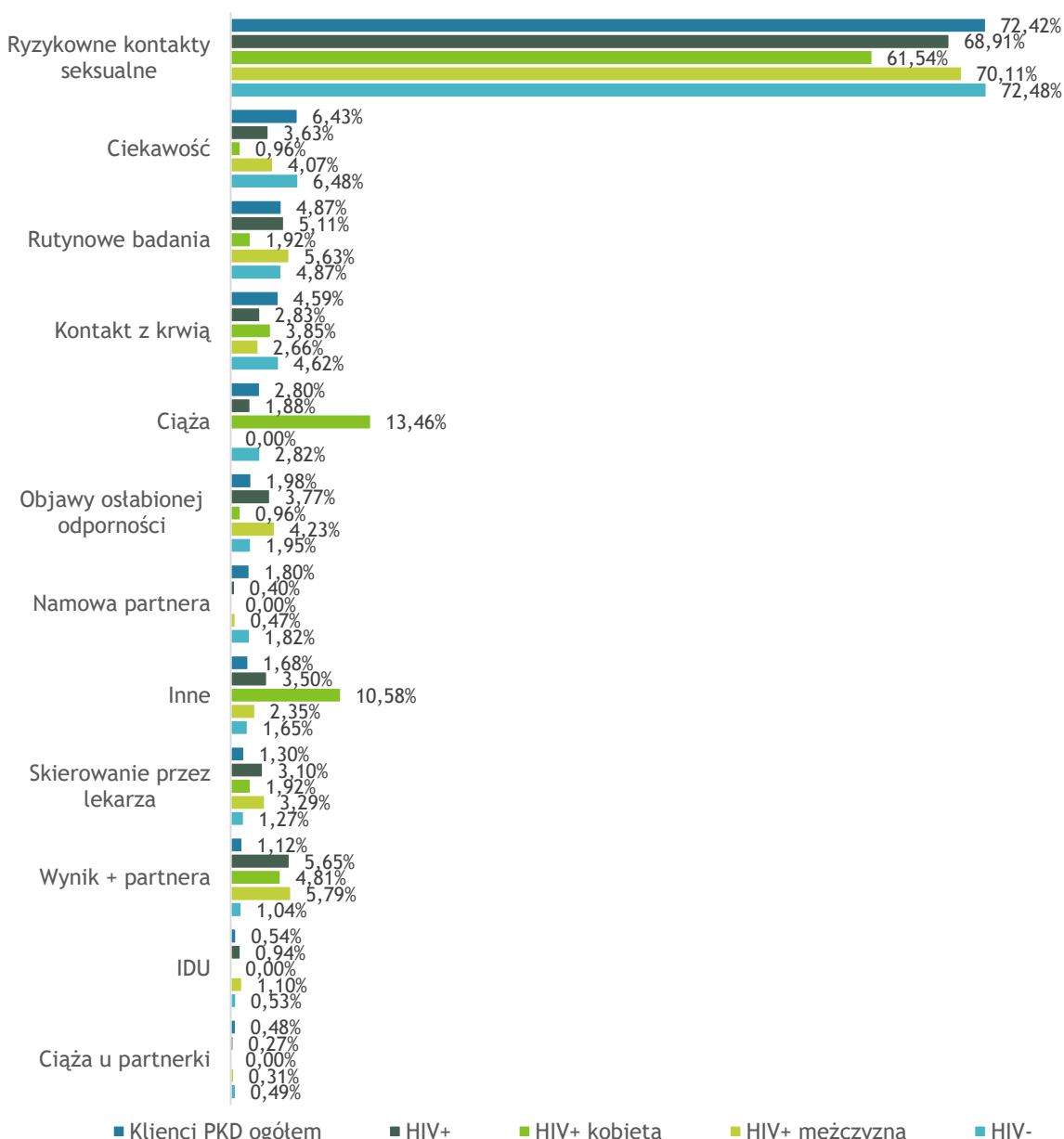
Osoby HIV- częściej niż osoby HIV+ test po oknie serologicznym wykonywały w PKD (odpowiednio 75,40%, 55,93%). Z kolei osoby HIV+ testy po tym okresie (tj. po oknie serologicznym) częściej niż osoby HIV- wykonywały w prywatnych laboratoriach oraz szpitalach i przychodniach NFZ. Co istotne, połowa kobiet HIV+ zdecydowała się na wykonanie testu po oknie serologicznym właśnie w szpitalu bądź przychodni NFZ.

Wykres 213. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD

Osoby HIV- nieco częściej niż osoby HIV+ wykonywały test z powodu ryzykownych kontaktów seksualnych (odpowiednio: 72,48%, 68,91%). Natomiast osoby HIV+ częściej niż osoby HIV- kierowane były na test przez lekarza, jak również decydowały się, by wykonać test z powodu objawów osłabionej odporności. Warto dodać, że powodem wykonania testu przez osoby HIV+ niejednokrotnie był dodatni wynik partnera.

Wykres 214. Powody wykonania testu - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD (wg deklaracji klienta)

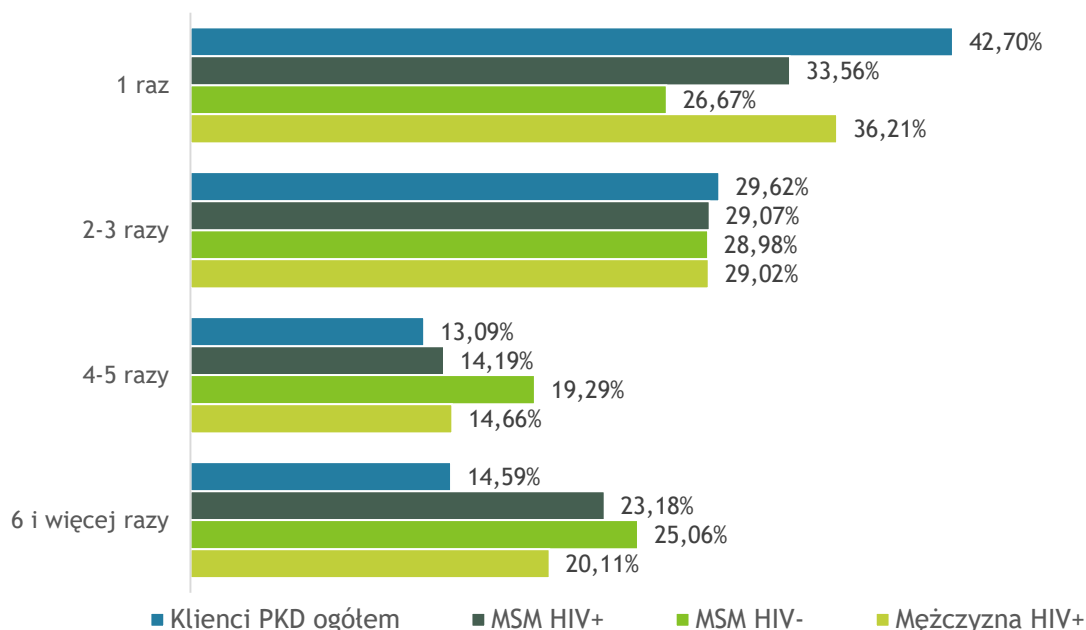

14.5. Charakterystyka populacji mężczyzn homoseksualnych lub/i mających kontakty seksualne z mężczyznami

Odsetek mężczyzn uprawiających seks z mężczyznami to 30,48% ogółu klientów PKD w 2019 roku. Spośród wszystkich mężczyzn, którzy otrzymali dodatni wynik testu, MSM stanowią 1,05%.

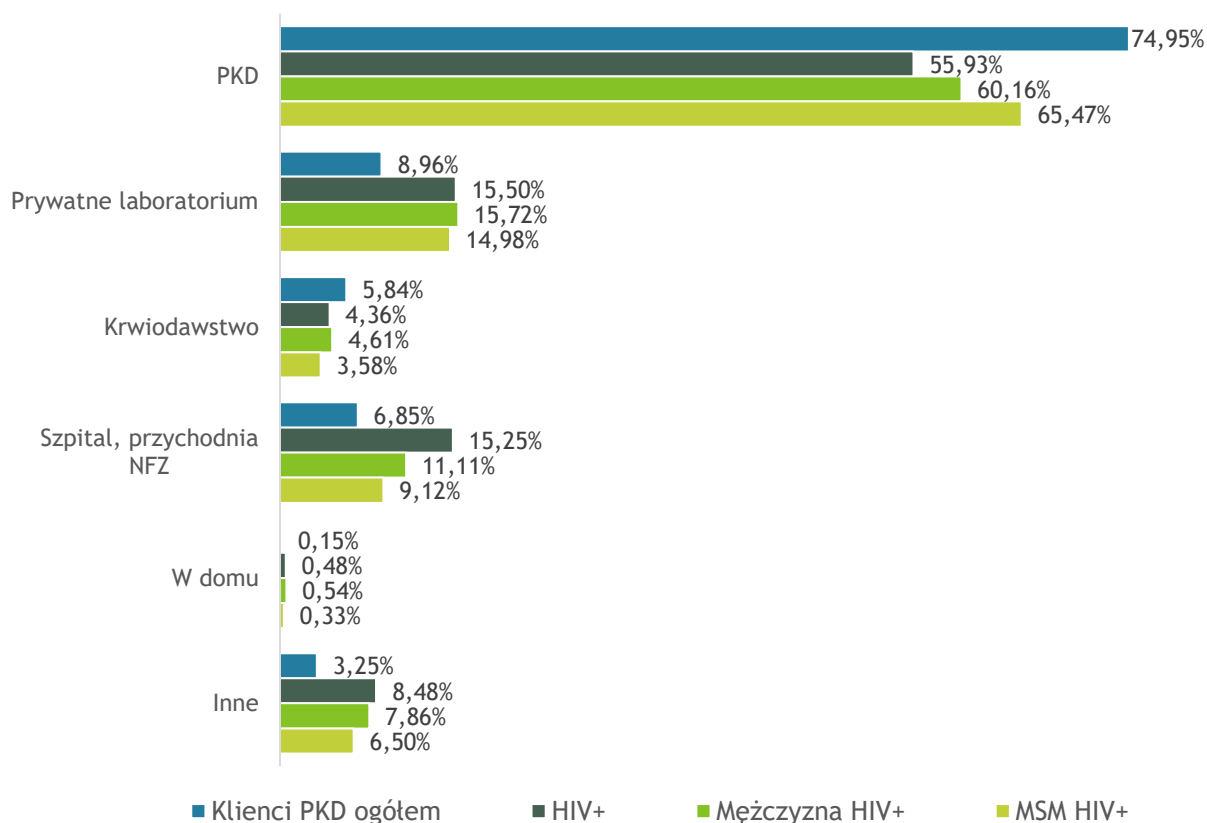
Analizując deklaracje mężczyzn HIV+ oraz MSM HIV+ dostrzega się, że liczba testów wykonywanych przez te grupy w przeszłości była zbliżona. W obu tych grupach mężczyźni najczęściej wykonywali uprzednio tylko jeden test HIV. Co istotne, większy odsetek MSM HIV+ aniżeli w przypadku mężczyzn HIV+ zadeklarował wykonywanie w przeszłości co najmniej 6 testów HIV.

Wykres 215. Liczba testów wykonywanych w przeszłości - grupa MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem

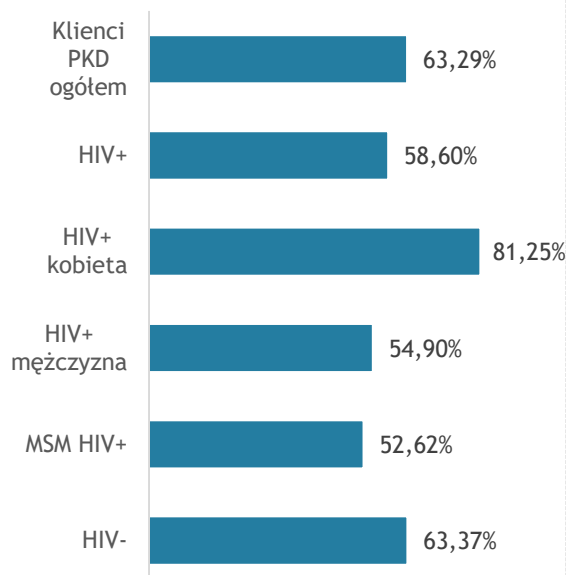
Mężczyźni z grupy MSM HIV+ test po oknie serologicznym najczęściej wykonywali w PKD (65,47%), rzadziej natomiast w prywatnym laboratorium (14,98%) czy też w szpitalu lub przychodni NFZ (9,12%). Tendencja w tym zakresie zbliżona jest zatem do zaobserwowanej w 2018 roku.

Wykres 216. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - grupa MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem

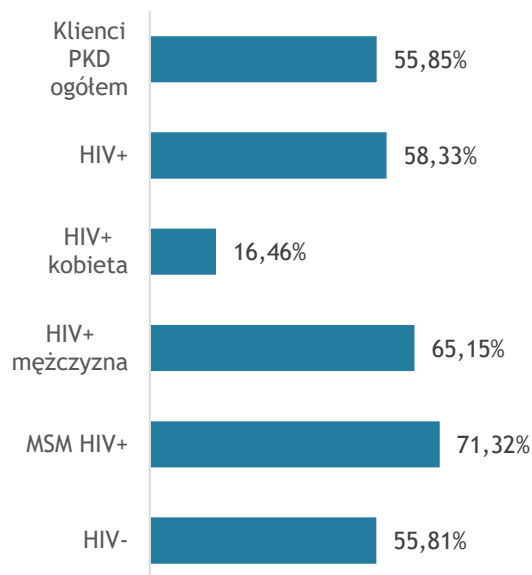

Ponad połowa mężczyzn w grupie MSM HIV+ (52,62%) zadeklarowała posiadanie stałego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD. Dostrzega się jednak, iż ta grupa najczęściej deklaruowała również posiadanie niestałego partnera w tym okresie (71,32%). Co istotne, odsetek MSM HIV+ deklaruujących posiadanie niestałego partnera zwiększył się w porównaniu do 2018 roku (o 15,32 p.p.).

Wykres 217. Posiadanie partnera stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD

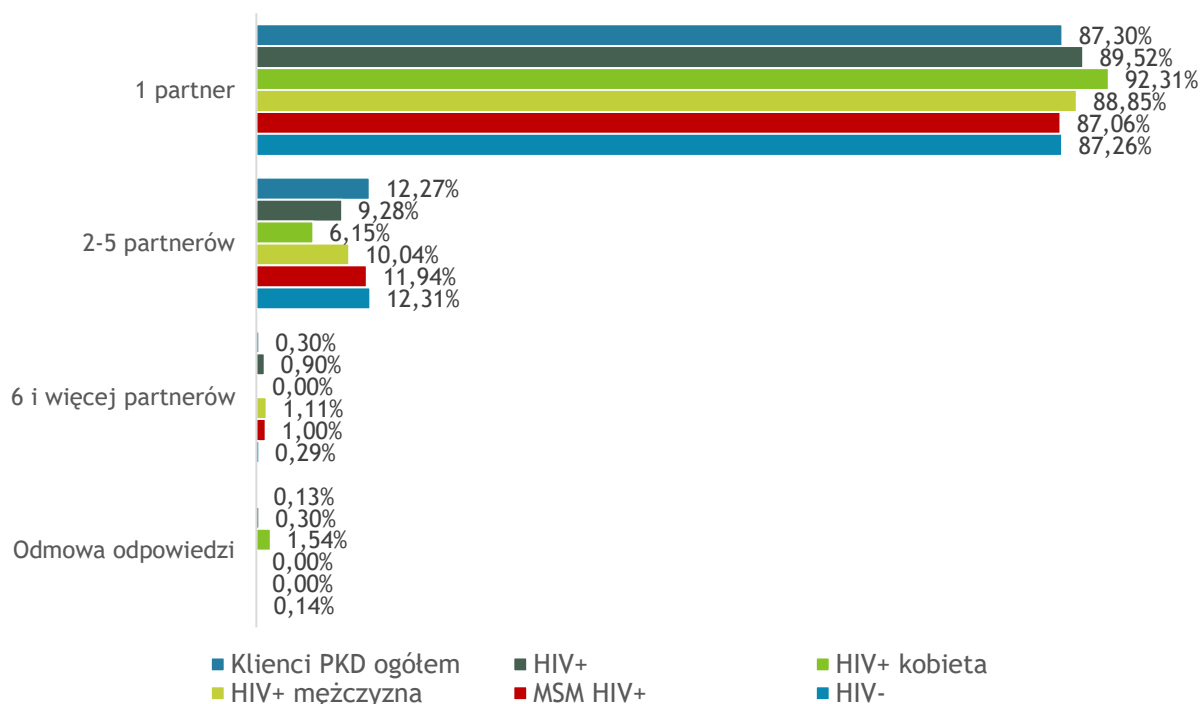

Wykres 218. Posiadanie partnera niestałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD

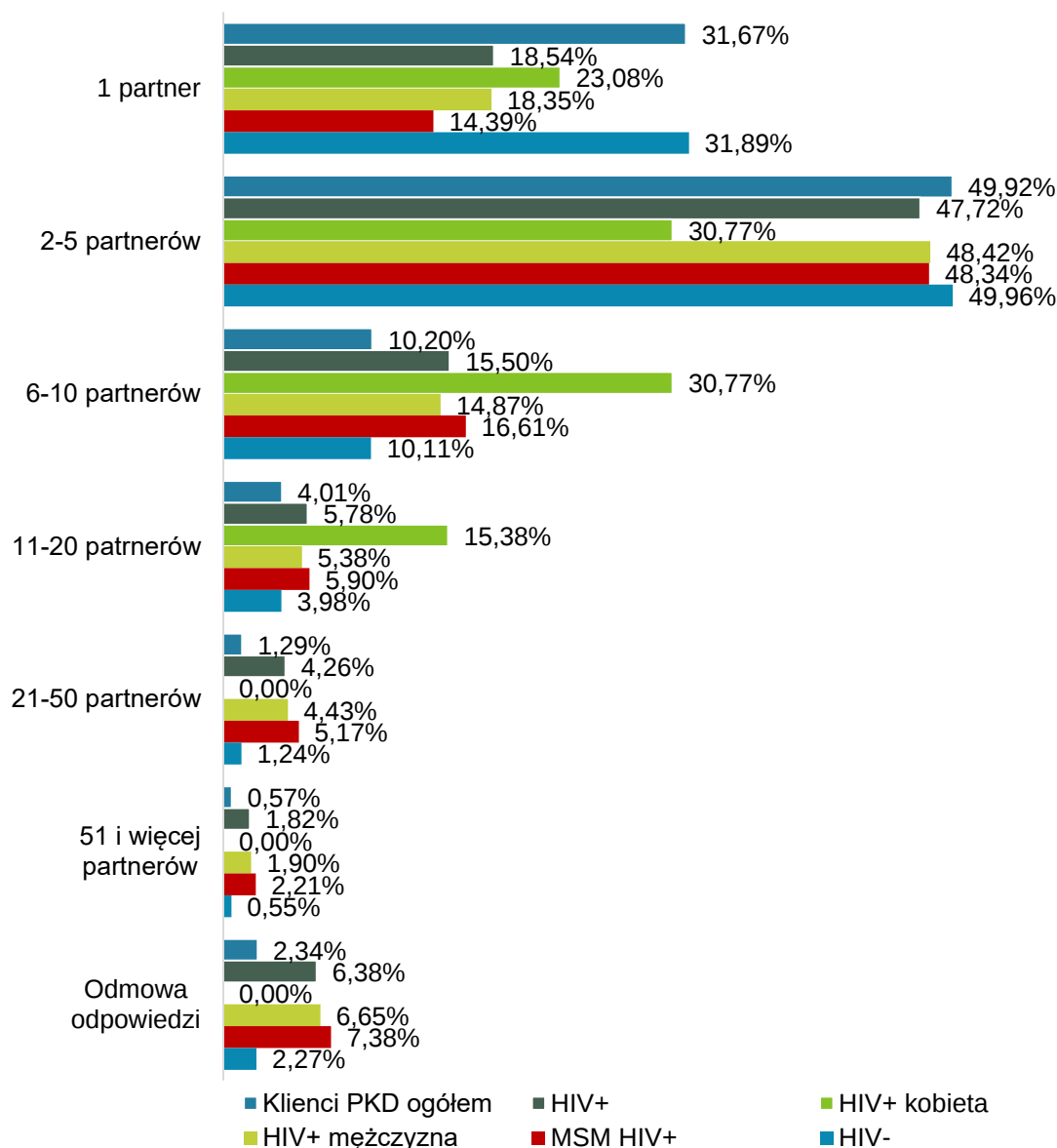
Mężczyźni MSM HIV+, podobnie jak ogół osób HIV+ oraz HIV-, najczęściej deklarowali posiadanie jednego stałego partnera w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD (87,06%). Co ósmy mężczyzna w tej grupie (11,94%) przyznał, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających wizytę w PKD posiadał od 2 do 5 stałych partnerów.

Wykres 219. Liczba partnerów stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD

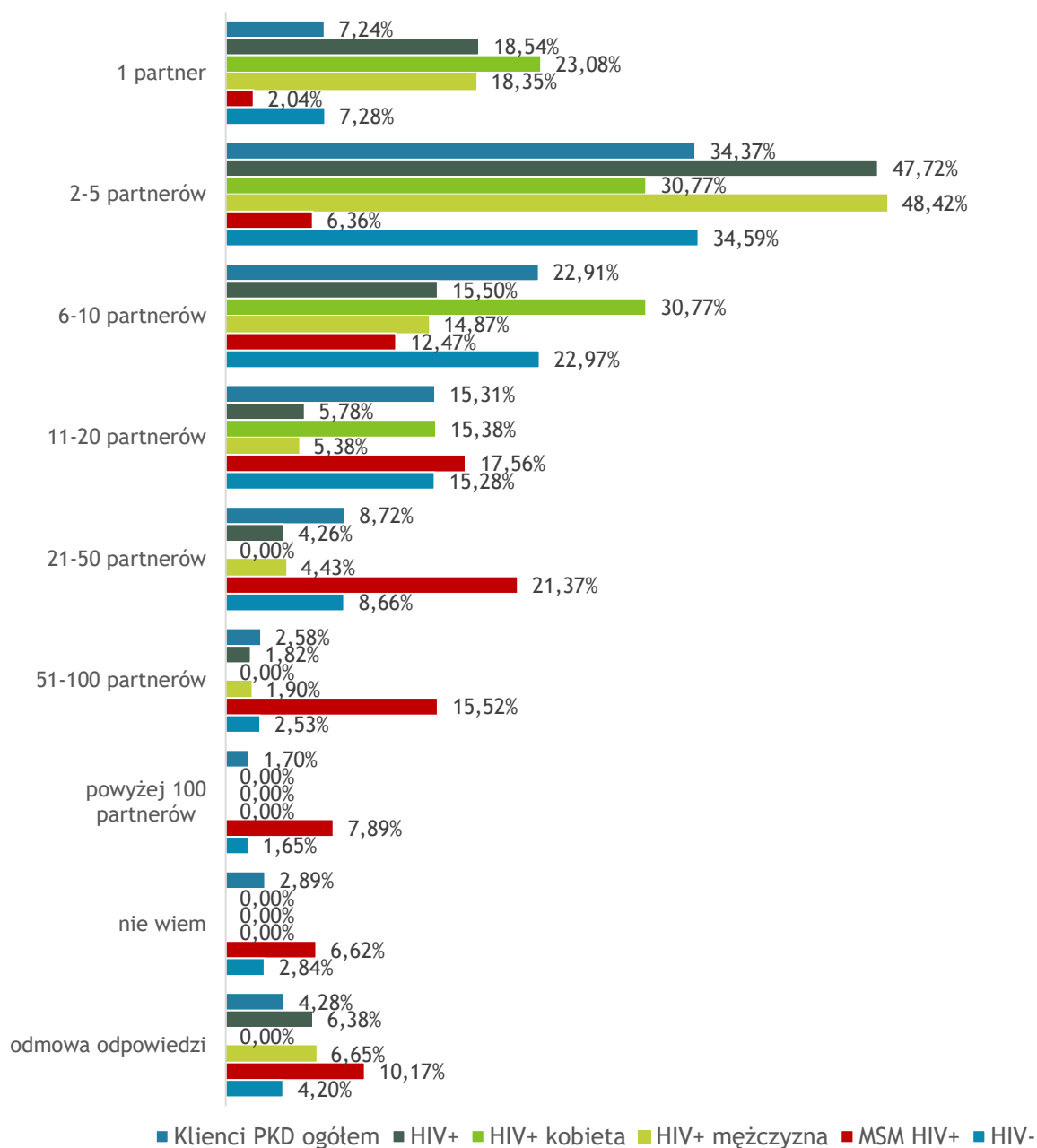

Z deklaracji mężczyzn z grupy MSM HIV+ wynika, że w roku poprzedzającym wizytę w PKD najczęściej posiadali oni od 2 do 5 partnerów niestałych (48,34%). Co istotne, w 2018 roku mężczyźni w grupie MSM HIV+ deklarowali posiadanie co najwyżej 20 niestałych partnerów, natomiast w 2019 roku pojawiały się deklaracje wskazujące na większą liczbę partnerów niestałych.

Wykres 220. Liczba partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+, HIV- oraz ogół klientów PKD

Wykres 221. Liczba partnerów seksualnych MSM - populacja HIV oraz ogół klientów PKD

15. Prognozy zachorowalności

Prognozy zachorowalności na AIDS zostały sporządzone w oparciu o model prosty. Na tym etapie należy podkreślić, iż dane pochodzące z lat 2015-18 nie były w każdym z przypadków określone do dwóch miejsc po przecinku. Ponadto wartości pochodzą jedynie z krótkiego przedziału czasu - 4 lat dlatego sporządzenie długoterminowych prognoz było utrudnione. W związku z tym zaprezentowane prognozy winny stanowić wskazówkę dotyczącą przyszłych trendów dotyczących zachorowalności, nie zaś jako szczegółową prognozę w zakresie osiągniętych w najbliższych latach wartości.

Na podstawie prognozy zachorowalności wśród ogółu klientów PKD wnioskować można, że w ciągu najbliższych lat odsetek zachorowalności na HIV będzie spadał do poziomu 1%.

Wykres 222. Prognozy zachorowalności wśród ogółu klientów PKD

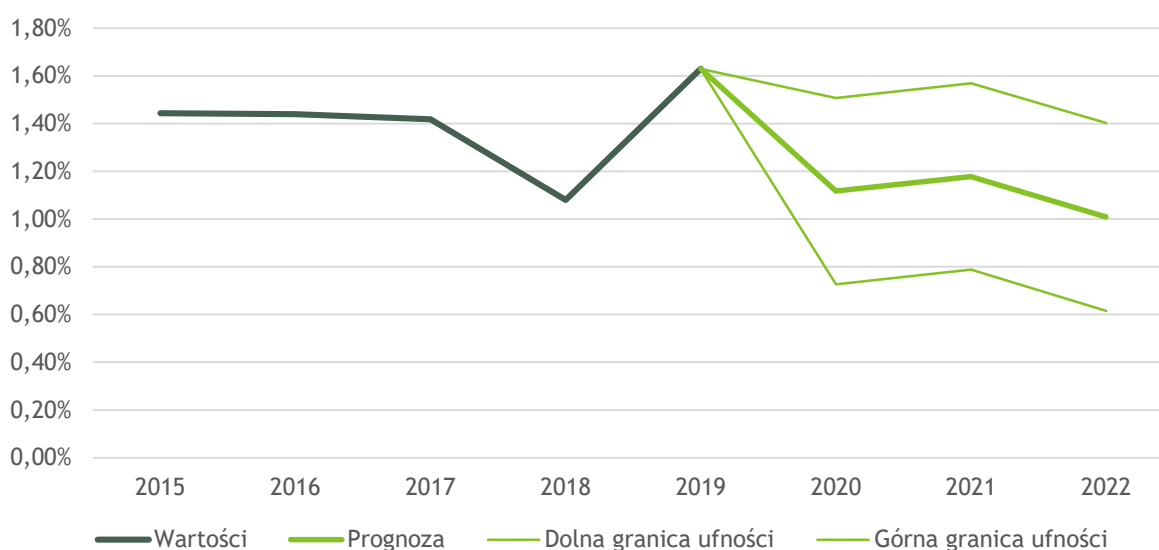

Tabela 65. Prognozy zachorowalności wśród ogółu klientów PKD

Oś czasu	Wartości	Prognoza	Dolna granica ufności	Górna granica ufności
2019	1,63%	1,63%	1,63%	1,63%
2020		1,12%	0,73%	1,51%
2021		1,18%	0,79%	1,57%
2022		1,01%	0,62%	1,40%

W odniesieniu do płci żeńskiej prognozowane jest utrzymanie się obecnego odsetka osób zakażonych wirusem HIV.

Wykres 223. Prognozy zachorowalności wśród kobiet

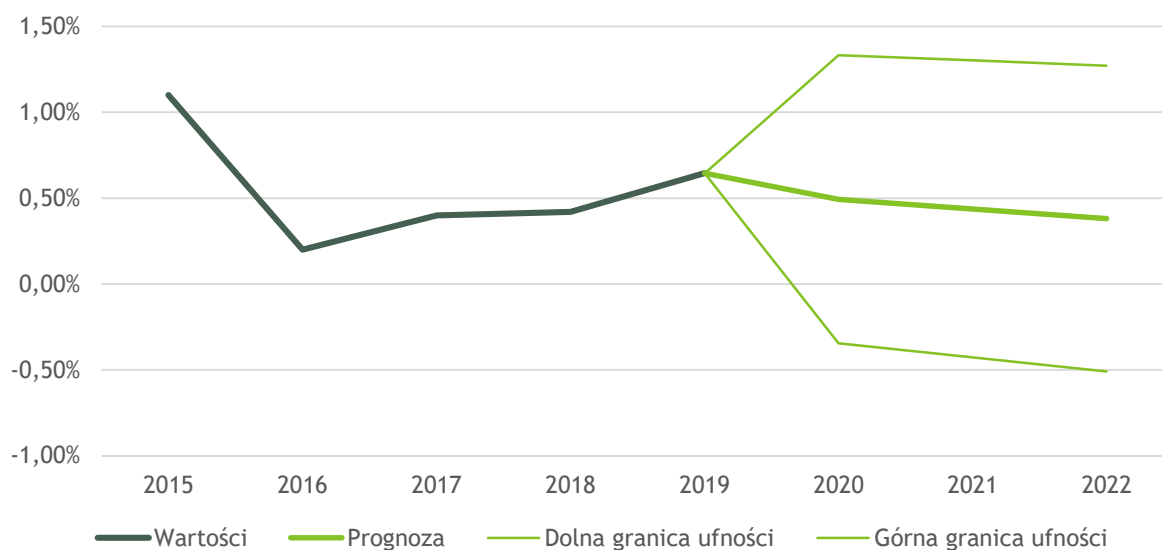

Tabela 66. Prognozy zachorowalności wśród kobiet

Oś czasu	Wartości	Prognoza	Dolna granica ufności	Górna granica ufności
2019	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%
2020		0,49%	-0,34%	1,33%
2021		0,44%	-0,43%	1,30%
2022		0,38%	-0,51%	1,27%

Biorąc pod uwagę płeć męską, również szacowany jest spadek zachorowalności wirusem HIV do ok. 1%.

Wykres 224. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn

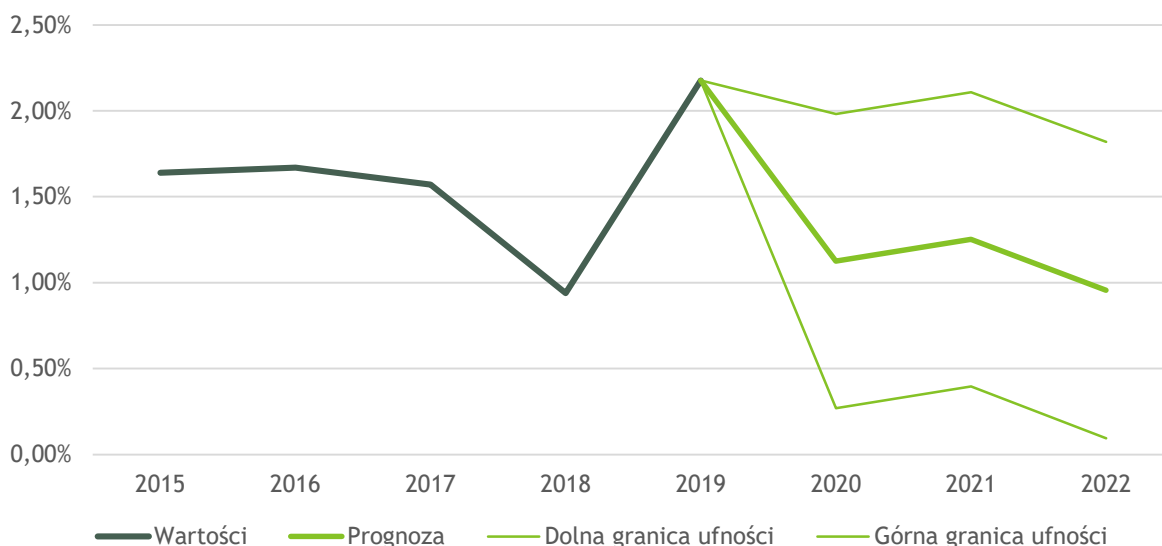

Tabela 67. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn

Oś czasu	Wartości	Prognoza	Dolna granica ufności	Górna granica ufności
2019	2,18%	2,18%	2,18%	2,18%
2020		1,13%	0,27%	1,98%
2021		1,25%	0,40%	2,11%
2022		0,96%	0,09%	1,82%

Niepokojącym zjawiskiem w najbliższych latach może okazać się grupa mężczyzn MSM wśród której dopatruje się wzrostu zachorowalności na wirus HIV.

Wykres 225. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn z grupy MSM

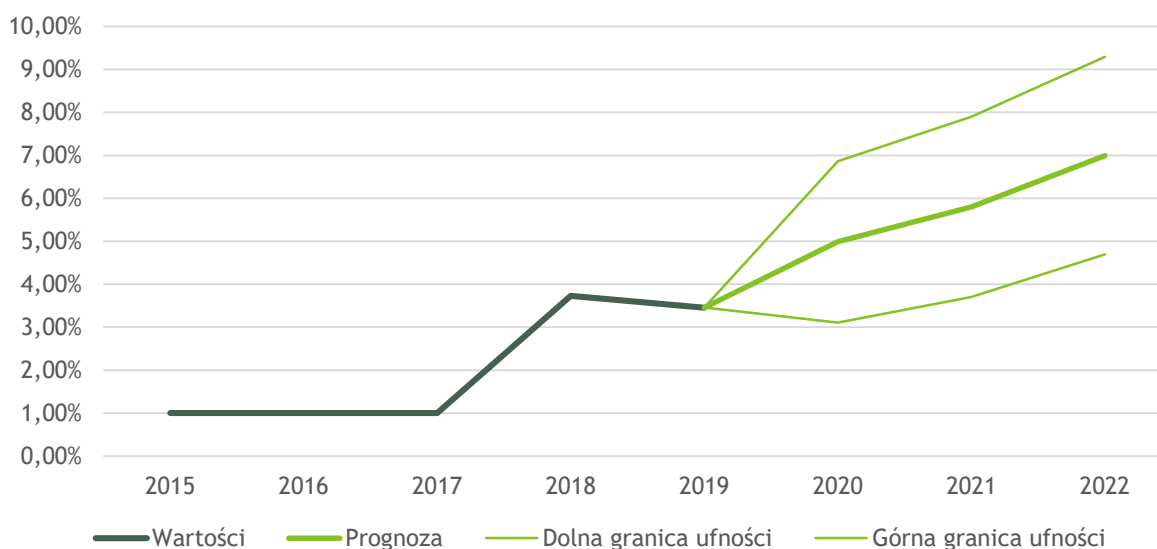

Tabela 68. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn z grupy MSM

Oś czasu	Wartości	Prognoza	Dolna granica ufności	Górna granica ufności
2019	3,46%	3,46%	3,46%	3,46%
2020		4,99%	3,11%	6,86%
2021		5,80%	3,70%	7,90%
2022		6,99%	4,69%	9,29%

W odniesieniu do osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji prognozowany jest spadek zachorowalności wirusem HIV, jednak obserwując górną granicę ufności może dojść do liniowego wzrostu zachorowalności wśród grupy IDU.

Wykres 226. Prognozy zachorowalności wśród populacji osób dokonujących iniekcji

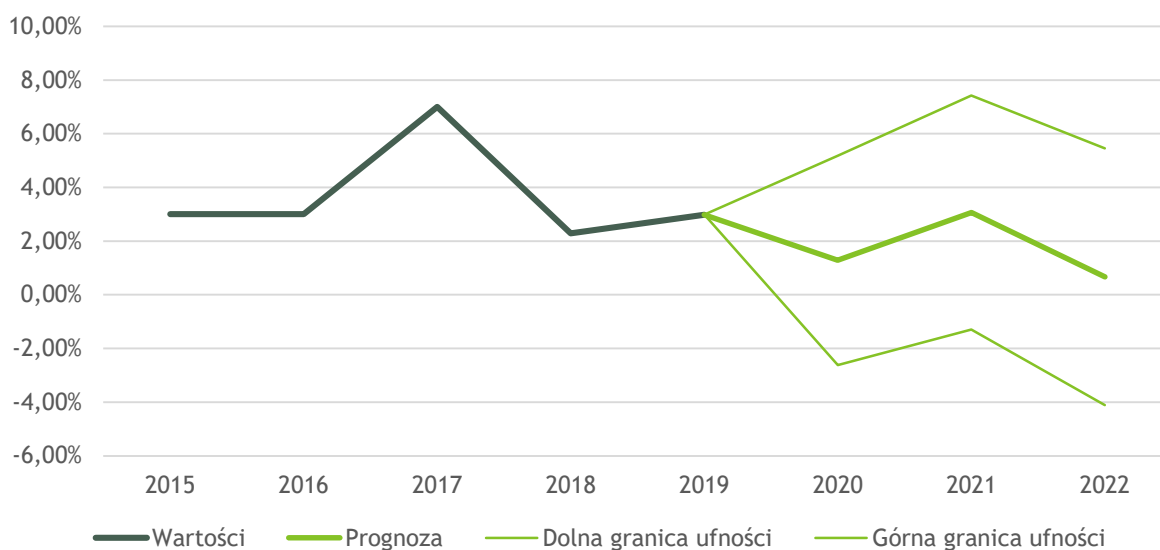

Tabela 69. Prognozy zachorowalności wśród populacji osób dokonujących iniekcji

Oś czasu	Wartości	Prognoza	Dolna granica ufności	Górna granica ufności
2019	2,98%	2,98%	2,98%	2,98%
2020		1,28%	-2,61%	5,18%
2021		3,06%	-1,30%	7,42%
2022		0,67%	-4,11%	5,45%

Analizując przewidywania zachorowalności wśród kobiet w ciąży w latach 2020-2022 nie dostrzega się przyrostu zakażeń HIV.

Wykres 227. Prognozy zachorowalności wśród kobiet w ciąży

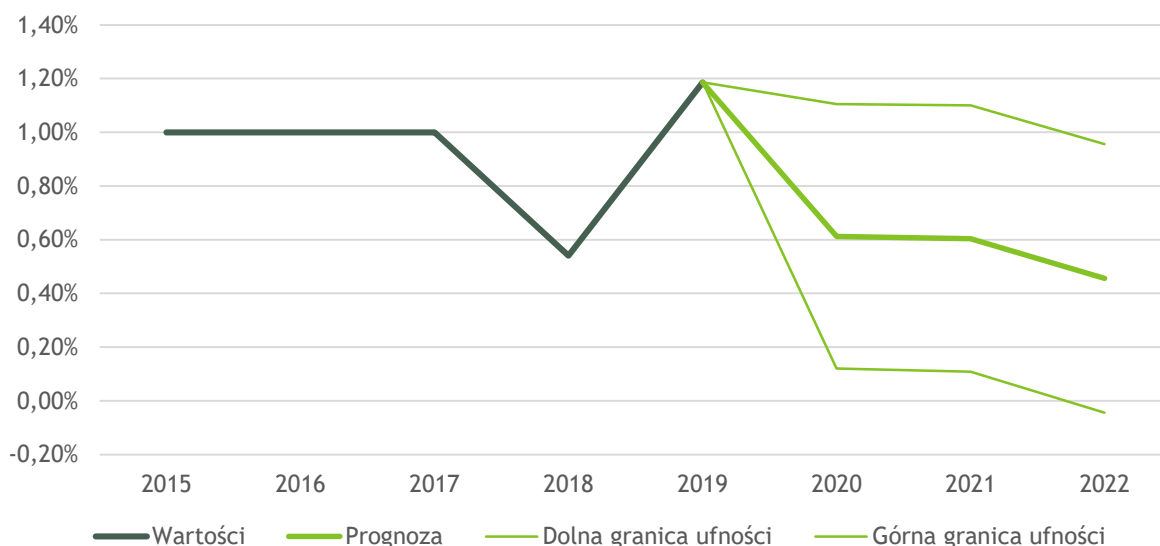

Tabela 70. Prognozy zachorowalności wśród kobiet w ciąży

Oś czasu	Wartości	Prognoza	Dolna granica ufności	Górna granica ufności
2019	1,19%	1,19%	1,19%	1,19%
2020		0,61%	0,12%	1,10%
2021		0,60%	0,11%	1,10%
2022		0,46%	-0,04%	0,96%

16. Podsumowanie i wnioski

W ramach opracowania danych uzyskanych z Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych poddano analizie statystycznej 37 311 rekordów z 31 PKD w całej Polsce. Przeprowadzona analiza pozwoliła na zauważenie szeregu zjawisk, które wpływają na zachorowalność na HIV. Tak jak w poprzednich latach, w ogóle klientów PKD przeważają mężczyźni. Osoby odwiedzające PKD charakteryzują się najczęściej wiekiem 20-29 lat, pochodzą z terenów miejskich i są narodowości polskiej. Występuje znaczna dysproporcja pomiędzy deklarowaną orientacją seksualną, bowiem odnotowano zdecydowanie wyższy odsetek mężczyzn podejmujących kontakty seksualne z partnerami tej samej płci aniżeli w przypadku kobiet. Przeprowadzone analizy dowiodły, że mężczyźni deklarujący kontakty seksualne z mężczyznami są grupą bardziej narażoną na zakażenie HIV niż mężczyźni deklarujący kontakty seksualne tylko z kobietami.

Wśród osób deklarujących przyjmowanie środków psychoaktywnych drogą iniekcji (grupa IDU) częściej niż w ogóle klientów towarzyszy podejmowanie kontaktów seksualnych bez stosowania należytych zabezpieczeń. Z kolei w grupie MSM obserwowano częstsze podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem narkotyków stosowanych w iniekcjach, a także w innej formie niż iniekcje. Budzącym niepokój jest również fakt, że osoby podejmujące kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych często używają wspólnych igieł i strzykawek, a liczba partnerów seksualnych bywa wyższa w porównaniu do ogółu klientów PKD. Przekłada się to na wyższy odsetek pozytywnych testów na obecność wirusa HIV. Dlatego należy podjąć wszelkie kroki w celu uświadomienia tych osób zagrożeniami związanymi ze stosowaniem wspólnego sprzętu oraz koniecznością stosowania prezerwatyw.

Mimo, że osoby niepełnoletnie stanowiły niewielki odsetek ogółu klientów to nie oznacza, że nie podejmują one ryzykowanych kontaktów seksualnych. W związku z tym ważnym jest budowanie świadomości na temat zakażeń przenoszonych drogą płciową, w tym wirusa HIV. Obecnie wykonanie testu osobie do 16. roku życia odbywa się za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych. Między 16. a 18. rokiem życia zgodę wyrażają zarówno badana osoba, jak i rodzice lub opiekunowie prawni. W obydwu przypadkach, dorośli powinni zgłosić się do PKD razem z osobą niepełnoletnią. Dopiero po ukończeniu 18. roku życia można wykonać test samodzielnie. W związku z tym wiele młodych ludzi nie odwiedza PKD, a w konsekwencji tego stopień zachorowalności może nie oddawać faktycznego stanu. Rozwiązaniem obecnej sytuacji mogłoby być zniesienie nakazu lub przesunięcie dolnej granicy do lat 16, mogłoby pozytywnie wpłynąć na zwiększenie liczby osób nieletnich, przychodzących do PKD.

Niewątpliwie istotną kwestią jest podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych skierowanych zwłaszcza do najliczniejszej grupy osób do 30 roku życia, ponieważ wśród niej występuje wysoki odsetek osób podejmujących ryzykowne kontakty seksualne, w tym kontakty homoseksualne, stosunki pod wpływem alkoholu bądź substancji odurzających. Również osoby w wieku 20-39 lat deklarowały posiadanie większej liczby partnerów seksualnych (przede wszystkim wśród mężczyzn), co przekłada się na potencjalny wzrost zachorowań chorobami przenoszonymi drogą płciową. W związku z tym należy informować, że prezerwatywy są skuteczną metodą w zapobieganiu przed chorobami przenoszonymi drogą płciową, w tym przed zakażeniem wirusem HIV.

Profilaktyka przedekspozycyjna zakażenia HIV czyli stosowanie leków antyretrowirusowych u osób niezakażonych HIV w celu zmniejszenia ryzyka nabycia tego zakażenia może okazać się ważnym czynnikiem, ponieważ w 2019 r. co jedenasta osoba deklarująca kontakty seksualne z osobą HIV+ nie stosowała prezerwatywy podczas stosunków waginalnych, natomiast korzystanie z PrEP wskazało 4,46% osób współżyjących z partnerem HIV+. Tym samym profilaktyka przedekspozycyjna cechuje się dużą skutecznością i powinna być stosowana w skojarzeniu z szeroką i regularną diagnostyką przesiewową HIV, wczesnym leczeniem wszystkich zakażonych HIV, szeroką diagnostyką i terapią

innych zakażeń przenoszonych drogą płciową, a także promocją profilaktyki barierowej i innych metod redukcji szkód.¹⁷

Aneks

Załącznik 1. Hipotezy - Analiza danych zgromadzonych w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (PKD).

Załącznik 2. Ankieta¹⁸

¹⁷ Zasady opieki nad osobami zakażonymi HIV, Polskie Towarzystwo Naukowe AIDS, 2018

¹⁸ Ankiety były wypełniane przez osoby odwiedzające punkty konsultacyjno-diagnostyczne w celu wykonania testu na obecność wirusa HIV.

Spis tabel

Tabela 1. Struktura demograficzna osób do 19 roku życia zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i płci.....	17
Tabela 2. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i miejsce zamieszkania (podstawowe kategorie analizy)	20
Tabela 3. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i miejsce zamieszkania	20
Tabela 4. Odsetek kobiet i mężczyzn odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na województwa .	20
Tabela 5. Odsetek osób odwiedzających PKD w wybranych województwach w 2019 r. w podziale na wiek	21
Tabela 6. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na wiek	27
Tabela 7. PKD notujące wizyty największej grupy mężczyzn z grupy MSM w 2019 roku.....	33
Tabela 8. Stosowanie prezerwatyw wśród mężczyzn i kobiet w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków seksualnych	34
Tabela 9. Odsetek osób odwiedzających PKD deklarujących przyjmowanie narkotyków innych niż przyjmowane drogą iniekcji z uwzględnieniem rodzaju przyjmowanej substancji	39
Tabela 10. Odsetek osób odwiedzających PKD deklarujących przyjmowanie narkotyków innych niż przyjmowane drogą iniekcji z uwzględnieniem formy przyjmowania substancji	40
Tabela 11. Punkty PKD wraz z liczbą i odsetkiem testów wykonanych w 2019 roku	41
Tabela 12. Powody wykonania testów (wg deklaracji klientów PKD) w podziale na grupy wiekowe wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.	46
Tabela 13. Powód wykonania testów (wg doradców PKD) wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na grupy wiekowe (podstawowe kategorie analizy).....	48
Tabela 14. Powód wykonania testów (wg doradców PKD) wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na grupy wiekowe	48
Tabela 15. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj stosunków seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.....	51
Tabela 16. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj stosunków seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.....	52
Tabela 17. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj stosunków seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.....	52
Tabela 18. Charakterystyka partnerów seksualnych mężczyzn z grupy MSM w ciągu całego życia - w podziale na grupy wiekowe	53
Tabela 19. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia w grupie MSM w podziale na wiek	55
Tabela 20. Odsetek osób deklarujących posiadanie partnerów stałych w podziale na grupy wiekowe - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.....	55
Tabela 21. Liczba niestałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD w podziale na grupy wiekowe - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.	56
Tabela 22. Liczba partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród mężczyzn z grupy MSM.....	57
Tabela 23. Powód wykonania testu wśród mężczyzn z grupy MSM, mężczyzn ogółem oraz klientów PKD ogółem (wg własnej deklaracji)	59
Tabela 24. Powód wykonania testu w podziale na grupy wiekowe wśród mężczyzn z grupy MSM (wg własnej deklaracji)	60
Tabela 25. Powód wykonania testu w podziale na grupy wiekowe wśród mężczyzn z grupy MSM (wg doradców PKD)	61

Tabela 26. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu poprzedzającego wizytę w PKD wśród mężczyzn z grupy MSM - w podziale na grupy wiekowe	62
Tabela 27. Stosowanie prezerwatyw wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków płciowych.....	67
Tabela 28. Stosowanie prezerwatyw wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków płciowych.....	67
Tabela 29. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób z grupy IDU - wg wieku	68
Tabela 30. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu życia wśród osób z grupy IDU - w podziale na grupy wiekowe	69
Tabela 31. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób z grupy IDU w podziale na grupy wiekowe.....	71
Tabela 32. Odsetek osób deklarujących posiadanie partnerów stałych w podziale na grupy wiekowe - osoby z grupy IDU oraz ogół klientów PKD	74
Tabela 33. Liczba niestałych partnerów seksualnych wśród osób z grupy IDU oraz wśród ogółu klientów PKD w podziale na grupy wiekowe.....	75
Tabela 34. Miejsce wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez ogół klientów PKD - wg grup wiekowych	76
Tabela 35. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU i przez ogół klientów PKD w podziale na płeć (wg ich deklaracji)	76
Tabela 36. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez klientów PKD ogółem w podziale na wiek (wg ich deklaracji).....	77
Tabela 37. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez klientów PKD ogółem (wg doradców PKD) - w podziale na grupy wiekowe.....	78
Tabela 38. Czas pomiędzy ostatnim ryzykownym kontaktem seksualnym a datą wykonania badania w podziale na grupy wiekowe wśród osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych.....	83
Tabela 39. Orientacja seksualna osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków odurzających w podziale na grupy wiekowe	85
Tabela 40. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków seksualnych wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych	86
Tabela 41. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych (wg wieku)	89
Tabela 42. Liczba posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe	95
Tabela 43. Liczba posiadanych partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe	96
Tabela 44. Liczba testów wykonanych w przeszłości wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe	97
Tabela 45. Wykonanie testu przez partnerów przez stałych partnerów seksualnych osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na wiek	97
Tabela 46. Wykonanie testu przez partnerów przez niestałych partnerów seksualnych osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na wiek	98
Tabela 47. Miejsce przeprowadzenia badania po oknie serologicznym wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe	99

Tabela 48. Powody wykonania testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg ich deklaracji) w podziale na grupy wiekowe	99
Tabela 49. Zachorowalność na STIs w grupie osób deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych	104
Tabela 50. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby nieletnie i ogół klientów PKD w 2019 roku	109
Tabela 51. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby nieletnie i ogół klientów PKD w 2019 roku c.d.	109
Tabela 52. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV w podziale na osoby nieletnie oraz ogół klientów PKD	118
Tabela 53. Powody wykonania testu przez osoby w wieku 18-25 lat (wg ich deklaracji)	129
Tabela 54. Powody wykonania testu przez osoby w wieku 18-25 lat (informacja wpisywana przez doradcę po rozmowie z klientem) na tle innych partnerów ogółu klientów PKD	130
Tabela 55. Zachorowalność na STIs w grupie 18-25 lat	131
Tabela 56. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby 50+ i ogół klientów PKD w 2019 roku	135
Tabela 57. Stosowanie prezerwatyw w podziale na rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby 50+ i ogół klientów PKD w 2019 roku c.d.	136
Tabela 58. Powody wykonania testu przez osoby w wieku 50+ (wg ich deklaracji)	143
Tabela 59. Powody wykonania testu przez osoby 50+ (informacja wpisywana przez doradcę po rozmowie z klientem) na tle innych partnerów ogółu klientów PKD	143
Tabela 60. STIs w grupie 50+	144
Tabela 61. Okres od wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu do wizyty w PKD w 2019 roku - w podziale na grupy wiekowe	146
Tabela 62. Częstość stosowania prezerwatyw przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD w podziale na rodzaje odbywanych kontaktów seksualnych	148
Tabela 63. Czas, który upłynął pomiędzy wystąpieniem ryzykownej sytuacji a kontaktem z PKD wśród osób HIV+ w podziale na płeć	157
Tabela 64. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaje odbywanych kontaktów seksualnych	162
Tabela 65. Prognozy zachorowalności wśród ogółu klientów PKD	174
Tabela 66. Prognozy zachorowalności wśród kobiet	175
Tabela 67. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn	176
Tabela 68. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn z grupy MSM	176
Tabela 69. Prognozy zachorowalności wśród populacji osób dokonujących iniekcji	177
Tabela 70. Prognozy zachorowalności wśród kobiet w ciąży	178

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg płci	17
Wykres 2. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i płci (podstawowe kategorie analizy)	18
Wykres 3. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i płci	18
Wykres 4. Struktura demograficzna kobiet w ciąży zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku	19
Wykres 5. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg płci i miejsca zamieszkania	19
Wykres 6. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg narodowości	21
Wykres 7. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i narodowości (podstawowe kategorie analizy)	22
Wykres 8. Struktura demograficzna osób zgłaszających się do PKD w 2019 r. - wg wieku i narodowości	22
Wykres 9. Podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami określonej płci - partnerzy seksualni w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r.	23
Wykres 10. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r.	24
Wykres 11. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r. - w podziale na wiek.....	25
Wykres 12. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia osób odwiedzających PKD w 2019 r. - w podziale na miejsce zamieszkania	26
Wykres 13. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na płeć.....	26
Wykres 14. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. w podziale na miejsce zamieszkania	27
Wykres 15. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg płci	28
Wykres 16. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg wieku (podstawowe kategorie analizy)	28
Wykres 17. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg wieku.....	29
Wykres 18. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg miejsca zamieszkania	29
Wykres 19. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg płci	30
Wykres 20. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg wieku (podstawowe kategorie analizy)	31
Wykres 21. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg wieku	32
Wykres 22. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. wg miejsca zamieszkania	32
Wykres 23. Odsetek osób odwiedzających PKD w 2019 r., deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych lub alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji	34
Wykres 24. Odsetek osób odwiedzających PKD podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz alkoholu w podziale na płeć	35
Wykres 25. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych lub pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym	

świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji w podziale na wiek (podstawowe kategorie analiz)	36
Wykres 26. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych lub pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji w podziale na wiek	36
Wykres 27. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami zakażonymi wirusem HIV w podziale na płeć	37
Wykres 28. Odsetek osób odwiedzających PKD, deklarujących podejmowanie kontaktów seksualnych z osobami zakażonymi wirusem HIV w podziale na wiek	37
Wykres 29. Odsetek osób odwiedzających PKD, dokonujących iniekcji, przy użyciu wspólnego sprzętu i podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem iniekcji	38
Wykres 30. Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na płeć	38
Wykres 31. Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na grupy wiekowe	38
Wykres 32. Odsetek osób odwiedzających PKD, przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na miejsce zamieszkania	39
Wykres 33. Odsetek osób odwiedzających PKD w 2019 r., deklarujących wykonanie testu HIV w przeszłości	43
Wykres 34. Odsetek osób odwiedzających PKD w 2019 r., deklarujących wykonanie testu HIV w przeszłości - wg płci	43
Wykres 35. Struktura wiekowa osób odwiedzających PKD w 2019 r., wykonujących testy w przeszłości	43
Wykres 36. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez osoby odwiedzające PKD w 2019 r.	44
Wykres 37. Wynik testu HIV przeprowadzonego w przeszłości wśród odwiedzających PKD w 2019 r.	44
Wykres 38. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym w podziale na płeć wśród odwiedzających PKD	45
Wykres 39. Rodzaj pobranego materiału do wykonania szybkiego testu przesiewowego w podziale na płeć wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.	45
Wykres 40. Wynik szybkiego testu przesiewowego wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.	46
Wykres 41. Powód wykonania testów (wg doradców PKD) wśród osób odwiedzających PKD w 2019 r.	47
Wykres 42. Osoby MSM na tle populacji osób odwiedzających PKD w 2019 r.	49
Wykres 43. Mężczyźni z grupy MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.	49
Wykres 44. Mężczyźni z grupy MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg miejsca zamieszkania	50
Wykres 45. Mężczyźni z grupy MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r. - wg narodowości	50
Wykres 46. Rodzaj podejmowanych kontaktów seksualnych - MSM na tle populacji mężczyzn i ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.	51
Wykres 47. Posiadanie partnerów seksualnych stałych i niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.	52
Wykres 48. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia - MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem	53
Wykres 49. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia (MSM, mężczyźni ogółem, klienci PKD ogółem)	54
Wykres 50. Liczba stałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - MSM na tle ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.	55

Wykres 51. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród ogółu klientów PKD w 2019 r.	56
Wykres 52. Wykonywanie testów na HIV w przeszłości przez osoby odwiedzające PKD w 2019 r. - MSM, mężczyźni ogółem, osoby odwiedzające PKD ogółem	57
Wykres 53. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez klientów PKD ogółem oraz przez mężczyzn z grupy MSM	58
Wykres 54. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - mężczyźni z grupy MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem	58
Wykres 55. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym w podziale na grupy wiekowe - mężczyźni z grupy MSM w podziale na grupy wiekowe	59
Wykres 56. Powody wykonania testu przez mężczyzn z grupy MSM oraz klientów PKD ogółem (wg doradców PKD)	61
Wykres 57. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu poprzedzającego wizytę w PKD - wśród mężczyzn z grupy MSM oraz wśród ogółu klientów PKD	62
Wykres 58. Ryzykowne sytuacje - wśród MSM i klientów PKD ogółem	63
Wykres 59. Ryzykowne sytuacje - wśród MSM w podziale na grupy wiekowe	63
Wykres 60. Rodzaj przyjmowanych w iniekcjach substancji w podziale na płeć	64
Wykres 61. Rodzaj przyjmowanej substancji w podziale na grupy wiekowe	65
Wykres 62. Używanie wspólnych igieł i strzykawek w podziale na płeć i grupy wiekowe	65
Wykres 63. Orientacja seksualna osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji w podziale na płeć na tle ogółu klientów PKD	66
Wykres 64. Rodzaj podejmowanych kontaktów seksualnych wśród osób przyjmujących środki psychoaktywne drogą iniekcji na tle ogółu klientów PKD	66
Wykres 65. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób z grupy IDU w podziale na płeć na tle ogółu klientów PKD	68
Wykres 66. Liczba partnerów seksualnych w ciągu życia wśród osób z grupy IDU na tle ogółu osób odwiedzających PKD	69
Wykres 67. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób z grupy IDU na tle ogółu osób odwiedzających PKD	70
Wykres 68. Liczba partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego badanie w podziale na grupy wiekowe	70
Wykres 69. Liczba partnerów seksualnych przygodnych w ciągu roku poprzedzającego badanie wśród osób z grupy IDU na tle ogółu osób odwiedzających PKD	71
Wykres 70. Odsetek osób stosujących iniekcje, wykonujący w przeszłości testy na HIV - wg płci....	72
Wykres 71. Odsetek osób stosujących iniekcje, wykonujący w przeszłości testy na HIV - wg wieku .	72
Wykres 72. Odsetek osób odwiedzających PKD ogółem oraz osób stosujących iniekcje, wykonujących w przeszłości testy na HIV wraz z liczbą wykonanych w przeszłości testów	73
Wykres 73. Wynik testu na obecność wirusa HIV wśród klientów PKD ogółem i w grupie IDU	73
Wykres 74. Posiadanie partnerów seksualnych stałych i niestałych przez osoby z grupy IDU oraz przez ogół klientów PKD	73
Wykres 75. Liczba stałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób z grupy IDU i wśród ogółu klientów PKD	74
Wykres 76. Liczba niestałych partnerów seksualnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób z grupy IDU i wśród ogółu klientów PKD	75
Wykres 77. Miejsce wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez ogół klientów PKD	76
Wykres 78. Powody wykonania testu przez osoby z grupy IDU oraz przez klientów PKD ogółem (wg doradców PKD) - w podziale na płeć	78
Wykres 79. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych inną drogą niż poprzez iniekcje oraz podejmowanie pod ich wpływem kontaktów seksualnych w grupie IDU - w podziale na płeć	79

Wykres 80. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych inną drogą niż poprzez iniekcje oraz podejmowanie pod ich wpływem kontaktów seksualnych w grupie IDU - w podziale na grupy wiekowe	79
Wykres 81. Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu - grupa IDU(w podziale na płeć i grupy wiekowe) oraz ogół klientów PKD	80
Wykres 82. Zachorowalność na STIs w grupie osób IDU oraz w populacji klientów PKD ogółem	80
Wykres 83. Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne wśród klientów PKD w 2019 r. w podziale na płeć.....	81
Wykres 84. Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne wśród klientów PKD w 2019 r. w podziale na grupy wiekowe	81
Wykres 85. Narodowość osób przyjmujących substancje psychoaktywne - grupa osób przyjmujących substancje psychoaktywne oraz ogół osób odwiedzających PKD	82
Wykres 86. Miejsce zamieszkania - w grupie osób przyjmujących substancje psychoaktywne oraz wśród ogółu klientów PKD	82
Wykres 87. Czas pomiędzy ostatnim ryzykownym kontaktem seksualnym a datą wykonania badania - w grupie osób przyjmujących środki psychoaktywne w podziale na płeć oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD	83
Wykres 88. Stosowanie wspólnego sprzętu do przyjmowania substancji psychoaktywnych przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg płci)	84
Wykres 89. Stosowanie wspólnego sprzętu do przyjmowania substancji psychoaktywnych przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg płci i wieku)	84
Wykres 90. Orientacja seksualna osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków odurzających - w podziale na płeć na tle ogółu osób odwiedzających PKD	85
Wykres 91. Rodzaje deklarowanych stosunków seksualnych wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - wg płci, na tle ogółu osób odwiedzających PKD	86
Wykres 92. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj deklarowanych stosunków seksualnych wśród osób deklarujących podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - wg płci i wieku	87
Wykres 93. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych	88
Wykres 94. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych (wg płci).....	88
Wykres 95. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych w podziale na płeć	90
Wykres 96. Liczba partnerów seksualnych w trakcie całego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych w podziale na grupy wiekowe.....	91
Wykres 97. Deklaracje posiadania stałego i przegodnego partnera seksualnego życia wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD	92
Wykres 98. Deklaracje posiadania stałego i przegodnego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych - wg płci	92
Wykres 99. Odsetek osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych, deklarujących posiadanie stałego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego badanie w podziale na grupy wiekowe	93

Wykres 100. Odsetek osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych, deklarujących posiadanie niestałego partnera seksualnego w ciągu roku poprzedzającego badanie w podziale na grupy wiekowe.....	93
Wykres 101. Liczba posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych....	94
Wykres 102. Liczba posiadanych partnerów seksualnych stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych (w podziale na płeć)	94
Wykres 103. Liczba posiadanych partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych	95
Wykres 104. Liczba posiadanych partnerów seksualnych niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych w podziale na płeć.....	96
Wykres 105. Liczba testów wykonanych w przeszłości wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD	97
Wykres 106. Wynik testu wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD	98
Wykres 107. Miejsce przeprowadzenia badania po oknie serologicznym wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu osób odwiedzających PKD	99
Wykres 108. Powody wykonania testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg ich deklaracji) w podziale na płeć, na tle ogółu klientów PKD	100
Wykres 109. Powody wykonania testu przez osoby deklarujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych (wg doradców PKD) w podziale na płeć	101
Wykres 110. Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji przez osoby deklaruujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - w podziale na płeć, w odniesieniu do ogółu klientów PKD	102
Wykres 111. Podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem alkoholu w stopniu zmieniającym świadomość i racjonalne podejmowanie decyzji przez osoby deklaruujące podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych - w podziale na grupy wiekowe, w odniesieniu do ogółu klientów PKD	102
Wykres 112. Zachorowalność na STIs wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu klientów PKD	103
Wykres 113. Zachorowalność na STIs wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem substancji psychoaktywnych wśród osób podejmujących kontakty seksualne pod wpływem środków psychoaktywnych oraz wśród ogółu klientów PKD w podziale na płeć	103
Wykres 114. Zachorowalność na STIs w populacji klientów PKD ogółem oraz w grupie osób deklaruujących podejmowanie kontaktów seksualnych pod wpływem środków psychoaktywnych ...	103
Wykres 115. Osoby w wieku 15-19 lat wśród ogółu klientów PKD w 2019 roku oraz osoby w wieku 15-19 lat w Polsce	105
Wykres 116. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na płeć	105
Wykres 117. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na miejsce zamieszkania	106
Wykres 118. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na narodowość	106

Wykres 119. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu wśród nieletnich oraz ogółu klientów PKD w 2018 roku	107
Wykres 120. Daty ostatniego ryzykownego kontaktu wśród nieletnich klientów PKD w podziale na płeć	107
Wykres 121. Orientacja seksualna osób nieletnich oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku	108
Wykres 122. Orientacja seksualna nieletnich klientów PKD w 2019 roku w podziale na płeć	108
Wykres 123. Rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby nieletnie i ogół klientów PKD w 2018 roku	109
Wykres 124. Charakterystyka partnerów seksualnych osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	110
Wykres 125. Charakterystyka partnerów seksualnych osób nieletnich w 2019 r. w podziale na płeć	111
Wykres 126. Liczba partnerów seksualnych przez całe życie osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	112
Wykres 127. Stali i inni partnerzy seksualni osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r. ..	112
Wykres 128. Liczba stałych partnerów seksualnych osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	113
Wykres 129. Liczba innych partnerów seksualnych osób nieletnich na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	113
Wykres 130. Wykonanie testu w przeszłości przez osoby nieletnie na tle ogółu klientów PKD	114
Wykres 131. Liczba testów wykonanych przez osoby nieletnie na tle ogółu klientów PKD	114
Wykres 132. Wykonanie testu w przeszłości przez stałych partnerów osób nieletnich na tle stałych partnerów ogółu klientów PKD	115
Wykres 133. Wykonanie testu w przeszłości przez innych partnerów osób nieletnich na tle innych partnerów ogółu klientów PKD	115
Wykres 134. Wyniki testu osób nieletnich oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku	116
Wykres 135. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym	116
Wykres 136. Powody wykonania testu przez osoby nieletnie (wg ich deklaracji)	117
Wykres 137. Powody wykonania testu przez osoby nieletnie (informacja wpisywana przez doradcę po rozmowie z klientem) na tle innych partnerów ogółu klientów PKD	117
Wykres 138 Zachorowalność na STIs wśród osób nieletnich na tle wszystkich klientów PKD w 2019 roku	118
Wykres 139. Osoby poniżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2018 roku w podziale na płeć	119
Wykres 140. Osoby powyżej 18 roku życia wśród klientów PKD w 2019 roku w podziale na miejsce zamieszkania	119
Wykres 141. Narodowość osób zgłaszających się do PKD w 2019 roku	119
Wykres 142. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	120
Wykres 143. Zażywanie substancji psychoaktywnych wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	121
Wykres 144. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - używanie wspólnego sprzętu wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	121
Wykres 145. Orientacja seksualna osób w wieku 18-25 lat oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku ..	122
Wykres 146. Rodzaj podejmowanych stosunków seksualnych w podziale na płeć	123
Wykres 147. Częstość stosowania prezerwatyw w podziale na rodzaj podejmowanych stosunków seksualnych	123
Wykres 148. Charakterystyka partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ciągu całego życia	124
Wykres 149. Liczba partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ciągu życia	125
Wykres 150. Stali i inni partnerzy seksualni osób w wieku 18-25 lat w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	125

Wykres 151. Liczba stałych partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r	126
Wykres 152. Liczba innych partnerów seksualnych osób w wieku 18-25 lat w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r	126
Wykres 153. Wykonanie testu w przeszłości przez osoby w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	127
Wykres 154. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez osoby w wieku 18-25 lat	127
Wykres 155. Wynik testu na obecność wirusa HIV wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	128
Wykres 156. Zlecenie powtórzenia testu ze względu na okno serologiczne wśród osób w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	128
Wykres 157. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym wśród osób 18-25 lat	129
Wykres 158. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - osoby w wieku 18-25 lat na tle ogółu klientów PKD	131
Wykres 159. Osoby powyżej 50 roku życia wśród klientów PKD w 2019 roku w podziale na płeć	132
Wykres 160. Osoby powyżej 50 roku życia wśród klientów PKD w 2019 roku w podziale na miejsce zamieszkania	132
Wykres 161. Narodowość osób powyżej 50 roku życia zgłaszających się do PKD w 2019 roku	132
Wykres 162. Data wystąpienia ostatniego ryzykownego kontaktu wśród osób w wieku 50+ na tle ogółu klientów PKD	133
Wykres 163. Zażywanie substancji psychoaktywnych wśród osób w wieku 50+ na tle ogółu klientów PKD	134
Wykres 164. Orientacja seksualna osób powyżej 50 roku życia oraz ogółu klientów PKD w 2019 roku	134
Wykres 165. Rodzaje podejmowanych kontaktów seksualnych wśród osób w wieku 50+ na tle ogółu klientów PKD	135
Wykres 166. Charakterystyka partnerów seksualnych osób 50+ w ciągu całego życia	136
Wykres 167. Liczba partnerów seksualnych przez całe życie osób 50+ na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	137
Wykres 168. Stali i inni partnerzy seksualni osób 50+ w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	138
Wykres 169. Liczba stałych partnerów seksualnych osób 50+ w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	138
Wykres 170. Liczba innych partnerów seksualnych osób 50+ w ostatnim roku na tle ogółu klientów PKD w 2019 r.	139
Wykres 171. Wykonanie testu w przeszłości przez osoby 50+ na tle ogółu klientów PKD	139
Wykres 172. Liczba testów wykonywanych w przeszłości	140
Wykres 173. Wykonanie testu w przeszłości przez stałych partnerów osób 50+ na tle stałych partnerów ogółu klientów PKD	140
Wykres 174. Wykonanie testu w przeszłości przez innych partnerów osób 50+ na tle innych partnerów ogółu klientów PKD	141
Wykres 175. Wynik testu na obecność wirusa HIV wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD	141
Wykres 176. Zlecenie powtórzenia testu ze względu na okno serologiczne wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD	142
Wykres 177. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD	142
Wykres 178. Wynik testu przesiewowego wśród osób 50+ na tle ogółu klientów PKD	143
Wykres 179. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - osoby 50+ na tle ogółu klientów PKD	144

Wykres 180. Odsetek kobiet w ciąży w podziale na grupy wiekowe, na tle ogółu osób odwiedzających PKD	146
Wykres 181. Stosowanie narkotyków (IDU oraz w innych formach) wśród ogółu klientów PKD oraz wśród kobiet w ciąży	147
Wykres 182. Orientacja seksualna kobiet w ciąży na tle kobiet ogółem oraz ogółu osób odwiedzających PKD w 2019 r.	147
Wykres 183. Odsetek kobiet w ciąży w podziale na rodzaj podejmowanych stosunków seksualnych	148
Wykres 184. Partnerzy seksualni kobiet w ciąży (w ciągu całego życia) na tle partnerów seksualnych ogółu klientów PKD	149
Wykres 185. Liczba partnerów seksualnych kobiet w ciąży w ciągu ich całego życia - porównanie z ogółem osób odwiedzających PKD	149
Wykres 186. Deklaracje posiadania partnera stałego oraz przygodnego przez kobiety w ciąży	150
Wykres 187. Liczba partnerów seksualnych kobiet w ciąży w roku poprzedzającym wizytę w PKD	150
Wykres 188. Liczba testów wykonywanych w przeszłości przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD	150
Wykres 189. Wynik testu wśród kobiet w ciąży - wśród kobiet w ciąży oraz ogółu klientów PKD	151
Wykres 190. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - wśród kobiet w ciąży oraz ogółu klientów PKD	151
Wykres 191. Powody wykonania testu przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD (wg ich deklaracji)	152
Wykres 192. Powody wykonania testu przez kobiety w ciąży oraz przez ogół klientów PKD (wg doradców PKD)	152
Wykres 193. Zachorowalność na STIs wśród kobiet w ciąży na tle wszystkich klientów PKD w 2019 roku	153
Wykres 194. Sytuacje wiążące się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV - kobiety w ciąży na tle ogółu klientów PKD	154
Wykres 195. Porównanie osób HIV+ do populacji otrzymującej ujemny wynik testu oraz do ogółu klientów PKD z 2019 roku - wg płci	155
Wykres 196. Struktura wiekowa osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu	155
Wykres 197. Miejsce zamieszkania osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu	156
Wykres 198. Narodowość osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu	156
Wykres 199. Czas, który upłynął pomiędzy wystąpieniem ryzykownej sytuacji a kontaktem z PKD wśród osób HIV+ na tle całkowitej populacji osób odwiedzających PKD oraz osób, które otrzymały ujemny wynik testu	157
Wykres 200. Zachowania ryzykowne w grupie osób HIV+ na tle populacji HIV- oraz ogółu klientów PKD - w podziale na płeć	158
Wykres 201. Podejmowanie stosunków seksualnych pod wpływem substancji psychoaktywnych	159
Wykres 202. Zachorowalność na STIs w grupie HIV+, HIV- oraz w ogóle populacji klientów PKD w 2018 roku	160
Wykres 203. Orientacja seksualna osób z grupy HIV+, HIV- oraz w ogóle populacji klientów PKD w 2018 roku	161
Wykres 204. Charakter podejmowanych kontaktów seksualnych przez osoby z grupy HIV+	161
Wykres 205. Charakterystyka partnerów seksualnych w ciągu całego życia - populacja HIV+, HIV- oraz ogół klientów PKD	162
Wykres 206. Charakterystyka partnerów seksualnych osób HIV+ w ciągu całego życia w podziale na płeć	163

Wykres 207. Liczba partnerów seksualnych w ciągu całego życia w grupie osób HIV+ (wg płci), HIV- oraz na tle ogółu klientów PKD.....	164
Wykres 208. Posiadanie partnera stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD	165
Wykres 209. Posiadanie partnera niestałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD	165
Wykres 210. Liczba partnerów stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD	166
Wykres 211. Liczba partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD	167
Wykres 212. Liczba testów wykonywanych w przeszłości - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD	167
Wykres 213. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD	168
Wykres 214. Powody wykonania testu - populacja HIV+ (wg płci), HIV- oraz ogół klientów PKD (wg deklaracji klienta)	169
Wykres 215. Liczba testów wykonywanych w przeszłości - grupa MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem	170
Wykres 216. Miejsce wykonania testu po oknie serologicznym - grupa MSM, mężczyźni ogółem oraz klienci PKD ogółem	170
Wykres 217. Posiadanie partnera stałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD	171
Wykres 218. Posiadanie partnera niestałego w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD	171
Wykres 219. Liczba partnerów stałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD.....	171
Wykres 220. Liczba partnerów niestałych w ciągu roku poprzedzającego wizytę w PKD - populacja HIV+, HIV- oraz ogół klientów PKD.....	172
Wykres 221. Liczba partnerów seksualnych MSM - populacja HIV oraz ogół klientów PKD	173
Wykres 222. Prognozy zachorowalności wśród ogółu klientów PKD.....	174
Wykres 223. Prognozy zachorowalności wśród kobiet.....	175
Wykres 224. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn	175
Wykres 225. Prognozy zachorowalności wśród mężczyzn z grupy MSM	176
Wykres 226. Prognozy zachorowalności wśród populacji osób dokonujących iniekcji.....	177
Wykres 227. Prognozy zachorowalności wśród kobiet w ciąży.....	177